BÁLICSI INTEGRÁCIÓS NEVELÉSI-OKTATÁSI KÖZPONT

Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola

Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést - Oktatást Végző

Iskola valamint Kollégium

Pedagógiai Program

2021. 07.14.

Tartalomjegyzék

I. Az intézmény hivatalos adatai 5

Nevelési Program

II. Intézményünk jövőképe 10
III. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai .. 11
IV. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 18
V. Az egészségfejlesztés feladatai, egészségfejlesztési program 21
VI. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 26
VII. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladata 35
VIII. A kiemelt figyelemt igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok 40
IX. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 52
X. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásásnak formái 54
XI. A tanulmányok alatti vizsgák és szóbeli felvételi vizsga követelményei 56
XII. A felvételi és átvételi követelményei az Nkt. és Szkt. alapján 61
XIII. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek 62
XIV. Gyermek-és ifjúságvédelem 63
XV. Pedagógusok értékelése 65

Helyi tanterv 70

I. Az oktatásban alaklmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök, kiválasztásának elvei, térítésmentes tankönyv igénybevétele 71
II. A Nemzeti alaptantervebn meghatározott pedagógai feladatok megvalósításának szabályai 73
III. A mindennapos testnevelés megvalósításának módjai 75
IV. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai 79
V. A tanulmányi munka írásbeli, szóbeli vagy gyakorlatban történő ellenőrzésének, értékelésének módja, a diagnosztikus, a szummatív és a fejlesztő értékelés formái, a magatartás és a szorgalom minősítésének elvei 79
VI. A csoportbontások szervezésének elvei 88
VII. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag 88
VIII. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei 89
IX. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 101
X. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának, értékelésének, minősítésének elvei 104
XI. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témacsoportok, témahetek és a projektoktatás 107
XII. Habilitáció, rehabilitáció 109

XIII. A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, az írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarészek, az értékelés szabályai.....111
XIV. Az iskolai beszámoltatások, az ismeretk számonkérésének rendje, az otthoni felkészülés 119
XV. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....123

Általános Iskola Helyi tanterv.....124

I. Ép intellektusú, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő és beszédfogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyam on célok, feladtok, kompetenciák.....128

I.1. Ép intellektusú tanulók általános iskolai nevelés-oktatása 1-8.évfolyamon, célok, feladatok, kompetenciák.....128

I.2. Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók általános iskola alapfokú nevelés-oktatás,1-8. évfolyamon, célok és feladatok, kompetenciák.....140

I.3. Beszédfogyatékos tanulók általános iskola alapfokú nevelés-oktatás,1-8. évfolyamon, célok és feladatok, kompetenciák.....148

II. Enyhe értelmi fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....162
III. Középsúlyos fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....174
IV. Látási fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....183
V. Hallási fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....204
VI. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....215
VII. Mozgásszervi fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák.....224

Szakiskola helyi tanterv/Képzési program

I. A 9. előkészítő évfolyam és szakiskolai képzés pedagógiai feladatai, nevelési céljai, komptenciái.....235
II. Két évfolyamos szakiskolai képzés intézményünkben.....244
Számítógépes adatrögzítő képzés.....245
Kerti Munkás képzés.....256
Szakácssegéd képzés.....267
III. Négy évfolyamos képzés intézményünkben 281

Népi kézműves-szőnyegszövő szakirány képzés.....281

Szakképző iskola Helyi tanterv/Képzési program

I. Szakképző iskola céljai, feladatai, kompetenciái.....301
II. Szakiskolai és szakképző iskola vizsgaszabályzata.....321

Készségfejlesztő iskola Helyi tanterv

I. Készségfejlesztő Iskola pedagógai alapelvei, céljai, feladatai, kompetenciái.....330
Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10. évfolyamának közismereti képzése.....334
Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti képzése.....337
Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának gyakorlati képzése.....340
Kert-és parkápoló készségfejlesztő tanterv.....340
Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő tanterv.....343
Háztartástan-életvitel készségfejlesztő tanterv.....345
Textil-és fonalmentő készségfejlesztő tanterv.....347

Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző iskola Helyi tanterv

I. Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző iskola pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai.....353

Nevelési Program Kollégium

I. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései.....364
II. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei.....369
III. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....374
IV. A tanulók tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását elősegítő tevékenységek elvei.....375
V. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve.....378
VI. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei.....379
VII. Gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek.....382
VIII. A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve.....382
IX. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....383
X. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek.....384
XI. Nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek.....386

I. Az intézmény hivatalos adatai

A Világ Világossága Alapítvány 1990-ben hozta létre első oktatási intézményét, mely szegregált jellegű, elsősorban a látássérültek (vakok és gyengénlátók) alapfokú oktatását – nevelését tűzte ki célul, kollégiumi ellátással kiegészítve, hogy az ország egész területéről igénybe vehessék a rászorulók ezt az alternatív ellátási formát.

Az intézmény jogelődjei:

- Látássérült Gyermekek Rehabilitációs és Oktatási Központja Óvoda Általános Iskola és Kollégium

  Nyilvántartási száma: 8/1996

  Az alapítás időpontja: 1990. szeptember 01.

  Az eredeti működési engedély (Határozat) száma, a kiadó szervezet neve:
  I.3073/1991. Pécs, MJ. Város Polgármesteri Hivatal Művelődési Osztálya 7621 Pécs, Széchenyi tér 1.
  Működési engedély módosításának száma, a kiadó szervezet neve, címe:
  105-11/1999.2129-3/2003. Baranya Megyei Önkormányzat Főjegyzője 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.

- Látássérült Fiatalok Rehabilitációs Speciális Szakiskolája és Szakiskola

  Nyilvántartási száma: 10/1996
  Az alapítás időpontja: 1994. szeptember 01.

  Az eredeti működési engedély /Határozat/ száma, a kiadó szervezet neve, címe: I.1594 /1995 Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlésének Jegyzője 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.
  Működési engedély módosítási Határozat száma: 194-5/2001., 2128-3/2003., 1248-3/2004, 1413-3/2005

2007-ben az alap-és középfokú intézményeket összevonva, az ellátási kört kiegészítve egy retrográd módon integráló többfunkciós nevelési – oktatási intézményt hozott létre az alapító.

A 2011. évi CXC. törvény – a nemzeti köznevelésről (Nkt)-21. § (3) bekezdése szerint:

a)-1

Alapítója: Világ Világossága Alapítvány

Alapító székhelye: 7624 Pécs, Nyár u. 8.

Alapító levelezési címe: 7601 Pécs Pf.:23.

a)-2

Fenntartója: Via Vita Veritas Alapítvány

Fenntartó székhelye: 1015 Budapest, Ostrom u. 31. 2/4.

Levelezési címe: 1276 Budapest Pf.:1190

- BÁLICSI INTEGRÁCIÓS NEVELÉSI-OKTATÁSI KÖZPONT

Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Szakközépiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést - Oktatást és Felnőtt Oktatást Végző Iskola és Kollégium

Rövid neve: Bálicsi Nevelési – Oktatási Intézmény

Rövidített neve: BINOK

Nyilvántartási szám: 246-14/2007

Az alapítás időpontja: 2007. szeptember 01.

BÁLICSI INTEGRÁCIÓS NEVELÉSI-OKTATÁSI KÖZPONT

Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést - Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium

Rövid neve: Bálicsi Nevelési – Oktatási Intézmény

Rövidített neve: BINOK

OM: 038765

Székhelye: 7635 Pécs, Bálicsi út 29.

Fenntartó: Via Vita Veritas Alapítvány

Fenntartó székhelye: 1015 Budapest Ostrom u. 31. 2/4.

Az intézmény típusa: Többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény /Nkt. 20.§ (1) d/

Az intézmény feladat ellátási helye: 7635 Pécs, Bálicsi út 29.

Levelezési címe: 7601 Pécs, Pf.:23.

E-mail címe: binokigazgato@gmail.com

Honlap: www.vva.hu

Telephelyei:

7621 Pécs, Dischka Győző u. 12.(tanműhely-szakiskolai képzés gyakorlati oktatás)

7720 Pécsvárad, Rákóczi u. 61. (tankert-szakiskolai képzés gyakorlati oktatás)

7850 Drávapalkonya, Fő út 79.

Ellátási terület: országos

Területi ellátási kötelezettség: nincs

Az intézmény arculata:

Az intézmény Pécsett, a Mecsek-nyugaton, ideális természeti környezetben, jó felszereltségű, kvalifikált humánerőforrással rendelkezik. Az intézmények épületeit a célnak megfelelő szerkezettel és felosztással, akadálymentesítetten építették. Iskolánk könyvtárát síkírású, illetve elektromos Braille nyomtatóval készített könyvekkel is gazdagítjuk. A keresztény hitvallás gyakorlására tanulóinknak színvonalas kápolnánkban van lehetőség. Az intézmény habilitációs, rehabilitációs és tankerti célokra egyaránt használatos illatkerttel/vakkerttel rendelkezik.

Intézményegységeink:

Az Alapító Okirattal összhangban az alábbi intézményegységekben biztosítjuk tanulóink számára a nevelő-oktató munkánk tevékenységeit:

I. **Általános Iskola**
II. **Szakiskola**
III. **Készségfejlesztő Iskola**
IV. **Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola**
V. **Szakképző Iskola (kifutó rendszer)**
VI. **Kollégium**

Ellátandó alapfeladataink:

A vak, gyengénlátó, valamint egyéb szembeteg és más tartós sérüléssel/ maradandó károsodással (fogyatékosság) rendelkező, mozgássérült, halmozottan fogyatékos, és/vagy egyéb (értelmi-, érzékszervi sérülés), primer fogyatékossággal, vagy egyéb részképesség zavarral bíró 3-25+2 (A Nkt. 60.§(4) bekezdése szerint: „Sajátos nevelési igényű tanuló, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetén, továbbá, ha a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert a tanuló tartós gyógykezelés alatt állt, a (2) bekezdés a)–b)pontjában meghatározott életkorhoz kettő évet hozzá kell számítani.”) éves gyermekek és fiatalok általános és gyógypedagógiai nevelése, oktatása; a pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelésben, oktatásban tartósan akadályozottak, hátrányos helyzetű tanulók oktatása, nevelése.

- Alapfokú oktatás keretein belül az általános iskola alsó –és felső tagozatán ellátjuk a többségi (ép intellektusú) és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai, integrált nevelését-oktatását. Az együttnevelés kétoldali jótékony hatásának használata a többségi társadalom elfogadó attitűdjének kialakításához és a hátrányos helyzetű tanulócsoportok társadalmi integrációjának szociális-, egészségügyi- és oktatás-nevelési alapfeltételeinek lokális megteremtésével.
- Szakiskolai -két illetve négy évfolyamos - képzéseink keretein belül, biztosítjuk a látási, hallási, mozgásszervi, enyhe értelmi és halmozottan fogyatékos, valamint autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelését-oktatását.
- Középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spekrtumzavarral küzdő és halmozotttan fogyatékos tanulók oktatását-nevelését a készségfejlesztő iskola látja el.
- A súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztésére a fejlesztő iskola keretein belül van lehetőség.
- Kifutó rendszerben az ép intellektusú tanuló számára szakképző iskola működik.
- Az intézmény, az alapfeladat ellátásaiban részt vevő gyermekeknek, fiataloknak kollégiumi ellátást is biztosít.

Nevelési Program

II. Intézményünk jövőképe

Arra törekszünk, hogy intézményünk családias, gyermekközpontú, a szülők és a társadalom igényeit figyelembe vevő, barátságos, jó hangulatú intézmény legyen - ahová a diákok és a dolgozók is szívesen járnak. Olyan iskolát szeretnénk, mely képes alkalmazkodni a változó feltételekhez. Szeretnénk kiszolgálni a regionális és az egyéb területről érkező igényeket. Igyekszünk olyan képzést biztosítani diákjaink számára mely, célratörően készíti fel őket az elkövetkezendő lehetőségeikre. Olyan intézményt szeretnénk, melyet elismernek környezetében, illetve országosan is, mely lehetőséget biztosít a sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi beilleszkedésének megvalósulásához.

Intézményünk küldetése:

Magas szintű oktató-nevelő tevékenységével lehetőséget biztosítson Baranya megye, Pécs város és igények szerinti más régió gyermekeinek, fiataljainak ahhoz, hogy iskolai nevelésben részesüljenek, színvonalasan tegyenek eleget tankötelezettségüknek, illetve szakmai képzettséget, kollégiumi elhelyezési lehetőséget vegyenek igénybe. Célunk, hogy diákjaink - lehetőségeikhez mérten - autonóm személyiségként jussanak el a gyermekkortól a felnőttkor kezdetéig, továbbá rendelkezzenek azokkal a képességekkel, melyek alkalmassá teszik őket arra, hogy társadalmilag elismerjék őket. Legyenek képesek arra, hogy ismereteiket alkalmazzák, folyamatosan képezzék tovább önmagukat, tudjanak alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez. Jellemezze őket kreativitás, empátia. Intézményünkben az általános alapok fejlesztésén túl fontosnak tartjuk a tehetséges tanulók felismerését, fejlődésük elősegítését, támogatását, egyidejűleg a lemaradó tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek/tanulók felzárkóztatását. A tanulókat olyan ismeretek birtokába juttatjuk, amely segíti őket a pályaválasztásban, továbbtanulásban, a lehetőségeikhez mért maximális autonómiában.

Kollégiumunk stratégiai célja: munkánk során folyamatosan alapozzunk a kollégium hagyományaira, a társadalmi, megrendelői, felhasználói (partneri) igényekre, a régió közoktatási, iskolai, művelődési kapcsolatrendszerre, programelemekre.
Kollégiumunkat olyan intézményként szeretnénk működtetni, ahová "hazamegy" a tanuló az iskola után, családias a hangulata. Szigorúan követel, tudja értékelni a teljesítményt, (nevelő) következetessége szeretettel párosul. Igyekszik többlet lehetőséget biztosítani a tudás gyarapításához, az egyéni fejlődéshez. Amely tudás-, képesség szervezési-, fejlesztési alkalmakkal, kapcsolatteremtési, kapcsolatépítési, önmegismerési lehetőségekkel teli. Itt sajátítják el a diákok az érdekkifejeződés,- érvényesítés demokratikus normáit, technikáit, a megértés és szolidaritás, a másság elfogadásának alapértékeit.

III. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai:

Mottónk: „Mindent értük, semmit se helyettük!"

Az intézmény fő célja az esélyegyenlőség biztosítása a hátrányos helyzetű és a sérült tanulók számára, a többségi társadalom tanulóival történő együttneveléssel, felkészítés önálló életvitelre, ezáltal a mind teljesebb társadalmi integráció biztosítása. A tanulók számára nyújtott, alapműveltség elsajátításához szükséges képzési anyag mellett az önálló/segítséggel történő életvezetéshez szükséges ismeretek megtanítása, a személyiségfejlesztő nevelőmunka által az életre felkészített, öntevékeny, nyitott, továbbtanulásra/szakmai alapelemek elsajátítására alkalmas fiatalok kibocsátása, felkészítés a társadalmi beilleszkedésre. fontos feladatunk, hogy minden tanulónk önmagát becsülendő értéknek, embernek tekintse, függetlenül a testi, érzékszervi vagy/és értelmi adottságaitól.

Kulcsszavaink: szeretet, tisztelet, megbecsülés, harmónia, mértékletesség, takarékosság, esztétika, empátia, segítőkészség, tolerancia, együttműködés, kölcsönhatás, felelősség, ökológiai fenntarthatóság, mérték és mértéktartás, öröm, vidámság, globális gondolkodás, lokális cselekvés, holisztikus világszemlélet, szelídség

Intézményünk alapelvei:

- Az egyéni szükségletekhez igazított differenciált képességfejlesztés.
- A patronáló rendszer segítségével az újonnan érkező tanulók patronálása, diákközösségekbe való beintegrálása, befogadásuk megsegítése.
- Jó ízlés, esztétikai érzék kialakítása.
- A tiszta, rendezett környezet iránti igény kialakítása.
- Iskolánkban a tanulók számára biztosítjuk az esélyegyenlőséget képességeik szerint és szociális értelemben egyaránt.
- Folyamatos egyéni és intézményi önfejlesztéssel felkészülünk arra, hogy a nevelési – oktatási folyamat mind több területe megfeleljen a minőségügyi elvárásoknak.
- Mindennapi munkánk során figyelembe vesszük a tanulók egyéni- és életkori sajátosságait.
- A tanulói tevékenység értékelése a következetességen, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételén alapul.
- Olyan légkör megteremtésének biztosítása, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, különbözőségét másságát elfogadva.
- Törekszünk a kortárscsoport kirekesztő attitűdjeinek, negatív érzelmi hatásainak pedagógiai kezelésére.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel, a családokkal való partneri külső kapcsolat fenntartására és fejlesztésére.
- A nemzeti- és helyi hagyományok őrzése, ápolása.
- Nevelő tantestületen belüli partnerség, szakmai együttműködések.

Céljaink:

- Az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- Az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése.
- Rendszerszemléletre nevelés.
- Holisztikus szemléletmód kialakítása.
- Fenntarthatóságra nevelés.
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés.
- Tolerancia kialakítása.
- A környezettudatos magatartás és életvitel segítése.
- Az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése.
- Helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések.
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség.
- Globális összefüggések megértése.
- Létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.
- A családi életre nevelés fejlesztése.
- Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.
- Az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése, egészségnevelés-és fejlesztés.
- A tanulók sérüléséből adódó következmények ismerete, további kihatásaik prevenciója.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

- a tanítási órák megtartása,
- a különleges figyelmet igénylő tanulók számára egyéni/csoportos fejlesztő célú foglalkozások megtartása,
- a tanítási órákra/foglalkozásokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a megtartott tanítási órák/foglalkozások dokumentálása,

- az elmaradó és a helyettesített órák/foglalkozások vezetése, különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi/foglalkozások közi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken /team–megbeszéléseken/ esetmegbeszéléseken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjuk kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató/igazgatóhelyettes bízza meg minden tanév júniusában/augusztusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Eszközeink:

- többségi iskola feltételrendszerei között történő integrált nevelés,
- folyamatos orvos - egészségügyi, pedagógiai habilitáció, rehabilitáció,
- sokoldalú oktatás, nevelés, képzés,
- sajátos nevelési igény maximális biztosítása,
- tehetséggondozás,
- keresztény szemléletű, egymást segítő, empátiás nevelés.

Nevelési-oktatási eljárásaink:

Oktató-nevelő munkánk eljárásait és eszközeit úgy választjuk meg, hogy azok segítsék alapvető céljaink, feladataink megvalósítását. Intézményünkben a nevelési-oktatási folyamat a tanulók sajátos tanulási képességeire épül, a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodik, ebből adódóan a tanulócsoport sajátosságaihoz igazodnak a nevelő-oktató munkánk eljárásrendszerei, a módszerek, a munkaformák, a didaktikai eljárások és az alkalmazott eszközök.

A tárgyi-működési feltételek:

Intézményeink tárgyi felszereltségét, a szakiskola eszközös ellátását a német állam végezte a nyugati igényeknek és előírásoknak megfelelően. Az elhasználódók helyébe hasonló jó színvonalúakat vásárolunk, dominánsan pályázati pénzeszközökből. Az általános iskolában a manuális és vizuális fejlesztés eszközeit magunk készítjük (a társintézményekhez hasonlóan). A korszerű építészeti és kommunikációs akadálymentesítés permanens kihívásokat ad, melynek igyekszünk maximálisan megfelelni.

Fontos a nagy értékű speciális eszközök (pl. olvasótévék, Braille-nyomdagép, pontírógép, stb.) rendszeres karbantartása, mely értékmegőrző és takarékos megoldás.

Nagy lehetőségeket ad a fejlesztésre az alapítványi telek csodálatos fekvése, nagy területe és gazdag növény világa. Mind az őshonos növényzet, mind a mesterségesen létrehozott, - ilyen nagy kiterjedésben Magyarországon egyedülálló – illatkert „Vak – kert”. A természet közeli élet, a természetes anyagokkal való folyamatos találkozás megannyi ősi inger, mely folyton hat és jótékony

hatása kiszámíthatatlan és végtelen.
A vak és aliglátó gyermekek és fiatalok számára biztosítjuk az önálló közlekedés megtanulását. Képzett oktatók tanítják a mobilitációs és orientációs tréninget.

Könyvtár: Gyermekkönyvtárunk állományát a modern technikának és a sikeres pályázatoknak köszönhetően számítógéppel és a vakok számára elektromos Braille nyomtatóval készített könyvekkel is gazdagítjuk a síkírású könyveken kívül. Az utóbbi időkben a CD-n, videofilmen megjelentetett irodalmi alkotások, egyéb szakirodalmi anyagok is kölcsönözhetőek. Az un. TV-s olvasó készülékek külön teremben állnak a rászoruló gyengén látók rendelkezésére. A jelentős nagyító képesség, a szín választási és kiemelési lehetőség további lehetőséget ad a nehezen megláthatóláttatására.
A pedagógiai munkánkhoz szükséges eszközök (különféle taneszközök, szemléltető eszközök, pontírógépek, sporteszközök, stb.) beszerzése a költségvetés adta lehetőségeken kívül országos és regionális pályázatok útján kerül beszerzésre.

A Suli-Net program részeseiként a folyamatos internet szolgáltatás valamennyi diák és dolgozó számára rendelkezésre áll. A speciális képernyő olvasó és beszélő programok (pl. Text Assist) által vak diákjaink is felhasználói lehetnek, a nagyobb méretű képernyő, a nagyító-program pedig aliglátó/gyengénlátó tanulóink számítógépes tanulmányait segíti elő.
A megfelelő működéshez a karbantartás nélkülözhetetlen – ezért – rendszergazda - biztosítja a zavartalan működést, a javítási munkák ellátását. A tartalmi igényesség mellett nagy hangsúlyt fektetünk az esztétikus megjelenésre, mind a tárgyi környezet, mind az épület és nem utolsó sorban a dolgozók részéről. Egységes munkaruhát viselünk, mely a feladat jellegétől függően, vagy fehér köpeny az alapítványi lógóval, vagy kék anorák, pólóval, ugyancsak alapítványi lógóval. A tanulók alkalmi megjelenése (pl. sportverseny) szintén az egységes alapítványi pólóban történik.

Összegezve: Kiemelt feladatnak tekintjük a meglévő értékek megőrzését, azok további gyarapítását. Az intézmény valamennyi dolgozójának és a tanulóknak közös feladata az épületek, a berendezési tárgyak, az eszközök állagának védelme, minden területen a tisztaság őrzése.

IV. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Küldetésünk, olyan ismeretek, készségek elsajátíttatása, olyan magatartásformák kialakítása, amelyek elősegítik, hogy a tanulók harmonikus személyisége kibontakozzon, képesek legyenek önmagukat fejleszteni és sikeresen és saját képességeihez mérten „be"intágrálódjanak a társadalomba.

Célunk, hogy tanulóink:

- a haza felelős polgárává váljanak,
- reális önismeretük kifejlődjön,
- képesek legyenek beilleszkedni, a szűkebb és tágabb közösségekben,
- képesek legyenek az önálló életvitelre, önálló tájékozódásra, véleményformálásra egyéni adottságaihoz mérten,
- tekintsék az embert önmagában becsülendő értéknek,
- és a társadalom aktív tágjává váljanak.

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlesztése: speciális gyógypedagógiai tevékenység.

- a sérült funkciók és funkcionális rendszerek korrigálása, átszervezése,
- a további (következményes, másodlagos) sérülések megelőzése,
- az egész személyiség egyensúlyba hozása.

Mindehhez olyan iskolai légkört teremtünk, amelyben a gyermek, felnőtt jól érzi magát, ahol az emberi társas kapcsolatok a kölcsönös tiszteleten alapulnak, ahol minden tanuló teljes értékű emberként élheti meg önmagát, különösségét, másságát is elfogadva. Személyiség- és közösségalakító munkánk részeként fejlesztjük a tanulók életpálya-építési, a szociális és életviteli kompetenciáit.

Speciális differenciált fejlesztések, terápiák – habilitációs foglalkozások:

- Kognitív képességek fejlesztése
- Művészetterápia
- Kommunikációs képességek fejlesztése
- Gyógytestnevelés
- Mozgáskoordináció fejlesztés
- Komplex prevenciós fejlesztés

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlesztése:

Tanulóink személyiségének elsődleges alakítója a család, aztán az iskola. A család és iskola személyiségfejlesztő hatása egymásra kell, hogy épüljön.

A folyamatban az ismeretek nyújtása, a különböző képességek fejlesztése, a jártasságok és készségek kialakítása történik. Fő cél, az egész személyiség egyensúlyba hozása.

Személyiségfejlesztő munkánk hatékonysága érdekében:

- differenciált gyógypedagógiai eszközrendszerrel dolgozunk,
- a tanulók egyéni megsegítését nevelési szükségleteikhez igazítjuk,
- a hátrányok kompenzálása a tanuló fejlettségéhez illeszkedő tartalmak és módszerek kiválasztásával történik,
- egyéni és csoportos képzőművészeti terápiák (alsó és felső tagozaton).

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók személyiségfejlesztése:

Az autizmusban sérült három terület közül (szociális viselkedés, kommunikáció, és rugalmas gondolkodás) a legmarkánsabb problémákat a szociális interakciókban fedezhetjük fel. A szociális fejlesztési feladatok között a beilleszkedést közvetlenül elősegítő készségek tanítása a legfőbb feladatunk. Ennek elérésének alapja a kommunikációs készségek fejlesztése. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkció megértésének sérülése. Minden autizmussal élő gyermeknél cél tehát az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése.

Látási fogyatékos tanulók személyiségfejlesztése:

Az iskolai nevelőmunka során a személyiségfejlesztés célja a sokoldalú, kreatív, önmaga és közössége életét építő, önálló, konstruktív életvezetésre alkalmas személyiség kibontakoztatása. Értelmi sérült diákjainknál ez a szintjüknek megfelelő relatív legnagyobb önállóság elérését jelenti. A pedagógiai munka minden területén törekedni kell arra, hogy a nevelés és az oktatás harmonikus egységben valósuljon meg. Az iskolai munka során a tanórák, a tanóra keretben történő tervezett kirándulások, a tanórákon kívüli szakkörök, csoportos foglalkozások, és szervesen hozzátartoznak azok az egyéni fejlesztő, terápiás eljárások is, amelyek során célzottan törekszünk az egyes területeken észlelt hiányosságok, teljesítményzavarok megelőzésére és korrigálására.

Beszédfogyatékos tanuló személyiségfejlesztése:

A beszédfogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében iskolánk ép beszélő környezetet biztosít.

Feladataink:

- erősödjenek pozitív személyiségjegyeik, alakuljon ki önismeretük, fejlődjön önbizalmuk és kudarctűrő képességük, személyiségük váljon harmonikussá,
- a fejlesztést úgy építsük fel, hogy az egész személyiségre irányuljon,
- a gyermekben reális énkép alakuljon ki.

Mozgásszervi fogyatékos tanuló személyiségfejlesztése:

Önálló életre nevelés, mint egyéni fejlesztési és pedagógiai cél megvalósítása (önálló életvitel, problémamegoldás képességének fejlesztése, társadalmi integráció) osztálytársakkal, tanárokkal való kapcsolat, segítségkérés módjai, lehetőségei.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló személyiségfejlesztése:

Pedagógiai fő feladatok, az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarctűrő képesség növelése és az önállóságra nevelés.

V. Az egészségfejlesztés feladatai, egészségfejlesztési program

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Az egészségfejlesztés célja, hogy a tanuló képes legyen objektíven felmérni saját egészségi állapotát, ismerje az egészségkárosító tényezőket, azok veszélyeit.
Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.
Az iskola vállalja, hogy jövőképként célul tűzze ki az egészségfejlesztő iskola ismérveinek megvalósulását:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki az egészségügyi, pedagógiai, gyermekvédelmi szakemberek, szülők, diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezzel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget biztosít az egészséges étkezésnek, testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének. Teret ad lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási – nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jólétét és biztonságát, többféle lehetőséget biztosít a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előre jutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy elősegítsék az egészség fejlesztését.

Az egészségfejlesztési program megvalósulásának színterei:

- a hagyományos tanítási formák,
- tanórán kívüli foglalkozások,
- a mindennapos testedzés.

Fontosnak tartjuk az együttműködést a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a tanulók között, annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

Állandó és hatékony kapcsolatban állunk az iskola-egészségügyi szolgálattal, melynek feladata:

- Rendszeres orvosi- és fogorvosi ellátás, szűrés és prevenció.
- A tanulók életkorhoz kötött szűrővizsgálata.
- A szakrendelésre küldött tanulók leleteinek begyűjtése.
- A gyógytestnevelésre, könnyített testnevelésre utalt tanulók nyilvántartása.
- A védőnő rendszeres tanácsadással, felvilágosító tevékenységgel segíti munkánkat.
- Az autizmushoz gyakran kapcsolódó betegségek (pl. epilepszia), egészségügyi problémák és kockázatok figyelembe vétele.

Tanítási formák az egészségfejlesztéssel kapcsolatban:

A tantervünk valamennyi tantárgya alkalmas az egészségfejlesztési program céljainak megvalósítására.
A témakörök átfogják az egészséges élet területeit: a táplálkozást, az alkohol- és kábítószer-fogyasztást, a dohányzást, a családi és kortárs kapcsolatokat, a környezetvédelmet, a személyes higiénét és a nemi fejlődést. A megszerzett tudás alapja a tanulók egészséges életvezetésére és az egészséges környezet kialakítására való igényének.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló egészségfejlesztése:

A gyermek, a tanuló egészséghez, biztonsághoz való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok különösen az alábbi területekre terjednek ki:

- egészséges táplálkozás,
- egészséges életmód iránti igény kialakítása,
- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása,
- személyi higiéné - tisztálkodás (kézmosás, mindennapos tisztálkodás, toalett használat),
- különbségek fiúk és lányok közt serdülőkorban,
- aktív szabadidő eltöltés,
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése.

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók egészségfejlesztése:

Az iskolai egészségfejlesztés az intézmény életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul:

- a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére,
- egészségfejlesztő közösségi tevékenységre,
- egészségfejlesztő környezet megteremtésére, megerősítésére.

Az egészségfejlesztés magában foglalja:

- a korszerű egészségnevelést,
- a prevenciót,
- a mentálhigiénét,
- az önsegítés feladatait, módszereit.

Látási fogyatékos tanuló egészségfejlesztése:

- Gyermekeink számára biztosítjuk az egészséges fejlődés feltételeit, a sérüléshez igazodó rendezett, tiszta környezet kialakításával, az egészséges táplálkozás normáihoz igazodó étrend összeállításával, a mindennapos személyi higiénés feladatok elvégzésével.
- Folyamatos szemészeti- kontrollt biztosítunk.
- Rendszeresen fejlesztjük tanulóink testi képességeit életkori sajátosságaik, egyéni adottságaik és szemészeti állapotuk figyelembevételével.
- Lehetőséget biztosítunk - a vak gyermekek által is folytatható – sporttevékenységek megismerésére, illetve a választott és végezhető aktív sportolásra (csörgőlabda).
- Gyermekeinket fokozatosan szoktatjuk az önálló testápolásra, környezetük rendben tartására.
- A kulturált étkezési szokások kialakításában.
- Tanulóinkkal megismertetjük a saját sérülésükkel kapcsolatos tudnivalókat és teendőket (gyógyszerezés, szemcseppek, szemüvegek, egyéb látást javító eszközök, fűzők/corzett, hallókészülékek használata).
- Megismertetjük a különböző egészségkárosító szerek (drog, alkohol, dohányzás) elkerülésének módját, illetve ezek látásra gyakorolt káros következményeit.
- A tanulók otthoni körülményeiben fennálló jelentős különbségek miatt fontos, hogy az egészséges élettel kapcsolatos elméleti tudnivalók hiánytalanul beépüljenek hétköznapi életükbe és szokássá váljanak.

Beszédfogyatékos tanuló egészségfejlesztése**:**

Célok: Tünetek elfogadására, s ezzel való együttélésre való felkészítés.

Felkészülés a felnőtt életre: tájékoztatjuk a szülőket, milyen továbbtanulási lehetőségek állnak gyermekeik előtt.

Mozgásszervi fogyatékos egészségfejlesztése:

- Nyíltan beszélni a mozgássérült fiatal sérülésének okáról, a segítségadás szükségességéről, módjáról.
- Differenciálás a feladatadásban az egyéni képességek és kitűzött fejlesztési célok figyelembe vételével.
- Megfelelő segédeszköz ellátás segítése, biztosítása.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló egészségfejlesztése:

- Pszichés fejlődési zavar (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartási zavar) rendellenességből fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása, kompenzációs technikák elsajátítása.
- Meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

VI. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A legfőbb cél, a közösségfejlesztés megteremtése és fenntartása, az iskolai közösséghez való pozitív hozzáállásának elősegítése. Törekszünk a valahova tartozás tudatának megerősítésére, valamint a közösségi eszmék és értékek megbecsülésére. Célunk, hogy intézményünk gyermekei, tanulói egyéni képességeikhez, személyiségeihez viszonyítva beilleszkedjenek a többségi társadalomba, a helyes magatartásnormák, minták, szabályok elsajátításával.

Pedagógiai feladataink:

- a közösségi értékek védelme,
- a közösségek tagjainak tisztelete, megsegítése, a közösség élet munkájában aktív és fegyelmezett magatartás kialakítása,
- szocializációs képességek fejlesztése,
- olyan iskolai légkör megteremtése, amelynek tanulóink büszke tagjai lehetnek,
- a hagyományok tiszteletére nevelés,
- az életkori sajátosságokhoz való alkalmazkodás,
- tanulóink aktivitásának, eredményességeinek növelése,
- lehetséges szociális szerep megismertetése, arra való felkészítés,
- helyes önértékelés segítése, fejlesztése,
- konfliktuskezelés elfogadható módjainak kialakítása.

Közösségfejlesztésünk az alábbi közösségi színtereken valósul meg:

- iskolán belüli (iskolai-és osztályszintű) programjaink,
- iskolán kívüli közösségfejlesztés,
- iskolatörténeti hagyományok.

Iskolán belüli (iskolai-és osztályszintű) programjaink:

- tanítási órán belül megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanórák alatt szituációs játékokban gyakoroltathatjuk a megtanult viselkedésformákat, az így gyakorolt készségek kiépítését, fenntartását segítik.

- szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai a kollégium keretein belül történik, a délelőtti órákon megszerzett készségek spontán, kötetlen gyakorlása.

- iskolai szakkörök

Iskolai szakköreink feladata a tehetséggondozás, képességfejlesztés, tanulmányi felkészítés, rendezvények szervezése és azokon való részvétel, hasznos munkavégzés.

Iskolánkban 8-12 érdeklődő esetén szervezhető szakköri foglalkozás, a foglalkozásokon a tanítók és szaktanárok, esetenként más külső szakemberek nyújtanak segítséget a különböző tehetségek, képességek kibontakoztatásához. Így nagyobb eséllyel indulhatnak tanulóink versenyeken, pályázatokon, kulturális szemléken. Ezzel is hozzásegítjük tanulóinkat az iskolai rendezvényeken, műsorokon való eredményes szerepléshez.

Szakkörre az iskola minden tanulója jelentkezhet írásban, szülői engedéllyel. Az iskolai szakkörökön való részvétel ingyenes, ha a nem kötelező órakeret terhére szerveződik.

- versenyek szervezése, versenyeken való részvétel

A tanulmányi, kulturális versenyek, házi bajnokságok keretében végzett tevékenységünk célja a tehetség kibontakoztatása, gondozása. Minden pedagógus feladata a gyerekek minél szélesebb körének eljuttatása tanulmányi, művészeti és egyéb versenyekre. Iskolánk évente rendszeresen szervez mesemondó, szavaló, népdaléneklési, helyesírási és tantárgyi háziversenyeket.

- napközi

A Köznevelési Törvény rendelkezései szerint kötelezően szervezzük az általános iskolai évfolyamokon. A napközis nevelők biztosítják a nyugodt tanulás feltételeit és a szabadidő hasznos eltöltését. Gondoskodnak róla, hogy a tanulók házi feladata elkészüljön.

Az általános iskoláskorúak napközis foglalkozásának biztosítása, képesség kibontakoztató felkészítés, fejlesztő, felzárkóztató oktatás. Kulturális és egyéb szabadidős tevékenység, valamint a diáksport megszervezése. Mind a bejáró, mind a kollégiumban lakó tanulók részére az étkeztetés biztosítása.

- étkezés, menza

Lehetőség van iskolánkban napi egyszeri étkezést igényelni. A menzás tanulók ebédeltetése a napközis/kollégista tanulókkal együtt történik.

- könyvtár

Az iskolai könyvtár az oktató-nevelő munka eszköztára, ezért gyűjtőkörünkkel igazodunk a műveltségi területek követelményrendszeréhez, az iskola tevékenységének egészéhez. A gyűjteményt őrizzük, gondozzuk, hogy mindig naprakészen tudjuk az érdeklődők rendelkezésére bocsátani. A tanítás ideje alatt és tanítási órákon kívül lehetővé tesszük a gyűjtemény használatát. Megalapozzuk a tanulók könyvtárhasználóvá nevelését (könyvtári órák és egyéni foglalkozások keretében).

A nevelőtestület együttműködve alakítja a tanulókban: az olvasási szokásokat, az önálló tájékozódási igényét, az önművelődés igényét.

Nyilvántartjuk és kölcsönözzük a teljes tanévre a tartós tankönyveket (atlasz, szótár, helyesírási szabályzat, stb)

Biztosítjuk:

- az olvasást megkönnyítő speciális segédeszközök használatát,
- a kölcsönzést, „helyben olvasást”, irodalmi ajánlást,
- kutatást a tanulmányi versenyekhez, iskolai műsorokhoz,
- könyvtári kölcsönzést.

- kézműves foglalkozás

A természet adta anyagok (agyag, saját festésű gyapjú, nemez, termések, levelek, tollak, csigaházak) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: karácsonyi vásár)

- internet

Intézményünkben jelenleg is mód van tanórán internet-hozzáférésre, ezt a lehetőséget bővíteni szeretnénk a tanulók és pedagógusok számára egyaránt. A tanórán kívüli igénybevétel is megoldható a szaktanárral előre egyeztetett rend szerint, az ő felügyelete mellett.

Iskolán kívüli közösségfejlesztés:

- szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, család-iskola kapcsolata

A nevelés-oktatás háromszereplős (diákok – iskola - szülők) folyamatában iskolánk a szülőkkel való egyenrangú kapcsolat kialakítására törekszik. A gyerekek oktatásában – nevelésében iskolánk a szakmaiságot, a család pedig a biztos „hátországot" jelenti. A kettő harmonikus egysége biztosítja a gyermek fejlődését. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola és a család a legfontosabb alapértékekben egyetértsen, kölcsönösen együttműködjön és rendszeresen információt cseréljen.

Az együttműködésben érvényesüljön az érdemi többséget képviselő társadalmi kontroll erősítése, a környezettel való együttműködési készség fokozása, illetve az egészséges kritikai szellem, kontroll – önkontroll gyakorlata. Az együttműködő felek ismerjék és tartsák tiszteletben egymás igényét és elvárásait.

Az iskola valamennyi tanára, kiemelten az osztályfőnökök, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, minden diák és szülő.

- városismereti/lakóhelyismereti program

A Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők, illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíteni a tanulókkal.

- kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

Találkozók szervezése helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel. Továbbá szervezhetünk egy bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. A Duna-Dráva Nemzeti Park, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezhetünk a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőszennyezettség).

- LEP program:

Intézményünk részt vett a Lázár Ervin Program keretén belül az alábbi színház-és koncert előadásokon.
A Kormány egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. E kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot (LEP), amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

- média

Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért szoros kapcsolatot igyekszünk tartani a helyi médiával, és gondoskodunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

- tanulmányi kirándulás

Egy- vagy többnapos tanulmányutat szervezünk egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

- Határtalanul program

Iskolánk lehetőségeihez képes minden évben megpályázza a HATÁRTALANUL programok valamelyikét, annak megfelelően, hogy az iskola tanulóinak összetétele alapján mely kiírásoknak fele meg. A HATÁRTALANUL program keretében, illetve attól függetlenül iskolánk minden évben megszervezi a nemzeti összetartozás – Határtalanul témanapot. (Délszláv nap, Székely nap, stb…)

Iskolatörténeti hagyományok:

A szűkebb és tágabb környezethez, hazához való kötődés érzését a magyar és a környezetismeret tantárgy tanításának óráin, másrészt a séták és kirándulások alkalmával alakítjuk ki tanulóinkban. Feladatunk, hogy lehetőleg minden gyermeket vigyünk el a kirándulásra.
A nemzet, a haza és a szűkebb közösség hagyományainak megismerésére, ápolására és megbecsülésére nagy gondot fordítunk. Egy - vagy többnapos kirándulások keretében ismerkedünk meg hazánk tájaival, történelmi nevezetességeivel, fővárosunkkal. A programba színház és/vagy múzeumlátogatást is tervezünk. Ezeknek az együtlléteknek erős összetartó, közösségformáló ereje van, az osztályfőnök, kollégiumi nevelő pedig más szituációban szerezhet ismereteket a rábízott közösségről. A gyermekeket is bevonjuk az előkészítő, megismerő és értékelő munkába.
A valahová tartozás tudatát, a közösségi eszmék és értékek megbecsülését a hagyományok közvetítik.

A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő. Munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület és a tanulóközösség véleményére, javaslataira, valamint az iskolafenntartói elképzelésekre.
Célunk olyan egyéni arculat megteremtése, amely megkülönböztet bennünket más iskoláktól.

Rendezvényeink:

- Hagyományos-és nemzeti ünnepek köré szervezett rendezvények
- Tanévnyitó-és záró ünnepély
- Nyílt napok
- Mikulás-és karácsonyváró játszóház
- Adventi hangverseny
- Ifjúsági Koncert
- Színházelőadások
- Farsangi mulatság
- Családi napok
- Vers-és prózamondó verseny
- Sportnap
- Gyereknap
- Pizsamaparty
- Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket.
- Diák Önkormányzati nap
- Kollégiumi szobák, teraszok szépségversenye: Oklevelet kapnak és jelképes díjat azok a lakók, akiknek szobája, terasz-része a legszebb, legvirágosabb. A zsűrizés és díjazás a tanulók bevonásával történik

Enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- magatartásnormák, minták, szabályok megismertetése, gyakoroltatása,
- szabálytudat kialakítása, elfogadása, azonosulás a pozitív magatartásformákkal,
- a megismert minták, normák belsővé válásának elősegítése,
- olyan közösségek megteremtése, melyek tagjaikat az egyéni képességeik, személyiségük lehető legteljesebb kibontakoztatására serkentik, és elősegítik a tanulók társadalmi beilleszkedését,
- szocializációs képességek fejlesztése,
- kommunikációs kultúra fejlesztése,
- életkorhoz igazított tevékenységek szervezése,
- erkölcsi szabályok konkrét eseményekhez, helyzetekhez kötése.

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- tanórai és tanórán kívüli programjait annak érdekében, hogy a pedagógusok képesek legyenek kollégáikkal a team munkára, a szülőkkel a mindennapos kapcsolattartásra,
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, őszinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét és igényeit,
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba,
- a tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének és autizmusból fakadó együttműködési nehézségeinek figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztése,
- az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Látási fogyatékos tanulók közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Az iskola feladata, hogy elsajátíttassa az együttélés alapvető erkölcsi normáit és olyan tulajdonságokat fejlesszen, amelyek elengedhetetlenek a közösségben való harmonikus kapcsolatteremtéshez:

- önismeret, önbizalom, helyes önértékelés, önkontroll,
- empátia, tolerancia, tisztelet mások iránt,
- aktivitás, segítőkészség,
- nyitottság, barátságra, szeretetre való képesség,
- a kudarctűrő képesség növelése.

A feladatok teljesítése során törekedni kell arra, hogy minél több élményszerű, valóságos tapasztalatot nyújtsunk, lehetőleg minél többször látó kortársakkal együtt végezve azokat.

Beszédfogyatékos tanuló közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A sikeres szocializációhoz szükséges normák, szabályok kialakítására, gyakoroltatására törekszünk. Olyan szabadidős tevékenységeket teszünk lehetővé, amelyek jótékonyan hatnak az anyanyelvi fejlettségi szintre: emlékezet-, szerialitás-, szókincs-, gondolkodás-, mozgás-, figyelemfejlesztő játékok.

Mozgásszervi fogyatékos tanuló közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- Kirándulások (akadálymentes helyszín és közlekedés biztosítása).
- Vetélkedők, sporttevékenységek, játékok (az együtt játszás lehetőségének megteremtése a szabályok speciális alakításával, adott esetben a megfelelő eszközök, segédeszközök és segítségadás biztosításával).
- Az iskolai hagyományos ünnepek, események szervezésébe, előkészítésébe, lebonyolításába, az ünnepi műsorokba a mozgássérült fiatalok maximális bevonása képességeikhez, adottságaikhoz mérten a megfelelő segítségnyújtás biztosításával.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- Csoportok megszervezésekor meghatározó szempont, hogy azonos, vagy hasonló fejlettségi szinten álló tanulókból, illetve azonos, vagy hasonló nehézségekkel küzdő tanulókból szervezzünk homogén csoportokat.
- Játékosság fejlesztése, nem tanóraszerű feladathelyzetek kialakítása.
- Mozgásos feladatok a felgyülemlett felesleges energia és feszültség levezetése érdekében.
- Aktív kirándulásokon való fokozott részvétel.

VII. A pedagógusok intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott pedagógusok intézményi feladatai és az osztályfőnöki munka feladatai:

A pedagógusok intézményi feladatai:

Feladatunk egy olyan iskola megteremtése, amely valamennyi általános iskolás és középfokú oktatásban résztvevő gyermek/fiatal számára vonzó.

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- Siker élményét nyújtó tanórai foglalkozások.
- Széles választási lehetőségek és kínálat a tanórán kívül.
- Versenyek szervezése.
- Rendezvények szervezése.
- Közösségi programok.
- Tehetséggondozás.
- Fejlesztő pedagógia.
- Korrepetálás.

- (Re)habilitációs foglalkozások.
- Felzárkóztatás.
- Könyvtárhasználat.
- Szabadidős programok.

Feladatunk a színvonalas, élményszerű a személyiséget egészében fejlesztő alap-, középfokú oktatásbiztosítása (differenciált alapismeretek, kommunikáció, kreativitás, sikeres tanulási helyzetek).

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- A pedagógiai munka színvonalának megőrzése és fejlesztése.
- A tanítási órák hatékonyságának biztosítása (motiváló munkamódszer - differenciálás – kooperatív tanulás - érdekes tananyag közvetítés - tanulói munkáltatás).
- Szakkörök, verseny- és továbbtanulási felkészítő foglalkozások szervezése, háziversenyek rendezése.
- Sajátos nevelési igényű tanulók nevelése – oktatása.
- Informatikaoktatást biztosítása – speciális kiegészítők használatával is (pl. látássérültek számára).
- Életszerű körülmények biztosítása a tankert, tankonyha és egyéb életviteli órák alkalmával.
- Valós élet-, és munkahelyzetek (pl. posta, piac) megismerése és gyakorlása.

Feladatunk a szilárd emberi és erkölcsi tartás megalapozása (közösségfejlesztés, együttélés, viselkedéskultúra, tolerancia, másság elfogadása, együttműködés).

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- A tanítási órák és a tanórán kívüli tevékenységek minden nevelési helyzetét kihasználjuk a cél elérése érdekében.
- Tanulóinkat segítjük másságuk elfogadásában.
- A közösségek rendezvényeinek szervezését segítjük, irányítjuk, de támogatjuk a tanulók önálló kezdeményezését és aktiváljuk őket a megvalósításban.
- Helyzetgyakorlatokban, szituációs játékokban gyakoroltatjuk a közösségi szokásokat. normákat, fejlesztjük a vitakultúrát.
- Egy elfogadó, meleg, együttműködő légkör biztosítása.
- Törekszünk az erőszakmentes konfliktuskezelésre, nevelésre.

- Osztályfőnöki órán rendszeresen beszámoltatjuk a heteseket, ügyeleteseket az osztályban történt heti eseményekről, bevonjuk őket a magatartás és szorgalom értékelésében (Házirend, osztályszabályok betartása).
- Dicséretek és büntetések az iskolarádióban és a dicsőségtáblákon hallhatók, olvashatók.
- A beilleszkedést segítő, közösségformáló szabadidős foglalkozásokat, összejöveteleket szerveznek az osztályfőnökök osztályszinten.
- Az újonnan beérkező tanuló számára patronáló diákot választunk ki aki segíti az iskolai közösségbe való sikeres beilleszkedését.

<u>Feladatunk, hogy a tanulóink felismerjék a testi-lelki egészség fontosságát (egészségbefolyásoló tényezők, gyakorlati alkalmazás lehetőségei, mentális készségek fejlesztése, sport, mozgás, egészség-, környezetvédelem, prevenció)</u>

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- Lehetőséget teremtünk a sportolásra és mozgásra a testnevelési órákon kívül is (sportszakkörök, környezeti séták, kirándulás, játékos versenyek, iskolai bajnokságok, mozgásos programok,).
- Feladatunk, hogy a fizikai aktivitás a tanulók életformájának része legyen – egyéni képességeikhez igazítva.
- A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazodjon.
- Baleset, káros szenvedélyek megelőzése, testi higiénia témaköreinek feldolgozása az osztályfőnökök alapvető feladata osztályfőnöki órák keretében.
- Egészséges táplálkozási szokások gyakorlati bemutatása az életvitel tantárgy keretében valósul meg, ahol a modern konyhatechnikát is elsajátítják.

Feladatunk, hogy tanulóink nyitottak legyenek a művészetek iránt, igényükké váljon az esztétikus környezet megteremtése és megtartása. (zene, iparművészet, dráma, esztétikai érzék, tiszta, rendezett környezet iránti igény).

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- Az osztályok hagyomány szerint az intézmény kertjének egy-egy külön területét rendszeresen gondozzák, védnökséget vállalnak a tantermeik, kollégiumi szobáik rendjéért (diákönkormányzat rendszeres ellenőrzése, értékelése).
- Kívánatos, hogy a tantermek dekorációja, szemléltető képanyaga esztétikus és áttekinthető legyen, melyet a tanulók is ápolnak, gondoznak.
- Az iskola épületeiben az ünnepköröknek megfelelő hagyományápoló dekorációt készítünk, melyhez a tanulók tanórai és szakköri munkáit is felhasználjuk.

Feladatunk a nemzeti és helyi hagyományok őrzése, ápolása. (ünnepségek, rendezvények, vetélkedők).

Ennek eléréséhez szükséges pedagógiai tevékenységek, feladatok:

- A lakóhelyünk szeretetének, a táj ismeretének (tanulmányi séták, városunk nevezetességei, műemlékei) fejlesztése.
- Tanulmányi kirándulások szervezése a környéken (gyalogtúrák, akadályversenyek).
- A település és az iskola kapcsolatának elmélyítése.
- Külső kapcsolatok ápolása.
- Iskolatörténeti hagyományok felelevenítése.
- Az iskolai rendezvények hagyományai.
- Egészségneveléssel kapcsolatos tevékenységek.
- Ünnepélyek, megemlékezések.
- Tanulóközösség (DÖK) szervezete, hagyománya.

Az osztályfőnököt az igazgató/igazgatóhelyettes bízza meg minden tanév júniusában/augusztusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület/munkaközösség elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az intézmény ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az intézmény/iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

VIII. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység:

A köznevelési törvény értelmében gyermekek/tanulók bizonyos köre pedagógiai szempontból kiemelt figyelmet igényel. Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezi és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Célunk a tehetség korai felismerése, majd fejlesztő tevékenységgel minél teljesebb kibontakoztatása. Feladatunk, hogy a kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapjanak tehetségük kibontakoztatására különböző szakkörökben, felvételi előkészítőkön. Minden szaktanár feladata tanítási óráit úgy szervezni (differenciálni), hogy a különleges adottságokkal és képességekkel rendelkező tanulók gondozása, fejlesztése ott is megvalósuljon.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenysége:

Alapelveink között szerepel az esélyegyenlőség biztosítása az iskolai életben, ezért fontos feladatunk a felzárkóztató programok szervezése. Az iskolai évfolyamokon biztosítjuk a részképesség és tanulási zavarokkal küzdő gyermekek felzárkóztatását fejlesztő pedagógusok közreműködésével. Ezek a foglalkozások az 1-4. évfolyamon tanulási időben történnek, a szülőkre semmilyen anyagi terhet nem rónak. A foglalkozások célja nem korrepetálás, hanem a sérült részképességek fejlesztése. Az egyéb évfolyamon a foglalkozásokat a tanítási időn kívül (lehetőség szerint 5. vagy 6. órában) tartjuk.
A „más fogyatékosok” (olvasás-, írás-, számolási zavarral küszködők) részére szintén a fejlesztő pedagógusok nyújtanak segítséget.
A fejlesztő foglalkozásokon való részvételt a gyermeket tanító pedagógus javasolhatja, és a helyi

gyógypedagógus/fejlesztő pedagógus vizsgálata előzi meg. A szülő beleegyezése minden esetben szükséges hozzá. A fejlesztő órák számát a szakértői bizottság javaslata alapján állapítjuk meg.
Emellett az órán tanító pedagógusnak törekednie kell a differenciált, egyéni képességekhez igazodó fejlesztésre. A felső tagozaton egyéni fejlesztésre alakított kiscsoportokat működtetünk a tárgyi és személyi feltételek figyelembevételével több évfolyamon anyanyelvből, matematikából. Minden szakórán szem előtt tartjuk a módszerek megválasztásakor az egyéni képességekhez igazodó oktatást.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

Célunk, hogy a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókat segítsük abban, hogy megtalálják helyüket az iskolában, az osztályban. Magatartásukkal ne hátráltassák a tanítási órákat, aktív szerepet vállaljanak a közösségben.
Az osztályban tanító szaktanárok feladata, hogy jelezzék az osztályfőnöknek a tanulási nehézségeket, a magatartási zavarokra utaló jeleket. Minden pedagógusnak feladata az ilyen tanulók minél többszöri szóbeli szerepeltetése, sikerélményhez juttatása.
A negyedévente tartott team értekezleteken (az osztályban tanító pedagógusok vesznek ezen részt) ezeknek a tanulóknak a fejlődését, problémáit megvitatjuk. Az osztályfőnök a jelzések alapján megteszi a szükséges intézkedéseket.
A közösségi életben egyénre szabott feladatokat adunk számukra.
Az osztályfőnök egyéni beszélgetéseket folytat az adott tanulóval, tájékoztatja a szülőket, kezdeményezi az együttműködést a probléma megoldására.
Súlyosabb esetekben javasoljuk a Nevelési Tanácsadó, pszichológus felkeresését. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével lehetőség van a pszichológus segítségének ingyenes igénybevételére is.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, a családba fogadó gyám iskolai végzettsége alacsony,
- a szülő, családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- az elégtelen lakáskörülmények élnek.

Mivel tapasztalatunk szerint tanulóink egy része halmozottan hátrányos (képességekben, szociális és mentális téren), ezért esetükben kezdeményezzük a napközis/menza ellátás igénybevételét.
Felzárkóztató programokat szervezünk.
Drog- és bűnmegelőzési órákat illesztünk az osztályfőnöki órák tematikájába, esetenként külső szakembereket hívunk előadónak.
Pályázati úton keresztülsegítjük a szociálisan hátrányos tanulók osztálykiránduláson, táborozáson való részvételét.

A pályaorientációs és osztályfőnöki tevékenység keretében segítjük tanulóink reális önértékelésének kialakulását, a megalapozott pályaválasztást.

A pályaválasztással kapcsolatos tevékenységek köre:

- Pályaválasztási ismeretek beépítése a tantárgyakba.
- Választható szakmák körének megismertetése a tanulókkal, a szülőkkel.
- Tájékozódás, látogatás a szakiskolákban, gyakorlati képző helyeken.
- Egyéni segítségnyújtás a szakmaválasztásban.

Sajátos nevelési igényű gyermekkel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral küzd.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló:

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

- A (specifikus) tanulási zavar egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alul teljesítést eredményez.
- A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó ADHD kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar).

  Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet. A mindennapi oktatási, nevelési helyzetekben ennek következménye a szétszórtság,

feledékenység, a figyelem könnyű elterelhetősége, huzamosabb ideig történő fenntartásának nehezítettsége, az egymást követő utasítások megjegyzésének nehézsége, a feladatok megfelelő sorrendjének kialakítási problémái és a véghezvitel nehézsége.

- A magatartásszabályozási zavar is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot.

  A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alul teljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

Az iskolai nevelés-oktatás során kiemelt feladat a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres tovább haladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

Feladatok:

- előzetes tudás felmérése,
- érdeklődés, motiváció felmérése,
- módszertani sokrétűség megvalósítása,
- differenciálás megvalósítása,
- a feladatok megoldásához hosszabb idősáv biztosítása,

- a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatása,
- teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködése,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása,
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása

A beszédfogyatékos tanuló:

Beszédfogyatékosok csoportjába tartozik minden olyan tanuló, aki a beszéd és/vagy nyelv receptív folyamatainak (beszédfeldolgozás, beszédértés, nyelvi megértés) vagy expresszív folyamatainak (beszéd és nyelvi kifejezés, produkció) szerveződésében súlyos fejlődési eredetű vagy szerzett zavart mutat. Ez a zavar különböző klinikai képekben jelenik meg, és életkor szerint is eltérő jelleget mutathat. A verbális kommunikáció súlyos zavara, valamint a verbális tanulási folyamatok atipikus alakulása, jelentős eltérése miatt az ilyen tanuló a társadalmi beilleszkedés szempontjából akadályozott.

Beszédzavarok:

- Hangképzési zavarok,
- Rezonanciazavarok (hipernazalitás, hiponazalitás),
- Beszédfolyamatossági zavarok (dadogás, hadarás),
- Artikulációs zavarok (beszédhanghibák),
- Beszédmozgászavarok (verbális diszpraxia).

Feladatok:

- Az életkornak megfelelően szükséges a gyermek önmagáról való tudásának, önismeretének folyamatos fejlesztése.
- Változatos, az egyes tantárgyak nyelvi sajátosságaihoz igazodó tanulási, tananyag-feldolgozási stratégiák kialakítására, folyamatos fejlesztésére van szükség.
- A tananyag-feldolgozásban és a számonkérésben részesítsük előnyben a nem nyelvi megoldási módokat.
- A pozitív önkép kialakítása.

Az autizmus spektrumzavarával küzdő tanuló:

Az autizmus spektrumába tartozó állapotok lényege a szociális, kommunikációs és speciális kognitív képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.
Az autizmus spektrum zavar gyakran társulnak egyéb problémákkal, melyek a következőképpen csoportosíthatók:

- intellektuális képességzavar, mint a leggyakrabban társuló fejlődési zavar
- beszéd-, érzékszervi-, mozgás-, egyéb fogyatékosság, fejlődési zavar
- viselkedésproblémák, pl. agresszió, autoagresszió

Feladatok:

- Az autizmussal élő tanulók ellátása olyan speciális megközelítést igényel, amely az egyén aktuális szükségleteire, állapotára épít, tartalmazza azokat a specifikus módszertani elemeket.
- Az egyéni különbségek és szükségletek miatt egyéni felmérésre, egyéni tervezésre szükséges. Az adott iskola típusnak megfelelően személyre szabottan határozzák meg.
- A pedagógusok/szakemberek a tanuló egyéni szükségletei, képességei alapján, a szülővel egyeztetve, a pedagógiai diagnosztikai mérések eredményei ismeretében határozzák meg.
- A nevelés-oktatás feladata a fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók gyógypedagógiai értelemben a tanulásban akadályozott gyermekek körébe tartoznak, akik az idegrendszer biológiai és/vagy genetikai okokra visszavezethető gyengébb funkcióképessége, illetve a tartósan kedvezőtlen környezeti hatások miatt a neurológiai érés lelassulása folytán tartós, átfogó tanulási problémákat mutatnak.

Feladatok:

A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzékleti tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A cél elsősorban az ismeretek megerősítése, a tudáselemek alkalmazása, a pályaorientáció, az önálló életvezetési technikák gyakorlása, a szociális képességek fejlesztése. A tanulók eltérő képességprofilja, iskolai életének különbözősége, egyéni fejleszthetőségi prognózisa esetén is kiemelt cél, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket és készségeket, amelyek az önálló életvitelhez, a munkaerőpiacra történő belépéshez, helytálláshoz és az egész életen át tartó tanulás megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanuló:

Az értelmileg akadályozott tanuló esetében mérsékelt vagy súlyos fokú intellektuális képességzavarral kell számolnunk. Ez azt jelenti, hogy az intelligenciahányados 50 körüli vagy ennél alacsonyabb, és jelentős nehézségek mutatkoznak az adaptív jártasságok terén, azaz a különféle életvezetési feladatok megoldásában, az általános társadalmi, környezeti elvárásokhoz való alkalmazkodásban. Az érintettek számára a megfeleléshez tartós támogatásra van szükségük felnőttkorban is.

Feladatok: A hiányzó képességeik pótlása, ismereteik bővítése, egyéni sajátosságaik figyelembevételével az önálló életre való felkészítés elősegítése, társadalmi beilleszkedésük támogatása.

A mozgásszervi fogyatékos tanuló:

Mozgáskorlátozottság esetén a mozgásszervrendszer veleszületett vagy szerzett károsodása a szervezet funkcionális képességeit, az egyén aktivitását maradandóan akadályozza; az egyén részére hátrányos helyzetet, korlátozott életvitelt okozhat. Gyógypedagógiai értelemben azokat a személyeket tartjuk mozgáskorlátozottaknak, akiknél a mozgásszervrendszer (tartó-: csont-, ízületrendszer és/vagy mozgató-: izom-, idegrendszer) veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara következtében olyan jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, amelynek következtében megváltozik a mozgásos tapasztalatszerzés, és a szocializáció csak nehezített körülmények között lehetséges.

Feladatok:

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus ellátása a különböző szakemberek együttműködésének, teammunkájának eredményeképpen valósulhat meg. Az inklúziót megvalósító iskolában tanító befogadó pedagógusok, a szomatopedagógus és más gyógypedagógusok, illetve a család (a szülők és a tanuló) együttműködése, a közös célok kitűzése és a folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek. Alapvető feladat, a sajátos nevelési igényű (mozgáskorlátozott) gyermekek és tanulók ellátását, gondozását, nevelését és oktatását.

- Testi és lelki egészségre nevelés.
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés.
- A tanulás tanítása, pályaorientáció.
- Mozgásnevelési foglalkozások.
- Segítő technológiák használatával történő írás.
- A beszéd- és kommunikációfejlesztés.

A látási fogyatékos tanuló:

A látássérülés a látószerv (a szem, a látóideg és/vagy a látásért felelős agykérgi/kéreg alatti területek) sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodóképességét, kihat személyiségének alakulására.

Ezen belül:

- vakok azok a tanulók, akiknek látóképessége teljesen hiányzik (vízus: 0);
- aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek (vízus: fényérzés – 0,1);
- gyengénlátók azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1 – 0,3).

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról;
- a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről;
- a gyermek intellektuális képességeiről;
- a látássérülés személyiségre gyakorolt hatásairól.

A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékosság is (mozgás-, hallás- és intellektuális képességzavar, autizmus spektrumzavar stb., illetve mindezek halmozott megjelenése). A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

Feladatok:

A látássérült tanulók nevelését, oktatását ellátó közoktatási intézmények az iskoláztatás során több fontos feladat megoldását vállalják. Erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, önismeret és a társas kultúra fejlesztése, családi életre

nevelés, testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, valamint ezeken túl az esélyegyenlőség biztosítását a látássérülésből és az esetleg csatlakozó fogyatékosságból adódó hátrányok leküzdésével.

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más beállítódás jellemzi. Fontos az összes érzékszerv – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tudatosítása és tanítása.

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén jelent eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás stb.) is. Más a tanulási környezet, hangsúlyosabban egyénre szabottak a tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele alapvető.

A hallási fogyatékos tanuló:

Hallássérülésnek nevezzük a hallószerv valamely részének veleszületett vagy szerzett sérülését, illetve fejlődési rendellenességét, amelynek az éptől eltérő hallásteljesítmény lesz a következménye. A hallássérülés gyűjtőfogalom. Hallássérült személyek a nagyothallók, a siketek és a cochleáris implantátumot viselők.

Feladatok:

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes tanulási területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

- Testi és lelki egészségre nevelés
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása, pályaorientáció
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- A fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulás kompetenciái
- A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Azon hallássérült (elsősorban siket) tanulók számára, akik esetében a kommunikáció elsődleges formája a magyar jelnyelv, lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a legkönnyebben hozzáférhető nyelven (magyar hangzó nyelven és/vagy magyar jelnyelven) juthassanak hozzá az információkhoz, mind a tanórákon, mind az iskolai szervezésű szabadidős programokon.

Fontos, hogy a tanulók ismerjék meg a jelnyelvi tolmácsok szerepét a kommunikációs akadálymentesítés területén, ismerjék a szolgáltatás igénybevételének lehetőségeit és formáit.

- A digitális kompetenciák
- A matematikai, gondolkodási kompetenciák
- A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
- Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Sajátos nevelési igényű tanulók ellátása:

Egyéni fejlesztés:

A komplex személyiségfejlesztést – az egyéni és a kiscsoportos foglalkozások keretein belül - segítik az iskola habilitációs, rehabilitációs, korrekciós fejlesztő terápiás szemléletű tevékenységei. A differenciált fejlesztő foglalkozásokon minden alkalommal komplex fejlesztés valósul meg.

Az egyénre szabott nevelés a tanórákon az egyéni és kiscsoportos rehabilitációs és fejlesztő órákon valósul meg.

Habilitáció, rehabilitáció:

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja a sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja, sikeres társadalmi integrációja.

A habilitációs terápiák területei:

- motoros képességek,
- kognitív képességek (észlelési folyamatok, figyelem, emlékezet, koncentráció),
- grafomotoros képességek,
- rendszerezési képességek,
- szövegértés képességének fejlesztése.

IX. A tanulóknak az intézményi döntési folyamtban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlási rendje:

A Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola tanulói számára ez nem releváns.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége.

Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

A diákönkormányzat az 5-8. valamint a középiskolai évfolyamokon működik. Munkáját egy patronáló tanár segíti.

A diákönkormányzati munka sikeres megvalósításában az osztályfőnöki órák szerepe is jelentős:

- Tájékoztatás a végzett és felmerülő feladatokról.
- A szervezetnek intézett kérdések, kérések.
- Feladatvállalások, ezek eredményességének értékelése, jutalmazása.
- Beszámoló a Diákönkormányzat tanács havi üléséről.

Feladatai:

- Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése.
- Az iskolai hagyományokon alapuló közösségépítő tevékenységek fejlesztése, a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése.
- Értékes, esztétikai élmények szervezése.
- A közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése.
- Olyan közösség kialakítás, amely büszke saját közösségeinek eredményeire.
- Tartalmas közösségi élet szervezése, összetartozás fejlesztése.
- A kommunikációs kultúra fejlesztése.
- Példamutató magatartás fejlesztése.

Az intézményi döntési folyamatokban a tanulók a diákok közösségét képviseli. Diákönkormányzat képviselői révén tudnak részt venni. A Diákönkormányzat a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendelet, a 2011 CXC törvény A nemzeti köznevelésről és az intézmény SZMSZ –e alapján a következő formában vesz részt az intézményi döntési folyamataiban:

Döntési jogával él a nevelőtestület véleményének kikérésével az alábbiakban:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- a diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és

- működtetéséről,
- a tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős
- szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A Diákönkormányzat a véleményét nyilváníthatja, valamint javaslattal élhet az intézményműködésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A Diákönkormányzatnak véleményezési jogát gyakorolja:

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A Diákönkormányzat a rendeletnek megfelelően használhatja feladatainak ellátásához az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit.

X. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

<u>Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben megjelenő szülő, tanuló, pedagógus kapcsolattartásának formái:</u>

A nevelés-oktatás háromszereplős (diákok – iskola - szülők) folyamatában iskolánk a szülőkkel való egyenrangú kapcsolat kialakítására törekszik. A gyerekek oktatásában – nevelésében iskolánk a szakmaiságot, a család pedig a biztos „hátországot” jelenti. A kettő harmonikus egysége biztosítja a gyermek fejlődését. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola és a család a legfontosabb alapértékekben egyetértsen, kölcsönösen együttműködjön és rendszeresen információt cseréljen.
Az együttműködésben érvényesüljön az érdemi többséget képviselő társadalmi kontroll erősítése, a környezettel való együttműködési készség fokozása, illetve az egészséges kritikai szellem, kontroll – önkontroll gyakorlata. Az együttműködő felek ismerjék és tartsák tiszteletben egymás igényét és

elvárásait.

Együttműködés formái:

Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről és magatartásáról írásban és szóban. Az írásbeli tájékoztatás az e-naplóban, ellenőrző könyvben és üzenő füzetben történik. A szülőket ezen kívül az osztályfőnökön keresztül e-mail, messenger és telefon útján értesítjük.

- Előre tervezett és rendkívüli szülői értekezletek
- Fogadó órák
- Alkalmankénti egyéni beszélgetés
- Pályaválasztási tanácsadás
- Nyílt napok, nyílt órák szervezése
- Szülők meghívása az iskola és a DÖK rendezvényeire
- Család-osztály hétvégék, kirándulások
- Osztályon belüli levelezési csoportok
- Szülői fórumok, előadások

<u>A szülői értekezletek és fogadó órák rendje:</u>

Szülői értekezletek időpontjai:

- szeptember első és második hete (hétfőtől-csütörtökig) az évfolyamok sorrendjében,
- az első osztályosok részére az első tanítási napon,
- a félévi értesítő kiosztása utáni héten,
- május első és második hetében.

A szülői értekezleten:

- A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról.
- Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a nevelést segítő és gátló tényezőkről.

A fogadó órák rendje:

- Az 1. évfolyamon a negyed-és háromnegyedéves értékelést követően előre egyeztetett időpontban egyéni beszélgetést szervezünk a tanulók szüleivel.
- 2 – 12. évfolyam: félévenként egyszer az adott tanév rendjében meghatározott időpontban.
- Rendkívüli fogadó óra tartható a szülő vagy a pedagógus kérésére a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására.

XI. A tanulmányok alatti vizsgák és szóbeli felvételi vizsga követelményei

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulmányok alatti vizsgák:

A Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola tanulói számára ez nem releváns.

Szóbeli felvételi vizsga követelményei: intézményükben nem releváns.

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési rendszere:

Az értékelés legyen:

- Folyamatos
- Egyértelmű
- Konkrét
- Ösztönző hatású
- Tárgyilagos
- Személyre szóló
- A fejlődésben megtett utat figyelembe vevő
- Feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak
- Nem lehet fegyelmező és megtorló jellegű

Alapelveink megvalósulásához a tanév elején a tanuló és a szülők tudomására hozzuk minden tantárgy követelményét. Az egységes követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

Az értékelés módjai:

A tantárgyunk sajátosságainak és óraszámának megfelelően helyes arányt biztosítsunk a szóbeli, írásbeli és gyakorlati értékelés között.

Szóbeli értékelés:

- A tanuló tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát az osztályban tanítók negyedévenként értékeljük (TEAM értekezlet, egy évfolyamon tanítók csoportértekezlete)
- Az 1-4. évfolyamokon a tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szövegesen értékeljük – szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor stb.
- Érdemjegyek, félévi és év végi osztályzatok megállapítása.
- Félévi és év végi osztályozó értekezleten a magatartás és szorgalom megállapításakor.
- A gyerekekkel együtt töltött időben a tanár rendszeresen megerősíti, segíti tanítványait.
- A heti 1 óránál kisebb óraszámú tárgyak (modulok) értékelése félévkor: megfelelt, nem felelt meg.

Szöveges értékelés, írásban:

- Az igazgató, osztályfőnök és a szaktanár dicséretei és elmarasztalásai.
- 1. osztályosok értékelése félévkor és év végén, 2. osztályosoknak félévkor.
- Az írásbeli munkához írt vélemény.

Gyakorlati értékelés:

- A szakiskolai, szakképző iskolai, illetve a készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamos tanulói számára a gyakorlati tantárgyak értékelése.
- 1-5 fokú skála osztályzatai: kitűnő/jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Értékelés, minősítés:

A pedagógus 2. osztály második félévétől 12. osztályig a tanuló teljesítményét évközben érdemjegyekkel (1-5) értékeli, félévkor és év végén jeles (5), szaktárgyi dicséret esetén kitűnő, jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) osztályzattal minősíti.

Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.

- Fontos az érdemjegyek súlyozása – szóbeli, dolgozat, témazáró, belső vizsga, stb.
- Értékelésünkről a szülőket az ellenőrzőben, félévi értesítőben, év végi bizonyítványban, ill. értékelőlapokon tájékoztatjuk.
- Azokat a tantárgyakat csak év végén osztályozzuk érdemjeggyel, amelynek heti óraszáma nem éri el az 1 órát.

Vizsgák, mérések:

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73§ rendelkezik.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján az intézmény pedagógusai nem tudták értékelni,
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat. A tanulmányok alatti vizsgán a sajátos nevelési igényű tanulásban, és értelmileg akadályozott tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló a szakértői vélemény alapján kapott. A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a jogszabályban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

Osztályozó vizsga:

A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében 3 tagú vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. Intézményünkben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi érdemjegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Osztályozó vizsgára kötelezhető, ha az intézményvezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, ha a tanév során tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a hatályos jogszabályban meghatározottmértéket, és emiatt nem osztályozható. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a. Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Amennyiben a szabályosan megtartott osztályozó vizsga eredménye elégtelen, a tanulónak a tanévet meg kell ismételnie.

Különbözeti vizsga:

Azok a tanulók, akik másik iskolából érkeztek, átjelentkeztek és nem tanulták az iskolánkban oktatott valamelyik tantárgyat, különbözeti vizsgát kell tenniük. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amely tantárgy, tananyag ismerete, feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga időpontját az iskola igazgatója jelöli ki. Sikertelen különbözeti vizsga esetén, a javítóvizsgára vonatkozó szabályokat kell követni.

Javító vizsga:

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén, legfeljebb három tantárgyból, elégtelen osztályzatot kapott, az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad. A vizsgázó az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet javítóvizsgát.

A javítóvizsga témaköreit a tantárgyat tanító tanár/gyógypedagógus határozza meg. A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár a tanulót javítóvizsgára utasító szaktanár/gyógypedagógus legyen. A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató állapítja meg.

XII. A felvétel és átvételi követelményei az NKt. és az SZkt. rendelkezései alapján

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekbena felvételi és átvételi követelmények:

Az iskolaváltás, valamint a tanuló felvételének – átvételének szabályai:

Intézményünk beiskolázása országos, területi ellátási kötelezettségünk nincs. A beiskolázás a sajátos nevelési igényű tanulók esetében az országos illetve a megyei Szakértői Bizottságok javaslata alapján történik. A tanulók más, azonos típusú iskolából történő átvételéről, szülői kérelem alapján az iskola igazgatója dönt.
A tanulói jogviszony a beiratkozással keletkezik. A beiratkozáshoz szükséges az illetékes Szaké rtői Bizottság szakértői javaslata az intézményváltoztatásról, intézménykijelöléséről.
A tankötelezettség iskolába járással, vagy ha az a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából szükséges, egyéni tanrenddel telje síthető.
A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló a tizenhatodik életévét betölti.
A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható, annak a tanítási évnek a végéig, amelyben a huszonharmadik életévét betölti.
A tankötelezettség meghosszabbításáról a Szakértői Bizottság szakértői véleménye alapján az iskola igazgatója határoz.

Iskolába lépés feltételei:

- A sajátos nevelési igényű tanköteles korú gyermek rendelkezzen a szakértői bizottság által kiállított szakértői véleménnyel.
- Iskolai beiratkozáshoz be kell mutatni a gyermek lakcímkártyáját, TAJ számát és az érvényes szakértői javaslatot.

Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermeket a szülő a szakértői bizottság véleményében meghatározott időpontig köteles beíratni a kijelölt iskolába. Ha a gyermeket az iskolába nem íratták be, az intézményvezető értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti illetékes kormányhivatalt.

Átvétel feltételei:

- Eltérő iskolatípusból csak a megfelelő szakértői vélemény alapján sajátos nevelési igényű tanuló esetében.
- Azonos iskolatípusból szülői kérésre, a szükséges dokumentumok bemutatásával (bizonyítvány, anyakönyvi kivonat, szakvélemény és „Javaslat az intézményváltáshoz" c. nyomtatvány, egészségügyi törzslap).

Felvétel, átvétel elutasításának eljárási rendje

- Megfelelő szakértői vélemény hiányában a tanuló felvételi kérelme elutasítható.

Az intézmény vezetője a felvételi eljárásban a felvételről, átvételről tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az intézményvezető köteles értesíteni a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is.

XIII. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása:

A Nemzeti Alaptantervben foglalt fejlesztési területek-nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg. E területek összhangban vannak a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel.
Az különböző pedagógiai szakaszokban a tantárgyak tematikájába beépítve található az elsősegély nyújtási alapismeretek fokozatos elsajátítása és követelményként való megjelenése a 12. évfolyam végére.

A sajátos nevelési igényű tanulásban akadályozott tanulók iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az egészségtudatos magatartás kialakítása, felelősségteljes gondolkodásmódra nevelés, érzékenység embertársaink iránt, helyzetfelismerő, problémamegoldó képesség fejlesztése.

Feladata:

1-8. évfolyam:

- A balesetek tudatos megelőzése.
- A gyermekekben való elsősegély nyújtási szemlélet kialakítása.
- Váratlan helyzetek kezelése, megfelelő magatartás elsajátítása.
- Speciális kommunikáció (segélyhívás, a beteggel való kapcsolatteremtés).
- Alapfokú elsősegély nyújtási ismeretek elsajátítása.

9-12. évfolyam:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tantárgyi keretben tanírási órákon, és tanórán kívüli foglalkozásokon valósul meg. Minden életkori szakaszban lehetőséget adunk az elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátítására, elmélyítésére, és gyakorlására interaktív formában.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- tanórák (környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, fizika, életvitel és gyakorlati ismeretek, testnevelés, osztályfőnöki)
- szakmai alapozó ismeretek
- egyéni fejlesztő, és habilitációs foglalkozások
- tanórán kívüli foglalkozások (kollégiumi és napközis csoportfoglalkozások, szakkör)
- intézményi programok

XIV. Gyermek- és ifjúságvédelem

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok:

Célunk: a hátrányos és veszélyeztetett tanulók kiszűrése, emellett egyénre szabott segítségnyújtás a tanulók érdekeinek szem előtt tartásával.

Gxermek.-és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, közreműködik a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
- Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociális – kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadhatnak.
- A pedagógus kollektíva munkájára építve tudatosítja a gyermekben a szűkebb és tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését.
- Segíti és összehangolja az intézmény pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységét.
- Az osztályfőnökök adatszolgáltatásai alapján nyilvántartja a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű tanulókat.
- Tanulmányi eredményüket, magatartásukat, mulasztásaikat figyelemmel kíséri. Ennek érdekében osztályfőnöki órákat látogat, illetve osztályfőnökökkel konzultál. Javaslatot tesz a hátránykompenzációra.
- Anyagi problémák esetén rendszeres vagy rendkívüli támogatásra tesz javaslatot. Eljár a térítési díj hátralék esetén (polgármesteri hivatalnál, szülők közösségénél).
- A gyermekvédelemmel foglalkozó szolgálat, hatóság részére segítséget nyújt a pedagógiai jellemzés elkészítésében.
- Szükség esetén javaslatot tesz védő-óvóintézkedésre, közreműködik ezek megvalósításában.
- Rendszeres kapcsolatot tart fent a Gyermekjóléti Szolgálattal és a Védőnői Szolgálattal.
- A tanulók részére egészségvédő. mentálhigiénés és szenvedélybetegség megelőző

programokat szervez az alsó és felső tagozatos osztályfőnöki munkaközösség igénye alapján.

- Osztályfőnöki munkaközösség, illetve vezetőtestületi ülések munkájában eseti meghívás alapján részt vesz.
- Gyermekbántalmazás vagy a tanulók testi épségét veszélyeztető körülmény esetén – pedagógus vagy szülő jelzése alapján – értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Részt vesz az esetmegbeszéléseken.

XV. Pedagógusok értékelése

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen ellátott gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok:

Alapelvek:

- Az ismert és elfogadott szempontok szerint történjen.
- Mindig tényanyag birtokában.
- Legyen ösztönző és személyre szóló.
- Megfelelő légkörben történjen.
- Az értékelő (akár belső, akár külső) tapasztalt, az értékelésben is megfelelő szakmai felkészültséggel bíró, fejlesztő, támogató stratégiát elfogadó és képviselő, megfelelő érzékenységgel bíró legyen.

Az értékelést végzők:

- Igazgató
- Igazgatóhelyettesek
- Munkaközösség-vezetők
- Az igazgató által felkért tanárok
- Szakértők

Az osztályfőnöki munka értékelése

Tevékenység	**Mi alapján történik az értékelés?**	**Mikor történik?**	**Ki értékel?**
Tervező munka	Dokumentumok (tanmenet, napló feljegyzés része)	Tanév elején, a munkatervi határidő végén	Osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Az osztályfőnöki órák szervezése	Óralátogatások	Az igazgató ill. ig. helyettes ellenőrzési terve szerint	igazgató igazgatóhelyettesek
Az osztályban tanító tanárokkal való kapcsolattartás (TEAM)	Az osztályfőnök beszámolója alapján	II. és IV. szülői értekezlet előtti hét + félévi, év végi osztályozó értekezlet	igazgatóhelyettesek
Évfolyamszintű közösségi programok	Az elvégzett feladat alapján	A kiemelt feladat után	igazgatóhelyettesek, munkaközösség-vezetők
Közösségi programok szervezése az osztály részére	Dokumentum (napló hátsó része) és beszélgetés	Év végén	igazgatóhelyettesek
Egyéni problémák megoldása a tanulóknál	Konfliktus feloldása, az egyén fejlődése (megfigyelés, tapasztalat).	Esetenként	Az osztályban tanítók közössége, illetve esetenként a tantestület
Mérések végzése	Mérőlapok alapján készített osztályfőnöki beszámolók	Célprogram végén	osztályfőnöki munkaközösség-vezető
Szülőkkel való együttműködés	Beszélgetés, interjú. Kérdőíves módszer	SZK értekezleten	iskolavezetés
Együttműködés a családsegítő	Az iskola pedagógusának feljegyzése	Esetenként	igazgatóhelyettes

szervezetekkel			

Az igazgató tantestület által történő értékelésének szempontjai:

- Az intézményi munka irányítása.
- A vezetés hatékonysága.
- Az iskolai munka belső ellenőrzése, értékelése.
- Együttműködés az érdekképviseletekkel.
- Az iskolai légkör.
- Az iskola menedzselése.

A pedagógiai program értékelése:

- Folyamat közbeni értékelés – lásd a minőségbiztosítási fejezetet.
- Szakaszzáró értékelés – annak megállapítása, hogy a kitűzött célok és feladatok milyen mértékben valósultak meg.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka ellenőrzési és értékelési rendszerét összefoglaló táblázat

A vizsgált terület	Módszer	Időpont, gyakoriság	Az információ forrása	Az ellenőrzés, értékelés felelőse
OKTATÁS				
Tanulmányi eredmények	statisztika elemzés beszámoló	félév végén	statisztikai adatlap, beszámoló	ig. helyettesek osztályfőnökök
Versenyeredmények	évzáró	Folyamatos év végi összesítés	szaktanár helyezés dokumentuma	ig. helyettesek versenyfelelős
Vizsgák (belső, iskola)	kiállítás beszámoló	8. osztály végén osztály előtt – májusban, értekezleten	kiállítási anyag, feladatlapok, dolgozatok statisztikája	szaktanár
Belső mérések	munkaközösségi értékelés	az iskola munkaterve szerint évente	feladatlapok összegző lapok	szaktanárok
Külső mérés	mérőközpont visszajelzése	a mérési központ ütemezése szerint	statisztika	igazgató
Tankönyv, taneszköz	interjú	évente, rendelés előtt	diákok, tanárok, munkaközösségek, szülők	mk- vezetők ig. helyettesek
Tanítási módszerek	órai megfigyelés beszélgetés a tanárokkal	évente óralátogatáskor	tanárok, diákok	igazgató, helyettesek, mk. vezetők
NEVELÉS				
Viselkedéskultúra	megfigyelés kérdőív	évente	szaktanárok	ig. helyettesek ofői mk. vezető, ofő.
Házirend ügyeleti rendben	beszámolók	évente	DÖK tagjai. tantestület, ügyeletet szervező nevelő	DÖK tanára és tagjai, igazgató
Elismerések, elmarasztalások	írásban, szóban, iskolarádióban, újságban	aktuális	ügyeleti naplók, osztálynaplók	igazgató szaktanárok
Osztályfőnöki tevékenység	interjú, kérdőív	évente	felmérés eredménye	ofői mk. vezetők ig. helyettesek
Veszélyeztetett tanulók	interjú	évente	osztályfőnökök, szülők	gyermek és ifjúságvédelmi felelős
KAPCSOLATOK				
DÖK működése	interjú, kérdőív	két évenként	DÖK tagjai és tanárai, tanulók közössége	DÖK vezetősége

Szülők bevonása	interjú, kérdőív	évente a tanévzárón	SZMK, kérdőívek elemzése, ofők	ig. helyettesek
Iskolai légkör	interjú, kérdőív	két évenként	tanárok, diákok	igazgató
Pedagógusok együttműködése	megfigyelés, beszélgetés	évente tanévnyitó értekezleten	diákvezetők, tanárok	Igazgató

Helyi tanterv

I. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök, kiválasztásának elvei, térítésmentes tankönyv igénybevétele

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben komplexen alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök, kiválasztásának elvei:

A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztása az adott tanévben az Oktatási Hivatal által kiadott „Tájékoztató az iskolai tankönyvellátás megszervezéséhez" figyelembevételével történik. A következő kérdések és alapelvek szerint választjuk meg az oktató-nevelő munkánk során alkalmazható tankönyveket, tanulmányi segédleteket és a taneszközöket.

Tartalmi megfelelés:

- A tankönyv témafeldolgozása, feladatrendszere lefedi-e az adott tantárgy tantervi anyagát.
- A tartalom mennyire korrekt szaktárgyi szempontból.
- Nincsenek-e benne tárgyi tévedések, félreérthető, -értelmezhető tartalmi elemek. - Mennyire igényes szemléleti anyagot tár a tanulók elé.
- Figyelembe veszi-e a korosztály értelmi fejlődésének, megismerőtevékenységének életkori jellemzőit, fejlődési, fejlesztési szükségleteit.
- Milyen tanítási stratégiát képvisel (pl.: közöl, vagy teret ad a felfedezésnek. A feladatrendszer beszabályozó, vagy széles körű tanulói tevékenységre, kreatív megoldásokra is lehetőséget ad. A készségfejlesztésnek mechanikus, sulykoló módját választja, vagy azt összekapcsolja a tényleges készségfejlesztéssel.
- Felfedezhető-e valamilyen pedagógiai logika a tankönyv felépítésében.
- Milyen orientációjú a tartalom: ismeretcentrikus, vagy fejlesztésközpontú. A feladatok mennyire változatosak tartalom, típus, nehézségi fok, funkció tekintetében.

Formai megfelelés:

- nyelvi megformáltság (pl.: milyen az utasítások megfogalmazása, a szövegek nyelvi igényessége, a szövegek rövidítésekor nem csorbul-e a gondolati tartalom, az irodalmi érték),
- könyv átttekinthetősége,
- megfelelő betűforma, –méret, és –távolság, illetve az egy oldalra kerülő szöveg vagy feladatmennyisége,
- ábra, és rajz készlete,
- a tankönyv mérete, súlya, kötése.

Egyéb szempontok:

- A tankönyv önmagában kiszolgálja-e az adott tantárgy helyi tantervébe foglaltak tanítását, vagy szükséges kiegészítő taneszköz
- A kiszemelt tankönyv egy évfolyamra szól, vagy több évfolyamra kidolgozott taneszköz rendszer eleme.
- Feltétlenül szükséges-e a kiszemelt taneszköz a tanulók számára?
- Mekkora fizikai megterhelést jelent a napi teljes tankönyvszükséglet cipelése a gyermekeknek?
- Mekkora anyagi terhet ró a könyvek megvásárlása a szülőkre?

A térítésmentes tankönyv igénybevételének biztosítása:

- 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 46. § 5.
- 1092/2019. (III. 8.) Korm. határozat melynek értelmében a nappali rendszerű alap- és középfokú iskolai oktatásban részt vevő valamennyi tanuló ingyenes tankönyvellátásban részesül, alanyi jogon térítésmentesen kapja a tankönyveket.

II. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításának szabályai

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósításásnak szabályai:

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés alapvető feladatait az alábbiakban határozza meg:

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,
- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

A köznevelés további feladata:

- tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése,
- az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése,
- a közjóra való törekvés megalapozása,
- a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Mind a közismereti, mind pedig a szakmai kerettantervek rögzítik a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak követelményeit, a tantárgyközi tudás-és készségterületek fejlesztésének feladatait, és a követelmények teljesítéséhez szükséges időkeretet is. A választott kerettantervek határozzák meg intézményünkben is a fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

Az iskola helyi tantervei az alábbi általános elvárásoknak felelnek meg:

- a bennük kifejeződő értékrendszer tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
- azonosíthatók bennük a Nat-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok, kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére,
- biztosítják a felkészítést a lezáró vizsgák követelményeire,
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését, - használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség,
- útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez,
- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhoz alkalmazkodó felhasználásra,
- az iskola arculatára jellemzően töltik meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkela rendelkezésünkre álló 10%-os szabadidőkeretet.

A kötelező tananyagtartalmakon túl az iskola hagyományai, rendezvényei, a nemzeti ünnepek, a tanórán kívüli foglalkozások együttesen hozzájárulnak és erősítik a köznevelés alapvető feladatainak megvalósítását.

A Nat-ban meghatározott feladatok közül az alábbiakra kiemelt hangsúlyt fektetünk:

- a mindennapos testnevelés,
- a művészeti nevelés,
- az idegen nyelvoktatás,
- a szakiskolai nevelés,
- a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése.

III. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a mindennapos testnevelésnek megvalósításának módja:

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelés óra keretében. [Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11)]

A mindennapos testnevelést a következő módon szervezzük: a heti 5 testnevelés óra órarendbe beépítve.

A mindennapos testnevelés órák kiváltása:

A mindennapos testnevelésórák kiválthatóak. Az Nkt. 27. § (11) bekezdése rendelkezik erről, mely jelenleg a következőképpen szól:

„Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra:

1. a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
2. b) iskolai sportkörben való sportolással,
3. c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,

4. d) egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelésórával ütközik – a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki."

Heti 2 testnevelés óra alól azok a tanulók mentesülhetnek, akik erre vonatkozó kérelmet nyújtanak be az iskola igazgatójának címezve, amelyhez csatolják az egyesület által kiállított, hivatalos, aláírással, pecséttel ellátott igazolást, illetve azok, akik heti 2 órában iskolai sportkörben sportolnak.

Az egyesületi igazolások leadásának határideje szeptember 15. Az igazolás legalább fél évre szól, a második félévre szóló igazolások benyújtásának határideje február 01.

Az igazolásnak tartalmaznia kell:

- A sportoló nevét, osztályát.
- Egyesület, sportág megnevezését, elérhetőségét.
- Hol, hány órában teljesít sporttevékenységet.

Mindennapos testnevelés céljai:

- Rendszeres fizikai aktivitásra való törekvés.
- Térbeli tájékozódó képesség kialakítása.
- Mozgás-, játék és sportműveltség kialakítása.
- Edzettség, ellenálló képesség javítása.
- Megszerettetni és elsajátítatni a mozgást, oly módon hogy, hogy ez örömet szerezzen a tanulóknak és életük szerves részét képezze és ez által életminőségüket hosszútávon javítsa.
- A rendszeres testmozgás igényének felkeltése, ehhez szükséges ismeretek elsajátítása.
- Saját testük felépítésének és annak térben való elhelyezkedésének megéreztetése, testtudatuk kialakítása.
- Tudatosítani, elfogadtatni a mozgás egészségben betöltött fontos szerepét.
- Kialakítani az akaraterőt, önbizalmat, céltudatosságot, küzdeni tudást, kitartást, becsületességet, szabályok betartását, a csapatmunka szerepének elsajátítását.

Sajátos nevelési igényű tanulóink mindennapos testnevelés óra speciális módszerei:

Látási fogyatékos tanulók:

- A látássérültségből adódó fejlődési hátrányok csökkentése, gátlások csökkentése.
- Biztonságérzet, hallási figyelem fejlesztése.
- Ritmuskészség fejlesztése.
- Mozgás és közlekedésbiztonság kialakítása.
- Tájékozódás tanítása.
- A látás hiánya miatt kialakuló testtartási hibák és helytelen mozgás beidegződések megelőzése és korrigálása.
- A veleszületett vagy szerzett egészségügyi problémák javítása, ill. megelőzése.

Hallási fogyatékos tanuló:

Az életkori sajátosságokat figyelembe véve, differenciált módon a torna, atlétika, labdajátékok sportági alapjait felhasználva, játékosan történik a fizikumuk karbantartása, fejlesztése. Az iskolai sportkör lehetőséget nyújt a tanulóknak a különböző sporteszközök, sportágak megismerésére és azok adaptív gyakorlására.

A sportkör keretén belül az intézmény, az országos tanulmányi versenyek között diáksportversenyekre, diákolimpiákra segítheti a felkészülést és a versenyeken történő részvételhez pedagógus kísérőket biztosít erőforrásainak megfelelően. Fő szempont a hallási fogyatékos tanulóknál a motorikus celekvési biztonság megalapozása és a látási figyelem fejlesztése.

Mozgási fogyatékos tanuló:

A testnevelési órák időkeretében biztosítjuk mozgássérült tanulóink számára a szakértői véleményben javasolt óraszámú mozgásfejlesztést, illetve orvosi javaslat esetén a gyógytestnevelést. A napi egy testnevelés óra mellett délutáni (boccia) és szabadidős foglalkozásokat tartunk a tanulóink testmozgásának biztosítása érdekében.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók:

E halmazon belül elhelyezkedő magatartás-és figyelemzavaros tanulók mindennapos testnevelésének biztosítása elsődleges feladatunk. A testnevelés és szakköri foglalkozások alkalmával leginkább a nagymozgásos, aktív részvételt igénylő feladat, illetve gyakorlatsorokat állítjuk össze. A tanulóink versenyszelleme kíváló alapot ad a sportvedélkedők megszervezésére, lebonyolítására.

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló:

Ebbe a fogyatékossági típusba tartozó tanulóink a mozgás szempontjából is nagy különbségeket mutathatnak. Viselkedésük megfigyelésekor gyakran találkozunk, mozgással kapcsolatos eltérésekkel is (pl.: sztereotip, hintázás, céltalannak tűnő futkározás, ugrálás, dobálás). Vannak olyan gyermekek, akik életkoruknak megfelelően mozognak, vagy akár ügyesebbek is mint kortársaik, de gyakran előfordul, hogy mennyiségi és minőségi eltéréseket találunk a tanulók mozgásfejlődésében.

Feladatok:

- Biztosítsa a feltételeket koordinációs képességek fejlődéséhez.
- Végeztessen rendszeres mozgástevékenységet.
- Sajátíttassa el a különféle mozgások (futás, ugrások, dobások) alaptechnikáját.
- Alakítson ki mozgásos játékkészséget.
- Járuljon hozzá a testtartási és mozgásos rendellenességek megelőzéséhez, illetve korrigálásához.

IV. A választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályai:

Intézményegységeinben a választható tantárgyak, foglalkozások, a pedagógusválasztás szabályozása nem releváns.

V. A tanulmányi munka írásbeli, szóbeli vagy gyakorlatban történő elllenőrzésének, értékelésének módja, a diagnosztikus, a szummatív és fejlesztő értékelés formái, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulmányi munka írásbeli, szóbeli vagy gyakorlatban történő elllenőrzésének, értékelésének módja, a diagnosztikus, a szummatív és fejlesztő értékelés formái, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei:

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése:

Az esélyegyenlőséget a képzési struktúra, az átjárhatóság lehetőségei, a felzárkóztató programok, világos követelménytámasztás és az objektív, nyilvános értékelő tevékenység szolgálja.

Az ellenőrzés és értékelés alapelvei:

- Az iskolarendszerű oktatásban az értékelésünk alapja ez a pedagógiai program, a helyi tantervünk, a szakmai programunk és az érvényben lévő kimeneti szabályok, a szakmai és vizsgakövetelmények.
- Csak a képzés során feldolgozott tananyagot kérjük számon.

- Értékelésünk tanulóközpontú, figyelembe vesszük a tanulók kéréseit, észrevételeit.
- A követelményeket fokozatosan növeljük, fontosnak tartjuk, hogy tanítványainknak az értékelés során legyenek sikerélményei.
- Értékelésünk szóban vagy írásban történik öt érdemjegyű skála használatával. Az érdemjegy kifejezi a programokban megfogalmazott követelmények teljesítésének mértékét az adott anyagrészből vagy egy nagyobb műveltségi területről. A magatartás, a szorgalom és a tanulmányi munka értékelése elsősorban a diáknak és a szülőnek szól, megbízható ismereteket nyújt az osztályfőnöknek és az iskolavezetésnek is.
- Legyen az értékelés motiváló, ösztönző hatású.
- Az ellenőrzés és értékelés visszajelzési rendszer, információkat szolgáltat, így megerősítő szerepét igen fontosnak tartjuk.
- Legyen tárgyszerű, mutasson rá a hiányosságokra, adja meg a továbblépést segítő tanácsot.
- Rendszeresen és folyamatosan történjen.
- A követelmények és elvárások pontos ismeretében, elfogadott szempontok alapján történjen.
- Értékelésünk mindig személyre szóló legyen.
- Fontos, hogy a nyilvános (osztály és a tanári munkaközösség előtti) értékelés és minősítés során tiszteletben tartsuk a tanulók személyiségi jogait.

A tanulókra vonatkozó értékelés szempontok:

- tanórai munka,
- a tanulók teljesítménye és előrehaladása,
- munkafegyelem,
- versenyeredmények,
- az iskolai élet feladataiból való részvállalás mértéke,
- konstruktív hozzáállás az iskolai feladatokhoz,
- kapcsolatkialakítás képessége (tanárokkal, diáktársakkal, szülőkkel, a technikai dolgozókkal),
- a felelősség vállalása, viselése,
- az iskolai rendszabályok tiszteletben tartása,
- általános emberi értékek tiszteletben tartása.

Az értékelés formái, módjai:

Szóbeli értékelés:

- tanórán feleletek, dolgozatok értékelésekor,
- szülői értekezleteken, délutáni meghirdetett vagy egyéni -előzetes bejelentés alapján létrejött -szülői fogadóórán,
- a félévi és év végi osztályzatok, érdemjegyek megállapításakor,
- értékelés a tantestület előtt,
- felkéréskor (pl.: külső szervek: gyermekjóléti szolgálat, bíróság, rendőrség),
- helyzetfeltáró beszélgetéseken a diákokkal,
- a vizsgákon az érdemjegyek mellett lehetőleg szóbeli értékelést is adunk.

Írásbeli, szöveges értékelés:

- dolgozatokhoz fűzött útmutatás, vélemény,
- kiemelkedő teljesítményű, illetve problémás tanulóknál -szükség esetén -levélben vagy az ellenőrző könyvön keresztül jelzés a szülőnek,
- külső felkérésre készített vélemények, minősítés.

Gyakorlati értékelés:

- tanórai, gyakorlati/szakmai tevékenységek értékelése,
- gyakorlati/szakmai tantárgyak minősítése, (főként érintett készségfejlesztő iskolai és szakiskolai tanulók gyakorlati órái)
- 1-5 fokú skála használatával, jeles/kiváló (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Osztályozás:

- Az osztályozás során a teljesítmények árnyalatokban gazdag sokrétűségét, minőségi sokféleségét kell a számjegyek korlátozott számához hozzárendelni. Ezért fontosnak tartjuk a különböző ellenőrzési formák arányos váltogatását.
- Az osztályozás és értékelés egyértelművé tételének érdekében fontosnak tartjuk a következőket:

- A feleleteket minden esetben, szóban értékeljük és a teljesítményeket érdemjegyre váltjuk át. Ezzel alapozzuk meg az önkontroll, önértékelés képességének kialakítását, s hogy tanulóinkban reális elvárási szintek jöjjenek létre.
- Magas tanulói önértékelési szint eléréséhez a továbbiakban is szükséges az értékelési alapelveknek megfelelő tanári irányítás.
- Nemcsak változatos értékelési módszerekre törekszünk, hanem a tanulók megfelelő számú értékelésére is. Egy tárgyból egy félév során minimum eggyel több érdemjegy szükséges, mint ahány óra van hetente belőle, de heti egy órás tantárgy esetén is legalább 3 jegy.
- A tanulók magatartását és szorgalmát félévenként osztályzat formájában értékeljük.
- A magatartás és szorgalom jegyeket az osztályban tanító pedagógusok, a gyakorlati munkahely oktató véleményének meghallgatásával az osztályfőnök állapítja meg.
- A szaktárgyi érdemjegyeket a tantárgyat tanító szaktanár állapítja meg.
- A szakmai gyakorlatok és a csoportos foglalkozások érdemjegyeit a szakoktatók a szaktanárokkal együttesen állapítják meg.
- A szaktanár az általa adott osztályzatot 1 héten belül beírja a naplóba, de az általa adott osztályzatot az adott tanórán köteles közölni a tanulóval. Az adott érdemjegyeket szóban a tanuló számára indokolja, a feleletet értékeli.
- A tanulók érdemjegyeiket az ellenőrzőbe folyamatosan írják. Az osztályfőnök félévente kétszer egyezteti a napló és az ellenőrző jegyeit.
- A dolgozatok eredményét, esetleges eredménytelenségét személyre szólóan és az osztály teljesítményét is mérlegelve ismertetjük. Az egyéni és típushibákról is szólunk.
- A dolgozatokat ki kell adni a javítás után, hogy láthassa a tanuló.
- A témazáró dolgozatokat a naplókban egységesen jelöljük, hogy a szülők és az osztályfőnök számára is útbaigazító lehessen.
- Félévkor és év végén az érdemjegyek megbeszélésekor a szaktanár áttekinti a féléves vagy éves időszak tanulói teljesítményét.
- Osztályozó konferenciát minden félévben tartunk.
- A félévi és év végi eredményekről a szülő és a tanuló is tájékoztatást kap (félévkor az ellenőrző könyvben, évvégén bizonyítvány formájában).
- Az osztályozás, érdemjegyek meghatározása nem lehet fegyelmi eszköz.

Az érdemjegyek:

A tanuló minden a szaktárgyból való megnyilvánulása osztályozható. A tantárgyak osztályzásra a tantervi követelmények, valamint a tanulók gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetése alapján a következő osztályzatokat lehet adni:

Jeles (5) érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz,
- a tananyagot ismeri, érti, tudja és alkalmazza,
- a tantárgy szaknyelvén is pontosan, szabatosan fogalmaz,
- kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Jó (4) érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a tananyagot érti, tudja,
- a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget.

Közepes (3) érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- ismereteiről hiányosan ad számot,
- kifejezőkészsége pontatlan, nehézkes,
- többszöri tanári segítségre szorul.

Elégséges (2) érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a tantervi követelményekből a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, rendelkezik,
- fogalmakat nem ért, önálló feladatvégzésre nem képes.

Elégtelen (1) érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a tantárgyi követelmények minimumát sem teljesíti,
- ennek eleget tenni tanári segítséggel sem képes,
- a munkát megtagadja.

Az érdemjegyek javítási lehetősége, pótlása:

Minden érdemjegy javítható, illetve a megszerzett mellé egy másik szerezhető. Az elmaradt dolgozatok, beszámolók és egyéb előírt tanulói produktumok pótolhatók. A javítás vagy pótlás minden esetben a tanuló és tanára eseti megegyezésén alapul. Az iskola tanárai saját belátásuk alapján felajánlhatják az érdemjegy javítását tanulóik számára. A lehetőség megadása (pótlás esetén is) nem feltétlenül a teljes csoport számára történik.

A félévi és a tanév végi osztályzatok kialakítása:

A tanuló az összes általa tanult tantárgyból félévkor és év végén osztályzatot kap. A félévi osztályzatot az első félévben szerzett érdemjegyek, az évvégit az egész évben szerzett érdemjegyek alapján alakítjuk ki. A félévi osztályzat nem vehető figyelembe érdemjegyként. A javuló vagy romló tendencia figyelembe vehető. Az időszak érdemjegyeit súlyuknak megfelelően érvényesítjük a félévi vagy év végi osztályzatban. Az osztályzatot a félév, illetve év utolsó tanítási óráján a tanulóval tevékenységének szóbeli értékelésével együtt ismertetjük.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei:

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha:

- Az adott évfolyamon valamennyi osztályozott tárgyból legalább elégséges osztályzatot kap.
- A tanév végi elégtelen minősítés a javítóvizsgán javítható (augusztus hónap második fele).
- A tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén osztályozóvizsgára utasítható, ha nem áll rendelkezésre elegendő számú jegy a tanuló értékeléséhez. A nem tanköteles tanuló esetében osztályozóvizsga engedélyezhető. A sikertelen osztályozóvizsga vagy a vizsgaengedély elutasítása esetén a tanuló évfolyam-ismétlésre kötelezett.
- A szakiskolai évfolyamokon a továbbhaladás további feltétele az egészségügyi alkalmasság, amit az iskolaorvos állapít meg.

Az iskola által alkalmazott ellenőrzési, értékelési formák funkciója:

- Szintfelmérő (diagnosztikai) értékelés

A tanítási folyamat kezdetén alkalmazzuk: az iskolába lépéskor, új témakör elején. Célja a tudásszint felmérése, a követendő tanítási módszer megválasztása, a feladat felmérése. Osztályzattal nem értékeljük, a hiányosságokra hívjuk fel a figyelmet. Formái lehetnek: központi mérések, felvételi feladatok, a szaktanár által összeállított feladatlapok.

- Fejlesztő (formatív) értékelés

A tanítási folyamat során végzett értékelés. Célja kettős: egyrészt visszajelzést ad a tanárnak munkájáról, másrészt segíti a tanulót, figyelmeztetve őt arra, hogy mit tud már, és mit kell még megtanulnia, miben kell fejlődnie. Az értékeléskor a szaktanárok a tanulók érdekében kihasználják az önértékelési, pályaorientálási lehetőségeket.

- Lezáró (szummatív) értékelés

Hosszabb tanítási-tanulási időszak végén történő értékelés. Célja annak megállapítása, hogy a tananyagegységet milyen szinten sajátították el a tanulók, ill. hogy eldöntse, hogy megfelel-e a tanuló bizonyos tudáskritériumoknak. Formája elsősorban a nagydolgozat, témazáró dolgozat, szóbeli beszámoló. Speciális formája vizsga, szintvizsga vagy modulzáró vizsga. Ezek az osztályzatok döntőek a félévi vagy az év végi érdemjegyek megállapításában, esetlegesen a továbbhaladás feltételét is korlátozhatja (pl.: szintvizsga).

A magatartás és szorgalom minősítésének elvei:

Az osztályfőnök az általa összegyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára. A minősítéseket az osztályfőnök megvitatja az osztályközösséggel, a minősítések kialakításában támaszkodik az osztályban tanító tanárok és az osztály véleményére. A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján az osztályozó konferencián alakul ki.

A minősítés fejezze ki:

- a közösséghez és annak tagjaihoz való viszonyt,
- a munkához való viszonyt,
- a felelősségérzetet,
- az önállóságot,
- a közösségért végzett munkát.

A magatartás értékelése, minősítése:

A tanuló magatartását félévkor és tanév végén a példás, jó, változó, rossz osztályzatok valamelyikével minősítjük.

A magatartásból kapott osztályzat azt mutatja meg a tanulónak és a szülőnek, illetve gondviselőnek, hogy a tanuló mennyiben tesz eleget az iskola pedagógiai elvárásainak, a pedagógiai programban megfogalmazott célkitűzéseinek. Befolyásoló tényezők lehetnek:

- a tanuló hiányzásainak, késéseinek száma,
- az igazolásokra vonatkozó rendelkezések betartása,
- a tanulók jutalmazása elveinek és formáinak figyelembevétele,
- a fegyelmező intézkedések elveinek és formáinak figyelembevétele.

Példás (5):

- A tanulmányi kötelezettségének képességei szerint eleget tesz, az iskola házirendjének és egyéb szabályzatainak rendelkezéseit, előírásait következetesen megtartja.
- Viselkedése példaértékű, fegyelmezett, kulturált, segítőkész.
- Diáktársai, szülei, tanárai, az iskola felnőtt dolgozói iránt tiszteletet tanúsít.
- Tevékenyen részt vállal a közösségi feladatok végrehajtásában, vagy számottevő tanulmányi,

kulturális, illetve sporteredménnyel gazdagítja az iskola hírnevét.

- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője a tanév során.

Jó (4)

- A fenti követelményeknek kisebb hiányosságok, illetve kifogások mellett felel meg.
- Nincs egynél több osztályfőnöki figyelmeztetése.
- Nincs osztályfőnöki figyelmeztetésnél magasabb fokú büntetése.

Változó (3):

- Viselkedése ellen több panasz merül fel, a tanórán és azon kívül.
- Gyakran fegyelmezetlen, tiszteletlen tanáraival, az iskola dolgozóival szemben.
- Tanulmányi kötelezettségét többször elmulasztja.

Rossz (2):

- Viselkedése miatt gyakori vagy súlyos kifogás merült fel, goromba, agresszív tanáraival, társaival.
- Igazgatói megrovása vagy tantestületi büntetése van.
- Hátráltatja a közösség fejlődését, a közvagyont szándékosan rongálja.

A szorgalom értékelése, minősítése:

A szorgalom minősítése az egyéni képességeket is mérlegelve fejezi ki a tanulmányi munkához való viszonyt, a kötelességtudatot, a rendszerességet, a pontosságot. A szorgalmat félévkor és tanév végén a példás, jó, változó, hanyag érdemjegyekkel minősítjük.

Példás (5):

- Aki erejéhez, képességeihez mérten pontosan, alaposan, törekvően, kötelességtudattal és egyenletes színvonalon végzi a munkáját.

Jó (4):

- Akinek munkáját kisebb lazaságok egyenetlenségek ellenére általában a kötelességtudat,

rendszeresség jellemzi.

Változó (3):

- Akinek a tanórákra való felkészülése rendszertelen, tanulmányi munkája hullámzó.
- Aki képességei alatt teljesít, vagy aki valamelyik tantárgyból elégtelenminősítést kap.

Hanyag (2):

- Aki kötelezettségeinek következetesen nem tesz eleget, érdektelenség, közöny jellemzi, vagy egynél több tárgyból elégtelenminősítést kap.

VI. A csoportbontások szervezésének elvei

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a csoportbontások szervezésének elvei nem releváns az intézményünk tekintetében.

VII. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag:

Fejlesztő nevelést-Oktatást Végző iskola: nem releváns.

A nemzetiségi kultúra megismerése több tantárgyba is beépül.
A közismereti tantárgyak esetében megjelenik:

- a történelem és társadalomismeret,
- művészeti ismeret,
- az osztályfőnöki óra,

- az idegen nyelv tantárgyak tananyag tartalmában.

A szakmai elmélet tantárgyak esetében megjelenik:

- az osztályfőnöki óra,
- az idegen nyelv,
- a szakirányos tantárgyak tananyagtartalmában. Ezen kívül a tananyaghoz kapcsolódó előadók meghívásával, külső helyszínek meglátogatásával (pl.: múzeumok, kiállítások, rendezvények) is biztosítjuk a nemzetiségi kultúra megismerését.

Ezen kívül a tananyaghoz kapcsolódó előadók meghívásával, külső helyszínek meglátogatásával (pl.: múzeumok, kiállítások, rendezvények) is biztosítjuk a nemzetiségi kultúra megismerését.

VIII. Az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei:

Az egészségnevelési elvek:

Nevelésünkben különös hangsúlyt kap, hogy az iskola kialakítsa az igényt a tanulókban az egészséges életmód iránt. Tudatosítanunk kell, hogy az egészség érték, annak megóvása minden ember elemi érdeke és legfőbb feladata. Célunk tanulóink pozitív gondolkodásának fejlesztése, szemléletének alakításának érdekében, hogy egészséges felnőttként feleljenek meg az élet kihívásainak.

Egészségnevelési feladatok:

- általános testápolás,
- egészséges öltözködés,
- fogápolás,
- serdülőkori higiénés problémák.

A környezet higiénére nevelés:

- a közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje,
- a lakás, a lakókörnyezet higiénéje,
- a város higiénéje.

Egészséges táplálkozásra nevelés:

- A táplálkozás-élettani optimumra törekvés ösztönzése.
- A korszerű táplálkozástechnika megismertetése.
- A táplálkozás napi és évszakos ritmusának tudatosítása.
- Megfelelő étkezési szokások kialakítására nevelés: az étkezések higiéniája, az étkezések esztétikája, az étkezések társas jellege.
- Különböző csoportok eltérő táplálkozási sajátosságainak megismertetése.

Egészséges mozgásfejlődés biztosítása:

- A rendszeres testmozgás, testedzés iránti igény felkeltése.
- A sportolás szükségletté tétele.
- A mozgás esztétikumának, örömszerző funkcióinak felismertetése.
- Erőnlét, terheléstűrés, fittség, állóképesség egyéni fejlesztése.

Baleset megelőzésre, betegségek elkerülésére, az egészség megóvására nevelés:

- Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére és elkerülésére: az iskolában, a háztartásban, a közlekedésben.
- A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés.
- A szűrővizsgálatok, a prevenció jelentőségének megismertetése.

Mentálhigiéné, krízisprevenció:

- A lelki egészség megóvására nevelés.
- A perszonalizációs és szocializációs folyamatok segítése.
- A problémamegoldó, konfliktuskezelő, konfrontációtűrő-képesség fejlesztése.
- A pozitív jövőkép kialakulásának támogatása.

Függőséghez vezető szokások megelőzésére nevelés:

- A függőséghez vezető motívumok, veszélyhelyzetek felismertetése.
- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés Függőséghez vezető szokások megelőzésére nevelés.
- A függőséghez vezető motívumok, veszélyhelyzetek felismertetése.
- Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés.

Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés:

- Folyamatos, reális önismeretre nevelés.
- A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése.
- Elfogadó, toleráns magatartásra nevelés.
- Felelős, örömteli párkapcsolatok kialakítására nevelés.

Családi életre, társsá, szülővé nevelés:

- A nemi szerepvállalásra való felkészítés.
- Családtervezésre, gyermekgondozásra, gyermeknevelésre való felkészítés.
- A család harmonikus életvitelének megtervezésére, megszervezésére való felkészítés.
- A családi szerepek megélésére való nevelés.
- Harmonikus életvitel megteremtésének képességére való nevelés

Az egészségnevelés színtere:

Tanórákon:

Testnevelésórákon: évente mérjük a tanulók fizikai állapotát, felkészültségét és teljesítményét. A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő is.

Osztályfőnöki órákon: egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, ennek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.

A testi egészségre neveléshez kapcsolódó kiemelt témakörök:

- az egészséges táplálkozás,
- a dohányzás,
- az alkohol és a drog,
- a rákprevenció,
- a szexualitás és az AIDS.

A lelki egészségre nevelést a helyi tanterv szerint elsősorban az osztályfőnöki, ill. a kompetenciafejlesztés órák szolgálják. Ezen a területen kiemelt témakörök:

- a konfliktuskezelés,
- az önismeret,
- a stresszkezelés,
- a döntéshozás, pozitív döntéshozás.

Természetismeret órákon: a tantárgy emberismeret anyagrésze kapcsolódik az osztályfőnöki órák témáihoz.

Tanórán kívül:

- A testi egészségre nevelés érdekében évente több alkalommal szervezünk sport-, ill. szabadidőnapot, valamint egészségvédő napot.
- Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.
- Osztálykirándulások alkalmával az egészséges életre nevelés kiemelt hangsúllyal szerepel.

- A lelkiegészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok (pl.: színházlátogatások, kiállítások) sem.

Az egészségügyi felügyelet és ellátások rendje:

A tanulók rendszeres egészségügyi felügyelete és ellátása érdekében az iskola fenntartója látja el az iskolaorvosi teendők ellátását. Az iskolaorvos és az iskolai védőnő munkáját a megállapodásnak megfelelően végzi, a tanulók egészségügyi ellátását az iskolaorvos és a védőnő az igazgatóval egyeztetett rend szerint folytatja. Az iskolaorvossal, iskolai védőnővel egyeztetett időpontokban kerül sor a szükséges szűrővizsgálatokra, először beiratkozáskor, majd a tanév során osztályonként egy-egy alkalommal. Az osztályfőnökök tanévenként egy alkalommal fogászati rendelésre kísérik tanítványaikat.

Az egészségnevelésben résztvevők:

- a vezetők,
- az osztályfőnökök,
- a tanárok, szaktanárok,
- a tanulók,
- a szülők,
- az iskola adminisztratív és technikai dolgozói,
- az iskolaorvos, a védőnő, iskolafogorvos,
- külső meghívott szakemberek, előadók,
- szakintézmények.

A környezeti nevelési elvek:

A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, elősegíti a környezeti-és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlat kiterjed:

- a testi-lelki egészségnevelésre,

- a társas készségek fejlesztésére,
- a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződnie kell a környezettudományi és társadalomtudományi ismereteknek, valamint felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés.

A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.

Fontos, hogy az iskolai élet mindennapjaiban, a tanítási órákon kívül is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája (pl.: hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság stb.). Az iskolai környezeti nevelésnek megvannak az iskolán kívüli formái is, teret nyújtha tnak közművelődési intézmények, múzeumok, növény-és állatkertek, vadasparkok, nemzeti parkok stb. számára is.

A környezeti nevelés céljai:

- Szem előtt tartva, hogy az egészséges ember egészséges környezetre vágyik, nevelőmunkánk szerves részének tekintjük a környezeti kultúrára, a környezetvédelemre nevelést.
- Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére; a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére; a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására.
- A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.
- Kiemelt célunk a környezettudatos állampolgárrá nevelés, aminek érdekében képessé kell tenni a diákokat: a környezetvédelem szükségességének felismerésére; illetve annak a ténynek a jobb megértésére, hogy az emberiség jóléte a környezet állapotának és a természet megújuló képességének függvénye.
- Ki kell alakítani a tanulókban: a környezettudatos magatartást és életvitelt, a személyes

felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt.

A célok eléréséhez a következő készségek kialakítása és fejlesztése szükséges:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodásmód,
- ökológiai szemlélet,
- kreativitás,
- vitakészség, kritikus véleményalkotás.

A környezeti nevelés feladatai:

- Tudatosuljon a tanulókban az egyén és a társadalom felelőssége az egészséges környezet megvalósításában.
- A harmonikus környezet szépségének, a természet kimeríthetetlen esztétikumának befogadására és élvezetére is érzékennyé kell tennünk a tanulókat.
- Legyenek tisztában a levegő, a víz, a talajszennyező anyagaival, ezek káros hatásaival. Elkülönítve gyűjtsék a veszélyes hulladékot.
- Legyenek tisztában a zajártalommal, annak megelőzésével.
- Érezzék fontosságát a nemzeti parkok jelentőségének, védelmének.
- Legyenek tisztában az állat-és növényvédelem fontosságával.
- Kiránduláskor környezetbarátként viselkedjenek.

Fejlesztési követelmények:

A tanulót jellemezze a nyitottság, mutasson érdeklődést a környezet élő és élettelen világa iránt. Ismerje fel a környezeti problémákat lokális és globális szinten. Próbáljon megoldási javaslatokat tenni. Környezetében végzett megfigyelései, vizsgálatai alapján törekedjen tapasztalatok megszerzésére. Legyen képes az így szerzett tudását és az ismeretszerzés folyamatában fejlődő készségeit, képességeit alkalmazni:

- értékelje a természet szépségeit,
- vegye észre az élő és élettelen világ legjellemzőbb összefüggéseit,

- legyen képes a környezetében lévő élőlények, jelenségek és folyamatok megfigyelésére,
- törekedjen a megfigyelések, vizsgálatok tapasztalatainak értelmezésére, ismerje fel az egyszerű összefüggéseket,
- legyen képes tanári segítséggel következtetéseket levonni, ítéleteket alkotni,
- tudja elmondani megfigyeléseit, vizsgálódásainak eredményeit kiselőadás formájában,
- igényelje az egészséges környezetet,
- ismerje fel környezetében a környezetszennyezést, mint veszélyforrást,
- törekedjen a megelőzésre és a veszély elhárítására,
- erősödjék egyéni felelősségvállalása a jelen és a jövőbeni környezet iránt (fenntartható fejlődés),
- óvja a természetet és embertársait,
- ha lehetősége van választani, dönteni (vásárláskor, utazáskor), akkor a környezetkímélő terméket, technológiát részesítse előnyben

A környezeti nevelés színterei:

Tanórákon:

- A természettudományos tantárgyak jellegéből adódóan –a tanterveknek megfelelően valósul meg a környezeti nevelés.
- Az osztályfőnöki órákon a társadalomismeret, a szakmai elmélet tantárgyak tanterveiben szerepel a környezetvédelem, fogyasztóvédelem.
- A tanórákon –a tananyaghoz kapcsolódóan –a tanulók előzetes gyűjtőmunkát végezhetnek; kiselőadást tarthatnak; kiadványokat kereshetnek könyvtárban; tájékozódhatnak az interneten.
- A tantermek rendben tartását, óvását megköveteljük tanulóinktól, hiszen az ápolt, rendezett környezet segíti a lelki harmónia elérését, a fegyelmezett személyiség kialakítását. A kulturált környezet érdekében hozzájárulnak a tantermek igényes díszítéséhez, zöld növényeket hoznak az iskolába, s ápolják azokat.

Tanórán kívül:

- A tanulók minden évben szakmájukhoz kapcsolódó kiállításokon vesznek részt, ahol a korszerű, energiatakarékos, környezetkímélő technológiákkal is megismerkedhetnek.
- A szabadidős tevékenységek (pl.: kirándulások, sportnap) célja, hogy tanulóink minél többet legyenek friss levegőn, zöld környezetben, óvják természeti kincseinket.
- Szorgalmazzuk a környezetvédelemmel kapcsolatos versenyeken, pályázatokon (pl.: Föld napja, Madarak és fák napja) való részvételt.

Az osztályfőnöki munka és a környezeti nevelés:

A fiatalok osztályközösségi létének keretét általában az osztályfőnök teremti meg. Az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő súllyal alakítja a tanulókban kialakuló, formálódó valóságképet. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túl nővő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatja igényessége, értékrendje. A környezeti nevelés szempontjából nem meghatározó az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása. Az általános tájékozottsága, problémafelismerő és -feldolgozó képessége segítheti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira használni, alkalmazni tudja. A környezet megóvására, szépítésére, otthonossá tételére, igényes, gondos alakítására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt az együttes tevékenységek során a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

Az osztályfőnök összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, például a fogyasztói társadalom problémáinak felismerését és megoldását segíti az iskolában. Ilyenek a táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag-és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciókban való közös részvétel is kiegészítheti és összefűzheti az egyes szaktárgyakat.

A környezeti nevelés módszere:

A környezeti nevelés természetéből fakad, hogy a tanórán és a tanórán kívül is a hagyományos tanítási módszereken (pl.: frontális-, csoportmunka, kiselőadás) kívül más egyéb módszereket (pl.: aktív-és interaktív-, kooperatív módszerek, játékok, művészi kifejezés) is alkalmaznunk kell.

A környezeti nevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, melyek értékelése a feladatunk. Nevelőtevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkoztunk, a gyermek teljes személyiségét fejlesztjük.

A pedagógus környezeti nevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével:

- Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.
- Felkészülésüket hassa át az együttműködésre törekvés.
- Törekedjenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.
- Tanulóik számára jól szervezett tevékenységek során biztosítanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.
- Adjanak alkalmat az önálló sejtés, elemzés, szabály tanulói megfogalmazásának.
- Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás napi élethelyzetekben megjelenő példáinak és a szükségszerűségek felismerését.
- Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható és élményt nyújtson.
- Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.
- A rendszerszemléletű gondolkodás kialakulását célozza meg.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során biztosítsák:

- A tanulói kíváncsiság megőrzését.
- Az aktivitás fenntartását és megerősítését.
- A belső motivációs bázis fejlesztését.
- Az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését.
- A megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit.
- A tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére.
- Az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére; a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk szempontjai:

- Az ellenőrzés bizalomra épüljön és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.
- Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, mely tükrözze a következetes igényességet.
- Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, mely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.
- Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezet-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének. A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő össze vetése alapvető nevelői kötelesség.

Eredményvizsgálatunk:
Egyes tanulók esetében:

- az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására,
- a szociális képességek alakulására,
- a beállítódások és értékorientáció fejlődésére,

- a csoporthelyzet megismerésére,
- a konfliktuskezelés módjára irányul.

Osztályközösségek esetében:

- a csoportviszonyok alakulásának,
- a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak,
- az informális kapcsolatrendszernek,
- a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgálati módszereink a következők lehetnek:

- Folyamatkövető megfigyelés
- Célzott megfigyelés
- Helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat)
- Tevékenységelemzés
- Egyéni és csoportos megbeszélés, interjú

A nevelői követelmények teljesítéséről az intézmény belső ellenőrzési szabályzata részletes előírásokat tartalmaz.

Választott módszereink lehetnek:

- A személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése.
- Spontán és irányított személyes beszélgetések.
- Írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat.
- Nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése.
- A helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata.

Továbbképzések:

- Belső: osztály/nevelési értekezletek, kiselőadások tartása.
- Külső: helyi és országos konferenciákon, rendezvényeken való részvétel. Akkreditált továbbképzéseken, tanfolyamokon való részvétel

IX. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Az intézményi esélyegyenlőség általános célja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók befogadó oktatási környezetben történő nevelésének, oktatásának támogatása, minőségi oktatáshoz történő hozzáférésük és iskolai sikerességük javítása, a diszkrimináció visszaszorítása.

Az iskola célja, hogy érvényesüljön:

- a szegregációmentesség,
- a diszkriminációmentesség,
- a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása,
- az integráció biztosítása.

A fentieken túl célunk az esélyteremtés, a támogatás nyújtása a hátrányos helyzetű tanulók hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

- a beiratkozásnál, felvételinél,
- tanításban, ismeretközvetítésben,
- a tanulók egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- tanulói előmenetelben,
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában,

- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a továbbtanulásban, pályaorientációban,
- az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosításában, igénybevételében,
- az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférésben,
- a humánerőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében,
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Feladataink az esélyegyenlőség előmozdítása és megerősítése érdekében:

- az oktatás színvonalának emelése,
- belső értékelési rendszer megerősítése,
- a pedagógiai módszertan fejlesztése,
- kompetenciafejlesztés,
- komplex felkészítő program a HHH-tanulók iskolai sikerességének javítása érdekében,
- egyéni fejlesztések, csoportos foglalkozások beindítása az iskolában és a kollégiumban egyaránt,
- tanulók mentorálása,
- jelzőrendszer működtetése a problémák gyors felismerése és kezelése érdekében,
- tájékoztatás, kommunikáció,
- a HHH-tanulók megismertetése a számukra biztosított továbbtanulási lehetőségekkel, támogatásokkal,
- szülői tájékoztató program végrehajtása, továbbtanulás, kollégiumi részvétel stb., fontosságáról; a kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatásokkal, társadalmi partnerekkel,
- pályaorientáció hangsúlyosabbá tétele az osztályfőnöki órák tananyagában,
- prevenciós programok megvalósítása,
- önismereti csoport működtetése szociális munkás, védőnő segítségével,
- pályázati lehetőségek kihasználása,
- pedagógus továbbképzéseken való részvétel.

Szükséges annak pontos megjelölése is, hogy a kötelezettségek teljesítéséért ki/kik felelősek, kinek milyen feladata van

Az intézmény vezetője felelős azért, hogy az intézmény minden dolgozója, tanulója, a szülők és a társadalmi partnerek számára elérhető legyen az intézményi esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok megismerése. Az ő felelőssége annak biztosítása is, hogy az intézmény dolgozói minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a feladatok végrehajtásához. Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg kell tennie a szükséges lépéseket.

Az intézmény vezetője/helyettese felelős az esélyegyenlőségi intézkedések megvalósításának koordinálásáért, annak nyomon követéséért, és az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálásáért.

A nevelőtestület minden tagja felelős azért, hogy tisztában legyen az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsa a diszkriminációmentes oktatást, nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjon minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteit bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyen. A tantestület minden tagjának felelőssége továbbá, hogy ismerje az esélyegyenlőségre vonatkozó intézményi célokat és feladatokat és közreműködjön annak megvalósításában; illetve az esélyegyenlőség sérülése esetén jelezze azt a felettesének, illetve az illetékes munkatársának.

Minden, az intézménnyel szerződéses viszonyban álló, szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy ismerje az intézmény esélyegyenlőségi céljait és feladatait és magára nézve is kötelezőként kövesse azt.

X. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának, értékelésének, minősítésének elvei

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának, értékelésének, minősítésének elvei:

A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók magatartásában, szorgalmában, tanulmányi vagy egyéb irányú munkájában elért jó eredmények jutalmazása fontos pedagógiai eszköz.

A jutalmazásban részesíthetők köre:

Csoportos jutalomban részesíthető:

- osztály, diákkör, sportkör, vetélkedő győztes csapata stb.

Egyéni jutalmazásban részesíthető: minden tanuló, ha arra érdemessé válik a következő alapelvek szerint:

- kiemelkedő teljesítményt nyújt egy-egy tantárgyból,
- kiemelkedő teljesítményt nyújt minden (de lehetőleg több) tantárgyból,
- kiemelkedő teljesítményt végez szakmai gyakorlaton,
- példamutató a magatartása és/vagy szorgalma,
- kiemelkedő közösségi munkát végez,
- bármilyen jellegű versenyen elismerést szerez,
- egyéb fel nem sorolt indok alapján, ha azt a nevelőtestület, osztályfőnök, szaktanár, vezetőség érdemesnek tartja.

A jutalmazásra javaslatot tehet:

- a nevelőtestület bármelyik tagja, munkaközösség, igazgatóság,
- vetélkedőket szervező közösség vagy egyén,

- az osztályközösség,
- együttműködő intézmény, gazdálkodó szerv,
- helyi és országos hatáskörű állami és társadalmi szervek.

A jutalmazás jóváhagyása:

Szóbeli és írásbeli dicséret:

Jóváhagyást nem igényel:

- szaktanári-,
- osztályfőnöki dicséret

Jóváhagyást igényel:

- igazgatói (beadott javaslat alapján a vezetőség jóváhagyása),
- nevelőtestületi dicséret (a nevelőtestület jóváhagyása)

Tárgy-és pénzjutalom:

- a kiírás vagy meghirdetés szerint,
- a hagyományok és anyagi lehetőségek szerint,
- a nagyobb tárgy-és pénzjutalom esetében az érintett tanári közösség véleményének, a javaslatot tevő szervnek a bevonásával.

A jutalmazás formái:

Szóbeli és írásbeli dicséret:

- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

Tárgyjutalom:

- könyv,
- serleg, emléktárgy,

- egyéb tárgyjutalmak.

Kitüntetés:

- emlékérem,
- oklevél,
- egyéb kitüntetés.

Jutalmazási alkalmak:

- iskolai ünnepélyek, rendezvények,
- félévi, tanév végi bizonyítvány osztása,
- versenyek, vetélkedők lezárulásakor,
- szóbeli és írásbeli dicséretek a tanév során folyamatosan.

Az írásbeli jutalmazás adminisztrációja:

Az egyéni írásbeli dicséreteket (szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói) az ellenőrző könyvben és az elektronikus naplóban rögzíteni kell.

Különleges esetek:

Abban a rendkívüli esetben, ha valamely szempontból jutalmazásra, dicséretre érdemesült tanuló, az adott szorgalmi időszakban súlyos magatartási, fegyelmi vagy egyéb vétséget is elkövetett, a pedagógiai szituáció alapján kell mérlegelni a jutalmazás tényét. Vagyis az egyébként vétséget is elkövető tanuló sem zárható ki a jutalmazásból, ha mellette a fenti alapelvek szerint érdemessé vált a jutalmazásra.

XI. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témacsoportok, témahetek és a projektoktatás

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, témacsoportok, témahetek és a projektoktatás:

A projektmódszer olyan tanulásszervezési módszer, ami gyakorlati problémák megoldásán keresztül, figyelembe veszi a tanulók érdeklődési körét, a feladatok a mindennapi élet tevékenységeihez kapcsolódnak. A módszer hatékony kivitelezéséhez szükséges a sokoldalú együttműködés, a kreativitás, a kellő motiváció. A sajátos nevelési igényű tanulókat a feladatok megoldása, elvégzése közben kellő ötleteket és megerősítést kapnak. A projektmódszer célja, egy problémamegoldó készséget fejlesztő tanulási módszer, amelynek fontos összetevői a komplexitás, sokoldalú megközelítés, emlékezet fejlesztés, az ismeretszerzésre való ösztönzés. Mindezeket páros és/vagy kiscsoportos munkaformák alkalmazásával sajátítják el a tanulók.

A megvalósítás során kézzelfogható produktumok jönnek létre, amelyek maradandó élménnyel gazdagítják tanulóinkat, és emlékezetessé teszik a játékos formában feldolgozott ismereteket.

Alkalmazott projektjeink minden intézményegységeinkben tanuló számára/témahetek:

- Farsang projekt
- Egészségnevelési projekt hét
- Családi nap projekt
- Anyák napja projekt
- Adventtől karácsonyig projekt
- Húsvétváró projekt
- Gyereknapi projekt
- Tavaszi projekt-Környezetvédelem

Játékok:

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

Riport módszer:

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

Terepgyakorlati módszerek:

- Terepgyakorlatok
- Erdei iskola
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések

Aktív, kreatív munka:

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

Művészi kifejezés:

I. Vizuális művészet a környezeti nevelésben
II. Irodalmi alkotások

III. Zeneművészet
IV. Népművészet
V. Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
VI. A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

XII. Habilitáció, rehabilitáció

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a sajátos nevelés igényű tanulók habilitációja:

Egyéni fejlesztés:

A komplex személyiségfejlesztést – az egyéni és a kiscsoportos foglalkozások keretein belül - segítik az iskola habilitációs, rehabilitációs, korrekciós fejlesztő terápiás szemléletű tevékenységei. A differenciált fejlesztő foglalkozásokon minden alkalommal komplex fejlesztés valósul meg.
Az intézmény pedagógiai tevékenységében több olyan szakmai eljárást alkalmaz, amelynek kiemelt célja, legfontosabb feladata a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését, habilitációját segítő tevékenység.

Az egyéni fejlesztés során az egyéni képességek, adottságok kibontakoztatása, illetve kiépítése kerül középpontba. Iskolánkban az egyéni képességekhez igazodó, egyéni fejlesztési tervek alapján történő speciális készség- és képességfejlesztés, személyiségfejlesztés kiemelt jelentőségű.
A fejlesztés során figyelembe vesszük tanulóink sérüléséből eredő jellegzetes különbségeit, speciális szükségleteit és egyéni teherbíró képességét.

Az egyénre szabott nevelés a tanórákon az egyéni és kiscsoportos rehabilitációs és fejlesztő órákon valósul meg.

A fejlesztés egyéni fejlesztési tervek alapján történik, amely elkészítésekor figyelembe vesszük:

- sajátos nevelési igény típusát, súlyossági fokát,
- egyéni aktuális állapotát,
- egyéni fejlődési sajátosságait,
- képességeit, készségeit,
- a szakértői bizottság által előírt óraszámokat, illetve fejlesztési javaslatokat.

Habilitáció, rehabilitáció:

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja a sajátos nevelési igényű tanulók szocializációja, sikeres társadalmi integrációja.

A habilitációs terápiák területei:

- motoros képességek,
- kognitív képességek (észlelési folyamatok, figyelem, emlékezet, koncentráció),
- grafomotoros képességek,
- rendszerezési képességek,
- szövegértés képességének fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi és pedagógiai célúhabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásainak számát A nemzeti köznevelési törvény 2011. évi CXC. törvény 6.számú melléklete tartalmazza.

XIII. A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, az írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarészek, az értékelés szabályai

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, az írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarendszer, az értékelés szabályai:

A Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola tanulói számára nem releváns.

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73§ rendelkezik.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati), és az értékelés rendjét a nevelőtestület a Pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja:

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján az intézmény pedagógusai nem tudták értékelni,
- a Pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat. A tanulmányok alatti vizsgán a sajátos nevelési igényű tanulásban, és értelmileg akadályozott tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló a szakértői vélemény alapján kapott. A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén a jogszabályban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

Osztályozó vizsga:

A tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében 3 tagú vizsgabizottság előtt tesz vizsgát. Intézményünkben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi érdemjegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. Osztályozó vizsgára kötelezhető, ha az intézményvezető engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, ha a tanév során tanuló igazolt és igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a hatályos jogszabályban meghatározottmértéket, és emiatt nem osztályozható. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a. Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Amennyiben a szabályosan megtartott osztályozó vizsga eredménye elégtelen, a tanulónak a tanévet meg kell ismételnie.

Különbözeti vizsga:

Azok a tanulók, akik másik iskolából érkeztek, átjelentkeztek és nem tanulták az iskolánkban oktatott valamelyik tantárgyat, különbözeti vizsgát kell tenniük. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amely tantárgy, tananyag ismerete, feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga időpontját az iskola igazgatója jelöli ki. Sikertelen különbözeti vizsga esetén, a javítóvizsgára vonatkozó szabályokat kell követni.

Javító vizsga:

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén, legfeljebb három tantárgyból, elégtelen osztályzatot kapott, az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elké sik, távol marad. A vizsgázó az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet javítóvizsgát.

A javítóvizsga témaköreit a tantárgyat tanító tanár/gyógypedagógus határozza meg. A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár a tanulót javítóvizsgára utasító szaktanár/gyógypedagógus legyen. A tanulót a vizsga eredményéről a vizsga napján tájékoztatni kell.

Pótló vizsga:

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elké sik, távol marad. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató állapítja meg.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének alapelvei:

A vizsgabizottság legalább három főből áll: elnök, kérdező tanár és az ellenőrző tanár.

Az elnök:

- felel a vizsga szakszerű és jogszerű lebonyolításáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait.

Kérdező és ellenőrző tanár(ok):

- csak megfelelő tanári végzettséggel szakképzettséggel jogosult az adott tantárgy tanítására,
- kérdező tanár a tanulót tanító gyógypedagógus/ szaktanár legyen.

Az igazgató feladata:

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

- előkészíti a vizsgát, és a vizsgabizottság munkáját,
- gondoskodik a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért,
- dönt minden olyan ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását.

Az írásbeli vizsgák lebonyolításának szabályai:

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó, szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban is leteheti.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos

bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával az időpont feltüntetésével lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott tantárgyból, ha az nem javítóvizsga, a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsgák lebonyolításának szabályai:

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb öt vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt és amennyiben szükséges kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt.
- Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.
- Ha a vizsgázó nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a vizsgázó számára a gondolkodási időt meg kell növelni,
- a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A gyakorlati vizsgák lebonyolításának szabályai:

- A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
- A gyakorlati vizsgarészt a vizsgafeladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni.
- Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az értékelés rendje:

A teljesítményt százalékban mérve, szövegesen értékelve a következők szerint történik:

- 90%-100% 4.5-5.00 kiválóan teljesített
- 70%-89% 3.5-4.4 jól teljesített
- 30%-69% 1.5-3.4 megfelelően teljesített
- 0%-29% 0-1.4 felzárkóztatásra szorul

A pedagógus a tanuló teljesítményét 2. osztály tanév végétől érdemjeggyel értékeli, és osztályzattal minősíti. A teljesítményt százalékban mérve, érdemjeggyel értékelve a következő kategóriák szerint történik:

- 90%-100% 4.5-5.00 jeles (5)
- 70%-89% 3.5-4.4 jó (4)
- 50%-69% 2.5-3.4 közepes (3)
- 30%-49% 1.5-2.5 elégséges (2)
- 0%-29% 0-1.4 elégtelen (1)

XIV. Az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, az otthoni felkészülés

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben az iskolai beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje, az otthoni felkészülés:

Egyéni munka megfigyelése:

A tanuló tanórai egyéni munkájának alapvető ellenőrzési módszere. Megfigyelhetjük a tanuló munkavégzését, kitartását, szorgalmát. Megítélhetjük motiváltságát. Megláthatjuk, hogy melyik tanulónak van szüksége több magyarázatra, melyikük terhelhető további részletekkel. Információkat gyűjthetünk a tanulók önállóságáról.

Csoportmunka megfigyelése:

A csoportmunka megfigyelése közben is egyéni értékelést végzünk. A teljesítmény mellett értékelendő az együttműködés és a kommunikációs készség.

Házi feladat, gyakorlás:

A tanulók számára napi, heti rendszerességgel adunk írásbeli, szóbeli és gyakorlati házi feladatot. A házi feladat célja, hogy alkalmat adjunk az önálló tanulásra és feladatmegoldásra, az órán tanultak ismétlésére, rögzítésére, begyakorlására. A házi feladat hasznossága a rendszeres ellenőrzésen múlik.

Írásbeli felelet:

A dolgozat feladatait lehetőség szerint írásos formában adjuk a tanulóknak (könyv, feladatlap). A dolgozatírás kezdetén meghatározzuk az értékelési rendszert és az időtartamot. A dolgozat megíratása után ismertetjük a helyes végeredményeket és a feladatok megoldásait is. A dolgozatot mindig a tanulóétól jól elütő színű tintával javítjuk. A javítás tartalmazza a részpontszámokat, az összes pontszámot, a dolgozatra adott érdemjegyet és a javító tanár kézjegyét. A javításkor használt jegyek egyértelműek, a dolgozatba írt megjegyzések értékelő jellegűek, segítő szándékúak legyenek.

Az írásbeli felelet lehet: röpdolgozat (előzetes bejelentés nélkül), dolgozat (előzetesen bejelentett), témazáró dolgozat (előzetesen bejelentett). Egy tanítási napon csak egy témazáró dolgozat írható, dolgozat és röpdolgozat több is, de figyelembe kell venni a tanulók előzetes jelzéseit. A témazáró dolgozatot hiányzás esetén a tanulónak pótolni kell, de figyelembe kell venni a tananyag pótlására szánt időt.

Szóbeli felelet:

A felelet nem azonos a tankönyv szövegének szó szerinti elmondásával. Tanulóinktól elvárjuk- képességeikhez mérten-, hogy tantárgyi ismereteikről önálló szerkesztésű mondatokban, szakkifejezések használatával beszéljenek. A gyakorlati feladatok, példák táblánál történő megoldása közben szóbeli magyarázatokat, indoklásokat adjanak. A kiejtésbeli, nyelvhelyességi, stilisztikai hibákat javítjuk. Nem célszerű ezeket a hibákat minden esetben azonnal javítani, mert ez gátolhatja a tanulót gondolatai kifejtésében. A hibák javítása segítő szándékú, a figyelmet felébresztő hatású. A feleletet elhangzása után azonnal szóban értékeljük és osztályozzuk.

Beszámoló, kiselőadás:

Az előadói készség fejlesztése céljából a tanulóknak beszámolási lehetőséget adunk az egyes tantárgyakból. A beszámoló fontos elemei az érthetőség, a világosság, a beszédritmus, a szakszavak használata, a nyelvi formák tudatos használata. A beszámoló címzettje az osztály legyen. A beszámolót tartó diák lépjen az osztálytársak elé, mintegy vállalva a nyilvános megszólalás terhét. A beszámolót elhangzása után azonnal szóban értékeljük és osztályozzuk.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai:
Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposság, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

Alapelvek:

- A tanév elején a szaktanár ismertesse a tanulókkal (szülőkkel) az eredményes tanulás általános és a tantárgy sajátosságaiból adódó módszereit, a használható segédeszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény stb.).
- Az otthoni felkészülés alapja a tankönyv és az órai vázlat.
- A házi feladat mennyisége ne haladja meg a tanórán megtanított tananyag mennyiségét.
- A házi feladat igazodjon a tanórához.
- A napi feladatoknak reálisan teljesíthetőknek kell lenni.
- Az ellenőrzés és értékelés (formatív, szummatív) a tanóra szerves része, folyamatosnak kell lennie.
- Az otthoni felkészülés nem csak az írásbeli házi feladat elkészítését jelenti. Esetenként kiselőadásra való felkészülés, a feldolgozandó témához kiegészítések gyűjtése, házi dolgozat, egyénre szóló feladat teljesítése is hozzátartozik. Ezekhez a szaktanárnak meg kell adnia a szükséges szempontokat, szakirodalmat és tanácsokat a végrehajtáshoz.

Az otthoni felkészülés szerepe:

- A tanórákon tanult ismeretek megtanulása, azok gyakorlatban való alkalmazása.
- A következő tananyagegység vagy tanóra előkészítése.
- Az összefüggések felismerésének gyakorlása.
- A problémamegoldó készség fejlesztése.
- Az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény-és tudásszint reális mérési igényének kialakítása.
- Felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszintmérés különböző formáira.
- Az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál.

- Az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

Az otthoni felkészülés formái:

- Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása (kötelező házi feladat).
- Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorral, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (házi dolgozat).
- A szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása (ajánlott házi feladat).
- A diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés (szorgalmi házi feladat).
- Felkészülés tanórai önálló kiselőadásra szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- Átfogó komplex ismétlés az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése:

- Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon.
- Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés - elsősorban magyar órákon.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.

- A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

Az otthoni felkészülés ellenőrzése:

- A számonkérés különböző formái, melyeket az ellenőrzés-értékelés fejezet tartalmaz.
- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése. Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell, vagy a házi feladat anyagából tudásáról a tanórán kell számot adnia. Egyéb esetben ezt a tanulói teljesítményformát nem osztályozzuk, csak szóban értékeljük.
- A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve, ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

XV. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az Alapító Okirattal összhangban a I-V. intézményegységekben a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek:

A tevékenység megszervezése az iskolában:

Az igazgató kijelöli a program megvalósulásáért felelős pedagógust, aki koordinálja a programot. A tanévre vonatkozóan az iskola az éves munkatervben határozza meg tanévenként a feladatokat.

Általános Iskola

Helyi tanterv

Ellátásban részesülő tanulók:

- ép intellektusú, ép érzék- és mozgásszervű tanulók, a többségi iskolai oktatás jogalanyai,
- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- mozgásszervi fogyatékos,
- enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos,
- beszédfogyatékos (beszéd és nyelvi fejlődés zavarai),
- autizmus spektrumzavarral küzdő,
- halmozottan fogyatékos,
- az egyéb pszichés fejlődési zavarral közdő

Általános Iskola helyi tentervének elkészítéséhez használt dokumentumok:

- 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet-Kerettanterv az általános iskola 1-4. és 5-8. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 1-4.és 5-8. évfolyamára (A 2020-as Nat-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók)
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához (2020-as Nat-hoz igazodó tartalmi szabályozó)
- Kerettanterv a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához:
  Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam
  Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam

Az alkalmazott kerettantervek bevezetésének rendje:

Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról alapján készített helyi tanterv bevezetésének ütemezése az egyes évfolyamokon:

- 2020/2021 –es tanév: 1. és 5. évfolyamokon kerül bevezetésre, az azt következő tanévekben felmenő rendszerben.
- 2021/2022-es tanév: 1.,2.5.,6,
- 2022/2023-as tanév: 1.2.3, és az 5.6.7
- 2023/2024-es tanév: 1-8-ig, minden évfolyam

Az általános iskola célkitűzései:

- a kulcskompetenciák kialakítása,
- a tanulók alapkészségeinek alakítása, fejlesztése,
- az esélyegyenlőség elvének szem előtt tartásával iskolánk tanulóinak az azonos lehetőségek biztosítása,
- kiemelt figyelmet fordítása a tehetségek felismerésére,
- a gyermeki, tanulói érdeklődés felkeltése, motivációja,
- olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a technikára vonatkozó - ismereteket közlése, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világ-képük formálódását és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben,
- az egyéni tanulás módszer kialakítása,
- elvárja pedagógusaitól, hogy járuljanak hozzá a diákok életmódjának, szokásaik, értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához,
- törekszik a humánumra, az egyén és közösségek iránti tisztelet kiépítésére,
- folyamatos ellenőrző, értékelő tevékenységek folytatása,
- a diákoknak megsegítése, hogy értékeljék a jót, megelőzzék és felismerjék a rosszat,
- törekszik az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- a tanulók önismeretének, együttműködési készségének, akaratának fejlesztése, a reális énkép készségének kialakítása,

• a tanulók megismertetése a nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel.

Olyan légkört kívánunk teremteni, hogy a tanulók második otthonukban érezhessék magukat.

Feladataink, hogy:

- a tanuló személyiségét, jogait tiszteletben tartjuk,
- építünk a gyermeki, tanulói érdeklődésre és aktivitásra,
- a diákokat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- az oktatás során figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket,
- differenciált tanulási lehetőségeket biztosítunk.

Nevelési céljaink:

• a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint korszerű ismereteik, egyéni képességeik, készségeik, kompetenciáik kialakítása bővítése,

• intézményünk építsen ki olyan iskolai környezetet, amely épít települése és saját hagyományaira,

• olyan átjárható oktatási-nevelési szervezetet kívánunk működtetni, ahol a tantervek, a követelmények és az alkalmazott módszerek egymást erősítik, kiegészítik.

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus.

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését,

- javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására,
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában,
- javaslatot tesz gyógypedagógiai módszer alkalmazására,
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra.

I. Ép intellektusú, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő és beszédfogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

Ép intellektusú tanulók általános iskola nevelése-oktatása 1-8. évfolyamon, célok, feladatok, kompetenciák

Célok és feladatok alsó tagozaton:

Továbbfejleszteni a megismerés, a megértés, valamint a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá tenni saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok iránt. A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában fejleszteni az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíteni az elemi ismereteket.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat első két évében kiemelt feladatunk a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- A tanítók módszertani sokoldalúsága garantálja a differenciált foglalkozás keretében megvalósuló egyéni bánásmódot.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával a személyiség sokoldalú fejlesztését kívánjuk megvalósítani.
- A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés.
- A tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük összecseng pedagógiai elveinkkel, amely az általános iskolai oktatás minden évfolyamán és területén érvényesül.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerülnek a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamatok.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képesség készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával az életen át tartó tanulás képességét alapozzuk meg.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával a személyiség sokoldalú fejlesztését kívánjuk megvalósítani.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- A kreativitás fejlesztésével; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvéssel; a tanulók egészséges terhelésével, érési folyamatuk követésével, személyre szóló, fejlesztő

értékelésükkel pedagógiai elveink szerint járunk el, amely az általános iskolai oktatás minden évfolyamán és területén érvényesül.

Nevelési célok:

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodása legalább konvencionális szintre kerül, vagyis a hozzá közelállók elvárásainak megfelelően él, képes alkalmazni az emberi kapcsolatok elfogadott formáit.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait és életkorának megfelelő szinten az ország és a magyarság szimbólumait. Ismeri a nagy ünnepkörök egy-egy hagyományát és az éves ünnepkör legfontosabb állomásait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló el tudja magát helyezni adott közösségben, felismeri a valódi és lehetséges szerepeit egy adott kapcsolati hálózatban. Képes egyszerű közösségi szabályok követésére, bekapcsolódik közös tevékenységekbe és követi a közösségi hagyományokat.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A tanuló képes az együttműködésre, az empátiára, átérzi és gyakorolja a segítségnyújtást. Életkorának megfelelő szinten ismeri a kapcsolatteremtés, kapcsolatépítés kultúráját, rendelkezik az életkorának megfelelő kooperatív készséggel.

A családi életre nevelés

A tanuló megismeri és elsajátítja az alapvető együttélési, együttműködési normákat a családban, az iskolában, a társadalmi életben. Ismeri és betartja az illemszabályokat.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló képes önállóan, az évszaknak és az időjárásnak megfelelően ruhát választani és felöltözni. Tudja, hogy a rendszeres tisztálkodás, a táplálkozás és a megfelelő folyadékbevitel egyaránt fontos az egészség védelmében. A rendszeres mozgás, a természet szeretete igényként épül be

személyiségébe, figyel testtartására. Képes kifejezni a betegség és az egészség, mint állapot közötti különbséget.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Képes az adott helyzeteknek megfelelő magatartási formákat alkalmazni a társas élet különféle színterein. Tapasztalatot szerez arról, hogy nemcsak kötelező feladatai vannak, hanem szabad választása alapján is segíthet környezetében (iskola, otthon).

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését.

Pályaorientáció

A tanuló megismeri azokat a szakmákat. Felismeri a különböző foglalkozások együttműködésének fontosságát. Képes megfogalmazni adott szakma tevékenységét, és képes csoportosítani a foglalkozásokat különböző szempontrendszer szerint.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló ismeri az általa mindennap fogyasztott alapvető élelmiszerek árát. Képes mindennapi fogyasztási cikkeket önállóan vásárolni, tud vigyázni a pénzére. Beépül az energiatakarékosság cselekvéseibe és gondolkodásába.

Médiatudatosságra nevelés

Képes különbséget tenni a televízióban történtek és a valóság között. Ismeri a médiumokat és azok szerepét az ő szabadidejében, valamint hasznosíthatóságukat a tanulásban.

A tanulás tanítása

Napi rutinjába beépül a tanulásból adódó otthoni feladatok elvégzése, egyre inkább saját időbeosztása szerint készül az órákra. Vannak élményei arról, hogy az iskolai oktatáson kívül a tanulásnak és az önművelésnek egyéb lehetőségei is léteznek.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés:

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló törekszik a mások számára érthető és kifejező beszédre. Figyelemmel tud követni szóbeli történetmondást, magyarázatot. Fel tudja idézni, el tudja mondani mindennapi élményeit, olvasmányainak tartalmát. Egyéni sajátosságainak megfelelően képes szövegek értő olvasására, illetve fokozatosan kialakul a kézírása.

Idegen nyelvi kommunikáció

Egyszerű idegen nyelvi szóbeli kommunikációval próbálkozik. Idegen nyelvi tevékenységei a korosztályának megfelelő dalokhoz, versekhez, mondókákhoz és jelenetekhez kötődnek.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes érzékelni a tárgyak egymáshoz viszonyított helyzetét, méretét, képes a térben és a síkban tájékozódni. El tud végezni egyszerű méréseket, az eredményeket a tanult mértékegységekkel le tudja írni. Képes a megtanult matematikai algoritmusok felidézésére és használatára gyakorlati tevékenységek során. Tud fejben számolni 100-as számkörben. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságértékét, felismer egyszerű logikai kapcsolatokat.

Természettudományos és technikai kompetencia

Képessé válik a természeti világ alapvető jelenségeinek felismerésére, egyszerű törvényszerűségek meglátására. Konkrét példákban felismeri az emberi tevékenység környezetre gyakorolt hatását, a káros következményeket. Felismeri a közvetlen környezet védelmének fontosságát, és törekszik a helyes magatartásminták követésére.

Digitális kompetencia

Kialakul és fejlődik a tanulóban az IKT-eszközök használata iránti érdeklődés. Képessé válik az IKT-eszközök irányított használatára (pl képek, információk keresésére, rövid szöveg létrehozására, továbbítására).

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségben való normaalapú viselkedés szabályait.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanulónak fejlődik az emocionális érzékenysége. Képes versek, mesék befogadását, elmondását segítő, a ritmusérzéket és a mozgáskultúrát fejlesztő játékokra és gyakorlatokra, ritmusos és énekes rögtönzésekre, szerepjátékokra.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy anélkül házi feladatai elvégzésére.

Célok és feladatok felső tagozaton:

A felső tagozatos tanulók, a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényelnek, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban. Az 5–6. évfolyamon továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt, igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz figyelembe véve, a 7–8. évfolyamon, a serdülőkor kezdetétől viszont hangsúlyossá válik az elvont fogalmi és elemző gondolkodás fejlesztése. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a nevelési célok elérését támogató érzelmi, szociális és kognitív képességeket. Kiemelt figyelmet fordít az eredményes

tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatására, a tanuláshoz, a feladatokban való részvételhez szükséges kompetenciaterületek és koncentrációs képességek, akarati tulajdonságok fejlesztésére.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával fejleszteni kívánjuk a szociális kompetenciát.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítása.
- Az önálló tanulás és az önművelés alapozásával az életen át tartó tanulás képességét fejlesztjük.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan tananyagtartalmak gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával a személyiség sokoldalú fejlesztését kívánjuk megvalósítani.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- A kreativitás fejlesztése.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés, a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztés.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz.
- Megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

- A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával a személyiség sokoldalú fejlesztését kívánjuk megvalósítani.
- Az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan tananyagtartalmak gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
- Fokozatosan bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- Az önismeret alakítása- pályaorientáció.
- Pályaválasztási ismeretek átadása.

Nevelési célok:

Az erkölcsi nevelés

A tanuló rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A szakasz második felében a tanulóban tudatosul, hogy az emberek különböző értékeket és véleményeket vallanak, és hogy az értékek és szabályok egy része viszonylagos.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismeri lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, az ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományt. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségében nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló törekszik a konfliktusok feloldására, alkalmazza a konfliktuskezelés demokratikus technikáit. Ismeri a közösségi élet sajátosságaiból fakadó korlátokat, és ennek tudatában alakítja tevékenységét. Alkalmazza a méltányosságot és az erőszakmentességet biztosító technikákat a közösségben való

tevékeny részvétele során. Részt vesz olyan tevékenységekben, amelyek a közösség jobbítását szolgálják.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanuló megfelelő szókinccsel rendelkezik érzelmi árnyalatok kifejezésére, képes dicsérni, és egyre több tulajdonságot meg tud nevezni. Több szempontból is rálát egy vitás helyzetre, konfliktusra, képes vitatkozni. Felismeri társadalmi szerepeit (férfi-nő, gyerek-szülő, diák-tanár). Képes felismerni bizonyos előítéletes magatartásformákat és a sztereotípia megnyilvánulásait.

A családi életre nevelés

A tanuló képes felismerni és megfogalmazni családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálja és elvégzi a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló fel tudja sorolni az egészséges táplálkozás néhány alapvető szabályát. Ismeri a tisztálkodással kapcsolatos alapvető szabályokat, a személyes higiéné ápolásának módjait, majd megtanulja tudatosan ápolni személyes higiénéjét. Tudja, hogy a rendszeres testmozgás és művészeti tevékenység hozzájárul lelki egészségünk megőrzéséhez, így fokozatosan kialakul az igénye ezek iránt.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Érti a mennyiségi és minőségi változás, fejlődés fogalmát, valamint, hogy a fogyasztás önmagában sem nem cél, sem nem érték. Egyre érzékenyebbé válik környezete állapota iránt, képes annak változását elemi szinten értékelni. Felismeri a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket és kerüli ezeket.

Pályaorientáció

A tanuló képes megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismeri az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tud célokat kitűzni és jövőképet felállítani. Van önkritikája, képes különbséget tenni a társas befolyásolás és saját elképzelése között.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Ismeri az unió közös fizetési eszközét, belátja, hogy az egyes országok eltérő mértékben és szerepben kapcsolódnak be a világgazdaság folyamatiba. Matematikai ismereteit alkalmazza pénzügyekkel kapcsolatos feladatokban. Képes összehasonlítani, hogy különböző országokban milyen életszínvonalon élnek az emberek, és felismer néhány összefüggést az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság kérdései között.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tud keresni a világhálón, kulcsszavak segítségével, majd képessé válik elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Tisztában van a videojátékok használatának helyes mértékével. Egyre inkább tisztában van a közösségi oldalak, valamint a médiatartalmak megosztásának esetleges veszélyeivel.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető, tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. A tanuló megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés:

Anyanyelvi kommunikáció

Képes ismert tartalmú szövegeket biztonságosan elolvasni, értelmező hangos olvasással. Képes hallott és olvasott szöveg lényegének felidézésére, megértésére, értelmezésére. Önállóan olvas nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes a szövegelemzés alapvető eljárásainak önálló alkalmazására, különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására, értelmezésére és értékelésére. Törekszik az olvasható és pontosan értelmezhető írásbeli kommunikációra. Elsajátítja a jegyzetelés alapjait. Képes rövidebb szövegek alkotására különböző szövegtípusokban és műfajokban. Képes rövidebb szövegek összegyűjtésére, rendezésére. Gyakorlott a helyesírási kézikönyvek használatában, törekszik a normakövető helyesírásra.

Idegen nyelvi kommunikáció kompetencia

A tanuló felfedezi a nyelvtanulás és a célnyelvi kultúra fontosságát. Próbálkozik önálló nyelvtanulási stratégiák alkalmazásával, és elindul a tudatos nyelvtanulás és az önálló nyelvhasználat útján. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. A tanuló felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló már képes felismerni a természet működési alapelveit, illetve az egyszerűbb technológiai folyamatokat és azok kapcsolatait. Egyre önállóban használja, illetve alkalmazza az alapvető tudományos fogalmakat és módszereket problémák megoldása során. Tudása és megfigyelési képességei fejlődésének köszönhetően tanári irányítás mellett, de mind önállóbban hajt végre kísérleteket, megfigyeléseket.

Digitális kompetencia

A tanuló képes alapvető számítógépes alkalmazásokat (szövegszerkesztés, adatkezelés) felhasználni a tanórai és a tanórán kívüli tanulási tevékenységek során, illetve a hétköznapi életben. Egyre nagyobb biztonsággal és mind önállóbban képes felhasználni a számítógép és az internet által biztosított információkat, akár megadott szempontok szerinti gyűjtőmunkában is. A megszerzett információkból irányítással, majd egyre önállóbban képes összeállítani prezentációkat, beszámolókat. Ismeri az elektronikus kommunikáció (e-mail, közösségi portálok) nyújtotta lehetőségeket és használja is ezeket.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, megérti és elfogadja a kulturális sokszínűséget. Ismeri és helyesen használja az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

Képes a korának megfelelő élethelyzetekben felismerni a számára kedvező lehetőségeket és élni azokkal. Terveket készít céljai megvalósításához, és – esetenként segítséggel - meg tudja ítélni ezek realitását.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Alakulóban van önálló ízlése, és ez megnyilvánul közvetlen környezete, használati tárgyai kiválasztásában, alakításában is.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz tud írni, olvasni, számolni, továbbá nem idegenek számára az IKT-eszközök. A tanuló képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekszik arra, hogy saját tanulását megszervezze. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív.

Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók általános iskola alapfokú nevelés-oktatás 1-8. évfolyamon, célok és feladatok, kompetenciák

Olvasási zavar:

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- az olvasás, írás tanítása,
- stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása,
- biztos szóolvasás kialakítása,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- szövegértési stratégiák kialakítása,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Íráskép zavara:

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés),
- a különböző írásformák tanulói képességekhez, szükségletekhez illesztése.
- eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata,
- a mozgáskoordináció fejlesztése,
- a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése.

Számolási zavar:

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

Fő célkitűzések:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele,
- a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, é rvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar:

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással,
- a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önkontroll fejlesztése,

- önbecsülés és pozitív énkép kialakítása,
- szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése,
- dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.
- a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása,
- a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása,
- koncentráció fejlesztése,
- a türelem képességének fejlesztése.

Magatartásszabályozási zavar:

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel,
- kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése,
- társas készségek, kapcsolatok fejlesztése,
- düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- kommunikáció fejlesztése,
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- figyelmi működés fejlesztése.

Eszközök:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

Az iskolai fejlesztés szakaszai alsó, felső tagozat:

Az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása az egyéb pszichés fejlődést mutató tanulók esetében is kiemelt jelentőségű.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai :

Magyar nyelv és irodalom

A grafomotoros ügyetlenség gyakran okoz technikai értelemben nehézséget az írástanulás során, a lassú írástempó mellett a nehezen olvasható vagy olvashatatlan íráskép is jellemző lehet. Éppen ezért lényeges, hogy a késleltetett, elnyújtott írástanítást grafomotoros alapozás előzze meg, a finommotoros tevékenységek számtalan lehetőségét kiaknázva. Az íráskép zavarában érintett gyermekeknél a szépírás, külalak és füzetvezetés értékelése a rendezettségre való törekvés és a gyermek képességeinek, önmagához mért haladásának figyelembevételével történjen! Hasonlóképp az olvasás és szövegértés értékelésekor is az önmagához mért fejlődést figyelembe vevő fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe!

Matematika

Egyes egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében nagy fluktuációt mutat ez a terület. Ajánlott lehet ezeken a tanórákon – a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodva – a képletek, esetleg definíciók számonkérése (pl. a megfelelő nyelvi, emlékezeti kompetenciákra támaszkodva), illetve szükség esetén bizonyos tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés biztosítása. Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitásos feladatok gyakorlására. A kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

Az olvasás és szövegértés nehézsége hátráltathatja a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak megértését. Az idővel kapcsolatos fogalmak, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. A vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése segítheti ezen nehézségek minimalizálását. A nyelvi érintettség miatt bizonyos absztrakt fogalmak megértése és használata is nehézséget jelenthet. Érdemes a tananyag-feldolgozás előtt fogalomlistát, ill. vázlatot adni a tanulóknak

Erkölcs és etika

A szövegértési és figyelmi nehézségek hátráltathatják az összefüggések megértését, a tanulságok generalizálását. Figyelmet kell fordítani a tanuló szükségleteihez igazodó szövegmennyiségre, tagolásra, a magyarázatok részletezettségére, a megértés ellenőrzésére. A tanulási terület témái közül az önszabályozás, a társas-emocionális szabályok, az etikai normák, a másság elfogadása, a tolerancia, a pozitív diszkrimináció.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományok gyakran az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartoznak, ez a terület különösen az ADHD-ban érintett gyerekek esetében a kíváncsiság, kreativitás és alkotó fantázia kiteljesedésének terepe lehet. A tanuló érdeklődése és figyelme könnyebben

felkelthető és fenntartható. Külön figyelmet kell fordítani a szakszavak bevésésére, a térképen való tájékozódás gyakorlására, az összefüggések logikájának megértetésére. A kémia és fizika tantárgyak során elsősorban a szöveges, illetve számításos feladatok során szorulhatnak külön megsegítésre a számolási és/vagy olvasási zavarral küzdő tanulók, valamint a kísérletek, mérések kiemelt figyelemkoncentrációt és pontosságot igényelnek, a szerialitás (sorrendiség) figyelembevételével, ami szintén nehezített feladat lehet.

Idegen nyelv

Fontos célkitűzés az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve az egyéb pszichés fejlődési zavar következtében érintett nyelvi funkciókat. Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása a cél.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

A Művészetek tanulási területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, adaptálásában. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készségszintű használatának elsajátítása.

Testnevelés és egészségfejlesztés

Javasolt a szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, ill. azok elemeinek megvalósítása a tanórán.

Kulcskompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése:

A tanulás kompetenciái

Tudatosítani kell a tanulóban az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mely illeszkedik képességmintázatához és személyiségéhez, s mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent

- mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése,
- a gesztusok, testbeszéd felismerése, értelmezése,
- megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét,
- szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal,
- gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. Az érintett gyermekek sérülékenysége miatt különösen fontos, hogy tisztában legyenek a digitális technológiák alkalmazásának jogi és etikai alapelveivel, megtanulják, hogyan lehet megvédeni a személyes adatokat.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tudomány és technológia iránti érdeklődés, nyitottság felkeltése azért lényeges, mert az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analizáló, szintetizáló formákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekek gyakran nehezen boldogulnak családi és intézményi kapcsolataikban, nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. A kortársközösség a tanulási, viselkedésszervezési problémáik miatt kevésbé elfogadó lehet velük szemben, ezért mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati hálók kiépítését.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében hangsúlyos szerepe van az iskolák pályaorientációs tevékenységének, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, az innovációs készség kialakítására.

Értékelés:

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek legyenek. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába került tanuló a megyei szintű pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakértői véleménye alapján indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentességben részesülhet, továbbá többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható számára.

A szummatív értékelés helyett fejlesztő és diagnosztizáló mérés és fejlesztő szöveges értékelés bevezetése indokolt.

Fejlesztő program:

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

Beszédfogyatékos tanulók általános iskola alapfokú nevelés-oktatása során célok és feladatok, kompetenciák

A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók a gyermeki fejlődés területeit tekintve döntően a kommunikációs és a beszélt és írott nyelv fejlődésében térnek el tipikus társaiktól. Ez kedvezőtlen hatást gyakorolhat a társas kapcsolatok alakulására, a szocializációra és a verbális tanulási folyamatokra.

Az 1–4. osztály pedaógiai feladatai:

Az alsó tagozaton a tanulási folyamat sikeressége döntően a tanító és a gyermek szeretetteljes elfogadáson alapuló bizalmi kapcsolatán múlik. Ahol a tanuló oldott légkörben kellő gyakorlási lehetőséget kap, egészséges önértékelés és önbizalom alakulhat ki a tanulókban.

A beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanulók esetében a verbális tanulási folyamatok veszélyeztetettsége már az óvoda utolsó évében nyilvánvalóvá válik, ezért legkésőbb ettől fogva preventív ellátásban és olvasás-írástanulásban kell részesülniük. A prevenció egyrészt az írás-olvasáshoz szükséges készségek, nyelvi zavar esetén a számolás-mérés készségfejlesztő előkészítését jelenti. Ezzel párhuzamosan zajlik a nyelvi és beszédkészségek folyamatos fejlesztése, mely a szókincs tanulását, aktivizálását, a grammatikai fejlesztést és a nyelvhasználatot egyaránt felöleli. Mindezekre jó lehetőséget nyújt a felkészítő évfolyam vagy a két évre elnyújtott olvasástanítás.

Az alsó tagozatos tanuló életkori sajátosságainak leginkább az aktív, cselekvéses tanulási helyzetek felelnek meg. Az ilyen változatos kihívások hosszabb ideig tartják fenn a tanulók motivációját, figyelmét, ezért a beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára is igen előnyösek. Az alsó szakaszban célszerű rövidebb feladatokat tervezni az érintett tanulók számára, és több feladatváltással fenntartani, „frissíteni” figyelmüket.

Az 5–8. osztály pedagógiai feladatai:

Az általános iskola felső tagozatán nyílik ki a gyermekek kérdeklődése a világ dolgai iránt. E felfedezési vágyhoz a szaktanárok segítségével találnak utakat. A szaktárgyak tanításának célja a jelenségek megfigyelése, felfedezése, azok pontos leírása, és lassanként a megfigyelésekből törvényszerűségek levonása. Amennyiben a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanuló aktív tanulás útján segítséget kap a tapasztalatok, megfigyelések nyelvi feldolgozásához, elsajátítja az egyes szaktárgyak szükséges ismereteit.

A szövegértés-szövegalkotás alapkompetencia fejlesztése a beszéd/nyelv fejlődési vagy szerzett zavarával küzdő tanuló számára korántsem zárul le az alapfokú képzés alsó szakaszában. A nyelvi/írott nyelvi feldolgozás, mint eszköztudás fejlesztését a teljes általános iskolai szakaszban folytatni szükséges. Külön figyelmet igényel a szövegalkotás és a helyesírási képesség gondozása.

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanuló számára a szóbeli feleletek, a nyelvi és írott nyelvi zavarral küzdő gyermek számára a szóbeli és írásbeli megnyilatkozások egyaránt szorongást keltenek. A nyelvi zavar jellegzetessége, hogy a tanuló nehezen tudja verbális formába önteni az egyébként számára érthető gondolatokat, összefüggéseket is. Fontos tehát olyan alternatív számonkérési módok kidolgozása.

Tanulási és nevelési célok:

Testi és lelki egészségre nevelés

A fizikai és szellemi állóképesség kialakítása kiemelt feladat. A fokozott kognitív terhelés miatt fontos, hogy az alsó tagozatos tanulóknak szabad játékra, a felsősöknek kikapcsolódást nyújtó időtöltésre is maradjon lehetőségük, így a házi feladatok mennyiségét és minőségét ennek és pszichomotoros tempójuknak megfelelően szükséges kijelölni. Lényeges a káros szenvedélyek – mint a dohányzás, az alkohol- és drogfogyasztás – kialakulásának megelőzése, a hangra, beszédre, nyelvi képességekre való hatásuk tudatossá tétele. Ezt alsó tagozatban helyes táplálkozás és életritmus szokássá alakításával, felső tagozaton ehhez társuló felvilágosítással, valamint önmegfigyelésen és metakognitív készségek fejlesztésén alapuló tudatos életvezetés kialakításával segíthetjük.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A bizalommal teli, szeretetteljes, kölcsönös elfogadáson alapuló nevelési légkör segíti legjobban a beszéd- és nyelvi zavarral küzdő tanulók önbizalmának és önértékelésének egészséges alakulását, ezáltal a tanulási motiváció fenntartását. A nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók önreflexióját érdemes egyszerű kérdésekkel, szempontokkal segíteni, megfogalmazásaikat, mondatalkotásukat szükség esetén pontosítani, a társak számára egyértelművé tenni.

Médiatudatosságra nevelés

A beszéd-/nyelvi zavarral élő tanuló számára a teljes iskoláztatás folyamán kiemelt feladat a kommunikáció minden fejlesztése. A gesztusok és a megértésének és adekvát használatának fejlesztése segíti a tanulókat a verbális közlések egy részének kiváltásában, állapotuk, mondanivalójuk könnyebb kifejezésében. A nyelvi zavarral küzdő személyek szóbeli és írásbeli nyelvi megértésének és

nyelvi kifejezőképességének fejlesztése nemcsak a habilitációs-rehabilitációs órákon, hanem a tanórákon is fontos feladat.

A digitális eszközök és a média használatára nevelés szintén kiemelt feladat tanulóinknál. Ennek egyik oldala a jegyzetelés és az otthoni tanulás digitális eszköztárának, az eszközök biztos használatának kialakítása, másik oldala a képi információk felhasználásának helyes aránya a tanulási folyamatban.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

Az általános iskola felső tagozatán a szaktanárok és a gyógypedagógus egyeztetésével jelöljünk ki (feldolgozási szempontokkal együtt) olyan egyéni vagy csoportos kooperációt igénylő mini projekttémákat, melyek érdeklődés szerint választhatók. A beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanulókat segítsük a képességeiknek megfelelő feldolgozásban.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A társadalmi integráció sikeres elérésében fontos szerepet játszik a szűkebb és tágabb társadalmi környezet megismerése. A nyelvi zavarral küzdő tanulók számára fontos az anyanyelv gyermekversek, népi mondókák, szólások, közmondások, népdalok, anyanyelvhez kötődő szokások átélésén keresztül való ápolása. A felső tagozat elején a hazai tájakkal való ismerkedés tágítja a nyelvhasználatra való rátekintés fókuszát. A tanulók megismerkednek más tájegységek nyelvi fordulataival, kifejezéseivel, dalaival, ami elősegíti a rugalmas nyelvhasználat fejlesztését.

A fenntarthatóság, környezettudatosság

A személyes tapasztalatokon, a környezettudatos szokásokon átvezet az út előbb a természet fenntarthatósága iránti érzékenységig, majd az életösszefüggések megértéséig és az etikus cselekvésért való felelősségvállalásig. A törvényszerűségek nyelvi leképezésében tanulóink biztosan több segítséget igényelnek.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai :

Magyar nyelv és irodalom

A beszéd- és nyelvi/írott nyelvi megértés mint ismeretszerzési eszköz fejlesztése, a beszéd és az írott nyelvi produkció mint önkifejezési és ismeretközlési eszköz fejlesztése kiemelt feladat a nyelvi és beszédzavarral küzdő tanulók számára. A tanulási célokat az egyes tanulók egyéni képességeihez, aktuális nyelvi fejlettségi szintjéhez mérten a logopédussal való konzultáció segítségével szükséges megállapítani. Kiemelt feladatként kezeljük minden nyelvi szint fejlesztését, mondatalkotást és a szituációhoz kötött nyelvhasználatot.

Az írás-olvasás tanulásának szakasza a beszéd és nyelvi zavarral küzdő tanuló további boldogulása, tanulási kompetenciája szempontjából kulcsfontosságú, egy életre meghatározhatja a tanulás sikerességét. A beszéd- és nyelvi zavarral küzdő tanulók olvasás-írás tanításának előfeltétele, hogy a tanuló a beszédfeldolgozás során legalább egy-egy szó szótagjait és első hangját biztosan felismerje, leválassza, azonosítsa. Ezt az olvasástanulást megelőző készségfejlesztés során kell kialakítanunk. A szövegértés fejlesztésének minden esetben párhuzamosan kell haladnia a dekódolás (olvasástechnika) fejlesztésével. A nyelvtani jelenségek feldolgozását mindig egyszerű példákon, kérdőszó alapján való azonosítással, csoportosítással, sok metanyelvi tapasztalat szerzésével kezdjük el.

Matematika

A definíciók, fogalmak megtanulásában, felidézésében nyelvi feldolgozási és verbális emlékezeti gyengeségük miatt jelentős hátrányban vannak. Szintén hátrányba kerülnek az órai magyarázatok szeriális-verbális feldolgozásában, ezért többszöri ismétlésre, időszakosan felzárkóztatásra lehet szükségük. Az érintett tanulók előrehaladása tipikusan fejlődő társaikéhoz hasonló ütemben csak akkor biztosított, ha a meghatározásokat, definíciókat inkább a praktikus példákon keresztül való alkalmazás során, és nem a szó szerinti felidézés alapján várjuk el. A nyelvi zavarok mellé leggyakrabban a diszkalkulia és a figyelem-, illetve aktivitási zavarok társulnak.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A témakörök feldolgozásakor nyelvfejlődési zavar esetén előnyben kell részesíteni az aktív tanulást, a szituációkon, dramatikus feldolgozáson, közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló ismeretszerzést. A feldolgozáskor érdemes egyszerű, célzott kérdésekkel segíteni a nyelvi megfogalmazást. A megértést támogatja a történelmi jellemzőkhöz igazodó feldolgozási technikák (pl. idővonal, gondolattérkép) használata is. Fontos segítség lehet a digitális tankönyv, melyet felolvasóprogram segítségével is feldolgozhat a tanuló, így több csatornán multiszenzorossá tehető az információfeldolgozás.

Erkölcs és etika

Az erkölcstan tanításában a pedagógusok személyes példaadása, embertársaikkal szemben tanúsított attitűdje, az órán elhangzott mesék, történetek egyaránt fontosak. A beszédfogyatékos tanulók szempontjából nagyon hasznos, ha egy-egy konfliktust, erkölcsi dilemmát szituációs vagy dramatizált játékokkal dolgozunk fel, mivel a gesztusok, téri helyzetek, a hangszín, a hanglejtés nagyban segíti a nyelvi megértést.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományos ismeretek gyakorlati példákon, kísérleteken át való megélése, majd megértése elsőbbséget kell, hogy élvezzen a nyelvfejlődési zavarral küzdő tanulók oktatásában. A jelenségek pontos megfigyelését nemcsak a verbális leírások, hanem rajzok, folyamatábrák, táblázatok és grafikonok, akár rövidfilmek is visszatükrözhetik. Törekedni kell tehát arra, hogy főként a látható, tapasztalható világ törvényszerűségeit, gyakorlatban is alkalmazható természettudományos ismereteket tanítsunk az általános iskolai szakaszban.

Idegen nyelv

A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók az idegen nyelv tanulásában is markáns hátránnyal indulnak. Érdemes inkább egy idegen nyelvet választani, és a mindennapi beszéd készségeit fejlesztve praktikusan használható kommunikációs kompetenciát felépíteni. Bármelyik élő idegen nyelvet választjuk, az első három évben a nyelvtanulás mindenképpen lassabb haladással, kisebb lépésekre

bontva, több gyakorlással valósulhat meg. Erre megfelelőek a gyermekversek, dalok, játékok. Egyszerű, a mindennapokban jól használható alapszókincs, néhány mondatos szövegek megtanulására, megértésére érdemes gondot fordítani. Javasolt, hogy az idegen nyelvi írásbeliség kialakítását csak azt követően kezdjük el, mikor az anyanyelven való olvasás-írás készsége már megszilárdult.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

A nyelvfejlődési zavarral küzdők más kifejezési formákban mutathatnak kifejezett tehetséget; ilyenek általában a vizuális művészetek, a kézműves tevékenységek. Ezekben az esetekben már az általános iskolai szakaszban is fontos a tehetséggondozás. Rajzkészségük tipikusan is fejlődhet, ha a nyelvi elmaradáshoz nem társul grafomotoros zavar. Érdemes törekedni rá, hogy az együtt éneklés-zenélés öröme megmaradjon, akkor is, ha más készségekben a nyelvfejlődési zavarral küzdő gyermekek nem érik el tipikusan fejlődő társaik teljesítményét (pl. kottaolvasás).

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A digitális kompetenciák minél jobb elsajátítása nyelvi zavar esetében kiemelkedő jelentőségű, mivel esélyegyenlőséget biztosít. A különböző technológiák segítségével kommunikációs-nyelvi akadálymentesítést érhetünk el (gépírás, felolvasó programok, jegyzetelő programok, digitális átalakító programok), és segíthetjük az önálló tanulás kialakulását.

Testnevelés és egészségfejlesztés

Az alsó szakaszban a mozgáskoordináció, a testtudat, a téri orientáció és az egyensúly fejlődésének nehézségével küzdő tanulók (pl. verbális diszpraxia, nyelvfejlődési zavarhoz társuló tünetek) mozgásfejlesztésére külön gondot kell fordítani. Érdemes nehézségeikhez differenciált feladatadással segíteni a fenti készségek fejlődését. A rendszeres mozgás segítheti a tanulási helyzetekben felgyülemlett stressz és frusztráció oldását, sikerélményhez juttatva a tanulót, emellett az önértékelés, az önbizalom javulásához is hozzájárulhat.

Kompetenciák, kompetenciafejlesztés:

A tanulás kompetenciái

A beszédfejlődési zavarral küzdő tanulók tanulási kompetenciáinak fejlesztése nem tér el jelentősen a tipikus fejlődésű gyermekekétől. A nyelvfejlődési zavart mutató tanulók számára a zavar sokszínű tüneti képe miatt egyénileg szükséges azonosítanunk a hatékony tanulási utakat. Kisiskoláskorban az utánzásra épülő tanulási kompetenciából indulunk ki, ami a nyelvi zavarok egyes formáinál szintén sérül. A biztos utánzás kialakítása az alsó szakaszban még tart, de vele párhuzamosan egyre nagyobb jelentőségre tesz szert az önálló munka. A tanulót – önmaga erősségeinek és nehézségeinek megismerésén finoman, de folyamatosan dolgozva, sokféle megismerési-tanulási utat megmutatva – segítjük a számára leghatékonyabb tanulási formák felismeréséhez.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A fejlesztés fő iránya a kommunikációs-nyelvi intervenció. A kommunikációs szándék jelen van, de többnyire a nyelvi (írott nyelvi), néhol a vokális (pl. hangsúly, hanglejtés, tempó, hangszín) vagy a metakommunikáció (pl. gesztus, mimika, térköz) is akadályokba ütközik. A beszéd- és/vagy nyelvi zavart mutató tanulóknál a kommunikáció mindhárom csatornáján a társas kapcsolatok kialakításához és fenntartásához megfelelő kompetenciákat kell kialakítanunk. Ez élteti a tanuló későbbi társas kapcsolatait.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák fejlesztésének a beszédfogyatékos populáció szempontjából két kiemelt területe van. Az egyik, az egyre korábban rutinszerűvé váló eszközhasználat a kommunikációs akadálymentesítést jelentősen megkönnyíti. A különféle szövegszerkesztők, felolvasó programok, hangzóbeszédet felismerő applikációk, fordítóprogramok, szinonima- és idegen nyelvi digitális szótárak széles tárháza áll rendelkezésre.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A társuló zavarokkal nem küzdő, nyelvfejlődési zavart mutató tanulók erőssége lehet a praktikus gondolkodás, a képi gondolkodás, a természettudományos jelenségeket és folyamatokat átlátó gondolkodás, a matematikai gondolkodás vagy az intuitív gondolkodás. Ezek fejlesztése a tehetséggondozás része is lehet. Ehhez célszerű az induktív út, ahol nem túl összetett nyelvi műveletek végzésével jutunk a következtetéshez, hipotézishez, amit aztán újra kiteszünk a gyakorlat próbájának.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes kompetenciák fejlesztése a tanuló önmagáról alkotott részletgazdag, reális belső kép kialakításával és az önmaga észlelési és mozgásos funkcióinak felfedezésével kezdődik. A testtudat és a téri tájékozódás szempontjából gyakran érési késést mutató beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló számára még kisiskoláskorban is ez a legfontosabb feladat. Lényeges, hogy a gyermeki személyiség mozgásában szabadnak, ezzel végtelen lehetőséggel bírónak és alkotóképesnek élje meg önmagát.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az alkotás a fent említett személyiségfejlesztő hatás mellett akadálymentes kifejezési csatornát jelent a beszéd- és nyelvfejlődési zavarral élő tanuló számára. Ebben a kifejezési módban kompetensnek éli meg önmagát (akár különös tehetséget is mutathat). A csoportos vagy egyéni formában végzett művészeti tevékenységek, komplex művészeti terápia vagy zenei improvizáció a dadogás, a hangképzési zavar kezelésének hatékony módja lehet.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A társadalmi integrációban több kompetencia is fontos szerepet játszik, pl. az alapkompetenciák, a személyes és társas, a kommunikációs, a kreatív alkotás, önkifejezés és a tanulási kompetenciák. Ezek fejlődése a munkavállalói kompetencia több területét is megszólítja. A társadalmilag hosszú távon hasznos munkavállaló: kreatív, adaptív, képes az élethosszig tartó tanulásra, gördülékenyen kommunikál, képes használni a digitális rendszereket. Jó problémafelismerő és -megoldó képességgel

rendelkezik. Amennyiben a beszéd- és nyelvi zavarral élő tanuló kompetenciáit kiegyenlítetten fejlesztjük, növekszik a sikeres társadalmi integráció esélye.

Értékelés:

A Nat tanulási eredményeinek elérésében a beszédfogyatékos SNI tanulók csoportján belül nagy változatosságot tapasztalunk, de abban egységes képet mutatnak, hogy a leginkább sérült terület a magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv oktatása során mutatkozik meg.

Ezek értékelése alól általában a szakértői bizottság véleménye alapján mentesítést is kapnak a tanulók.

Fejlesztő program:

Az együtt- és különnevelés folyamatában a beszédfogyatékos SNI tanuló a tanórák mellett a szakértői bizottság javaslatának megfelelő mértékben részt vesz egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokon. A foglalkozások megszervezésekor figyelembe kell venni a szakértői bizottság fejlesztési területekre, az ellátó gyógypedagógus szakirányára és tanuló képességstruktúrájára, viselkedési jellemzőire vonatkozó leírását.

A habilitációs-rehabilitációs foglalkozások megvalósulhatnak osztálytermen belül és kívül, egyéni vagy kiscsoportos formában egyaránt.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a tanuló erősségeit, nehézségeit, a vizsgálati evidenciákra támaszkodva megállapított közép- és rövid távú célokat, a hozzájuk vezető út lépéseit, a fejlesztőeszközöket és a fejlesztés helyszínét. A fő fejlesztési területek a beszédfogyatékos SNI tanulók számára a beszéd-/nyelvi képességek fejlesztése, a nyelvi készségekhez szorosan kötődő kognitív funkciók fejlesztése, valamint a tanulási teljesítmények fejlesztése, a pszichomotoros, grafomotoros, vizuális és auditív készség-képességfejlesztése.

Épintellektusú, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő és beszédfogyatékos tanulók általános iskola alapfokú nevelés-oktatás tantárgyi struktúra és óraszámok:

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon/2012.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Erkölcstan	1	1	1+1	1+1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1+1	1+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon/2020

1-4. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020				
Tantárgyak /Évfolyamok	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika/ hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv	-	-	-	2
Környezetismeret	-	-	1	1

Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1+1	1+1	1+1	1+1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Összesen	22	22	22	23
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon/2012

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+2	4+1
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Erkölcstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			2	1
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Földrajz			1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1+1	1+1	1	1+1
Hon- és népismeret	1			
Informatika		1	1	1

Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 5–8. évfolyamon/2020

5-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020				
Tantárgyak/ Évfolyamok	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	3+2	3+2
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Etika/ hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Fizika	-	-	1	2
Kémia	-	-	1	2
Biológia	-	-	2	1
Földrajz	-	-	2	1
Ének-zene	2	1+1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	-
Digitális Kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5

Hon és népismeret	1			
Dráma és színház	1			
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen	27	26	30	31
Kötelező óraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	1	2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30

II. Enyhe értelmi fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

A helyi tanterv összeállításakor figyelembe vettük az „Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához" kiadvány „Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei" fejezetét.

Enyhe értelmi fogyatékos alapfokú nevelés-oktatás szakasza, alsó tagozat, 1–4. évfolyam célok és feladatok:

Az alapfokú nevelés-oktatás e szakaszában a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A képességfejlesztésben hangsúlyos szerepük van a közvetlen érzéki tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek.

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az 1–2. évfolyamon a fő cél a személyiség biztonságérzetének megteremtése. Képes legyen a tanuló bízni tanítójában. Képes legyen eligazodni az iskolai környezetben, tisztában legyen a házirend szabályaival. Feladat, a folyamatos motiváció fenntartásának kiépítése, kreativitás fejlesztése. Összegezve, az egész személyiség egyénre szabott nevelése-oktatása.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A 3–4. évfolyamon a cél az alapvető képességek és alapkészségek fejlesztése a tanulók egyéni háttértényezőinek figyelembevételével, a pszichés funkciók fejlesztésének stratégiáját tartalmazó egyéni fejlesztési tervek alapján, tantárgyi rendszerben végzett intenzív fejlesztési folyamatban. Fő feladat a személyiség érésének, az önismeret fejlődésének elősegítése a tanulási, viselkedési szokások elsajátításával, magatartási normák közvetítésével.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon/2012

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	7
Matematika	4	4	3+1	4
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2+1
Ének-zene	2	1+1	2	2
Vizuális kultúra	1+1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1	1+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon/2020

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	7
Matematika	4+1	4+1	3+1	4
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1+2
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1+1	1+1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Enyhe értelmi fogyatékos alapfokú nevelés-oktatás szakasza, felső tagozat, 5–8. évfolyam célok és feladatok:

A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztése, az elsajátított tanulási szokásosok kiépítése. Hangsúlyosabbá válik az önálló tanulási tevékenység.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az 5–6. évfolyamon a cél a tevékenységek számának és minőségének növelésével, az önálló tanulás képességének fejlesztésével az alapvető kultúrtechnikák használatának eszközszintűvé tétele, valamint az intenzív személyiségfejlesztés.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A 7–8. évfolyam legfontosabb célja a tudáselemek szintetizálása, a képességstruktúra megszilárdítása, a személyiség integritásának növelése. E cél eléréséhez szükséges feladatok: a tanuló sikeres továbbtanulási, szakmaelsajátítási lehetőségeinek kialakítása; az önálló tanulás, a tájékozódási képesség, a tájékozottság, a döntési képesség erősítése; a társadalmi beilleszkedéshez szükséges szociális és cselekvési kompetenciák kialakítása, az önálló életvitelre való alkalmasság megszilárdítása.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4+1	4+1
Idegen nyelv	-	-	2	2
Matematika	4	4	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-

Természetismeret	2+1	2+1	4	4
Földrajz	-	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	2	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Tantárgyi struktúra és óraszámok

<u>Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2020</u>

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	2 tanéves óraszám	7. évfolyam	8. évfolyam	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	288	4+1	4+1	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4+1	4+1	288
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2+1	3+1	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72
Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1+1	1+1	72	1	1	72

Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

Tanulási és nevelési célok:

Testi és lelki egészségre nevelés.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése kiemelt feladat. Nagy hangsúlyt kell helyezni a szabad mozgás, a sport és a rekreáció lehetőségeire. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára érdemes támogatást nyújtani a kortárskapcsolatok kialakításában.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése:

A megfelelő önértékelés, a tanuló saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés:

A kooperatív csoportmunka segíti megtapasztalni az alkalmazott szabályokat, ezek szükségesek együttműködési készségek fejlődéséhez. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló fokozatosan képessé válik a felelősségteljes döntések meghozatalára.

Médiatudatosságra nevelés:

A pedagógus választékos kommunikációval segíti, valamint fejleszti digitális kompetenciáit, és rendszeresen használ digitális eszközöket a nevelés-oktatás folyamatában, amelyeket a tanulók pszichológiai jellemzőinek megfelelően válogat és gyűjt össze.

A tanulás tanítása, pályaorientáció:

Fontos az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása, az élményt adó tanulási szokások kialakítása. Az életkori sajátosságokhoz illeszkedve törekedni kell a tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítására. Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés fontos a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Fontos felkészíteni a felnőttlét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Az iskolai színtéren belül ajánlott lehetőséget adni a demokratikus jogok gyakorlására (diákönkormányzat).

A fenntarthatóság, környezettudatosság:

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a megfigyelése, a következtetések közös levonása, az egyéni felelősség tudatosítása

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai:

Magyar nyelv és irodalom: magyar nyelv, irodalom

Az anyanyelvi kompetencia célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás- és írástanulás feltételeinek megteremtése, az alapképességek kialakítása, megerősítése. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló, alkalmazza a tanult nyelvi fordulatokat tanulási helyzetben és a spontán beszédben egyaránt, legyen képes a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartásra és viselkedésre, véleménynyilvánításra és mások véleményének meghallgatására. Fokozódó önállósággal alkalmazza a szövegtartalmat és a kommunikációs eszközöket. Bővítse szókincsét. Törekedjen az olvasható, rendezett írásképre.

Matematika:

Ezen a területen a kognitív képességek fejlesztési lehetőségei vannak a középpontban.

Feladatok:

- A finommotorika, a térlátás, a téri és idői tájékozódás, valamint a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- Cselekvésben jelentkező problémák segítséggel, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése és a tapasztalatok összefoglalása.
- A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.

Történelem és állampolgári ismeretek:

A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló érzékelje a különbséget a múlt és a jelen között, képes beazonosítani eseményeket saját élményből, elemezze a történelmi események okait és következményeit fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett, ismerje fel a saját szerepét, a saját feladatát, valamint a saját felelősségét.

Erkölcs és etika:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál különös jelentőséggel bír az önelfogadás, a másság elfogadása, a fogyatékos emberek iránti együttérző, segítő magatartás kialakítása. Fontos a szociális érzékenység, a problémamegoldás, az önkéntes feladatvállalás és -megoldás képességének kialakítása.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz:

Nagy hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos magatartás- és viselkedésformák elsajátítása. A tanulók a mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit. Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztése a specifikumokra figyelve történik.

Idegen nyelv:

Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés kialakulásának támogatása. Ennek érdekében, valamint a későbbi nyelvtanulás megalapozása miatt a tanulót sikerélményekhez kell juttatni. A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a memóriastratégiák kialakítására, amelyek segítik a szótanulást, illetve a minimális nyelvtani ismeretek elsajátítását és alkalmazását. Az idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében a kommunikációs kompetencia fejlesztésén van a fő hangsúly.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház:

A tevékenységek, az alkotások széles körű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a sikerélmény biztosítására, a pozitív személyiségfejlesztésre, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és az érzelmi feszültség csökkentésére is.

Kulcskompetenciák, kompetencifaejlesztés:

A tanulás kompetenciái

A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására. Segíteni kell a tanulót abban, hogy lehetősége legyen a metakogníció (gondolkodásról való gondolkodás) gyakorlására, tudatos alkalmazására, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az anyanyelv elsajátításának folyamatában az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a közlés és befogadás szóbeli ágát javasolt a középpontba állítani. Az anyanyelv elsajátíttatása során alapelv, hogy esetükben a nyelvelsajátítás lényegi módja nem az elszigetelt nyelvi jelenségek oktatása, hanem az a folyamat, amelyben az ember nyelvileg fogalmazza meg a valóságra vonatkozó ítéleteit.

Az idegen nyelvi kommunikáció mint kiemelt kompetenciaterület az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében egyénileg differenciált tananyagstruktúrát igényel. A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóknak ismerniük kell a biztonságos eszközhasználatot, valamint a digitális tartalmak létrehozásával kapcsolatos etikai szabályokat is, ezáltal egy életen át tartó digitális kultúrának lesznek tagjai.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. A matematikai kompetencia fejlesztésével az enyhe értelmi fogyatékos tanuló képessé válik a környező világ mennyiségi és térbeli viszonyainak felfedezésére, valamint a tapasztalatok útján megszerzett tudás praktikus felhasználására a mindennapi élet különböző területein. Kiemelten fontos a konkrét cselekvéssel összekapcsolt, a konkrét élethelyzetekhez kötött tapasztalatszerzés és matematikai tevékenység, a mindennapokban használható tudás biztosítása.

A természettudományos kompetencia fejlesztése során az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál a gyakorlati jellegű természettudományi műveltség kialakítása, a mindennapi életben előforduló természettudományos jelenségek körében a felhasználói tájékozottság elérése, az egységes természettudományos világkép kialakítása a feladat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége. A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az eredetiség és ötletgazdagság, a divergens gondolkodás, a kíváncsiság és az alkotókedv nem csak az intellektuális tényezők függvénye, ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A tanulási-tanítási folyamatban az enyhe értelmi fogyatékos tanuló minden esetben saját cselekedeteinek tükrében ismerje fel lehetőségeit, próbálja elérni céljait. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

Értékelés:

A szakértői bizottság a komplex diagnosztikát követően megállapítja a sajátos nevelési igényt, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékosságot. Ezzel egyidőben – szükség esetén – javaslatot tesz egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítésre. A szakértői vélemény alapján az intézményvezető mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, a gyakorlati képzést kivéve.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai teljesítményeit döntően szöveges fejlesztő értékeléssel végezzük. Célja a tanulói szükségletek meghatározása, valamint a nevelési-oktatási folyamatnak azokhoz történő igazítása. A szöveges értékelés lehetőséget ad az egyéni képességek és eredmények szerinti differenciálásra.

Nagyobb időközönként sor kerül minősítő, szummatív értékelésre is, amelynek célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje eléri-e a tanulási eredményekben foglalt kritériumokat. Az értékelés ez esetben tudáspróbák alapján történik, és százalékosan vagy ötfokú skálán lehet kifejezni.

A tanulók teljesítményét a számukra előírt követelményekhez kell viszonyítani.

Fejlesztő program:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók mind a gyógypedagógiai, mind az együttnevelési folyamatban a kötelező tanórákon kívül részt vesznek egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás során a probléma jellegéhez legadekvátabb eljárások, módszerek és technikák használatával alakítják a gyermek képességeinek fejlődését, egyidejűleg biztosítva az ahhoz szükséges feltételeket. A fejlesztési célok közé tartozik az akadályozott fejlődésből eredő hátrányok csökkentése. A foglalkozás célja a hiányzó, sérült pszichikus funkciók kialakítása, magasabb szintre emelése.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás segít a tananyag és a fejlesztési követelmények differenciálásában, a képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolásában, az egyéni tanulási technika kialakításában, a haladási tempó és a motiváció egyéni biztosításában, a fejlődés és a fejlődést tükröző értékelés megállapításában.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a reálisan megfogalmazott rövid és középtávú célokat, ezek elérésének lépéseit, a tervezett eszközöket, valamint a fejlesztés lehetséges helyszíneit. Funkciója a segítségnyújtás tervezése, koordinálása és ellenőrzése.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások megvalósulása lehet osztálytermen belül és kívül is, egyéni vagy kiscsoportos formában.

III. Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

A helyi tanterv összeállításakor figyelembe vettük az „Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához" (2020) kiadvány „A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolainevelésének-oktatásának irányelvei" fejezetét.

Célok és feladatok:

Kiemelt fejlesztési területek az önkiszolgálás, a szociális készségek szokásainak kialakítása, fejlesztése, valamint a kommunikációs készségek fejlesztése. Az iskolai képzés során az egyéni bánásmód elvét alkalmazva biztosítható a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók személyiségének harmonikus fejlődése. A képzés célja kialakítani a helyes közösségi magatartást, az együttműködési képességet és a szocializációs készséget a hiányosan működő képességek korrekciója, a hátrányok csökkentése érdekében. A képzés feladata minél nagyobb mértékben előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét. A középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kiemelt figyelmet kell fordítani az egyénre szabott terápiás eszközök, eljárások alkalmazásával a hiányosságainak kompenzálására, az épen maradt funkciók feltárásával és azokra építéssel.

Pedagógiai feladatok az alsó tagozat, 1–4. évfolyamán:

Kiemelt fejlesztési területek az önkiszolgálás, az elemi szociális készségek szokásainak kialakítása, fejlesztése, valamint a kommunikációs készségek fejlesztése, a játszóképesség erősítése, lehetőségeinek bővítése, a játék és kötelesség közötti különbség, a választhatóság és kötelezőség tudatosítása.

Tájékozódási ismeretek: a tanuló téri tájékozódása önmagához viszonyítottan és szűkebb, mindennapi környezetében. Tapasztalatok gyűjtése a tárgyak tulajdonságairól (forma, alakzat, szín, alapanyag stb.). Elemi geometriai ismeretek. Tapasztalat globális mennyiségekkel. A számosság kialakítása.

Pedagógiai feladatoka felső tagozat, 5–8. évfolyamán:

A tanulóra vonatkozó ismeretek, önismeret, személyes biztonság fejlesztése (fizikai és pszichés értelemben egyaránt). Az önállóság és a szűkebb-tágabb társadalmi közegben, közösségekben való eligazodás elősegítése (tantárgyi szinten: életvitel és gyakorlati ismeretek, állampolgári ismeretek, környezetismeret, információs eszközök használata).

Továbbra is kulcsfontosságú a kommunikációs készségek egyéni képességekhez igazodó fejlesztése, az elemi tájékozódási képesség ferjlesztése, a mennyiség- és számállandóság kialakítása, az egyszerű műveletek megértése és alkalmazása, az elemi pénzismeret.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai:

Magyar nyelv és irodalom

A tanulási terület célja, az anyanyelvi és kommunikációs képességek fejlesztése. Az anyanyelvi és kommunikációs nevelés során fejlődik a kapcsolatteremtő, a közlő és információszerző képesség, lehetővé válik a verbális és nem verbális kommunikáció alapelemeinek elsajátítása. A tanulók képességeikhez igazodóan ismerkednek az irodalmi-kulturális javakhoz való hozzájutás lehetőségeivel, tájékozottságot szereznek műfaji jellemzőkről, alakul ízlésük, illetve szabadidős lehetőségként találkoznak az irodalmi alkotások különféle formáival. A tanulási terület speciális feladatai: a beszéd, az olvasás és írás, az olvasás-íráshoz szükséges alapkészségek kialakítása és fejlesztése személyközi kapcsolatok megfelelő szabályozásához szükséges kommunikációs szabályok elsajátítása, a beszédfejlesztése.

Matematika

E képességterület komoly elvonatkoztatási képességet kíván, ezért értelmi akadályozottság esetén jelentős adaptációra van szükség. Különösen hangsúlyossá válik a kézzelfoghatóvá tehető, saját tapasztalaton alapuló, gyakorlatias, manipulációval összekötött tanítás. Legfőbb cél a hétköznapi életben való eligazodás segítése. E tanulási terület kiemelt feladata az időbeli tájékozódás fejlesztése, ami a rendszeresen ismétlődő tevékenységekhez, eseményekhez kötve ragadható meg leginkább.

Történelem és állampolgári ismeretek:

A tanulónak legyenek elemi ismeretei a társadalmi normákról, kötelességekről, a különböző személyi okmányok jelentőségéről! Ismerkedjen különféle szolgáltatásokkal, azok elérhetőségével! Mindez valós helyzetekhez kötötten, tanulmányi sétákkal, látogatásokkal, valósághű szemléltetéssel vihető közel tanítványainkhoz.

Erkölcs és etika:

Fő cél azoknak az erkölcsi, etikai normáknak a megismertetése és alkalmazása, ami segíti a tanulót az önálló véleményformálásban, a helyes és helytelen viselkedési módok felismerésében, jelzésében, a segítségnyújtás, segítségkérés és -elfogadás lehetőségének és fontosságának megértésében. A tantárgy feladata a tanulók által egyre tágabban megismert környezet és közösség értékrendjének megismertetése, a saját érdek és a közösségi érdek helyes arányának érzékeltetése. Az értelmileg akadályozott személyek esetében kiemelt jelentőséggel bír, hogy a közvetített normák, értékek az élet különböző színterein egységesen, következetesen jelen legyenek, hiszen e nélkül nem válnak az egyén számára általánosan értelmezhetővé. E téren kiemelten fontos a családdal, szülőkkel és/vagy közvetlen, elsődleges kapcsolati személyekkel való együttműködés.

Természettudomány és földrajz:

E tartalmak integrált módon, a környezetismeret tárgy keretében jelennek meg.

A tanulási terület célja, hogy a tanulókban alakuljon ki az igény a természet- és környezetvédelemre, a környezettudatos magatartásra. Képességeikhez mérten ismerjék meg saját testük jellemzőit, működését, az egészség-betegség, egészségmegőrzés, egészséges életmód alapjait, valamint a nemi identitás természettudományos vonatkozásait, illetve ezek hétköznapi megnyilvánulásait (elemi biológiai ismeretek Tapasztalják meg az ember és természeti környezet (földrajzi, éghajlati adottságok), valamint az épített környezet (falusi, városi életmód) kölcsönhatásait. Elsődleges ismeretforrás a tapasztalatszerzés, a valós helyzetekben való megfigyelés, gyakorlás, többek között tankertekben, tanulmányi séták, kirándulások alkalmával.

Művészetek:

A tanulási terület célja, hogy hozzájáruljon a harmonikus személyiség fejlesztéséhez, a félénkség, a szorongás, a gátlás leküzdéséhez. Kiemelt cél az értelmileg akadályozott tanulók személyiségének gazdagítása, az esztétikai érzék, a szép iránti fogékonyság, az érzelmi gazdagság fejlesztése.

Technológia: digitális kultúra és technika

A tantárgy célja megismertetni az értelmileg akadályozott tanulóval a személyi számítógép és más infokommunikációs eszközök, irodai eszközök gyakorlati alkalmazhatóságát a munkavégzés során és a hétköznapi életben (tanulásban, információszerzésben, közösségi oldalakon való tájékozódásban, kommunikációban, szociális kapcsolatok fenntartásában, a játékban és a szabadidő eltöltésében).

Testnevelés és egészségfejlesztés:

A mozgásnevelés az értelmileg akadályozott tanulók esetében a mozgásöröm megélésének kialakításával, felfedeztetésével kell kezdenünk. Feladatunk a testtudatosság, testsémafejlesztés, ezen keresztül az én-kép, én-tudatosság fejlesztése.

Játékra nevelés: a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók speciális szükségleteihez igazodó speciális tantárgy. Speciális feladataink közé tartozik az egyes játékfajták elsajátíttatása, a játékeszközök használatának megismertetése, a kezdeményezőkészség, a választási és döntési képesség fejlesztése és lehetőségként való megélése, a kreativitás és az egyéni vágyak kibontakoztatása.

Kulcskompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése:

A tanulás kompetenciái

A középsúlyos fogyatékos tanulók esetében különös figyelmet kell fordítani a motiváció kialakítására, illetve fenntartására, az én-tudatosság, a saját értékek és lehetőségek felismerésének fejlesztésére. Elsődleges cél a szűkebb, majd tágabb környezetben való eligazodás, a közösségi részvétel különféle szerepköreire való felkészülés, a minél önállóbb életvitel kialakítása.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Elsődleges a kommunikációs szándék felkeltése/fenntartása, a kommunikációs csatornák hatékony alkalmazása mind a megértés és információszerzés, mind az önkifejezés tekintetében. Mivel a társas helyzetek, kapcsolatok alapja, a szociális készségek fejlesztése szempontjából is kiemelten fejlesztendő terület.

A digitális kompetenciák

A készségszintben, illetve a támogatási szükségletben lehetnek jelentős egyéni eltérések. A hamis információk kiszűrése, valamint a lehetséges visszaélések elkerülése érdekében fokozottan figyelmet kell fordítani a „gyanús" internetes tartalmak felismerésére. A verbális kommunikációra képtelen tanulók esetén helyettesítő/kiegészítő jelleggel egyaránt alkalmazunk különféle IKT-eszközöket.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Különös figyelmet kell fordítani a meglévő képességek fejlesztésére, a látókör szélesítésére. az elemi kritikai érzék, óvatosság alakítására, miközben ki kell alakítani a környezet iránti nyitottságot, kíváncsiságot is. Alapcél az egyszerű logikai összefüggések felismerése, az ismeretek minél rugalmasabb, eltérő kontextusokban való hatékony alkalmazása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéni és közösségi javakat szolgáló tevékenységek, készségek gyakorlása a személyes jóllétnek is egyik alappillére. A saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok ismerete, a viselkedésszabályozás alapjai, az együttműködési készség (ki)alakítása, a társas kapcsolatok szabályrendszerének megismerése kiemelten fejlesztendő. Cél a harmonikus, reális önérté keléssel, pozitív énképpel rendelkező személyiség kibontakoztatása.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A kreativitás, az alkotótevékenység sok értelmileg akadályozott ember számára az önkifejezés alapvető eszköze. Ennek elemei épülnek be a felnőttkori foglalkozásterápiás tevékenységekbe is. Sok esetben ez a szabadidő tartalmas eltöltésének egyik módja lehet.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Ezen a téren elsődleges a pályaorientáció: adjuk meg a lehetőséget, hogy a tanuló különféle területeken próbálja ki magát. Ezáltal felszínre kerülhetnek erősségei, egyben érdeklődésének megfelelő elfoglaltságot végezhet. Fejlesztendő területek a kitartás, a munkafegyelem, az adott tevékenység jelentőségének belátása, a munkavállalói szerepkörhöz igazodó viselkedési normák gyakorlása.

Fejlesztési területek struktúrája és óraszámok /2012

A nevelés-oktatás-fejlesztés területei	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás	2+2	2+2	3+2	3+2	4+2	4+2	2+2	2+2
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	2+1	2+1	2+1	2+2	3+2	3+2	3+2	3+2
	Játékra nevelés	2	2	2	2				
	Társadalmi ismeretek					1	1	2	2
Életvitel és gyakorlat	Önkiszolgálás	2	2						
	Életvitel és gyakorlat			2	2	2	2	3	3
Természeti környezet	Környezetismeret					1	1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2

	Ábrázolás-alakítás	3	3	2	2	2	2	2	2
Informatika	Információs eszközök használata							1	1
Testi nevelés	Mozgásnevelés	5	5	5	5	5	5		
	Testnevelés							5	5
Szabadon tervezhető órakeret		3	3	3	4	4	4	4	4
Összesen		25	25	25	26	28	28	31	31

Habilitáció óraszámok /2012								
Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Óraszám	3	3	3	3	3	3	4	4

Fejlesztési területek struktúrája és óraszámok /2020

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2+1	2+1	3+1	3+1	4+1	4+1	2+2	2+2
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2+1	2+1	2+1	2+2	3+2	3+2	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudo	Környezetismeret	-	-	-	-	1	1	2	2

mány és földrajz									
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alakítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	30

Habilitáció óraszámok /2020								
Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Óraszám	3	3	3	3	3	3	4	4

Értékelés:

A fejlődést, illetve az elért eredményekkel való elégedettséget is individualizált módon kell értelmezni, hiszen a várható előmenetel erősen függ a kóroki tényezőktől is. Mindezek miatt mindenképp szükséges a szöveges értékelés. Az iskolai előmenetel értékelésében szempontok:

- az adott témakörhöz/elvárásokhoz tartozó ismeret/tevékenység mennyiségének bővülése;
- az adott ismeret/tevékenység alkalmazásának milyensége (önállóság,ok-okozati összefüggések meglátása).

Fejlesztő program:

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció célja, hogy az iskolai fejlesztés során jelentősen csökkentse a fogyatékosságból eredő szomatikus és pszichés hátrányokat. Az egyéni fejlesztéshez szükséges tartalmak, eszközök, módszerek megtalálásának, az egyéni fejlesztési program kidolgozásának alapjául a szakértői bizottság véleményében foglalt javaslatok, valamint a rendszeres gyógypedagógiai diagnózis, az értékelések eredményei szolgálnak.

A rehabilitációs célú foglalkozások célja – a meglévő képességelőnyökre építve – az eredményes személyiségfejlesztés, a képességek, készségek terápiás fejlesztése.

A fejlesztés középpontjában olyan képességek kialakítása áll, amelyek elősegítik, hogy

- a tanulók az iskoláskort követően önmagukat minél önállóbban el tudják látni,
- a tanulók környezetükben képesek legyenek minél önállóbban tájékozódni,
- fejlődjenek a tanulók szociális és kommunikációs képességei,
- a tanulók ismerjék önmagukat, értékeiket és erősségeiket, valamint határaikat.

Fejlesztendő területek:

- az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros ügyesség, tájékozódás, gondolkodás, vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- a szociális és kommunikációs tevékenységek segítése,
- a művészeti foglalkozások során a dráma, a zene, a tánc, az ábrázolás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése,
- a mozgásállapot javítása, sporttevékenység.

IV. Látási fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8.évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

Célok és pedagógiai feladatok az alsó tagozaton:

- az önállóság iránti igény fejlesztése elsősorban az önkiszolgálás, a mozgás és tájékozódás terén,
- az érdeklődés felkeltése a környezet, a látható, hallható, tapintható világ megismerése iránt a speciális segédeszközök használatával,
- az érzékszervek használatának tudatosítása,
- az önbizalom, a pozitív énkép alapozása, a látássérülés megértése és elfogadása,
- kapcsolatépítés az ép látásúakkal, felkészítés az inkluzív közösségbe való beilleszkedésre,
- az egészségvédő viselkedés szokásainak kialakítása, a higiénés tevékenységek elsajátítása, a szem védelme.

Célok és pedagógiai feladatok a felső tagozaton:

- az önállóság további fejlesztése a tanulási és a mindennapi élet tevékenységeiben,
- a látásteljesítménnyel rendelkező tanulók esetében a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása,
- a céltudatosság, kitartás kialakítása az önálló tanulás és a pályaorientáció céljából,
- az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása,
- az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A többségi iskolában történő együttnevelés:

A többségi iskolában történő együttnevelés minden esetben egyéni döntésen alapul, esetenként egyéni felkészítést igényel. Az együttnevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van.
- A befogadó többségi iskola tantestületének a speciális iskolák nyújtanak segítséget a látássérült tanuló nevelésére, oktatására vonatkozó információk átadásával.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai:

Magyar nyelv és irodalom

A tanulási területen belül az írás-, olvasásrendszert a vak emberek számára a Braille-féle pontírásrendszer alkotja. Elsődleges feladat az írásos közlés és az olvasás Braille-féle alaprendszerének megismertetése, eszközhasználatának kialakítása.

Matematika

A matematika tanítása során elsődleges cél, a számemlékezet fejlesztése, az abakusz nevű speciális számolóeszköz használata, a logikus gondolkodást fejlesztő és a kombinatorikai feladatok minden témakörön belül nagyobb arányú szerepeltetése, egyéb speciális matematikai eszközök használata, pl. adaptált körző, vonalzó, speciális koordinátatábla, illetve a Braille matematikai jelek írásának, olvasásának megtanítása.

Történelem és állampolgári ismeretek, Természettudomány és földrajz, Erkölcs és etika

E tanulási területek esetében cél, hogy a tanulók tájékozódni tudjanak a természeti és társadalmi környezetben, minél több közvetlen tapasztalatot, állandóan bővíthető ismeretet szerezzenek a természeti és társadalmi valóságról. A tapintásos ismereteken túl jelentős szerepet kapnak a hangok által közvetített információk, szemléltetések. A földrajz és történelem, valamint a természetismereti tantárgyak oktatásánál speciális szemléltetőeszköz a domború térkép, illetve a domború ábra – ám az ezeken történő tájékozódás sok előkészítést, gyakorlást igényel. Az állampolgári ismeretek

tekintetében meg kell ismertetni a tanulókkal a látássérült személyekre vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződéseket. Az erkölcstan keretében szerzett speciális ismeretek segítsék hozzá a vak, aliglátó tanulókat látássérülésük feldolgozásához is, valamint tanulják meg, hogyan élhetnek a pozitív diszkrimináció lehetőségeivel!

Idegen nyelv

Az oktatás során nagy hangsúlyt kap a hallás utáni tanulás, az adott idegen nyelv pontírásának elsajátítása. A vak tanuló sajátítsa el az önálló tanuláshoz szükséges eszközök használatát is.

Művészetek

A dráma és színház tanítása a tanulók térbeni biztonságának, mozgásuk harmóniájának kialakításában, kapcsolatteremtő képességük, kommunikációjuk fejlesztésében kiemelt szerepet kap. A vizuális kultúra keretében az alkotás elsősorban a domborúrajz elsajátítását jelenti. A zenei nevelés keretében a hangjegyek rögzítése a Braille-kotta segítségével történik. A szolmizálás kézjeleit módosított formában lehet alkalmazni.

Technológia: digitális kultúra és technika

A digitális kultúra részterületét a hang által közvetítő médiarendszerek dominanciája jellemzi. A tanulási terület anyaga kiegészül a gépírással, a speciális képernyőolvasó szoftverekkel ellátott számítógép megismerésével. A könyvtári ismeretek körében ki kell térni a Braille-, valamint az elektronikus könyvtárak használatára is.

Technika és tervezés- A speciálisan a látássérült személyek részére készült vagy adaptált háztartási eszközök (pl. kenyérvágó, folyadékszintjelző, aláírósablon) használatának elsajátítása előkészíti a tanulókat az önálló életvitelre, speciális tartalmakkal egészül ki a közlekedési ismeretek, a mindennapos tevékenységek témaköre.

Testnevelés és egészségfejlesztés

A rendszeres fizikai aktivitás a vak, aliglátó tanulók nevelésében is kiemelt cél. Elsődleges saját testük felépítésének és annak térben való elhelyezkedésének megéreztetése, testtudatuk kialakítása. A tanulási területnek kiemelten kell szolgálnia az intenzív mozgás- és tájékozódásfejlesztést, a mozgásbiztonság kialakítását, a balesetek megelőzését, az eséstanítást. Fontos, hogy a tanuló ismerkedjen meg a látássérült személyek sportolási lehetőségeivel (csörgőlabda, úszás stb.).

Tanulási és nevelési célok:

Testi és lelki egészségre nevelés

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók ismerjék meg látássérülésük kórokát, az ebből eredő következményeket, fizikai terhelhetőségüket (pl. nehéz súlyok emelésének kerülése)!
- A tanulók sajátítsák el a higiénés szabályokat, a szem óvásának, tisztántartásának módját, tartsák be a látáskímélő előírásokat.
- Ismerjék meg a szembetegségek miatt javasolt és ellenjavallt mozgásformákat, sportokat.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- A gyengénlátó, aliglátó tanulók személyiségfejlődésének alakulásában alapvető szerepe van a megfelelő tanulási környezet kialakításának. Jelentős annak tudatosítása, hogy mindannyian felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakulásában.
- A látássérült gyermekeket, fiatalokat hozzá kell segíteni a kulturált magatartás elsajátításához.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

- A tanulók tudjanak az életkoruknak és állapotuknak megfelelően reális döntéseket hozni, egyre nagyobb önállóságot és felelősséget vállalni.
- A tanulók tudjanak segítséget kérni és elfogadni.

- A pedagógusok személyiségfejlesztő munkája járuljon hozzá, hogy a tanulókban kialakuljon az empátia, a segítő magatartás.
- A tanulók kooperáljanak a nem látássérült társaikkal, tudják kezelni a konfliktusokat, kölcsönösen tiszteljék egymást.

Médiatudatosságra nevelés

- Az iskola és a pedagógus vállaljon hangsúlyos szerepet a gyengénlátó, aliglátó tanulók szókincsfejlesztésében, a kommunikációs helyzetek során mutatkozó – a látássérülésből adódó – nehézségek kompenzálására.
- A tanulók legyenek képesek az önálló ismeretszerzésre infokommunikációs csatornák és speciális digitális eszközök, programok felhasználásával (pl. nagyítóprogram).
- A tanulók ismerjék a kommunikáció és médiahasználat etikus formáját, az informáciióözönben és a közösségi portálokban rejlő veszélyeket.

A tanulás tanítása, pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés

- Olyan tudást kell kialakítani, hogy a tanulók aktívan vállalhassanak szerepet a számukra kedvező külső feltételek, körülmények kialakításában.
- A pedagógusok a családdal és a látássérült tanulóval közösen mérjék fel és keressék meg a továbbtanulás legoptimálisabb és legreálisabb lehetőségeit.
- A tanulók váljanak képessé a pénzfajták felismerésére, életkoruknak megfelelően fejlődjön a pénzzel való bánni tudás képessége.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- Sajátítsák el a nemzeti, kulturális örökségünk megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjait is, pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok látogatása.
- Az aktív állampolgárrá válás érdekében a tanítványok ismerkedjenek meg a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezményekkel, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályokkal.

A fenntarthatóság, környezettudatosság

A látássérült tanulók számára minél több közvetlen tapasztalatot szükséges biztosítani a természeti valóságról, az anyagtakarékossággal és az újrahasznosítással kapcsolatos teendőkről.

Fejlesztő program:

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás céljai és feladatai a kötelező oktatás egészében azonos súllyal jelentkeznek, azaz a nevelés-oktatás teljes folyamatába be kell épülniük. Az egyéni igények szerint külön habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükségszerű, melyek a döntően individuális jelleg miatt egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában valósíthatók meg.

Kompetenciák, komptetnciafejlesztés:

A tanulás kompetenciái

- A vak és az aliglátó tanuló a leghatékonyabb tanulási módok elsajátításával, egyéni tanulási stratégia kialakításával alkalmassá válik a vakságból vagy az aliglátásból fakadó hátrányok leküzdésére.
- Bátran építsünk a gyerekek spontán, kreatív ötleteire! Biztassuk őket, hogy gyakran nem csak egyféle úton juthatunk el a megoldáshoz, ill. bizonyos esetekben többféle megoldás is létezhet.
- A tanuló legyen tisztában azzal, hogy eredményességének alapfeltétele a következetes rend megtartása környezetében, taneszközei között!
- A vak tanuló sajátítsa el a tanulást segítő speciális eszközök (pl. pontírógép, abakusz, számítógépes szoftverek) készségszintű használatát.
- A hatékony tanulás feltétele a személyiség és a látássérülés szempontjából leghatékonyabb tanulási módszerek és stratégiák begyakorlása.

Kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

- A vak és az aliglátó tanuló legyen képes a kommunikációs helyzetek értelmezésére, a metakommunikáció részleges, tudatos elsajátítására, tudjon szóban és írásban a helyzetnek megfelelően kommunikálni!
- A tanuló törekedjen a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra, valamint a látás hiányában könnyen rögzülő túlmozgások felismerésére és leépítésére.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók számára a megfelelő látási kontroll hiányának következtében nehezített a kommunikáció, a metakommunikáció által terjedő információk érzékelése, megértése, feldolgozása és alkalmazása. Tanári irányítással válnak képessé a kommunikációban használt paralingvisztikai eszközök használatára (a beszédhang minőségének változtatása, az arckifejezések, gesztusok alkalmazása).

A digitális kompetenciák

- A vak és aliglátó tanuló esélyegyenlőségének megvalósulása a tanulásban feltételezi az IKT-eszközök használatát.
- A tanulót a szabályos tízujjas gépírás tudása, a speciális képernyőolvasó programok, az internet ismerete és használata segíti az információs társadalomba való aktív bekapcsolódásban.
- A tanuló tudjon információt szerezni virtuális csatornákon keresztül.
- A digitális kompetencia felöleli a speciális képernyőnagyító, olvasó programok használatát, a látássérült embereket érintő weboldalak ismeretét is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

- Törekedni kell arra, hogy a verbális tudás valós tartalmat takarjon.
- Tapintásnál csak a két tenyér alatt elférő részletekből adódik össze a valós képzet, így az analízis-szintézis technikáira nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
- A gyengénlátó, aliglátó tanulók segítséget igényelnek a kvantitatív és kvalitatív adatok összegyűjtésében, rendszerezésében, a modellek használatában.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

- A súlyosan látássérült tanuló harmonikus életvitele szempontjából kiemelt jelentőségű a jó kommunikációs képesség kialakítása, a stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelés.
- A pozitív attitűd magában foglalja a látássérült személyek jogainak, lehetőségeinek, segítő szervezeteinek az ismeretét.
- Fontos megerősíteni a vak tanulóban, hogy nem csak a látássérült közösség, hanem a teljes társadalom része és egyenjogú tagja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

- A vak és aliglátó ember esztétikai, művészeti tudatossága magában foglalja azt a felismerést, mely szerint kreativitása kifejezésére előnyös kiemelkedő területként kezelni a zenét, az irodalmat, a képzőművészetet.
- A tanuló törekedjen a kor és korának megfelelő ápolt külsőre és öltözködésre, amiben környezete visszajelzései és aktív segítsége is támogatást kell, hogy nyújtson.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

- A látássérült egyén boldogulásához szükséges a képességeit figyelembe vevő egyéni tervek készítésére.
- A tanuló pozitív attitűdjéhez tartozik a sikerorientáltság, az eltökéltség a tanulással, a munkával kapcsolatos céljai elérése érdekében.

- Új közösségbe (iskola, munkahely) kerülés esetén a tanuló aktívan vegyen részt a környezet adaptációjában, akadálymentesítésében saját személyes szükségleteinek megfelelően.
- A sikeres munkavállaláshoz szükséges, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanulók reálisan ismerjék saját erősségeiket és fejlesztendő területeiket.

Fejlesztő program:

- az ép érzékszervek használatának intenzív fejlesztése (pl. hallás);
- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése – látásnevelés –, optikai segédeszközök használata;
- beszédhiba-javítás; a nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztése,
- intenzív mozgásfejlesztés,
- életviteli technikák:
  - a közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (tájékozódás- és közlekedéstanár segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás,
  - mindennapi tevékenységek (önkiszolgálás, háztartás stb.),
  - a speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása;
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

Ép intellektusú vak tanulók általános iskolai helyi tanterve

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	6	4	4	3+1	4
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	3+1	3+1	3+1
Etika, hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társad. és állampolg.					2	2	2	2
Környezetismeret	1+1	1+1	1+1	1+1				
Természetismeret					2	2	0	0
Biológia-egészségtan							2	1+1
Fizika							1	1+1
Kémia							1+1	1
Földrajz							2	2
Ének-zene	2	2	2	21	1	1	1	1
Vizuális kultúra	0	0	0	0	0	0	0	0
Hon-és népismeret					1			
Informatika				1+1	1	1+1	1	1
Gépírás				1	1	1		
Életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1+1	1				
Technika	2	2	2	1				

Technika életvitel és gyakorlat					1+1	2	2	2
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	23+2	23+2	22+3	24+3	26+2	25+3	28+3	28+3

Tantárgy	Óratöbblet indoklás
Vizuális kultúra*/Életvitel és gyakorlat/	A vizuális kultúra tantárgy tanítása látás hiányában megvalósíthatatlan. A tantágyra meghatározott órakeretet a hozzá legközelebb álló alkotói munkát eredményező tantárgyhoz a Technika és életvitel tantárgyhoz csoportosítjuk.
Első élő idegen nyelv	A vak társadalomban kiemelkedő a verbalitás, ezért ennek az adottságnak teret biztosítunk a nyelvtanulásban.
Gépírás:	Alsó tagozatban egy speciális redukált billentyűzet, a Braille kijelző, egy képernyő olvasó program, valamint a negyedik osztályban kezdődő tízujjas gépírás tanulás segítségével ismerkednek meg azokkal a szövegszerkesztési, informatikai ismeretekkel, amelyek összességével hatodik osztályra már önálló munkavégzésre lesznek képesek. Ezen tudás birtokában, felső tagozatban már minden tanuló a számára legmegfelelőbb tanulási módot választhatja.
Életvitel és gyakorlat 1-8. évfolyam:	A súlyos mértékben látássérült tanuló önellátásra nevelése intézményünk oktató

	nevelő munkájának teljes vertikumára kihat. Az önálló életvezetéshez szükséges eszközök, speciális eszközök megismerése, ezek rendeltetésszerű használata, valamint a különböző tevékenységek végzésének készségszintre emelése minden évfolyamon átívelő, kiemelt fontosságú gyógypedagógiai feladat. Mindezek során a tanulók lehetőséget kapnak olyan tevékenységek életvezetési technikák megalapozására a látássérülés miatt, elősegítik a sikeres, harmonikus társadalmi integrálódást.
Fizika	A tananyag elsajátításának fontos eleme a vizuális kísérletekkel történő magyarázó megértés. Ezen kísérletek megértetése a súlyosfokban látássérült diákoknak csak az óraszám növelésével oldható meg. A 7. osztályban heti 1 órát biztosítunk a rehabilitációs órakeretből.
Informatika	Az informatikai ismeretek elsajátításához szükséges speciális segédeszközök és speciális programok használata nélkül a súlyosfokban látássérült tanulók akadálymentes tájékozódása az informatika világában nem tud megvalósulni. A nyolcadik osztályban heti 1 órát felhasználunk a rehabilitációs órakeretből.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2020

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5	5	4	4	3	3
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4+1	3	3+1
Etika, hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Környezetismeret			1+1	1+1				
Természettudomány					2	2	0	0
Biológia-egészségtan							2	1+1
Fizika							1+1	1
Kémia							1+1	2
Földrajz								
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Dráma és színház								1
Hon-és népismeret					1			
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1+1	1+1	1+1	1+1	1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	22+2	22+2	22+2	23+2	27+1	26+2	28+2	28+2

Tantárgy neve	Óratöbblet indoklása
Idegen nyelv	A vak társadalomra jellemző a kiemelkedő verbalitás így ennek az adottságnak teret

	biztosítunk a nyelvtanulásban. 5-6. osztályban heti 1 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretből.
Vizuális kultúra	A vizuális kultúra tantárgy tanítása látás hiányában megvalósíthatatlan. A tantágyra felhasználható órakeretet manipuláltatás során történő kreatív alkotói tevékenységre használjuk fel. Alsó tgozaton Kézművesség tantárgyat, felső tagozaton Munkatevékenységre nevelés tantárgyat tanítunk, melynek hagyománya van súlyosfokban látássérültek általános iskolai oktatásában
Digitális kultúra	A speciális módszerrel tanított tízujjas gépírás tanulása beépül a Digitális kultúra tantárgyba a tanulásban kadályozott tagozaton 6. osztályban heti 1 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretünkből.
Életvitel és gyakorlat	A súlyos mértékben látássérült tanuló önállóságra nevelése intézményünk oktató-nevelő munkájának teljes vertikumára kihat. Az önálló életvezetéshez szükséges eszközök, speciális eszközök megismerése, ezek rendeltetésszerű használata, valamint a különböző tevékenységek végzésének készségszintre emelése minden évfolyamon átívelő, kiemelt fontosságú gyógypedagógiai feladat. Mindezek során a tanulók lehetőséget kapnak olyan tevékenységek, életvezetési technikák megalapozására, illetve fokozatos fejlesztésére, s ezeknek a személyiségbe való beépülésére, melyek - a

	látássérülés miatt, az esetleges családi attitűd ellenében - elősegítik a sikeres, harmonikus társadalmi integrálódást. 1-8. osztályig heti 2 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretünkből.

Enyhe értelmi fogyatékos vak tanulók általános iskolai helyi tanterve

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6+1	4	4	4	4
Idegen nyelv					1	1	2	2
Matematika	4	4	3+1	4	4	4	4	4
Etika, hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társad. és állampolg.					2	2	2	2
Környezetismeret	2	2	2	2				
Természetismeret					2	2	4	4
Földrajz						1	1	2
Ének-zene	2	1+1	2	2	2	2	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1+1	2	1	1	2	1
Hon-és népismeret					1			
Informatika			1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1

Technika életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	2	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Osztályfőnöki					1	1	1	123+1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	23+1	22+2	23+2	24+3	26+2	26+2	29+2	29+2

Tantárgy	Óratöbblet kiadás
Vizuális kultúra	A Vizuális kultúra* tantárgy tanítása látás hiányában nem megvalósítható. A tantágyra felhasználható órakeretet manipuláltatás során történő kreatív alkotói tevékenységre Vizuális kultúra* használjuk fel. Alsó tagozaton Kézművesség tantárgyat, felső tagozaton Munkatevékenységre nevelés tantárgyat tanítunk, melynek hagyománya van a súlyosfokban látássérültek általános iskolai oktatásában.
Első idegen nyelv	A vak populációra jellemző a kiemelkedő verbalitás, ezért ennek a képességnek teret biztosítunk a nyelvtanulásban. 5-6. osztályban heti 1 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretünkböl.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

<u>Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2020</u>

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6	7	4+1	4+1	4+1	4+1

Idegen nyelv							2	2
Matematika	4+1	4+1	3+2	4+1	4	4+1	4	4
Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	1
Állampolgári ismeretek								1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2	5	5
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	2	2	1	1
Hon-és népismeret					1			
Digitális kultúra			1	1+1	1+1	1	1+1	1+1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	22+2	22+2	22+2	23+2	26+2	26+2	28+2	28+2

Tantárgy neve	Óratöbblet indoklása
Idegen nyelv	A vak társadalomra jellemző a kiemelkedő verbalitás így ennek az adottságnak teret biztosítunk a nyelvtanulásban. 5-6. osztályban heti 1 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretből.
Vizuális kultúra	A vizuális kultúra tantárgy tanítása látás hiányában megvalósíthatatlan. A tantágyra felhasználható órakeretet manipuláltatás során történő kreatív alkotói tevékenységre használjuk fel. Alsó tgozaton Kézművesség tantárgyat, felső

	tagozaton Munkatevékenységre nevelés tantárgyat tanítunk, melynek hagyománya van súlyosfokban látássérültek általános iskolai oktatásában
Digitális kultúra	A speciális módszerrel tanított tízujjas gépírás tanulása beépül a Digitális kultúra tantárgyba a tanulásban kadályozott tagozaton 6. osztályban heti 1 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretünkből.
Életvitel és gyakorlat	A súlyos mértékben látássérült tanuló önállóságra nevelése intézményünk oktató-nevelő munkájának teljes vertikumára kihat. Az önálló életvezetéshez szükséges eszközök, speciális eszközök megismerése, ezek rendeltetésszerű használata, valamint a különböző tevékenységek végzésének készségszintre emelése minden évfolyamon átívelő, kiemelt fontosságú gyógypedagógiai feladat. Mindezek során a tanulók lehetőséget kapnak olyan tevékenységek, életvezetési technikák megalapozására, illetve fokozatos fejlesztésére, s ezeknek a személyiségbe való beépülésére, melyek - a látássérülés miatt, az esetleges családi attitűd ellenében - elősegítik a sikeres, harmonikus társadalmi integrálódást. 1-8. osztályig heti 2 órát használunk fel a rehabilitációs órakeretünkből.

Ép intellektusú gyengénlátó általános iskolai tanulók helyi tanterve

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7+2	7+2	6+2	6+2	4+1	4+1	3+1	4
Idegen nyelv				2+1	3	3	3	3+1
Matematika	4	4	4+1	4	4	3+1	3+1	3+1
Etika, hit-és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem, társad. és állampolg.					2	2	2	2
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Biológia-egészségtan							2	1
Fizika							2	1
Kémia							1	2
Földrajz							1	2
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1+1	1+1	1	1
Hon-és népismeret					1			
Informatika						1	1+1	1+1
Gépírás								
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1				
Technika								

Technika életvitel és gyakorlat					1	1	1	
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	25	25	25	27	28	28	31	31
Rehabilitáció		1		1	2	1		

Enyhe értelmi fogyatékos gyengénlátó általános iskolai tanulók helyi tanterve

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	7	4+1	4	4	4
Idegen nyelv							2	2
Matematika	4+1	4+1	3+1	4	4	4	3+1	4
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és áll.ism.					2	2	2	2
Környezetismeret	2	2	2	2				
Természetismeret					2	2	4	4
Földrajz						1	2	2
Ének-zene	2	1+1	2	2	2	2	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1+1	2	2	2	2	2	1	1
Hon-és népismeret					1			
Informatika			1	1	1+1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1+2	1	1+2	2+1	1+2

Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	25	25	25	27	28	28	31	31
Rehabilitáció	1	1	1			1	1	1

Látási fogyatékos tanulók eszközei:

- Optikai és elektronikus segédeszközök
- Szemüveg

A gyengénlátó tanulók jelentős része visel szemüveget, melyet a szülő döntése alapján vagy a gyermek állandó kezelőorvosa, vagy iskolánk szemésze ír fel.

Aliglátó tanulók számára használható a távcsőszemüveg, mely megfelelő előtéttel közeli munkához, annak levételével távolra nézéshez is alkalmas. A távcsőszemüveg használatát a szemész és a pedagógusok tanítják meg a gyermeknek.

- Nagyítók (lupék)
- Olvasótelevízió: kisméretű ábrák, betűk, szövegrészek, lapos tárgyak síkidomok, pénz, bélyeg, óra, hőmérő, iránytű, sőt apró élőlények, stb. nagyított szemléltetésére alkalmasak. Az olvasótelevízió egyben egyéni olvasóeszköz aliglátó növendékek számára.
- Írásvetítő (nagy fényerejű)
- Pontírás és olvasás (Braille) tanulás eszközei aliglátó tanulók részére

A 10 % alatti látásmaradvánnyal rendelkező, illetve a progrediáló szembetegséggel rendelkező tanulók számára lehetővé tesszük a pontírás elsajátítását is. Ehhez rendelkezésre állak a szükséges tapintás fejlesztő és előkészítő eszközök, Braille könyvek, pontírógépek, Braille-tábla.

V. Hallási fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

Célok és feladatok:

A nevelés-oktatás feladata a sérülésből következő fejlődési hiányok, elmaradások kompenzálása a következő területeken:

- Elemi pszichoszomatikus funkciók
- Szenzomotoros készségek
- Szociális-kommunikációs képességek

Kognitív készségek fejlesztése:

- A sérülésből adódó szükségletekhez adaptált környezet megteremtése.
- A biztonságérzet kialakítása a fejleszthetőség és az önálló tevékenykedés feltételeként.
- Egyéni fejlesztési tervek kialakítása a gyermek szükségleteinek megfelelően és a család igényeinek figyelembevételével, operacionált célkitűzések alapján történik.
- A deviáns fejlődésmenetből következő zavaró vagy veszélyes viselkedésformák megelőzése és kezelése.
- A gyermek alkalmazkodását segítő viselkedésformák kialakítása a családi, iskolai és iskolán kívüli környezetben.
- Az elsajátított ismeretek, készségek bővítése, szinten tartása, általánosítása.
- A felnőttkori adaptáció részeként munkára való előkészítés.

Pedagógiai feladatok alsó tagozaton:

Az alsó tagozatos (1–4. osztály) szakasz végéig átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése. Megvalósítása elsődlegesen a Magyar nyelv és irodalom tanulási terület fejlesztési feladata. Általános cél, hogy ez a szakasz megalapozza egy olyan direkt kommunikációs szint elérését, amely alkalmas valamennyi tanulási terület ismeretanyagának teljesebb körű elsajátítására (szókincs, nyelvalaki struktúrák stb. vonatkozásában).

Pedagógiai feladatok a felső tagozaton:

A nyelvi kommunikáció építésének feladatai az általános iskolai oktatás egész időtartama alatt döntően befolyásolják a tanulási területek tartalmainak feldolgozását. A felső tagozatos (5–8. osztály) szakasz végére a nyelvi készségek olyan szintjére juttatható el a súlyos fokban hallássérült tanulók egy része, ami alkalmassá teszi őket az egyre önállóbb ismeretszerzésre, a szövegalkotó műveletek végzésére, a korszerű műveltség iskolai tartalmának birtoklására.

Módszerek es eszközök:

Törekszünk az IKT eszközök, és az internethasználattal összefüggő módszerek alkalmazására.
A digitális pedagógiai módszerek elterjesztésével kapcsolatos tevékenységek, célkitűzések:

- Tantárgyi ismeretek bővítése, rendszerezése
- IKT eszközök készségszintű alkalmazásának fejlesztése
- A konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése
- Az IKT által támogatott tanulásszervezési módok:
    - Csoportmunka
    - Párosmunka-tanulópár
    - Egyénre szabott munka
    - Részben egyénre szabott munka
    - Önálló munka

A digitális pedagógiai módszertan többszintű differenciálásra is lehetőséget biztosít, amelynek a következők a megvalósulási formái:

- Mennyiségi differenciálás
- Minőségi differenciálás
- Tanulási követelmények differenciálása

Digitális tartalmak:

- multimédia tartalmak (pl. képek, mozgóképes állományok, animációk, hangállományok), multimédia CD-k, DVD-k, egyéb tömegtároló eszközök, e-Tanulás rendszerekkel
- kezelhető, módosítható tartalmak, tananyagok.

Tanulási és nevelési célok:

Testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el. Emellett a sport hozzájárulhat a belső feszültségeik levezetéséhez, így segítve az indulatok kezelését. A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez is.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy önmagukat megismerjék, hogy önmagukról reális képet alakítsanak ki, hogy önértékelésük megfelelő legyen (alul- és felülértékelés, reális énkép). Támogatni kell őket abban, hogy érzékszervi fogyatékosságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva, a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából.

Médiatudatosságra nevelés

A hallássérült tanulók ismeretszerzésében kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Ezen a téren a nyomtatott sajtón kívül egyre inkább szerepet kap az elektronikus média: a televízió és az internet. A tanulóknak fontos tudniuk, hogy a média közvetíthet pozitív, illetve negatív tartalmakat is. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése és alkalmazása, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, a tanulók életkorának megfelelő gyakorlatorientált módszerekkel (pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történhet. Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeik segítségével kapcsolatot tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal (pl. internet, pályázatok, szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények).

A fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulókat a megfigyelés útján kell eljuttatni a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok). Tudatos pedagógiai segítséggel minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeret gyűjtését kell lehetővé tenni.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai:

Magyar nyelv és irodalom

- kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása,
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés.

A tanulási terület speciális fejlesztési részterületei valamennyi évfolyamon:

- Egyéni társalgás

  Ezeknek az óráknak a keretében zajlik az elsősorban köznapi témájú verbális kommunikáció, a nyelvi szerepváltás, a beszédértés (beszédhallás és szájról olvasás), és a gondolatok önálló, minél érthetőbb megfogalmazásának folyamatos fejlesztése. A fejlesztés az egyéni anyanyelvi nevelés keretei között történik, speciális módszerek alkalmazásával.

- Hallás-, ritmus-, mozgásnevelés

Közvetlenül a hallássérülést és annak következményeit tantárgyi keretekben, egyénre tervezett fejlesztési programmal lehet kompenzálni, így válik lehetővé a hallásfigyelem fejlesztése.

Idegen nyelv

A csoportokat a nyelvi fejlettségi szint szerint célszerű szervezni. Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegen nyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés. Kívánatos a korszerű idegennyelv-tanítás módszereinek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés

Matematika

- Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, a tevékenykedtetés, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra nevelés, a felfedeztető tanulás-tanítás, a megértésen alapuló fejlesztés, azaz a tanuló aktív részvétele a folyamatban.
- A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A tanulási terület speciális fejlesztési tartalmát képezi a történelmi időben és térben való tájékozódóképesség formálása, a kritikus gondolkodás, problémamegoldás, kommunikáció, kreativitás, együttműködés, történelmi gondolkodás fejlesztése. A hallássérült tanuló így mélyebben képes megismerni a valóságot maga körül, segítséget kap a társadalomban való eligazodáshoz, beilleszkedéshez.

Erkölcs és etika

Alapvető cél az énkép és önismeret fejlesztése, saját és mások érzelmeinek felismerése, megértése, a saját gondolatok és érzelmek verbális kifejezésének tanítása. Támogatni kell a tanulóban a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, az asszertivitásra törekvő konfliktusmegoldást.

Természettudomány és földrajz: környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományos és más tantárgyak közötti kapcsolatokat projektmunkákkal, projektnapok/hetek rendezésével lehet erősíteni.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

A kreativitás fejlesztése szempontjából megkülönböztetett jelentőséggel bír a vizuális kultúra fejlesztése, a különböző manuális technikák megismertetése és sokoldalú művelése. A művészet nyelvének értése és használata egy újabb kommunikációs csatornát nyit meg a hallássérült gyermekek számára.

Technológia: technika és tervezés, digitális kultúra

A gyermekeket a lehető legkorábbi életkortól tanítani kell a számítógép helyes használatára, illetve az internet által kínált kommunikációs lehetőségek tudatos, kulturált elsajátítására, az információszerzés módjaira, a szerzett információ kritikus kezelésére.

Testnevelés és egészségfejlesztés

A fejlesztésnek figyelembe kell vennie a tanulók adottságait, az átlagosnál gyakrabban előforduló mozgáskoordinációs zavarokat, a testi fejlődési rendellenességeket, a térbeli orientációs zavarokat. Feladata a fizikai munkavégzésre történő testi és pszichikai felkészítés, a motoros képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése, az egészséges életre nevelés, a mozgásigény kialakítása.

Kulcskompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése:

A tanulás kompetenciái

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs- és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. Ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata, jelnyelvi videók, jelnyelvi szótárak). Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet), valamint a motiváció fenntartása.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A hallássérült gyermekek ismeretszerzését nehezítheti a nyelvi kommunikációs szintjük életkorhoz viszonyított elmaradása. Szókincsük, fogalmi gondolkodásuk szegényes lehet, kifejezésmódjuk hangzó magyar nyelven esetleg kevésbé árnyalt, mint halló társaiké. Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, a saját élményen alapuló tevékenységbe ágyazott nyelvi fejlesztés, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása. Cél, hogy a tanulók a mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt tanulják meg helyesen értelmezni.

A nyelv oktatása mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik. Kívánatos a korszerű idegennyelv-tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés.

A digitális kompetenciák

A hallássérült személyek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép, az okoseszközök és ezeken keresztül az internet. Használatukat nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőoldalakkal, szótárakkal, helyesírás-ellenőrző programokkal stb. való megismertetésük, ami segíti a lényegkiemelést és az írott szöveg megértését. Fontos megismertetni a tanulókkal a digitális eszközök hasznos, a mindennapokat segítő szolgáltatásait, az internet használatának etikai szabályait (többek között az adatvédelemre, a törvényes megosztás lehetőségeire és korlátaira vonatkozóan.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol (hat)ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl. vásárlás, mérés, bankolás, térbeli tájékozódás, tapasztalatok) tanórai modellezése, valamint verbális megfogalmazása, illetve a matematikai szaknyelvi szókincs fejlesztése. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata. Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükség.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes kompetenciák keretében fontos többek között a szorgalom, kitartás, pontosság, önállóság, önfegyelem, stressztűrő képesség, felelősségtudat, a társas kompetenciák keretében pedig a kapcsolatteremtő és -fenntartó készség, udvariasság, kezdeményezőkészség, határozottság, empátia, tolerancia, segítőkészség fejlesztése. Fontos továbbá a társas normák, illemszabályok elsajátíttatása. A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív, reális énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nemcsak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze a társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek lehetnek az önkifejezés eszközei.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Minél korábbi életkorban fontos az iskolák életpálya-építést megalapozó, pályaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, innovációs készség kialakítására.

Ép értelmű hallási fogyatékos tanulók általános iskolai tanulók helyi tanterve

Tantárgyi struktúra és óraszámok

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2012

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	9	9	8	8	5	6	5	6
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és áll.ism.					3	2	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Környezetismeret	1	1	2	2				
Földrajz							1	2
Biológia							2	1
Kémia							1	2
Fizika							2	1
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Digitális kultúra-informatika						1	1	1
Hallás, ritmus,	2	2	2	2	2	1	1	1

mozgás nevelés								
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Összesen	25	25	25	27	25	26	31	31

Tantárgyi struktúra és óraszámok

<u>Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok/2020</u>

Tantárgy/heti óraszám	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	9	9	7	7	4	5 (+8/év)	4	3
Idegen nyelv				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem és áll.ism.					3	3	2	2
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Környezetismeret			1	1				
Földrajz							2	1
Biológia							2	1
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Rajz és vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Hallás, ritmus, mozgás nevelés	2	2	2	2	2	1	1	2
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5

Összesen	24	24	24	25	25	26	31	29

Fejlesztő program:

A feladat jellegéből adódóan az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció döntően individuális jellegű, ezért egyéni vagy kiscsoportos keretben valósul meg.

- szakszerű hallásnevelés (a meglévő hallásmaradvány aktivizálására alapozva), a technikai lehetőségek felhasználásával,
- a beszéd, nyelv elsajátítási (diszfáziás) és egyéb tanulási zavar tüneteit mutató tanulók komplex korrekciója,
- a hallás-ritmus-mozgás nevelés,
- kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás,
- a tanulók ön- és társismeretének fejlesztése,
- a társas helyzetek értelmezésének segítése,
- a gyermek, fiatal támogatása a másság megélésében, a sérültség elfogadásának, elfogadtatásának segítése,
- a pályaorientáció, a pályaválasztás segítése.

VI. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

Jogszabályi háttér:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és aköznevelési intézmények névhasználatáról
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről ésalkalmazásáról
- A helyi tanterv összeállításakor figyelembe vettük az „Irányelvek a sajátos nevelési igényűtanulók oktatásához" kiadvány „Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók iskolainevelésének –oktatásának irányelvei" fejezetét.

Célok és feladatok:

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók csoportja rendkívül változatos. A Nat nevelési céljai, tanulási területei esetükben is alkalmazhatók, a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A többlettartalmakat, mint az önismeretet, társas viselkedést, a spontán, funkcionális kommunikációt, egészségnevelést és munkakészségeket a tantárgyakba beépítve és speciális rehabilitációs tantárgyként is javasolt tanítani.

A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, a szociális adaptáció szintjét, az intelligenciát és a nyelvi képességeket egyaránt figyelembe kell venni. Mivel az autizmus spektrumzavar az értelmi képességek bármely szintjén jelen lehet, a többségi iskolák kerettantervét, valamint az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára és a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettantervet egyaránt adaptálni szükséges autizmusra.

Az adaptáció szükségessége a tanulási célokkal kapcsolatos elvárásokra is vonatkozik. Az autizmussal, valamint az autizmussal és intellektuális képességzavarral is diagnosztizált tanulóktól nem várható el

az autizmusban nem érintett kortársakkal azonos teljesítmény. A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges. A tanulókat egyéni szükségleteiknek megfelelően mentesíteni kell a tananyagrészek vagy tantárgyak minősítése és értékelése alól.

Pedagógiai feladatok az alsó tagozaton:

Az 1–4. évfolyam, mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít, mely az autizmus spektrumán jellemzően sérült, ezért a célok és feladatok eléréséhez egyéni motivációs rendszer kialakítása szükséges

Célj a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása.

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékosságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- a fogyatékosságspecifikus vizuális információhordozókkal segített környezet kialakítása, valamint az eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Pedagógiai feladatok a felső tagozaton:

Az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet típusos nehézségekkel jár az autizmussal élő tanulók számára. Egyszerre több területen is megelőzni, kezelni szükséges a változások okozta stresszt: új tanárok kommunikációs stílusához és elvárásaihoz kell alkalmazkodni, új tantárgyak lépnek be, növekszik az önállósággal, szervezési készségekkel kapcsolatos követelmény.

Felső tagozaton a tantárgyi tartalom elvontabb, egyre több, nehezebb, kevésbé lehetséges a tevékenységbe ágyazott, közvetlen tapasztalaton alapuló tanulás.

Az autizmus spektrumán jellegzetesen gyengébb értő olvasás, a kommunikációs és nyelvi nehézségek és a grafomotoros gyengeség valamennyi belépő tantárgynál nehézséget okozhat.

- Az új tanárok felkészítése a tanuló fogadására.
- Kortárssegítő program működtetése.
- Saját tanulási ütem és stílus jóváhagyása.
- Számítógép használatának engedélyezése kézírás helyett.
- Hosszabb időkeret biztosítása a feladatok megoldására.
- A tanulási feladatok strukturálása, pl. egyszerre egy probléma prezentálása.
- A képességeket meghaladó feladatok kerülése, sikerélmény biztosítása.

Kulcskompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése:

A tanulás kompetenciái

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók esetében minden esetben egyénileg azonosítjuk a hatékony és önálló tanuláshoz szükséges feltételek meglétét, majd a felmérés alapján egyéni fejlesztési célokat tűzünk ki. A sérülés természete miatt számolni kell a gyenge vagy sérült motivációval, az énkép, önismeret hiányával, töredékességével. A tanulás tanítása során alapvető fontosságú arra alapozni, hogy a tanuló mely ismeretek, tudások, képességek birtokában van, illetve milyen kialakulóban lévő készségekre építhetünk.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése.

A digitális kompetenciák

Az IKT-eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent az autizmussal élő tanulók számára, a kommunikációs akadálymentesítés, a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A kvantitatív és kvalitatív adatok összegyűjtése, rendszerezése, az információk különböző logikai eljárásokkal történő átalakítása, értelmezése és elemzése az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók erőssége lehet. Nehézséget jelenthet ugyanakkor az adatok értelmezése, a rugalmas problémamegoldás és az információk alkalmazása a mindennapi életben.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kompetenciák explicit tanítása az autizmusspecifikus fejlesztés kulcsterülete. A sikerélményeket biztosító, a tanuló érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában. Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, a szociális normáknak a direkt tanítása.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A művészetek sokoldalúan segíthetik az autizmusspecifikus egyéni fejlesztést. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz- vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az autizmusban azonosított kognitív sérülések jellege e kompetencia fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség. A szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat.

Autizmussal élő enyhe értelmi fogyatékos tanulók általános iskolai tanulók helyi tanterve

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Matematika	4	4	3	4
Etika/ hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	2	2	2	2
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	1	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Tehnika, életvitel és gyakorlat	1+2	1+2	1+2	1+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	4	4
Idegen nyelv	-	-	2	2
Etika/ hit és erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon és népismeret	1	0	0	0
Földrajz	0	1	1	2
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+2	1+2	2+2	1+2
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Autizmussal élő ép intellektusú tanulók általános iskolai tanulók helyi tanterve

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1-4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4.évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7
Idegen nyelv	-	-	-	2
Matematika	4	4	4	4
Etika/ hit és erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1+1	1+1	1+1	1+1
Ének-zene	2	1	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Informatika	-	-	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+1	1+1	1+1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5.évfolyam	6.évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
Matematika	4	4	3	3
Idegen nyelv	3	3	3	3
Etika/ hit és erkölcstan	1	1	1	1

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természetismeret	2	2	-	-
Földrajz	-	-	1,5	1,5
Fizika	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	-	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1+2	1+2	2+2	1+2
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Értékelés:

A tanulási eredmény értékelésénél elsősorban a tanuló önmagához mért fejlődését kell figyelembe venni, valamint azt, hogy a megszerzett tudást képes-e önállóan, rugalmasan, élethelyzetekben alkalmazni.

A mérés, értékelés és minősítés alapfunkciója az autizmussal élő tanulóknál alapvetően módosul. A mérések elsősorban diagnosztikus jellegűek. Tájékoztatnak a gyermek állapotáról, mérik a fejlesztés, nevelés-oktatás eredményességét, meghatározzák annak további irányát.

Az érdemjegyekkel történő visszajelzés mellett javasolt egyénre szabott, szöveges fejlesztő értékelést alkalmazni.

Fejlesztő program:

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg.

- figyelem, emlékezet, utánzás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, önismeret fejlesztése,
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása,
- önkiszolgálás, önellátás kialakítása,
- saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata,
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása,
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása,
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása,
- a halmozottan fogyatékos tanulók speciális ellátása.

VII. Mozgásszervi fogyatékos tanulók alapfokú nevelés-oktatás szakasza, 1-8. évfolyamon célok, feladatok, kompetenciák

Ép intellektusú mozgásszervi fogyatékos, illetve enyhe értelmi és mozgásszervi fogyatékos tanulók általános iskolai tantárgyai és óraszámai megegyeznek az ép intellektusú, illetve enyhe értelmi fogyatékos tanulók óraszámaival. (lásd: II. fejezet)

Tárgyi eszközök:

- a konduktív nevelés inklúziós céljával összhangban, a mindennapokban fellelhető, „hétköznapi" tárgyak, játékok, tanszerek, taneszközök, stb. használatára törekszünk,
- hangszerek,
- audiovizuális és infokommunikációs eszközök,
- készségfejlesztő, ismeretterjesztő, tanulást segítő kommunikációs programok,
- digitális oktató játékok,
- tankönyvek és kiadványok,
- saját fejlesztésű és készítésű segédanyagok,
- nyomtatott tanítói/tanári és tanulói taneszközök,
- kesztyű-, ujj- és síkbábok,
- tanári szemléltető eszközök.

Képzési specialitásaink, módszerek:

- a zavaró ingerek csökkentése,
- a fő inger kiemelésének segítése kiemeléssel, rávezetéssel vagy rámutatással,
- a feladatok kis lépésekre bontása,
- az információk többszöri ismétlése, több csatornán történő érzékeltetése,
- nagyméretű, áttekinthető, csak a szükséges ingereket tartalmazó szemléltető eszközök alkalmazása,
- példák bemutatása,
- feladatvégzés elején és közben egyéni, szükség szerinti segítségnyújtás,

- differenciált feladatvégzés,
- megváltoztatott feladatidő,
- speciális eszközrendszer,
- egyénre szabott fejlesztő és felzárkóztató programok.

Pedagógiai feladatok az alsó tagozaton:

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek, eltérő iskolakészültségi szintek pedagógiai kezelése történik. Ebben a szakaszban fontos cél a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása. A tanórai tevékenységekhez szükséges eszközök kiválasztása, esetleg adaptálása ugyancsak az első pedagógiai szakasz kiemelt feladata.

- Az olvasás-írás során a csúszásgátló, a megfelelő méretű, alakú és vonalazású füzet használata.
- A technika és tervezés tantárgy, valamint a vizuális kultúra keretében az egyedi adaptált eszközök, módszerek és segítő technológiák teszik lehetővé, hogy a mozgáskorlátozott tanuló az örömmel végzett alkotómunkában kiteljesedhessen és a mindennapi tevékenységek végzésében fejlődjön.

Az alsó tagozat 3–4. évfolyamán fontossá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanulási-tanítási folyamatok, és fokozatosan előtérbe kerül a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, valamint az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

Pedagógiai feladatok a felső tagozaton:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képességegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Kiemelt szerepe van az esélyteremtésnek, felzárkóztatásnak, tehetséggondozásnak, melyek segítik a tanulók képességeinek kibontakoztatását.

A felső tagozat 7–8. évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása,

melynek során kiemelt hangsúlyt kap a pályaválasztás, pályaorientáció. Ebben a pedagógiai szakaszban az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz kapott minták alkalmazása, a tanulók egyéni tanulási módszereinek és szokásainak megalapozása történik. Az egészséges életvitel kialakítása kiemelten fontos a mozgáskorlátozott személyek esetében, ezért számos tanulási terület és tantárgy feladataként szolgál (mozgásnevelés, természettudomány, technológia).

Tanítási és nevelési célok:

Testi és lelki egészségre nevelés

A testi és lelki egészségre nevelés során törekedni kell arra, hogy a tanulók életkoruk és személyiségük függvényében minél inkább megismerjék mozgáskorlátozottságuk okát és annak következményeit, elsajátítsák az állapottal járó napi teendőket, és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiénés szabályokat. A tanulókban ki kell alakítani, hogyan viszonyuljanak mozgásállapotukhoz. Fontos, hogy megismerjék saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni.

Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során kiemelt feladat a tanulók helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Elő kell segíteni a tanulók kedvező szellemi fejlődését, készségeik optimális alakulását. A reális önismeret kialakítása segítséget nyújthat a mozgáskorlátozott tanuló továbbtanulására, pályaorientációjára vonatkozóan.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

A közösség részévé válás, a közösségbe való beilleszkedés az egyén szocializációjának része. A nevelés-oktatás során az érték- és kultúraközvetítés folyamatában fejlődnek a mozgáskorlátozott tanuló társas kapcsolatai. Kiemelt fejlesztési cél a segítségnyújtásra való ösztönzés, az egyének vagy csoportok értékeinek felismerése, azok elfogadása, egymás kölcsönös tiszteletének kialakítása.

Médiatudatosságra nevelés

Hátrányaikat az információszerzésben és -adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata. A tágabb értelemben vett kommunikáció a mozgáskorlátozott tanulók számára a társadalmi integráció előkészítését, az önrendelkezés, önállóság kialakítását, a társadalmi szerepek gyakorlásának lehetőségét szolgálja. Az infokommunikációs eszközök alkalmazásával a tanuló eredményes és sikeres lehet, életminősége javulhat.

A tanulás tanítása, pályaorientáció

Legfőbb cél a tanulók tanulásának módszertani segítése, a hatékony tanulási stratégia megválasztása, a helyes időbeosztás kialakítása, a célszerű rögzítési módszerek, valamint az önművelés igényének kialakítása, ami az élethosszig tartó tanulás alapja. Mozgáskorlátozott tanulók esetében a sikeres pályaorientáció nagyban függ a tanuló mozgásszervi diagnózisától – annak végleges, javuló vagy romló voltától –, a mozgásállapot súlyosságától és klinikai tüneteitől, az akadályozottság mértékétől és formájától, valamint a pszichés funkciók működésétől. A reális pályakép kialakítása rendkívül átgondolt és alapos előkészítő munkát kíván.

A tanulási területek és a tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak kimeneti tanulási céljai:

Magyar nyelv és irodalom

Kiemelt feladat a magyar nyelv és irodalom oktatása során a megismerő tevékenység akadályozott voltából eredő hátrányok leküzdése (pl. a szókincsfejlesztés).

A mozgáskorlátozott tanulók írástanítását hosszú előkészítő szakasz előzi meg, melynek során megfelelően kell pozicionálni a tanulót (asztalok és székek speciális beállításaira figyelve), hogy ezzel a lehető legoptimálisabb ülőhelyzetet biztosítsuk számára. Az írást minden esetben meg kell, hogy előzze a kéztorna, a manipuláció, valamint a grafomotorika fejlesztése. A mozgáskorlátozott tanulók olvasástanítását szintén hosszú előkészítő időszak előzi meg, melynek során kiemelten fontos a beszéd alaki és tartalmi oldalának fejlesztése, valamint a beszédértés és az önkifejező beszéd fejlesztése. Ezenkívül kiemelt szerepe van a fonológiai tudatosság fejlesztésének, a szókincsfejlesztésnek, a téri tájékozódás fejlesztésének, valamint a ritmusfejlesztésnek.

Matematika

Tudatosan figyelni kell a cselekvéses tapasztalatszerzés gátoltságára, a megismerő tevékenység akadályozottságára, a manipuláció akadályozottságára, a kognitív funkciók sajátos fejlődési útjára, a részképességzavarok megszüntetésére, minimalizálására, a társuló fogyatékosságok enyhítésére, tüneteinek megszüntetésére. A matematika tartalmainak elsajátíttatása során a kis lépésekre bontás elve, illetve az absztrakciós út tudatos megsegítése, a játékosság, a motiváció folyamatos fenntartása és a folyamatos gyakorlás elve támogathatja a megértést.

Történelem és állampolgári ismeretek

A mozgáskorlátozott tanulók számára szükséges a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása, a fogyatékosságokkal élő történelmi személyek tevékenységének bemutatása. A múzeumlátogatások, helytörténeti kirándulások szervezésével az általános célokon túl (a múlt valósághű megismerése) tapasztalatokhoz, élményekhez juthatnak a tanulók a kulturális és társadalmi integráció, az együttműködés területén is.

Erkölcs és etika

A tanulási terület témái közül az önszabályozás, a társas-emocionális szabályok, az etikai normák, a másság elfogadása, a tolerancia, a pozitív diszkrimináció, a jogérvényesítés és általában a speciális szükségletekhez, fogyatékosságokhoz kapcsolódó témák elsajátítása különösen fontos a mozgáskorlátozott tanulók szempontjából.

Természettudomány és földrajz

- Tudatosan kell irányítani a tanuló megismerő tevékenységét, tapasztalatszerzését és annak feldolgozását. Az egyre magasabb szintű ismeret kialakítása érdekében ennek a kis lépésben haladás figyelembevételével kell történnie.
- A lehető legnagyobb mértékben segíteni kell a tapasztalatok ismeretté válását, nyelvi szinten való tudatosítását, hogy az felhasználható ismeretté mélyüljön, azaz a tanuló eszközként tudja alkalmazni.

- A téri tájékozódási képesség kialakulásának megsegítése és fejlesztése.
- A közvetlen tapasztalatszerzés érdekében erdei iskola, gyakoribb tanulmányi kirándulások, szabadtéri órák, múzeumlátogatások szervezése.
- A testi-lelki egészségnevelés, a társas készségek fejlesztése és mentálhigiénés nevelés.
- A tanuló alkalmazza a sérüléséből adódó speciális egészségügyi előírásokat, higiéniás szabályokat.

Idegen nyelv

A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért minden esetben szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott elősegítésére.

Művészetek

A komplex művészeti nevelés a mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos területe, melynek során a zene, a mozgás, a dramatikus interakció és az alkotás kerül előtérbe.

- Manipuláció, finommotorika, eszközhasználat fejlesztése.
- Grafomotoros képességek fejlesztése.
- A percepció fejlesztése, az érzékszervek stimulálása.
- A környezet aktív befogadására és befolyásolására, alakítására való motiváltság fejlesztése.
- Az önkifejezési módok, a környezettel való sokoldalú kommunikációs lehetőségek elsajátítása.

Technológia: digitális kultúra és technika

A tantárgy keretében olyan ismeretek, tevékenységformák és eszközök használatának megtanítása szükséges, amelyeket a tanuló hasznosítani tud szabadideje eltöltése, pályaválasztása, önálló felnőtt

élete, illetve a szűkebb és tágabb környezetébe való beilleszkedés során. Az életkor, illetve a mozgásállapot határozzák meg az eszközök, illetve a praktikus tevékenységformák kiválasztását.

A digitális kultúra tantárgy oktatása során a mozgáskorlátozott tanulók egyéni mozgásállapotától függően gyakran szükséges az egyénre szabott, adaptált eszközök (pl. speciális egér, trackball egér/hanyatt egér, speciális billentyűzet, billentyűzetrács, membránbillentyűzet, könyök- és csuklótámasz, vagy a hagyományos számítógéptől eltérő érintőképernyős tablet, laptop stb.) alkalmazása. Ezenkívül gyakran több idő szükséges a számítógép kezelésével kapcsolatos manuális tevékenységek megtanítására és begyakorlására. A mozgáskorlátozott tanulók esetében a magabiztos és pontos számítógép-használat, a számítógép adta lehetőségek kreatív használata kedvezően befolyásolhatja a pályaorientációt.

Testnevelés és egészségfejlesztés

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület keretében szervezett testnevelés tantárgyi órán a tanuló a mozgásvizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, valamint a tanulóval foglalkozó team (orvos, szomatopedagógus, gyógytornász, központi idegrendszeri károsodás esetén konduktor is) véleménye alapján vesz részt. A testnevelésórán való részvétel lehet teljes vagy részleges, a felmentés lehet teljes és átmeneti.

Kulcskompetenciák, kulcskompetenciák fejlesztése:

A tanulás kompetenciái

A mozgáskorlátozott tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani az egyénre szabott tanulás módszereinek (típusának, csatornájának) megválasztására, ezzel elősegítve az önálló tanulás képességének kialakulását. Az előzetes tapasztalatszerzés a mozgáskorlátozottság miatt minőségileg és mennyiségileg is módosulhat. A tapasztalati alapozás lehetőségeinek megteremtésével, életszerű tartalommal, a kíváncsiság, érdeklődés és megoldási késztetés felkeltésével és megtartásával stabil motiváció érhető el az egyéni tanulási formák kialakulásához.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A kommunikáció teszi lehetővé a társas kapcsolatok kialakítását, a gondolatok közlését, az információ megszerzését és közvetítését – ezek mindegyike hatással van a mozgáskorlátozott tanulók önálló életvitelének kialakítására, illetve szűkebb és tágabb környezetükbe történő beilleszkedésére. Amennyiben – a sérülés következtében – akadályozott a szóbeli, az írásbeli vagy a nonverbális kommunikáció, a képességek speciális módszerekkel történő fejlesztésére van .

Az idegen nyelvi kommunikáció kiemelt fejlesztése támogatja a sikeres munkaerőpiaci integrációt és a társadalmi beilleszkedést.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetencia megfelelő szintje biztosíthatja a mozgáskorlátozott tanulók részvételét szinte valamennyi élethelyzetben. A nevelés-oktatás során az információs-kommunikációs technológiák használatának olyan szintű és minőségű elsajátítása szükséges, ami alkalmassá teszi a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, az információk kritikus szűrésére, azok feldolgozására és kreatív használatára.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A problémamegoldó gondolkodás, a mennyiségi és minőségi adatgyűjtés, az adatok rendszerezése, az információk különböző logikai módszerekkel történő átalakítása, értelmezése és elemzése hozzájárul az önálló életvitel, az önrendelkező életforma kialakulásához, így a kompetenciafejlesztés kiemelten fontos területe. Az egyes jelenségek közötti összefüggések felismerése, értelmezése és gyakorlati alkalmazása révén a tanuló a mindennapi életet érintő kritikus helyzetekben megalapozott tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntéseket hoz.

A személyes és társas kompetenciák

A megfelelő önismeret hozzájárul a társas kapcsolatok kialakulásához, ami a társadalomban való boldogulás alapját képezi. A tapasztalatszerzés módosult folyamatai, a kommunikáció esetleges

nehezítettsége, a társas kapcsolatok alakulásának sajátos módja miatt szükséges a terület kiemelt, tudatos fejlesztése, a megvalósítható célok kitűzése, a reális értékelés, a pozitív megerősítés.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A művészi kifejezés és a kulturális életben való aktív részvétel a mozgáskorlátozott tanulók számára is adott, egyben a tehetség kifejeződésének lehetőségét biztosítja a művészet bármely területén. A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze a rajzolás, festés, zene, mozgás, dramatikus interakció, tánc és egyéb alkotótevékenységek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A reális önismeret, a megfontolt és minden körülményt figyelembe vevő pályaorientáció hozzájárulhat a megvalósítható pályakép, az önálló életvitel, az alkotó életforma kialakításához

Értékelés:

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott értékelési rendszer módosításokkal érvényesíthető a mozgáskorlátozott tanulók tantárgyi értékelésekor is.

A mozgásnevelés tantárgy esetében a nevelés-oktatás teljes idejében mindvégig szöveges fejlesztő értékelést kell alkalmazni. Az ének-zene, vizuális kultúra (komplex művészeti nevelés), digitális kultúra, technika és tervezés tantárgyak esetében a 4. évfolyam végéig fejlesztő értékelést ajánlott alkalmazni mozgáskorlátozott tanulók esetében, amit a pedagógiai programban is rögzíteni kell.

- Többletidő és szünetek.
- A feladatlapok adaptációja: Az írásbeli felméréseket egyes mozgáskorlátozott tanulók esetében nagyítani szükséges.
- Eszközös megsegítés: A mozgáskorlátozott tanulók esetében előfordulhat, hogy speciális íróeszközre, egyéb kiegészítő eszközre van szükség.
- A felmérés módjának adaptációja: Mozgáskorlátozott tanulók esetében a szóbeli számonkérés írásbelire, az írásbeli számonkérés szóbelire változtatható.

Fejlesztő program:

A mozgáskorlátozott tanulók habilitációs, rehabilitációs fejlesztésének sajátos célja, hogy a sérülés következtében hátránnyal induló tanulóknak nagyobb esélyt biztosítson az eredményes tanulásra, fejlődésre, a sikeres társadalmi beilleszkedésre.

Ennek érdekében szükséges:

- az ellátás során a teammunka kialakítása,
- a központi idegrendszer sérülése által előidézett funkciózavar (beszédzavar, figyelemzavar, a szenzomotorium zavara, részképesség-kiesés, pszichés és/vagy motoros tempó lassúsága stb.) megszüntetése, csökkentése, kompenzálása,
- a pszichomotoros funkciók korrekciója, fejlesztése,
- a kialakuló tanulási problémák korrekciója,
- a tanulók beszédzavarainak, kommunikációs képességeinek javítása,
- a mozgáskorlátozott tanulók részvételét megteremtő és az egyéni igényekhez igazodó fejlesztést biztosító tanulásszervezési, módszertani eljárások, technikák alkalmazása,
- a mozgásszervi diagnózis szerinti technikai eszközzel támogatott írásbeli kommunikáció, segítő technológiák igénybevételével történő írás,
- speciális felkészítés az önkiszolgálásra, az önálló életvezetésre, az önrendelkező életformára,
- alapos szakmaismereten és önismereten alapuló pályaorientáció.

Szakiskola helyi tanterv

Képzési program

I. A 9. előkészítő évfolyam és a szakiskolai képzés pedagógiai feladatai, nevelési céljai, kompetenciái

Jogi háttér:

- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve
- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9-10. évfolyamos közismereti kerettanterv
- Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók négy évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9-12. évfolyamos közismereti kerettanterve
- Két évfolyamos szakiskolai oktatás, képzés szakmai kerettantervei/ enyhe értelmi , hallási, látási, mozgásszervi fogyatékosság kerettantervei
    - Számítógépes adatrögzítő
    - Kerti munkás
    - Szakácssegéd
- Négy évfolyamos szakiskolai oktatás, képzés szakmai kerettantervei/ enyhe értelmi, hallási, látási, mozgásszervi fogyatékosság kerettantervei
    - Népi kézműves-Szőnyegszövő szakmairány

Pedagógiai feladatok a látási fogyatékos szakiskolai tanuló számára:

- a felső tagozaton elindított önállóság további fejlesztése a tanulási és a mindennapi élet tevékenységeiben,
- a speciális optikai segédeszközök helyes használatának ellenőrzése, korrigálása,
- pályaorintációs feladatok,
- kitartó munka megsegítése,
- az önfejlesztés igényének kialakítása,
- reális énkép kialakítása.

Pedagógiai feladatok a hallási fogyatékos szakiskolai tanuló számára:

A felső tagozatos szakasz végére a nyelvi készségek kialakult szintje a hallási fogyatékos szakiskola tanulókat képessé teszi az önálló ismeretszerzésekre, a tantárgyi tartalmak tudásának birtoklására. Valamennyi tanulási területen megjelenik az anyanyelvi készségek intenzív. Fontos pedagógiai feladat ezek a készségek további fejlesztése, meglévőek elmélyítése, megerősítése.

Pedagógiai feladatok a mozgásszervi fogyatékos szakiskolai tanuló számára:

A pályaválasztási érettség kialakításával, a különböző munkatevékenységekhez szükséges kompetenciák fejlesztésével és az önmegismerési folyamat támogatásával lehetővé válik a tanulók továbbtanulása és beilleszkedése a társadalomba. Az élethosszig tartó tanulás belső motivációjának megteremtése, a hatékony tanulási formák elsajátíttatása a különböző oktatási módszerek változatos alkalmazásával, a tananyag adaptálásával, tehetséggondozással, a tanulási kudarcok prevenciójával történik.

A mozgásfejlesztéssel kapcsolatos feladatok: az önálló élethez szükséges mozgásminták kialakítása és azok begyakoroltatása. Fontos cél az önellátás és önrendelkezés mozgásos és szocializációs feltételeinek megteremtése, melynek során kiemelt szerepe van a közösségépítésnek.

Pedagógiai feladatok az enyhe értelmi fogyatékos szakiskolai tanuló számára:

A cél elsősorban az ismeretek megerősítése, a tudáselemek rendszerbe illesztése, alkalmazása, a pályaorientáció, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása, a szociális képességek fejlesztése. A tanulók iskolai életének különbözősége, egyéni fejleszthetőségi prognózisa esetén is kiemelt cél, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket és készségeket, amelyek az önálló életvitelhez, a munkaerőpiacra történő belépéshez, helytálláshoz és az egész életen át tartó tanulás megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek.

Pedagógiai feladatok az autizmus spektrumzavarral küzdő szakiskolai tanuló számára:

A szakiskolába lépés jelentős stressz forrása lehet, mivel nagymértékben változik a mindennapi rutin, a szokásrend, az iskolába járás útvonala, az épület, a fizikai környezet. Új tantárgyak lépnek be, magasabb szintű elvárások jelennek meg az önállóság területén. Változnak a tanárok és a kortársak

is. Ebben az életkori szakaszban megnő a kortársakkal való együttműködés, a kortárscsoporthoz való tartozás jelentősége, ami a nehézségek markáns területe az autizmusban érintett tanulók számára.

Prioritást élvez a fiatalok pályaválasztásának előkészítése, támogatása, a felnőttkori önállóság és autonómia megalapozása. A speciális érdeklődési kör megfelelő támogatással a későbbi munkavállalás alapja lehet, ezért át kell gondolni, hogy az milyen szakmákhoz kapcsolódhat. A pályaválasztás szempontjából alapvető, hogy a tanuló tisztában legyen erősségeivel és nehézségeivel, vagyis a reálishoz közelítő énképpel, önismerettel rendelkezzen.

A tananyag feldolgozása során alapvető szempontok:

Enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál:

- az ismeret sokoldalú szemléltetése, elméleti ismeretek gyakorlati megerősítése,
- az ismeretek többszöri ismétlést, begyakorlást igénylő rögzítése,
- az alapvető ismeretek folyamatos felidézése,
- a hiányzó vagy nem megfelelő mélységű ismeretek időbeni pótlása,
- az egyes tantárgyakban megjelenő azonos ismeretanyag összehangolása.

Hallási fogyatékos tanulóknál:

- A tanár minden fontosabb közlésnél a hallássérült felé fordul természetes, jó szájról olvasási képet nyújtó artikulációval, közepes beszédtempóval és dallamosan, dinamikusan beszél.
- A hallássérült gyermek, fiatal tanulását az átlagos gyermeknél, fiatalnál jobban segíti a vizuális szemléltetés. A tanár mimikája ezért legyen kifejező.
- Az elméleti tanórákon a hallássérült tanuló válassza meg úgy a helyét, hogy a lehető legjobban lásson.
- A gyakorlati oktatás során is először ismertetni kell, hogy mi kerül cselekvő szemléltetésre, azaz mit kell pontosan megfigyelni.
- A tanár, szakoktató természetes hanghordozással, nyugodt tempóban köznapi hangerővel és artikulációval beszéljen!
- Zajos hátterű, szűk frekvenciás vagy túl gyors beszéd rontja a beszédértés esélyeit. Munkatevékenység közben, korrekció előtt a tanár érintse meg a tanulót, állítsa le a tevékenységet, amikor feladatot jelöl ki vagy javítja a diák munkáját.

Látási fogyatékos tanulóknál:

A vakság alapvetően befolyásolja a mozgásállapotot, tájékozódási és közlekedési funkciókat, a mindennapos és a megismerő tevékenységeket. A vak tanulók nevelésének-oktatásának speciális feladata a mozgás és tájékozódás fejlesztése, a tapintásra és hallásra épített fogalomalkotás feltételeinek megteremtése, a sérülés másodlagos kihatásainak korrekciója, ill. megelőzése. Lehetőséget kell teremteni a minél több érzékszervvel történő információszerzésre.

Mozgásszervi fogyatékos:

- A mozgáskorlátozott fiatalok képzéséhez esetenként szükséges a tanügyi dokumentumok, és ezek alapján a képzés egyéni, sérülésspecifikus módosítása - adaptációja.
- A tanulást, képzést segítő sérülésspecifikus tan- és munkaeszközök, szerszámok egyénre adaptált kialakítása.
- Egyéni elbírálás és differenciálás.
- A tárgyi feltételek kialakítása a törvényben előírt akadálymentesítésnek megfelelően, törekedve arra, hogy az mindenki számára egyenlő esélyt biztosítson.
- A tanítási és gyakorlati oktatás során a másodlagos, társuló deformitások kialakulásának megelőzése (pl. testtartás elváltozásai), emiatt a termek, gyakorlati helyiségek berendezésekor, a munka- és ülésrend kialakításakor ezeknek a szempontoknak a figyelembe vétele.

Nevelési célok:

Erkölcsi nevelés:

Az erkölcsi nevelés területén kialakul a szabálykövető magatartás érvényesítése; a mindennapi gyakorlatban az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával, az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kívánatos összhangjának felismertetésével valósul meg. A folyamat végén a tanuló képes lesz cselekedetei következményeinek belátására, a mások iránti felelősség és felelősségvállalás érzékelésére. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési

problémáira.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén felkészül a társadalmi elvárásoknak megfelelő kötelezettségek és jogok gyakorlására, megismeri és szükség szerint igénybe veszi az önérvényesítés intézményes lehetőségeit.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése

Önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tanulóban kialakul a felnőtt élethez kötődő reális énképe, megismeri és kontrollálni tudja a viselkedését. Fejlődik önértékelése, önbizalma. Kialakul a társakkal, ismerős és ismeretlen környezettel szembeni bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlya.

A családi életre nevelés

A köznevelési intézményeknek fontos feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Testi és lelki egészségre nevelés

A testi és lelki egészségre nevelés támogatja a tanuló tudatos törekvését az egészséges életmódra, a testi és lelki egyensúly megőrzésére. Igénnyé válik a testi épség megóvása és a sérülések elkerülése. A mindennapos testedzés megalapozza a munkavégzéshez elengedhetetlen fizikai állóképesség megszerzését és megőrzését. A pedagógus lehetőséget ad a tanulónak felismerni és elkerülni a káros szenvedélyeket, a testi, szellemi és lelki érettség elérésével megerősödik sikeres társadalmi

beilleszkedésének lehetősége. Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására.

Felelősségvállalás másokért és önkéntesség

A tanulóban megerősödik az elfogadás érzése, a másság elfogadása, a betegség, a sérült és a fogyatékos emberek iránti együtt érző, segítő magatartás kialakítása. A pedagógus feladata lehetőséget teremteni arra, hogy fejlődjön a tanulóban az önkéntes segítségnyújtás igénye.

Fenntarthatóság és környezettudatosság

A fenntarthatóságot és környezettudatosságot segíti, ha a pedagógiai helyzetekben cselekedeteit, azok hatását személyesen is megtapasztalja, belátja a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteit, összefüggéseit. A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gazdasági és pénzügyi nevelés folyamatában kiemelt szerepet kap a figyelem ráirányítása a tanuló saját felelősségére a javakkal való ésszerű gazdálkodásban, a pénz világában és a fogyasztás területén.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek.

Kulcskompetenciák:

A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanuláshoz alapvető készségekkel, képességekkel kell rendelkezni, amit az alapkompetenciák biztosítanak. A tanulót támogatni kell abban, hogy megtalálja saját érdeklődési körét, hogy minél több tanulási technikát megismerjen, és ezek alapján képessé váljon majd saját tanulási stratégia kialakítására.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi kompetenciák)

A sikeres kommunikáció érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a játékos helyzetekben történő megvalósításra, a helyzetgyakorlatokra. Törekedni kell a digitális technológia kínálta eszközök, lehetőségek kommunikációs célú alkalmazására.

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák elsajátítása, felhasználói szintű alkalmazása az esélyegyenlőség megteremtése és a minél önállóbb életvitel támogatása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulók számára fontos a megbízható információk, az online biztonság, a digitális eszközök társadalmilag elfogadott formáinak alkalmazása a kommunikáció során, illetve azok alapvető szabályainak ismerete a társadalomban való részvétel érdekében.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia fejlesztése során lehetőség nyílik a problémamegoldó gondolkodás, valamint a kognitív képességek fejlesztésére. Fontos a mindennapi életet érintő, konkrét tényeken, tapasztalatokon alapuló egyszerű következtetések levonásának és az erre alapozott döntéshozatalnak a tanítása.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az eltérő képességeknek megfelelően fel kell készíteni a tanulókat a változó társadalmi-gazdasági helyzet adta kihívásokra (változó egyéni szerepkör, érdekérvényesítés, tulajdonviszonyok). A tanulóknak ismereteket kell szerezniük a célszerű gazdálkodás, a pénzhasználat és a fogyasztás, valamint – az egyéni képességeket figyelembe véve – a rövidebb és hosszabb távú élethelyzetek tervezése kapcsán.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Ezen a területen nagy szerepe van a motivációnak és az érzelmeknek is. Fontos a sok érzékszervi, megfigyelési, manipulatív tevékenységre épülő tapasztalatszerzés, a nyitottság, az értékítélet kialakítása.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A munkavállalói és innovációs kompetenciákhoz szükséges ismeretek, képességek és attitűdök alakítása, formálása a tanulók egyéni sajátosságait figyelembe véve lehetséges. A munkavégzésre való szocializálás, a munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, az önálló életvezetés megalapozása a társadalmi beilleszkedés fontos eleme.

9.előkészítő évfolyam pedagógiai céljai, feladatai:

A szakiskolai képzést megelőzi, a szakmai előkészítő, 9.E évfolyam.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező előkészítő évfolyamán, az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása kerül a középpontba. Megvalósul a tanítás-tanulás folyamatában

megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése. A pedagógus feladata biztosítani az alapfokú iskolai tanulmányaikat befejezett tanulók általános tudásának elmélyítését, illetve szinten tartását. A tantárgyi struktúra igazodik a fogyatékosságból adódó nevelhetőség, képezhetőség sajátosságaihoz. Ennek lényeges eleme, hogy integrált természetismeret tantárgyat tartalmaz, a kompetenciák fejlesztésében megkülönböztetett figyelmet fordít a személyes, a szociális, a kommunikációs és az életvezetési kompetenciákra és minden tananyagtartalmat a gyakorlati életben előforduló problémák, helyzetek megoldásához kapcsol.

9.E Tantárgyak és óraszámok 2020.

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Idegen nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3+1	108
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	1+2	36
	Szakmai alapozó ismeretek	4	144
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető		3	108
Mindösszesen		34	1224

II. Két évfolyamos szakiskolai képzés intézményünkben

A képzés megnevezése	Ágazat	Magyar Képesítési Keretrendszer szint	Egyedi azonosító szám	Munkarend	Tanműhely
9.e előkészítő évfolyam				nappali	
Kerti munkás (Kertész szakma részszakmája)	Mezőgazdaság és erdészet	2	22	nappali	van
Számítógépes adatrögzítő	Informatika és távközlés	3	32	nappali	van
Szakácssegéd (Szakács szakma részszakmája)	Turizmus és vendéglátás	2	31	nappali	van

Közismereti tantárgyak és óraszámok a két évfolyamos képzés esetében:

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1+1	71
Matematika	Matematika	2	142
Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és	Testnevelés	5	355

egészségfejlesztés			
	Osztályfőnöki óra	1	71
Közismeret összesen		10	710
Szabad közismereti időkeret		1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
Szabad szakmai időkeret		2	142
Összesen		heti 34 óra	2414
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

Számítógépes adatrögzítő képzés

Ellátásban részesülő tanulók:

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- mozgásszervi fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- autizmus spektrumzavarral küzdő,
- halmozotttan fogyatékos tanulók.

A képzés jogi háttere: A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

A képzésbe történő belépés feltételei:

- Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek (Szakképzési törvény 2019. LXXX. tv. 7.§ .)
- Pályaalkalmassági követelmények: nincs
- Gyakorlat szükségessége: nincs

A képzés szervezésének feltételei:

Személyi feltételek:

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek:

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimenti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Az Üzleti kommunikáció és protokoll modul oktatásához javasolt helyiség: taniroda.

Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:

A gyakorlati órák tartásához minden tanuló számára – internetkapcsolattal rendelkező - számítógépre van szükség.

Képzési keret:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

		előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret					
	Kötött órák	31	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1

	Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat					
	Kötött órák	-	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
	Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

<u>A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:</u>

		9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
	Kötött órák	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1	-	1
	Összesen	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
	Kötött órák	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	2	-	2
	Összesen	23	70	23

Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként, szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat		8	70		7
	Irodai alkalmazások gyakorlata		5			6
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	8			8	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		8	13
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Szakmai követelmény modul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat	0	288	70	0	245	533
	A tízujjas vakírás alapgyakorlatai		30				30
	Billentyűkezelés		146				146
	Az írástechnika megerősítése		60				60
	Sebességfokozás		52			25	77
	Szövegfeldolgozások, szöveggyakorlatok					25	25
	Irodai gépírás gyakorlata					20	20
	Levelezési alapismeretek a titkári munkában					20	20
	Levelezési alapgyakorlatok a titkári munkában					45	45
	Levelezés a					65	65

	hivatali és üzleti életben						
	Komplex levélgyakorlatok					45	45
	Irodai alkalmazások gyakorlata	0	180		0	210	390
	A dokumentumszerkesztés alapgyakorlatai		45				45
	Dokumentumszerkesztés a titkári munkában		45			40	85
	Táblázatok készítése a titkári munkában		45			40	85
	Adatbázisok készítése a titkári munkában		45			40	85
	A prezentáció mint kommunikációs technika					45	45
	A weblapkészítés alapjai					45	45
12084-16 Üzleti	Kommunikáció a titkári munkában	288	0		280	0	568

kommunikáció és protokoll	Üzleti nyelvi kultúra	80					80
	Üzleti kommunikáció	45			40		85
	Protokoll az irodában	45			30		75
	Digitális kommunikáció a titkári munkában	30			30		60
	Nemzetközi protokoll				45		45
	Munkahelyi, irodai kapcsolatok	44			20		64
	Munkahelyi konfliktuskezelés	44			20		64
	Tárgyalástechnika				45		45
	Marketingkommunikáció				50		50
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		288	468		280	455	1491
Összes éves/ögy óraszám:		756		70	735		1561
Elméleti óraszámok/aránya		568 /38,09%					
Gyakorlati óraszámok/aránya		923 /61,90%					

Alkalmazott oktatási módszer:

- *magyarázat*
- *megbeszélés*
- *szemléltetés*
- *vita*
- *kiselőadás*
- *helyzetgyakorlat*
- *szerepjáték*
- *prezentáció*
- *beszámoló*
- *projektmunka*

Kompetenciák:

SZAKMAI ISMERETEK		
A biztonságos irodai munkavégzés követelményei	x	x
A képernyős munkahelyek egészségügyi kockázatai	x	x
A tízujjas vakírás alapelvei, szabályai, technikája	x	
A számok, írásjelek, speciális karakterek írástechnikai és helyesírási szabályai	x	
A dokumentumok típusai, fajtái	x	
A dokumentumszerkesztés követelményei		x
A táblázatkészítés műveletei		x
Az adatbázis készítésének műveletei		x
Az iratok fajtái; készítésük tartalmi, formai és nyelvi követelményei	x	
Egyszerű ügyiratok	x	
Szervezetek belső iratai	x	
A hivatalos szervekkel való kapcsolattartás iratai	x	
Az üzleti élet gazdasági, kereskedelmi levelei	x	
A munkavállalással kapcsolatos iratok	x	

A levelezés és elektronikus kapcsolattartás udvariassági szabályai	x	x
A világháló veszélyei, a biztonságos internethasználat szabályai	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK		
A tízujjas vakírás (170 leütés/perc)	x	
Számítógépes irodai programok alkalmazása	x	x
Olvasott és hallott szakmai szöveg megértése	x	x
Írásbeli dokumentumok készítése, formázása	x	
Információforrások kezelése (szabályok, előírások, rendelkezések; biztonságos internethasználat)	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK		
Mozgáskoordináció	x	
Precizitás	x	x
Monotóniatűrés	x	
TÁRSAS KOMPETENCIÁK		
Irányíthatóság	x	x
Visszacsatolási készség	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK		
Figyelemösszpontosítás	x	
Kontroll (ellenőrzőképesség)	x	x
Eredményorientáltság	x	x

12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában
FELADATOK	
Írásbeli és szóbeli kommunikációjában fokozottan ügyel a nyelvhelyességi és nyelvhasználati szabályok betartására.	x
Alkalmazza az üzleti nyelvi kultúra szabályait.	x
Tisztában van a beszédet kísérő közlésformák jelentőségével.	x

Ismeri a testbeszéd különböző szituációkban betöltött szerepét.	x
Kezelni tudja az interkulturális kommunikációból adódó különbségeket.	x
Ismeri az internetes kultúra és kommunikáció lényegét, jelentőségét.	x
Megismeri az ügyfél-elégedettségi mérési technikákat.	x
Ismeri a hivatali, üzleti protokoll alapvető előírásait, a hétköznapi viselkedéstől eltérő követelményeit.	x
Alkalmazza a társas érintkezés szabályait, az állami és a nemzetközi protokoll előírásait.	x
Alkalmazza az etikett és protokoll szabályait a hivatali, üzleti életben.	x
Ismeri a munkahelyi légkört meghatározó viselkedési szabályokat, a vezető és beosztott közötti munkamegosztásból eredő alá-fölérendeltségi viszonyokat és a kapcsolatukat meghatározó magatartási szabályokat.	x
Közreműködik a szervezet piackutatási és marketingtevékenységében.	x
Részt vesz a szervezet tárgyalási rendezvényein.	x
Felhasználói szinten használja az internetes keresőprogramokat, navigációs programokat.	x
Számítógépes munkakörnyezetben végzett tevékenysége során betartja a munka-, baleset- és egészségvédelmi szabályokat.	x

A tantárgy értékelésének módja:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

Összefüggő szakmai gyakorlat:

9. évfolyamot követően 70 óra

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak/Témakörök
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat
	A tízujjas vakírás alapgyakorlatai
	Billentyűkezelés
	Az írástechnika megerősítése
	Sebességfokozás
	Irodai alkalmazások gyakorlata
	A dokumentumszerkesztés alapgyakorlatai
	Dokumentumszerkesztés a titkári munkában
	Táblázatok készítése a titkári munkában
	Adatbázisok készítése a titkári munkában
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában
	Üzleti nyelvi kultúra
	Üzleti kommunikáció
	Protokoll az irodában
	Digitális kommunikáció a titkári munkában

	Munkahelyi, irodai kapcsolatok
	Munkahelyi konfliktuskezelés

Kerti Munkás képzés

Ellátásban részesülő tanulók:

- hallási fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- autizmus spektrumzavarral küzdő,
- halmozotttan fogyatékos tanulók.

A képzés jogi háttere: A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

A képzésbe történő belépés feltételei:

- Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek (Szakképzési törvény 2019. LXXX. tv. 7.§ .)
- Pályaalkalmassági követelmények: nincs
- Gyakorlat szükségessége: nincs

A képzés szervezésének feltételei:

Személyi feltételek:

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek:

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimenti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: nincs.

Képzési keret:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

		előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret					
	Kötött órák	31	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
	Összesen	34	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat					
	Kötött órák	-	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	-	2	-	2
	Összesen	-	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

		9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
	Kötött órák	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1	-	1
	Összesen	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat				
	Kötött órák	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	2	-	2
	Összesen	23	70	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	70	heti: 34

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként, szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	2		70	2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5			5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4			5
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	2			2	
	Kerti munkák gyakorlat		4			5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		6	15
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	72			70		142
	A növény felépítése	*24*			*23*		*47*
	A növények életjelenségei	*24*			*23*		*47*
	Növény- és környezettan	*24*			*24*		*48*
	Termesztési ismeretek gyakorlat		180			175	355
	Termesztés tárgyi feltételei		*60*			*58*	*118*
	Trágyázás, öntözés		*60*			*58*	*118*
	Növényvédelem		*60*			*59*	*119*
	Műszaki alapismeretek	72					72
	Anyagismeret	*24*					*24*
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok	*24*					*24*
	A termesztés gépei	*24*					*24*
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		144			175	319
	Kéziszerszámok használata		*48*			*58*	*106*
	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése		*48*			*58*	*106*
	A termesztés gépeinek működése		*48*			*59*	*107*
10962-16 Kertészeti	Munkavállalói ismeretek	72			70		142

munkavállalói ismeretek	Munkavédelmi szabályok	*24*			*23*		*47*
	Tűz- és robbanásvédelem	*24*			*23*		*47*
	Környezetvédelem	*24*			*24*		*48*
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák	72			70		142
	Gyümölcsös növények telepítése	*24*			*24*		*48*
	Zöldségnövények telepítése	*24*			*23*		*47*
	Szőlő telepítése	*24*			*23*		*47*
	Kerti munkák gyakorlat		144			175	319
	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata		*48*			*58*	106
	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata		*48*			*59*	107
	Szőlő telepítésének gyakorlata		*48*			*58*	106
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		288	468	70	210	525	1491
Összes éves/ögy óraszám:		756		70	735		1561
Elméleti óraszámok/aránya		498 / 31,9 %					
Gyakorlati óraszámok/aránya		1063 / 68,1 %					

Alkalmazott módszer neve:

- magyarázat
- szemléltetés
- bemutatás
- megbeszélés
- kiselőadás

Kompetenciák:

10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek			Termesztési ismeretek gyakorlat			Műszaki alapismeretek			Műszaki alapismeretek gyakorlat		
	A növény felépítése	A növények életjelenségei	Növény- és környezettan	Termesztés tárgyi feltételei	Trágyázás, öntözés	Növényvédelem	Anyagismeret	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok	A termesztés gépei	Kéziszerszámok használata	Gépelemek, erőgépek, belső égésű motorok működése	A termesztés gépeinek működése
FELADATOK												
Előkészíti a munkaterületet								X	X	X	X	X
Kiválasztja, előkészíti a munkájához szükséges eszközöket, gépeket, anyagokat							X	X	X	X	X	X
Talajmunkákat, gyomirtást, talajvédelmi munkát végez			X	X	X	X						
Tápanyag-utánpótlást végez			X	X	X	X						
Öntözést végez					X	X						
A fényviszonyokat szabályozza	X	X				X						
A hőmérsékleti viszonyokat szabályozza	X	X	X	X	X	X						
Növényvédelmi feladatot lát el						X						
A növényekkel mint élő anyaggal dolgozik	X	X	X		X	X						
Üzemelteti, használja a munka- és erőgépeket, eszközöket, kéziszerszámokat, termesztő berendezéseket								X	X	X	X	X
Épületeket, berendezéseket, műtárgyakat, gépeket, szerszámokat karbantart							X	X	X	X	X	X
SZAKMAI ISMERETEK												
A növényi szervek külső alaktana (morfológia)			X									
A növényi szervek felépítése, működése (anatómia)	X	X										
A növények életjelenségei (fiziológia)			X		X	X						
A növénycsoportok jellemzői	X	X	X									
Növények felhasználási lehetőségei			X									
A növény és a környezet kapcsolata (ökológia)			X									
A Föld meteorológiai jellemzői				X	X							
Magyarország éghajlati viszonyai			X									
Meteorológiai műszerek			X									
A talaj alkotórészei, jellemzői			X	X	X							
Talajtípusok jellemzői			X	X								
Öntözés módjai					X							
Öntözés eszközei, gépei					X		X		X	X		
A talajművelés eljárásai								X	X	X	X	X
A talajművelés eszközei, gépei								X	X	X	X	X

A tápanyag-utánpótlás lehetőségei				X	X							
Trágyafélék jellemzői (szerves- és műtrágyák)					X							
A tápanyag-utánpótlás eszközei, gépei					X							
Védekezési eljárások a növényvédelemben						X						
A fontosabb kórokozók, kártevők, gyomok felismerése						X						
A növényvédelem eszközei, gépei						X						X
Termesztő berendezések												X
A kertészetben előforduló erő- és munkagépek									X	X	X	X
SZAKMAI KÉSZSÉGEK												
Olvasott szakmai szöveg megértése	X	X		X	X			X	X	X		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése							X				X	X
Szakmai nyelvű beszédkészség			X	X	X	X		X	X	X		X
Elemi számolási készség	X	X		X							X	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK												
Állóképesség				X	X	X	X	X	X	X	X	X
Mozgáskoordináció (testi ügyesség)						X	X	X	X	X	X	X
Testi erő					X	X		X	X	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK												
Határozottság								X	X	X	X	X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK												
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	X	X	X							
Körültekintés, elővigyázatosság									X	X	X	X
Gyakorlatias feladatértelmezés				X	X	X	X					

10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkaállalói ismeretek		
	Munkavédelmi szabályok	Tűz- és robbanásvédelem	Környezetvédelem
FELADATOK			
Munkavédelmi, balesetvédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, higiéniai és minőségbiztosítási jogszabályokat, hatósági előírásokat betart, betartat	X	X	
Környezetvédelmi jogszabályokat, hatósági előírásokat betart, betartat			X
Gondoskodik az áru- és vagyonvédelemről	X		
A munkaviszony megkezdésére, folytatására, megszűnésére, megszüntetésére vonatkozó szabályokat, előírásokat betart, betartat	X		
SZAKMAI ISMERETEK			

Baleset-, munka-, tűzvédelmi szabályok, higiéniai előírások	X	X	
Környezetvédelmi szabályok			X
Természetvédelem (védett növények)			X
Az áru- és vagyonvédelmi berendezések fajtái	X		
Az áru- és vagyonvédelmi berendezések használata	X		
Munkajogi fogalmak	X		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Olvasott szakmai szöveg megértése	X		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	X	X	
Szakmai nyelvű beszédkészség	X		X
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Felelősségtudat	X	X	X
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Határozottság	X	X	
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	X
Körültekintés elővigyázatosság		X	

11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák			Kerti munkák gyakorlat		
	Gyümölcsös növények telepítése	Zöldségnövények telepítése	Szőlő telepítése	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata	Szőlő telepítésének gyakorlata
FELADATOK						
Gyümölcsfát ültet	x			X		
Gyümölcsfajt meghatároz	x			X		
Támberendezést, kerítést fenntart a gyümölcsösben	x			X		
Gyümölcsöst gondoz, metsz				X		
Zöldmunkákat végez, hajtásokat kötöz a gyümölcsösben	X			x		
Talajt művel, tápanyag-utánpótlást végez a gyümölcsösben	x			X		
Gyümölcsöt betakarít	X			x		
Szőlő telepítését végzi			x			X
Szőlő-szaporítóanyagot előkészít, szaporítóanyagot ültet			X			x
Támberendezést, kerítést fenntart a szőlőültetvényben			x			X
A szőlő gondozását végzi, metsz			X			x
Zöldmunkákat végez, hajtásokat kötöz a szőlőültetvényben			x			X

Talajt művel, tápanyag-utánpótlást végez a szőlőültetvényben			X			x
Szőlőt betakarít			x			X
Talajt előkészít, tápanyag-utánpótlást végez a zöldségtermesztésben		X			x	
Zöldségnövényeket szaporít		x			X	
Növényápolási munkákat végez a zöldségtermesztésben		X			x	
Zöldségnövényeket betakarít		x			X	
Használja, karbantartja a gyümölcstermesztésben, a szőlőtermesztésben és a zöldségtermesztésben használatos eszközöket	x	x	x	x	x	X
SZAKMAI ISMERETEK						
Gyümölcsmorfológia	x			X		
Gyümölcsfajok, a gyümölcstermő növények csoportosítása, gyümölcsfajok felismerése	x			X		
Gyümölcstermő növények éghajlatigénye, talajigénye	X			x		
Gyümölcsfák ültetése	x			X		
Gyümölcsfák termőfelületének fenntartása	X			x		
A gyümölcsös trágyázása talajművelése, öntözése	x			X		
A gyümölcs betakarítása	X			x		
Szőlőmorfológia			x			X
Szőlőfajták			X			x
A szőlő éghajlatigénye, talajigénye			x			X
Szőlő ültetése			X			x
Termőszőlők metszése, a szőlő zöldmunkái			x			X
Talajmunkák, tápanyag-gazdálkodás a szőlőben			X			x
A szőlő betakarítása			x			X
Zöldségnövények morfológiája		X			x	
Zöldségfajok, a zöldségnövények felismerése		X			X	
A zöldségnövények éghajlatigénye, talajigénye		X			X	
A zöldségnövények termesztési módjai		X			X	
A zöldségnövények szaporítása, ápolási munkái		x			X	
A zöldségnövények betakarítása		X			x	
A gyümölcstermesztésben, a szőlőtermesztésben és a zöldségtermesztésben előforduló eszközök, anyagok, épületek, építmények	x			X		
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Olvasott szakmai szöveg megértése		X		x		
Szakmai nyelvű hallott szöveg megértése	X	x			x	x
Mennyiségérzék			x		X	
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Állóképesség	x	x	x	x	x	X
Monotónia-tűrés						x
Megbízhatóság	x	x	x	x	X	x

TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Irányíthatóság	x	x	x	x	X	X
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Ismeretek helyénvaló alkalmazása	X	X	x	x	x	x
Módszeres munkavégzés	x	X	x	x	x	x

A tantárgy értékelésének módja:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

Összefüggő szakmai gyakorlat:

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak/Témakörök
11024-16 Kerti munkák	Kerti munkák gyakorlat
	Gyümölcsös növények telepítésének gyakorlata
	Zöldségnövények telepítésének gyakorlata
	Szőlő telepítésének gyakorlata

Szakácssegéd képzés

Ellátásban részesülő tanulók:

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- autizmus spektrumzavarral küzdő,
- halmozotttan fogyatékos tanulók.

A képzés jogi háttere: A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

A képzésbe történő belépés feltételei:

- Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek (Szakképzési törvény 2019. LXXX. tv. 7.§ .)
- Pályaalkalmassági követelmények: nincs
- Gyakorlat szükségessége: nincs

A képzés szervezésének feltételei:

Személyi feltételek:

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek:

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimenti követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak:

Burgonyakoptató - burgonyaszeletelő - zöldség szeletelő
Egyetemes konyhagép
Elektromos kisgépek
Főző-sütőedények
Kézi szerszámok
Kézi turmix
Mérleg
Mosogatógép - edénytisztító gép - evőeszköz szárító
Mosogatómedencék
Munkaasztalok
Olaj-gyorssütő

Ajánlás a képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre:

Egyéni védőfelszerelés:

- Háromujjas lánckesztyű (jobbos, balos)
- Ötujjas lánckesztyű (jobbos, balos)
- Lánckötény
- Húsipari késélező –(csattogó)
-

Képzési szerkezet:

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:

		9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret				
	Kötött órák	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1	-	1

	Összesen	*11*	-	*11*
Szakmai elmélet és gyakorlat				
	Kötött órák	21	70	21
	Szabadon felhasználható órakeret	2	-	2
	Összesen	*23*	*70*	*23*
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		*heti: 34*	70	*heti: 34*

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

<u>Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében:</u>

		előkészítő 9/E évfolyam heti óraszám (36 hét)	9. évfolyam heti óraszám (36 hét)	Összefüggő (nyári) gyakorlat (2 hét)	10. évfolyam heti óraszám (35 hét)
Közismeret					
	Kötött órák	31	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	3	1	-	1
	Összesen	*34*	*11*	-	*11*
Szakmai elmélet és gyakorlat					
	Kötött órák	-	21	70	21
	Szabadon felhasználható	-	2	-	2

	órakeret				
	Összesen	-	*23*	*70*	*23*
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		*heti: 34*	*heti: 34*	70	*heti: 34*

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
11 518 16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	3		70	1	
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	1				
	Vendéglátás higiéniája	5			1	
12904-16 Ételkészítési ismeretek alapjai	Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet				1,5	
	Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat		12			17,5
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		9	12		3,5	17,5
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Szakmai követelménymodul	Tantárgyak/témakörök	Óraszám					Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam		
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati	
11518-16 Élelmiszerismeret	Általános élelmiszerismeret	108	0	70	35	0	143
	Táplálkozás ismeret	24					24
	Környezetvédelmi ismeretek	4					4
	Fogyasztóvédelem	4					8
	Élelmiszerek csoportjai I.	15					72
	Élelmiszerek csoportjai II.	15			5		5
	Élelmiszerek csoportjai III.	15			14		14
	Élelmiszerek csoportjai IV,	15			8		8
	Élelmiszerek csoportjai V.	16			8		8
11519-16 Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	Élelmiszerbiztonságról általában	36	0		0	0	36
	Élelmiszerbiztonsági alapfogalmak	4					4
	Élelmiszer mikrobiológia, tartósítás	16					16
	Kémia toxikológiai élelmiszerbiztonság	10					10

	Élelmiszerekre vonatkozó jogszabályok	6					6
	Vendéglátás higiéniája	0	0		35	0	35
	Vendéglátó üzlet kialakításának feltételei				16		16
	Személyi higiénia				4		4
	Vendéglátó tevékenység folytatásának követelményei				16		16
12804-16 Ételkészítési ismeretek alapjai	Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet	180	0		52,5	0	232,5
	A szakács szakma alapozó ismeretei	10					10
	Technológiai ismeretek	18					18
	Étel kiegészítők (saláták, salátaöntetek, köretek, főzelékek, mártások)	44					44
	Levesek, levesbetétek	36					36
	Meleg előételek				17,5		17,5
	Sós tésztaételek				14		14
	Vágóállatokból (sertéshúsból, marhahúsból) készíthető ételek	72					72
	Háziszárnyasokból készíthető ételek				21		21
	Ételkészítési ismeretek alapjai	0	432		0	612,5	1044,

	gyakorlat						5
	A szakács szakma alapozó ismeretei		36				36
	Technológiai ismeretek		36				36
	Étel kiegészítők (saláták, salátaöntetek, köretek, főzelékek, mártások)		54				54
	Levesek, levesbetétek		72				72
	Vágóállatokból (sertéshúsból, marhahúsból) készíthető ételek		234				234
	A szakács szakma alapozó ismeretei					14	14
	Technológiai ismeretek					14	14
	Étel kiegészítők (saláták, salátaöntetek, köretek, főzelékek, mártások)					56	56
	Levesek, levesbetétek					56	56
	Meleg előételek					98	98
	Sós tésztaételek					70	70
	Vágóállatokból (sertéshúsból, marhahúsból) készíthető ételek					182	182
	Háziszárnyasokból készíthető ételek					122,5	122,5
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		324	432		122,5	612,5	1491

Összes éves/ögy óraszám:	756	70	735	1561
Elméleti óraszámok/aránya	446,5/1561=28,6.%			
Gyakorlati óraszámok/aránya	1114,5/1561=71,4.%			

Alkalmazott oktatási módszerek:

- Magyarázat
- Elbeszélés
- Kiselőadás
- Megbeszélés
- Vita
- Szemléltetés
- Projekt
- Kooperatív tanulás
- Szimuláció
- Szerepjáték
- Házi feladat

Kompetenciák:

	Ételkészítés 1.	Ételkészítés 2.	Ételkészítési gyakorlat
FELADATOK			
Zöldség-gyümölcsárut tisztít, darabol, készít elő.			x
Segíti az áruátvételi, raktározási és selejtezési műveleteket			x
Kimérési, mérési műveleteket végez.			x
Egyszerű ételkészítési műveleteket hajt végre a főszakács vagy főszakács helyettes utasításai alapján.			x
Árut mozgat, pakol.			x
Edényzetet takarít, tart tisztán.			x

Bundázási műveleteket végez.			x
A konyha és kapcsolódó helységeinek takarításában, tisztántartásában vesz részt.			x
SZAKMAI ISMERETEK			
Alapanyag ismeret.	x	x	x
Előkészítő műveletek ismerete.	x	x	x
Tisztítási, darabolási műveletek ismerete.	x	x	x
Élelmiszer biztonsági ismeretek.	x	x	x
Nyersanyag, élelmiszer és étel szakosított tárolási ismeretek.	x	x	x
Konyhai edényzet és eszközök ismerete.	x	x	x
Szakmai nyelv, elnevezések ismerete.	x	x	x
Alapvető ételkészítési technológiák ismerete.	x	x	x
A konyha és helységei, azok funkciói ismerete.	x	x	x
Takarítási és tisztántartási ismeret.	x	x	x
Hulladékkezelési ismeret.	x	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Biztonságos kéziszerszám és konyhai gépkezelés, használat.			x
Érzékszervi készségek.			x
Szakmai nyelvű beszédkészség	x	x	x
Mennyiségérzék			x
FI-FO elv ismerete és alkalmazása	x		x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Precizitás	x	x	x
Elhivatottság			x
Pontos feladatvégrehajtás			x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Motiválhatóság	x	x	x
Segítségkérés, segítségnyújtás	x	x	x
Empatikus készség	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Helyzetfelismerés	x	x	x
Ismeretek helyes alkalmazása	x	x	x

	Ételkészítési ismeretek alapjai elmélet	Ételkészítési ismeretek alapjai gyakorlat	Ételkészítési ismeretek alapjai üzemi gyakorlat
FELADATOK			
Alkalmazza a raktározás szabályait	x	x	x
Elvégzi az egyéni előkészületeit		x	x

Előkészíti a tevékenységéhez szükséges munkaterületet, gépeket, berendezéseket, eszközöket, kéziszerszámokat, anyagokat, gondoskodik a tisztántartásukról		x	x
Alkalmazza a konyhai munkafolyamatok felépítését	x	x	x
Az egyéni munkavégzést megtervezi, megszervezi		x	x
Munkavégzésében együttműködik társaival		x	x
Tudja alkalmazni az elkészítésre kerülő ételek alapanyagainak kiméréséhez a súly- és az űrmértékeket		x	x
Nyers és feldolgozott élelmiszereket készít elő további felhasználásra: húst, halat, zöldség- és gyümölcsféléket, gombát, tojást, malomipari termékeket		x	x
Ételkészítési alap-, kiegészítő- és befejező műveleteket végez		x	x
Étel kiegészítőként kínált salátákat, önteteket készít, tálal		x	x
Főzelékeket készít, tálal		x	x
Köreteket készít, tálal		x	x
Hideg és meleg mártásokat készít, tálal		x	x
Leveseket és betéteit készíti és tálalja		x	x
Meleg előételeket készít, tálal		x	x
Sós tésztaételeket készít, tálal		x	x
Vágóállatok húsrészeiből ételeket készít, tálal		x	x
Házi szárnyasok felhasználásával ételeket készít, tálal		x	x
Ételeket jellegüknek megfelelően készen tart		x	x
Gondoskodik a maradványok tárolásáról, kezeléséről		x	x
Szükség szerint mosogat		x	x
Rendet, tisztaságot tart környezetében		x	x
Betartja az élelmiszerbiztonsági elvárásokat		x	x
Betartja a balesetvédelmi, a munkavédelmi és a tűzrendészeti szabályokat	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK			
Konyhai gépek, berendezések, eszközök, kéziszerszámok rendeltetésszerű, szakszerű használata		x	x
Súly- és űrmértékek alkalmazása		x	x
Ételkészítés alap-, kiegészítő- és befejező műveletei		x	x
Húsrészek (vágóállatok, házi szárnyasok) felismerése, húsok előkészítése		x	x

Növényi eredetű élelmiszerek és gombák felismerése és előkészítése		x	x
Étel kiegészítő saláták és öntetek	x	x	x
Főzelékek és feltétek	x	x	x
Köretek	x	x	x
Hideg és meleg mártások	x	x	x
Levesek és levesbetétek	x	x	x
Meleg előételek	x	x	x
Sós tésztaételek	x	x	x
Vágóállatok húsrészeiből készíthető ételek	x	x	x
Házi szárnyasok felhasználásával készíthető ételek	x	x	x
Élelmiszerbiztonsági alapismeretek	x	x	x
A konyha és kapcsolódó helyiségeinek higiéniai, tűzrendészeti és munkavédelmi szabályai	x	x	x
Munkahelyi és személyi higiénia	x	x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK			
Szakmai tartalmú hallott szöveg megértése	x	x	x
Írott szakmai szöveg olvasása, megértése	x	x	x
Szakmai tartalmú beszédkészség	x	x	x
Szakmai szövegek olvasható kézírása	x	x	x
Elemi számolási készség	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK			
Állóképesség		x	x
Koordinált motorikus mozgás		x	x
Szakmai alázat	x	x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK			
Irányíthatóság	x	x	x
Együttműködés	x	x	x
Konfliktuskezelő képesség	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK			
Áttekintő képesség	x	x	x
Egyszerű munkafolyamatok szervező képesség	x	x	x
Kommunikációs képesség	x	x	x

Összefüggő szakmai gyakorlat:

SNI/1 évfolyamot követően 70 óra

A SNI/1. évfolyamot követő szakmai gyakorlat szakmai tartalma: Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

- Technológiai alapismeretek
  - Az ételkészítés munkafolyamata
  - A nyers és feldolgozott élelmiszerek rendszerezése, kiválasztása
  - A zöldség és gyümölcsfélék fajtáinak szezonális áttekintése, rendszerezése
  - A zöldség és gyümölcsfélék előkésztése
  - Gombák rendszerezése és előkészítésük
  - Malomipari termékek és előkészítésük
  - Állati eredetű élelmiszerek rendszerezése és előkészítése
  - Az elkészítés műveletei: főzés, gőzölés, sütés, pirítás, párolás, mikrohullámú hőkezelés, füstölés
  - Elkészítést kiegészítő műveletek: sűrítési-, dúsítási-, bundázási eljárások, alaplevek, kivonatok, fűszerezés, ízesítés
  - Befejező műveletek: hőn tartás, adagolás, tálalás, díszítés

- Étel kiegészítők
  - Saláták, salátaöntetek
  - (Étel kiegészítőként kínált saláták)
  - Nyers-, főzéssel készített- és tartósított saláták
  - Salátaöntetek (dresszingek) ecet-olaj öntetek, tejtermék-, paradicsom-, majonéz-, vajmártás-, gyümölcs alapú öntetek
  - Salátabár összeállítása
  - A csírák szerepe, készítése és kínálása

- Köretek
  - Zöldségekből főzéssel, gőzöléssel, sütéssel és párolással készíthető zöldségköretek.
  - Főzéssel-, sütéssel-, pirítással-, főzéssel-sütéssel, párolással készíthető burgonyaköretek
  - Főzéssel, pirítással és párolással készíthető gabonaköretek.
  - Főzéssel, gőzöléssel, sütéssel, pirítással, párolással és gőzöléssel készíthető tésztaköretek.
  - Főzéssel, sütéssel, párolással készíthető gyümölcsköretek.
  - Vegyes
- Főzelékek

- Hagyományos és alternatív módon sűrített főzelékek

- Mártások, pecsenyelevek

Meleg mártások:

- Egyszerű meleg mártások
- Gyümölcsmártások
- Fehér mártások (tej- és bársonyos alap- és alapú mártások)
- Vajmártások (felvert mártások)
- Barnamártások
- Pecsenyelevek
- Csatnik

a. Hideg mártások:

- Majonéz alapú mártások
- Vinaigrette alapú mártások
- Egyéb hideg mártások
- Zománc mártások

- Levesek, levesbetétek

Híglevesek:

- Hús és csontlevesek
- Erőlevesek
- Magyaros híglevesek
- Összetett híglevesek
- Egyéb híglevesek
- Híglevesek betétei
- Sűrített levesek:
- Egyszerű sűrített levesek
- Pürélevesek
- Krémlevesek
- Hideg és meleg eljárással készített gyümölcslevesek
- Összetett sűrített levesek
- Alternatív módon sűrített levesek
- Nyáklevesek
- Sűrített levesek betétei

- Meleg előételek

  - Zöldség- és főzelékféléből készíthető meleg előételek (bundázott előételek, töltött előételek, ropogósok, felfújtak, csőben sültek, egyéb készítmények)
  - Tojásból készíthető meleg előételek (főtt tojások, bevert tojások, habart tojások, tojáslepények, tükörtojás, tálon sült tojás, rántott tojás, töltött tojás)
  - Tésztákból készíthető meleg előételek (vajastésztából készíthető meleg előételek, sós omlós tésztából készíthető meleg előételek, főtt tésztákból készíthető meleg előételek, palacsintából készíthető meleg előételek, fánkok, tekercsek, rétesek)
  - Rizottók
  - Sajtból készíthető meleg előételek (bundázott sajtok, ropogósok, felfújtak, egyéb készítmények)
  - Húsokból és belsőségekből készíthető meleg előételek (bundázott előételek, ropogósok, felfújtak, csőben sültek, egyéb készítmények)
- Sós tésztaételek
  - Egyszerű gyúrt és száraz tésztákból készíthető sós tésztaételek
  - Kevert tésztából készíthető sós tésztaételek
  - Élesztős tésztából készíthető sós tésztaételek
- Sertéshúsból készíthető ételek
  - Egészben sütéssel készíthető sertéshús ételek
  - Frissen sütéssel készíthető sertéshús ételek
  - Párolással készíthető sertéshús ételek
  - Főzéssel készíthető sertéshús ételek
  - Füstölt sertéshúsok
  - Disznótoros ételek
  - Belsőségekből készíthető sertéshús étele
- Házi szárnyasok húsából készíthető ételek
  - Csirkéből és jércéből sütéssel, párolással és főzéssel készíthető ételek
  - Pulykából sütéssel, párolással és főzéssel készíthető ételek
  - Kacsából sütéssel és párolással készíthető ételek
  - Libából sütéssel, párolással és főzéssel készíthető ételek
  - Galambból és gyöngyikéből sütéssel, párolással és főzéssel készíthető ételek

III. Négy évfolyamos szakiskolai képzés intézményünkben

		Magyar Képesítési Keretrendszer szint	Képzési terület	Ágazati besorolás	Képzéssorszám		
9.e előkészítő évfolyam						nappali	
Népi kézműves (Szőnyegszövő szakmairány)	Művészet	3	0214	-	01	nappali	van

<u>Népi kézműves-Szőnyegszövő szakirány képzés</u>

Ellátásban részesülő tanulók:

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- mozgásszervi fogyatékos,
- enyhe értelmi fogyatékos,
- autizmus spektrumzavarral küzdő,
- halmozotttan fogyatékos tanulók.

A képzés jogi háttere:

A speciális kerettanterv a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült.

A képzésbe történő belépés feltételei:

- Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- Egészségügyi alkalmassági követelmények: szükségesek (Szakképzési törvény 2019. LXXX. tv. 7.§ .)
- Pályaalkalmassági követelmények: nincs
- Gyakorlat szükségessége: nincs

A képzés szervezésének feltételei:

Személyi feltételek:

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek: Ajánlás a szakmai képzés lebonyolításához szükséges további eszközökre és felszerelésekre: nincs

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók közismereti, négy évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásnak, képzésnek tantárgyi rendszere:

Tantárgyak és óraszámok/ 2012

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám	11–12. évf. (átlag heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	72	1	68
Idegen nyelv	Idegen nyelv	1	72	1	68
Matematika	Matematika	1	72	1	68
Ember és	Erkölcstan	1	72	1	68

társadalom					
Informatika	Informatika	1	72	0,5	34
Testnevelés és sport	Testnevelés és sport	5	360	5	340
	Osztályfőnöki	1	72	1	68
Közismeret összesen		11	792	10,5	714
További szabad közismereti időkeret		1,75*	126	1,5	102
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1512	21	1428
További szabad szakmai időkeret (szabad sáv)		1,75**	126	2	136
Összefüggő szakmai gyakorlat			70+105		105

* 9. évfolyamon 2 óra, 10. évfolyamon 1,5 óra szabad időkeret áll rendelkezésre.

**9. évfolyamon 1,5, 10. évfolyamon 2 óra szabad időkeret áll rendelkezésre szakmai órákra.

Az éves óraszám megadásánál 9-11. évfolyamon 36 héttel, az utolsó 12. évfolyamon 32 héttel számolunk.

Tantárgyak és óraszámok/ 2020

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9. évf. (heti óraszám)	10. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám	11. évf. (heti óraszám)	12. évf. (heti óraszám)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	1	72	1	1	68
Idegen nyelv	Élő idegen	1	1	72	1	1	68

	nyelv						
Matematika	Matematika	1	1	72	1	1	68
Technológia	Digitális kultúra	1	1	72	1	1	68
Test-nevelés és egészségfej-lesztés	Testnevelés	5	5	360	5	5	340
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	68
Közismeret összesen		10	10	720	10	10	680
Szabad közismereti időkeret		1,5	1	90	1	1	68
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	21	1512	21	21	1428
Szabad szakmai időkeret		1,5	2	126	2	2	136
Összesen		34 óra	34 óra		34 óra	34 óra	-
Összefüggő szakmai gyakorlat		-	-	-	-	-	-

Az éves óraszám megadásánál 9-11. évfolyamon 36 héttel, az utolsó 12. évfolyamon 32 héttel számolunk.

Képzési szerkezet:

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében/2020:

	9/E évf. (36 hét)	9. évf. (36 hét)	gyak.* (2 hét)	10. évf. (36 hét)	gyak.* (3 hét)	11. évf. (36 hét)	gyak.* (3 hét)	12. évf. (32 hét)
Közismeret								
Kötött órák	31	10	-	10	-	10	-	10
Szabadon felhasználható órakeret	3	1,5	-	1	-	1	-	1
Összesen	34	11,5	-	11	-	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat								
Kötött órák	-	21	70	21	105	21	105	21
Szabadon felhasználható órakeret	-	1,5	-	2	-	2	-	2
Összesen	-	22,5	70	23	105	23	105	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)	heti: 34	heti: 34	70	heti: 34	105	heti: 34	105	heti: 34

Szakmai óraszám összesen: 3482 óra.

A sajátos nevelési igényű, nem enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében/2020:

		9. évf. (36 hét)	gyak.* (2 hét)	10. évf. (36 hét)	gyak.* (3 hét)	11. évf. (36 hét)	gyak.* (3 hét)	12. évf. (32 hét)
Közismeret								
	Kötött órák	10	-	10	-	10	-	10
	Szabadon felhasználható órakeret	1,5	-	1	-	1	-	1
	Összesen	11,5	-	11	-	11	-	11
Szakmai elmélet és gyakorlat								
	Kötött órák	21	70	21	105	21	105	21
	Szabadon felhasználható órakeret	1,5	-	2	-	2	-	2
	Összesen	22,5	70	23	105	23	105	23
Mindösszesen (teljes képzés ideje)		heti: 34	70	heti: 34	105	heti: 34	105	heti: 34

Szakmai óraszám összesen: 3482 óra.

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak heti óraszáma évfolyamonként szabadsáv nélkül/2012/2020:

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám										
		9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam	
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy
11500-12	Munkahelyi egészség és	0,5		70			105			105		

Munkahelyi egészség és biztonság	biztonság											
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.										0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.										2	
10681-12 Népi kézműves vállalkozás működtetése	Művészettörténet	1			1			1			1	
	Általános néprajz	1			1							
	Rajz gyakorlatok		1			1			2			1
	Népi kézműves szakmai alapismeretek	1			1			1				
	Népi kézműves vállalkozásismeretek, marketing	1			1			1			1	
10692-12 Szőnyegszövés	Szőnyegszövő szakmai ismeretek	2			2			2			2	
	Szőnyegszövő szakmai néprajz	1,5			1			1				
	Szőnyegek szövése		10			11			11			11,5

	gyakorlat											
	Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat		2			2			2			2
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		7	14		6	15		6,5	14,5
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21		105	21		105	21	

A szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak és témakörök óraszáma évfolyamonként

Szakmai követelmény-modul	Tantárgyak/témakörö	Óraszám											Összesen
		9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	
1500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	18											18
	Munkavédelmi alapismeretek	4											4
	Munkahelyek kialakítása	4											4
	Munkavégzés személyi feltételei	2											2
	Munkaeszközök biztonsága	2											2

	Munkakörnyezeti hatások	2									2
	Munkavédelmi jogi ismeretek	4									4
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.								16		16
	Munkajogi alapismeretek								4		4
	Munkaviszony létesítése								4		4
	Álláskeresés								4		4
	Munkanélküliség								4		4
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.								64		64
	Nyelvtani rendszerezés 1.								10		10
	Nyelvtani rendszerezés 2.								10		10
	Nyelvi készségfejlesztés								24		24
	Munkavállalói szókinc								20		20
10001-12 Népi kézműves vállalkozás működtetés	Művészettörténet	36		36		36			32		140
	Egyetemes művészettörténet	18		18		18			16		70
	Magyar	18		18		18			16		70

művészettörténet										
Általános néprajz	36		36							72
Tárgyi néprajz	12		12							24
Folklór			8							8
Ünnepkörök, szokáso	12		8							20
Tájegységek néprajza	12		8							20
Rajz gyakorlat		36		36		72		32		176
Színtan		12		6		6				24
Ornamentika		6		6		30		10		52
Szakrajzi alapismeretek		12		12		18		12		54
Térábrázolás		6		12		18		10		46
Népi kézműves szakmai alapismerete	36		36		36					108
Mesterségbemutató, vásár	12		12		12					36
Szakmai előmenetel	8		8		8					24
Zsűriztetés	8		8		8					24
Szakmai fórumok	8		8		8					24
Népi kézműves vállalkozásismeret, marketing	36		36		36		32			140
Népi kézműves	36		36							72

		marketing alapjai										
		Népi kézműves vállalkozási alapismeretek					36		32		68
10692-12	Szőnyegszövés	Szőnyegszövő szakma ismeretek	72		72		72		64		280
		Textiltörténet	12		12		12		10		46
		Szövőeszközök típusa	10		10		10		4		34
		A fonás története, fonószerkezetek	9		9		9		9		36
		A felvetés története, felvetőszerkezetek	9		9		9		9		36
		A szövés története, szövőszerkezetek	14		14		14		16		58
		A textilipar nyersanyagai	12		12		12		12		48
		Fonalfestés	6		6		6		4		22
		Szőnyegszövő szakma néprajz	54		36		36				126
		Tájegységek gyapjúszövés kultúrája, szőnyegei	27		18		18				63
		Korok és szőnyegek	27		18		18				63

	Szőnyegek szövése gyakorlat		360			396			396			368	1520
	Felvetés		72			36			36			36	180
	Egyszerű csíkritmusok szövése		216			180			180			188	764
	Székely festékesek, kilimek szövéstechnikái		36			144			144			108	432
	Befejező műveletek		36			36			36			36	144
	Szőnyegszövő szakma rajz gyakorlat		72			72			72			64	280
	Kötéstan		9			9			9			9	36
	Csíkritmusok, folyamatos és zárt kompozíciók		9			9			9			9	36
	Festékes szőnyegek kompozíciói, motívumai		18			18			18			18	72
	Mintagyűjtemény, tervdokumentáció készítése, archiválás		36			36			36			28	136
Összes éves elméleti/gyakorlati óraszám:		288	468		252	504		216	540		208	464	2940
Összes éves/ögy óraszám:		756		70	756		105	756		105	672		3220
Elméleti óraszámok/aránya		964 /29,9%											

Gyakorlati óraszámok/aránya	2256/70,1 %

Alkalmazott oktatási módszerek:

- magyarázat
- megbeszélés
- szemléltetés
- házi feladat
- teszt
- szerepjáték
- kooperatív tanulás

11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság					
	alapismeretek	kialakítása	személyi feltételei	biztonsága	hatások	Munkavédelmi jogi ismeretek
FELADATOK						
Tudatosítja a munkahelyi egészség és biztonság jelentőségét	x					
Betartja és betartatja a munkahelyekkel kapcsolatos munkavédelmi követelményeket		x				
Betartja és betartatja a munkavégzés személyi és szervezési feltételeivel kapcsolatos munkavédelmi követelményeket			x			
Betartja és betartatja a munkavégzés tárgyi feltételeivel kapcsolatos munkavédelmi követelményeket				x		
A munkavédelmi szakemberrel, munkavédelmi képviselővel együttműködve részt vesz a munkavédelmi feladatok ellátásában		x	x	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK						

A munkahelyi egészség és biztonság, mint érték	x					
A munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések hátrányos következményei	x					x
A munkavédelem fogalomrendszere, szabályozása	x					x
Munkahelyek kialakításának alapvető szabályai		x				
A munkavégzés általános személyi és szervezési feltételei			x			
Munkaeszközök a munkahelyeken				x		
Munkavédelmi feladatok a munkahelyeken						x
Munkavédelmi szakemberek és feladataik a munkahelyeken						x
A munkahelyi munkavédelmi érdekképviselet						x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK						
Információforrások kezelése		x		x	x	
Biztonsági szín- és alakjelek		x				
Olvasott szakmai szöveg megértése	x	x	x	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK						
Felelősségtudat			x		x	x
Szabálykövetés	x					x
Döntésképesség					x	
TÁRSAS KOMPETENCIÁK						
Visszacsatolási készség	x				x	
Irányíthatóság			x		x	
Irányítási készség			x		x	
MÓDSZERKOMPETENCIÁK						
Rendszerező képesség	x				x	x

Körültekintés, elővigyázatosság		x			x	
Helyzetfelismerés		x		x	x	

11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.			
	Munkajogi alapismeretek	Munkaviszony létesítése	Álláskeresés	Munkanélküliség
FELADATOK				
Munkaviszonyt létesít	x	x		
Alkalmazza a munkaerő piaci technikákat			x	
Feltérképezi a karrierlehetőségeket			x	
Vállalkozást hoz létre és működtet				x
Motivációs levelet és önéletrajzot készít			x	
Diákmunkát végez		x		
SZAKMAI ISMERETEK				
Munkavállaló jogai, munkavállaló kötelezettségei, munkavállaló felelőssége	x	x		
Munkajogi alapok, foglalkoztatási formák	x	x		
Speciális jogviszonyok (önkéntes munka, diákmunka)	x	x		
Álláskeresési módszerek			x	
Vállalkozások létrehozása és működtetése				x
Munkaügyi szervezetek			x	
Munkavállaláshoz szükséges iratok		x		
Munkaviszony létrejötte		x		
A munkaviszony adózási, biztosítási, egészség- és	x	x		

nyugdíjbiztosítási összefüggései				
A munkanélküli (álláskereső) jogai, kötelezettségei és lehetőségei			x	x
A munkaerőpiac sajátosságai (állásbörzék és pályaválasztási tanácsadás)			x	x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Köznyelvi olvasott szöveg megértése	x	x	x	x
Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban	x	x	x	x
Elemi szintű számítógép használat	x	x	x	x
Információforrások kezelése	x	x	x	x
Köznyelvi beszédkészség	x	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Önfejlesztés	x	x	x	x
Szervezőkészség			x	x
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Kapcsolatteremtő készség		x	x	x
Határozottság	x	x	x	x
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Logikus gondolkodás	x	x	x	x
Információgyűjtés	x	x	x	x

11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.			
	rendszerezés I.	rendszerezés II.	készségfejlesztés	Munkavállalói szókincs
FELADATOK				

Idegen nyelven:				
bemutatkozik (személyes és szakmai vonatkozással)	x	x	x	x
egyszerű alapadatokat tartalmazó formanyomtatványt kitölt	x	x	x	x
idegen nyelvű szakmai irányítás, együttműködés melletti munkát végez				x
SZAKMAI ISMERETEK				
Idegen nyelven:				
közvetlen szakmájára vonatkozó gyakran használt egyszerű szavak, szókapcsolatok				x
a munkakör alapkifejezései				x
SZAKMAI KÉSZSÉGEK				
Egyszerű formanyomtatványok kitöltése idegen nyelven	x			x
Szakmai párbeszédben elhangzó idegen nyelven feltett egyszerű kérdések megértése, illetve azokra való reagálás egyszerű mondatokban	x	x	x	x
SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK				
Fejlődőképesség, önfejlesztés		x	x	
TÁRSAS KOMPETENCIÁK				
Nyelvi magabiztosság	x	x	x	
Kapcsolatteremtő készség		x	x	
MÓDSZERKOMPETENCIÁK				
Információgyűjtés		x	x	
Analitikus gondolkodás			x	

A tantárgy értékelésének módja:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 54. § (2) a) pontja szerinti értékeléssel.

Összefüggő szakmai gyakorlat:

Négy évfolyamos oktatás közismereti képzéssel

1/9. évfolyamot követően 70 óra

2/10. évfolyamot követően 105 óra

3/11. évfolyamot követően 105 óra

Az összefüggő nyári gyakorlat egészére vonatkozik a meghatározott óraszám, amelynek keretében az összes felsorolt elemet kötelezően oktatni kell az óraszámok részletezése nélkül, a tanulók egyéni kompetenciafejlesztése érdekében.

Szakmai követelménymodulok	Tantárgyak/Témakörök
10681 – 12 Népi kézműves vállalkozás működtetése	Rajz gyakorlat
	Színtan
	Ornamentika
	Szakrajzi alapismeretek
	Térábrázolás
10692-12 Szőnyegszövés	Szőnyegek szövése gyakorlat
	Felvetés
	Egyszerű csíkritmusok szövése
	Székely festékesek, kilimek szövéstechnikái
	Befejező műveletek

	Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlatok
	Kötéstan
	Csíkritmusok, folyamatos és zárt kompozíciók
	Festékes szőnyegek kompozíciói, motívumai
	Mintagyűjtemény, tervdokumentáció készítése, archiválás

Szakképző iskola

helyi tanterv

(Kifutó rendszerben)

Képzési program

I.Szakképző Iskola céljai, feladatai, kompetenciái

Jogi háttér:

- Közismereti kerettanterv a szakképző iskolák számára

Célok, feladatok:

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségi területek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését.

Fejlesztési területek – nevelési célok:

Az erkölcsi nevelés:

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk jelentősége. Ismer a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket.

A családi életre nevelés:

A tanuló jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megi smeri a takarékosság, takarékoskodás alapvető technikáit.

A testi és lelki egészségre nevelés:

A tanulónak igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése:

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak.

A tanulás tanítása:

A tanuló megismer olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését.

Pályaorientáció.

A tanuló tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával kapcsolatban.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

A tanuló törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki.

Médiatudatosságra nevelés:

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

A tanuló saját életvitelével tekintettel van a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés:

A tanulás kompetenciái

A tanuló a 9-10. évfolyam végére képes figyelmét összpontosítva kitartóan, önállóan tanulni, saját tanulását megszervezni. A tanuláshoz való hozzáállása pozitív. Képes motivációja folyamatos fenntartására, felismeri képességeinek, készségeinek erős és gyenge pontjait, munkáját tárgyilagosan értékeli

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét.

A digitális kompetenciák

A tanuló egyre motiváltabbá válik az IKT-eszközök használatában. A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. Önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását.

A szakképző iskola heti óraszámai:

A közismereti és szakmai tantárgyak óraszámai

Területek		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Közismereti tantárgyak	Kötött órák	15 óra	9 óra	6 óra
	Szabadon tervezhető órakeret	3 óra	2 óra	3,5 óra
	Összesen	*18 óra*	*11 óra*	*9,5 óra*
Szakmai tantárgyak	Kötött órák	14,5 óra	23 óra	23 óra
	Szabadon tervezhető órakeret	2,5 óra	2 óra	2,5 óra
	Összesen	*17 óra*	*25 óra*	*25,5 óra*
Heti összes óraszám		35 óra	36 óra	35 óra

A közismereti tantárgyak óraelosztása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra	–
Idegen nyelv	2 óra	2 óra	2 óra
Matematika	2 óra	1 óra	–
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	5 óra	5 óra	5 óra***
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
*Szabadon tervezhető órakeret***	*1 óra*	*0 óra*	*1,5 óra*
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

* A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek.

** A szabadon tervezhető órakeret felhasználásáról az iskola dönt, így például a digitális kultúra oktatását is beemelheti a helyi tantervébe (ehhez a kerettanterv külön digitális kultúra tantárgyi kerettantervet is ajánl).

*** A szakképző iskola 11. évfolyamán a középfok számára készült testnevelés kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. (Ez nem érvényes a három órásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra [9–11.] készült.)

Elméleti és gyakorlati képzés:

Elméleti képzés:

- Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző iskolában folyik.
- A szakképző iskolában az iskolai rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján és a szakképzési törvénynek a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni.

Gyakorlati képzés:

- Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésből áll.
- Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés – az összefüggő szakmai gyakorlat és az összefüggő szakmai gyakorlaton keletkezett mulasztás pótlása 75 kivételével – csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető.
- Az iskolai rendszerű szakképzésben az összefüggő szakmai gyakorlat a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott gyakorlat része.
- A szakképző iskolában az iskolai rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján és a szakképzési törvénynek a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni.

A tanulók szakképző felvételének feltételei:

- Iskolai előképzettség.
- Egészségügyi és munka alkalmassági feltételek.
- Iskolaorvos munka alkalmassági vizsgálata méri fel a tanuló fizikai alkalmasságát, a szakmaválasztás lehetőségét.

A szakmák kiválasztásának alapelvei:

- Az általános iskolában jól begyakorolt, ismert munkafázisra épüljön.
- Közel álljon a gyermek érdeklődéséhez, motiválhatóságához.
- Adjon lehetőséget sikerélményük, kreativitásuk kibontakozásához.

- Biztosítsa az egyszerű betanulást igénylő munkafolyamat elsajátításának képességét.
- Készítsen fel az önálló életkezdésre az egyéni lehetőségek figyelembevételével. az alapfokon megszerzett műveltségi anyag szinten tartása és elmélyítése
- A tervszerű nevelő-oktatómunka során az alapképességek fejlesztése mellett a mindennapi életben hasznosítható és tovább építhető általános és szakmai ismeretek nyújtása.
- A tanulók felkészítése a munkavállalói szerepre.
- Elsősorban praktikus ismereteket kell oktatni.

Szakképzési évfolyamok száma:

- Kizárólag szakképzési évfolyamokon folyhat a nevelés-oktatás a szakközépiskolában, ha a szakközépiskola olyan tanulót készít fel a komplex szakmai vizsgára, aki teljesítette a szakképzési évfolyamra történő belépés követelményeit.
- A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére a szakközépiskolában az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítés keretében a szakképzési évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakközépiskola a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a 13-14. (első-második szakképzési) évfolyamon szervezi meg.

Hiányzások kezelése a szakképző évfolyamokon:

Elméleti hiányzások kezelése a szakképző évfolyamokon:

- A tanköteles tanuló kivételével megszűnik a tanulói jogviszonya annak, aki egy tanítási éven belül igazolatlanul harminc (30) tanítási óránál többet mulaszt, feltéve hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább két alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire.
- A tanulói jogviszony megszűnéséről az iskola írásban értesíti a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt, továbbá minden esetben a tanuló állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárat.
- Gyakorlati hiányzások kezelése a szakképző évfolyamokon:
- A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

- A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti iskola házirendjében meghatározottak szerint.
- Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

A szakképesítés alapadatai

A szakképesítés azonosító száma: 3 0214 01

A szakképesítés megnevezése: Népi kézműves

Szakirány megnevezése: Szőnyegszövő

Tanulmányi terület: Művészet

Iskolai rendszerű képzés esetén az évfolyamok száma: 3 év, 2 év

Népi kézműves vállalkozás működtetése	Művés zettört ének		Általános néprajz				Rajz gyakorlat				Népi kézműves szakmai alapismeretek				Népi kézműves vállalkozási smeret, marketing	
	Egyetemes művészettörténet	Magyar művészettörténet	Tárgyi néprajz	Folklór	Ünnepkörök, szokások	Tájegységek néprajza	Színtan	Ornamentika	Szakrajzi alapismeretek	Térábrázolás	Mesterségbemutató, vásár	Szakmai előmenetel	Zsűriztetés	Szakmai fórumok	Népi kézműves marketing alapjai	Népi kézműves vállalkozási alapismeretek
FELADATOK																
Folyamatosan bővíti szakmai művészeti, néprajzi ismereteit	x	x	x		x	x									x	x
Kialakítja, berendezi műhelyét, műhelygalériáját											x				x	x
Kialakítja és kezeli raktárát											x				x	x
Hagyományőrző rendezvényeket látogat											x				x	x

Mesterség bemutatót tart, bemutatókon, vásárokon, pályázatokon részt vesz											x	x			x	x
Zsűrizteti termékeit, törekszik minőségi munkavégzésre													x		x	x
Tájékozódik szakmai fejlődésének lehetőségeiről, szakmai pályázatok, továbbképzések, szakmai fórumok, érdekképviseleti szervezetekt, különféle szakmai rangok, címek (Népművészet Ifjú Mestere, Népi iparművész) megszerzésének módjáról												x	x	x	x	x
A hagyományos mintakincs alapján az alapanyag, forma, funkció és a díszítmény harmonikus egységét alkalmazva alkot		x	x										x			
Figyelemmel kíséri a kortárs kézművesek tevékenységét		x									x	x	x	x		
Vállalkozást indít, és működtet															x	x
Üzleti tervet készít															x	x
Kiépíti, létrehozza saját arculatát, promociós anyagokat, cégért készít															x	

Piackutatást végez, meghatározza a célközönséget, kivitelezési koncepciót alakít ki															x	
Kialakítja értékesítési csatornáit															x	x
Költségkalkulációt, árkalkulációt készít, alapanyag szükségletet számol, tájékozódik az alapanyag beszerzés lehetőségeiről															x	x
Garanciát vállal munkájára,															x	x
Gondoskodik a biztonságos raktározásról,																x
Gondoskodik a kész termék csomagolásáról, ellátja a megfelelő információkkal															x	x
Dokumentálja munkáit (rajzos, műszaki, fotó dokumentáció)							x	x	x	x					x	
Gondoskodik munkavédelmi szabályok betartásáról és baleset megelőzésről																x
Dokumentál, elvégzi/elvégezteti a szükséges adminisztrációt																x
SZAKMAI ISMERETEK																
Népművészet,			x	x	x	x										

néprajz alapjainak ismerete																
A művészettörténet stíluskorszakai, szellemi és tárgyi sajátosságai	x	x														
Különböző társadalmi rétegek hagyományos környezete, tárgykultúrája változásainak ismerete	x	x	x			x										
Jelentős bemutatók, pályázatok ismerete												x	x	x		
A zsűriztetés lehetőségeinek ismerete													x	x		
A műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjainak ismerete															x	x
A műhely, műhelygaléria berendezésének munkavédelmi, környezetvédelmi, szakmai, és látványosság szempontjából történő kialakításának ismerete															x	x
A raktár kialakításának, működtetésének, a raktárkezelés szabályainak ismerete																x

Vállalkozási formák ismerete																x
Piackutatás és marketing alapjainak ismerete															x	
Saját promotálás készítésének ismerete											x				x	
A költségkalkuláció, árképzés ismerete																x
Üzleti terv, SWOT analízis készítésének ismerete															x	x
A kivitelezési és műhelyrajz készítése alapjainak, egyezményes jeleinek, és pontos használatuknak ismerete							x	x	x	x						
A népi kézműves termékeinek értékesítési formái, lehetőségeinek ismerete															x	x
Szerzői jog szabályainak ismerete													x			
Jelentős alkotók, kiemelkedő alkotások ismerete											x	x	x	x		
A szakmai életút lehetőségeinek, szakmai elismeréseknek az ismerete												x				
Szerszámok																x

munkaeszközök ismerete Alapanyagok és azok beszerzése lehetőségeinek ismerete																
Munka-, baleset-, és tűzvédelem alapjainak ismerete																x

Szőnyegszövés	Szőnyegszövő szakmai ismeretek							
	Munkavédelmi, balesetvédelmi ismeretek	Textiltörténet	Szövőeszközök típusai, ismerete	A tonas tortenete, fonószerkezetek	A felvetés története, felvetőszerkezetek	A szövés története, szövőszerkezetek fejlődése	A textilipar nyersanyagai	Fonalfestés
FELADATOK								
Kialakítja, berendezi, balesetmentesen működteti műhelyét, baleset esetén ellátja a sérültet	x		x	x	x	x		x
Folyamatosan bővíti szakmai, néprajzi ismereteit		x	x	x	x	x	x	x
A textil kultúra néprajzi és szakmai hagyományainak figyelembevételével a szőnyegszövés elméleti anyaga birtokában, dolgozik Megtervezi a munkafolyamatokat	x							
Berendezi a műhelyét	x		x	x	x	x	x	x
Beszerzi az eszközöket, kéziszerszámokat, alapanyagokat	x		x	x	x	x	x	x

Forrásanyagot gyűjt, mintagyűjteményt készít		x						x
Megtervezi/tervezteti a szőnyeget, értelmezi a tervet, látványtervet, szakrajzot készít, megtervezi a szövéstechnikát		x	x			x	x	
Kiválasztja, kiszámolja a szükséges láncfonal mennyiséget,								x
Szövő kereten-, állványon elkészíti a felvetést	x		x		x	x	x	
A szövőszékhez, felveti/felvetteti a láncot			x		x	x	x	
A szövőszéken befűzi a nyüstökbe és a bordába a láncfonalat		x	x		x	x	x	
Kiválasztja és előkészíti a vetülékfonalat		x	x	x		x	x	
Az állványt/szövőszéket szövésindításhoz működőképessé teszi,	x							
Próbaszövést végez	x							
Törekszik minőségi munkavégzésre								x
Megszövi a munkadarabot	x							
Festékeseket, szőnyegeket, csergéket, pokrócféléket, tarisznyákat és egyéb gyapjúból, kenderből, rongyból készült textíliákat sző	x							
Adjusztálja a nyersterméket	x						x	
Csomagolja, értékesíti a készterméket							x	
Dokumentál		x						
Betartja a munkavédelmi előírásokat	x							
SZAKMAI ISMERETEK								
Szőnyegek és a szövés kultúrtörténetének, szakmai és néprajzi hagyományainak tudatos használata (egyetemes és magyar)		x						
Szőnyegkészítés műveleti, kivitelezési sorrendjének ismerete és betartása		x						
Fonás eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x			x				
Felvetés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x		x				

Szövés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x	x		x			
Szövés alapanyagainak ismerete, a természetes alapanyagok tudatos használata							x	x
Festékes szőnyegek minta-, szín- és kompozíciós variációinak ismerete, alkalmazása		x				x		x
Festékes szőnyeg szövéstechnikáinak, technológiáinak ismerete, használata	x							
Kárpát-medence, a gyimesi-, moldvai csángók, és bukovinai székelyek gyapjúszövő kultúrájának ismerete		x				x		x
Kárpát-medencében, valamint a gyimesi-, moldvai csángóknál és a Bukovinában használt szövéstechnikák ismerete		x				x		x
Tervek és műhelyrajzok megértése és értelmezése								x
Szőnyegszövés technikáinak ismerete, alkalmazása	x							
Szőnyegeken alkalmazható mintakincs ismerete, felhasználása		x						x
Szőnyegek szövéstechnológiáinak ismerete, alkalmazása	x	x						
Végső adjusztálás módjainak ismerete, alkalmazása		x					x	
Csomagolás, a terméken elhelyezendő információ ismerete, használta		x					x	
Szövő szakma jeles képviselői munkásságának ismerete		x						x

Szőnyegszövés	Szőnyegek szövése gyakorlat				
	Felvetés	Egyszerű csíkritmusok szövése	Gyapjúszövés technikái	Székely festékesek, kilimek szövés technikái	Befejező műveletek
FELADATOK					
Kialakítja, berendezi, balesetmentesen működteti a műhelyét	x	x	x	x	x
Folyamatosan bővíti szakmai, néprajzi ismereteit		x	x	x	x
A textil kultúra néprajzi és szakmai hagyományainak figyelembevételével a szőnyegszövés elméleti anyaga birtokában, dolgozik. Megtervezi a munkafolyamatokat	x	x	x	x	x
Berendezi a műhelyét	x	x	x	x	x
Beszerzi az eszközöket, kéziszerszámokat, alapanyagokat	x	x	x	x	
Forrásanyagot gyűjt, mintagyűjteményt készít		x	x	x	
Megtervezi/tervezteti a szőnyeget, értelmezi a tervet, látványtervet, szakrajzot készít, megtervezi a szövéstechnikát		x	x	x	
Kiválasztja, kiszámolja a szükséges láncfonal mennyiséget,	x	x	x	x	
Szövő kereten-, állványon elkészíti a felvetést	x				
A szövőszékhez, felveti/felvetteti a láncot	x				
A szövőszéken befűzi a nyüstökbe és a bordába a láncfonalat	x	x	x	x	
Kiválasztja és előkészíti a vetülékfonalat	x	x	x	x	
Az állványt / szövőszéket szövésindításhoz működőképessé teszi,	x	x	x	x	
Próbaszövést végez		x	x	x	

Törekszik minőségi munkavégzésre	x	x	x	x	x
Megszövi a munkadarabot		x	x	x	
Festékeseket, szőnyegeket, csergéket, pokrócféléket, tarisznyákat és egyéb gyapjúból, kenderből, rongyból készült textíliákat sző		x	x	x	x
Adjusztálja a nyersterméket					x
Csomagolja, értékesíti a készterméket					x
Dokumentál					x
Betartja a munkavédelmi előírásokat		x	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK					
Szőnyegek és a szövés kultúrtörténetének, szakmai és néprajzi hagyományainak tudatos használata (egyetemes és magyar)	x	x	x	x	
Szőnyegkészítés műveleti, kivitelezési sorrendjének ismerete és betartása		x	x	x	x
Fonás eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x	x	x	
Felvetés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x				
Szövés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete		x	x	x	
Szövés alapanyagainak ismerete, a természetes alapanyagok tudatos használata	x	x	x	x	x
Festékes szőnyegek minta-, szín- és kompozíciós variációinak ismerete, alkalmazása		x	x	x	
Festékes szőnyeg szövéstechnikáinak, technológiáinak ismerete, használata		x	x	x	
Kárpát-medence, a gyimesi-, moldvai csángók, és bukovinai székelyek gyapjúszövő kultúrájának ismerete		x	x	x	
Kárpát-medencében, valamint a gyimesi-, moldvai csángóknál és a Bukovinában használt szövéstechnikák ismerete		x	x	x	
Tervek és műhelyrajzok megértése és értelmezése	x	x	x	x	
Szőnyegszövés technikáinak ismerete, alkalmazása		x	x	x	
Szőnyegeken alkalmazható mintakincs ismerete, felhasználása	x	x	x	x	
Szőnyegek szövéstechnológiáinak ismerete, alkalmazása	x	x	x	x	
Végső adjusztálás módjainak ismerete, alkalmazása					x

Csomagolás, a terméken elhelyezendő információ ismerete, használta					x
Szövő szakma jeles képviselői munkásságának ismerete		x	x	x	x

Szőnyegszövés	Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat			
	Kötéstan	Csíkritmusok, folyamatos és zárt kompozíciók	Festékes szőnyegek kompozíciói, motívumai	Mintagyűjtemény, tervdokumentáció készítése, archiválás
FELADATOK				
Folyamatosan bővíti szakmai, néprajzi ismereteit	x	x	x	x
A textil kultúra néprajzi és szakmai hagyományainak figyelembevételével a szőnyegszövés elméleti anyaga birtokában, dolgozik. Megtervezi a munkafolyamatokat		x	x	x
Forrásanyagot gyűjt, mintagyűjteményt készít	x	x	x	x
Megtervezi/tervezteti a szőnyeget, értelmezi a tervet, látványtervet, szakrajzot készít, megtervezi a szövéstechnikát	x	x	x	x
Kiválasztja, kiszámolja a szükséges láncfonal mennyiséget,	x			
Kiválasztja és előkészíti a vetülékfonalat	x	x	x	x
Próbaszövést végez	x			
Törekszik minőségi munkavégzésre	x	x	x	x
Dokumentál	x	x	x	x
Betartja a munkavédelmi előírásokat	x	x	x	x
SZAKMAI ISMERETEK				
Szőnyegek és a szövés kultúrtörténetének, szakmai és néprajzi hagyományainak tudatos használata (egyetemes és magyar)	x	x	x	x

Szőnyegkészítés műveleti, kivitelezési sorrendjének ismerete és betartása	x	x	x	x
Fonás eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x	x	x
Felvetés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x	x	x
Szövés eszközeinek, fejlődéstörténetének ismerete	x	x	x	x
Szövés alapanyagainak ismerete, a természetes alapanyagok tudatos használata	x	x	x	x
Festékes szőnyegek minta-, szín- és kompozíciós variációinak ismerete, alkalmazása	x	x	x	x
Festékes szőnyeg szövéstechnikáinak, technológiáinak ismerete, használata	x	x	x	x
Kárpát-medence, a gyimesi-, moldvai csángók, és bukovinai székelyek gyapjúszövő kultúrájának ismerete	x	x	x	x
Kárpát-medencében, valamint a gyimesi-, moldvai csángóknál és a Bukovinában használt szövéstechnikák ismerete	x	x	x	x
Tervek és műhelyrajzok megértése és értelmezése	x	x	x	x
Szőnyegszövés technikáinak ismerete, alkalmazása	x	x	x	x
Szőnyegeken alkalmazható mintakincs ismerete, felhasználása	x	x	x	x
Szőnyegek szövéstechnológiáinak ismerete, alkalmazása	x	x	x	x
Végső adjusztálás módjainak ismerete, alkalmazása				x
Csomagolás, a terméken elhelyezendő információ ismerete, használta				x
Szövő szakma jeles képviselői munkásságának ismerete				x

Alkalmazott oktatási módszerek:

- magyarázat
- elbeszélés
- kiselőadás
- megbeszélés
- vita
- szemléltetés
- házi feladat

II.Szakiskolai és szakképző iskola tanulóinak vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja:

A tanulmányok alatti vizsgák szabályozásáról a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletének 64-73§ rendelkezik.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati),
- és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgákról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani.

A jegyzőkönyvön fel kell tüntetni a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét. A jegyzőkönyv a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét, annak az iskolának a megnevezését, amellyel tanulói jogviszonyban áll, a vizsgatárgy megnevezése mellett az írásbeli vizsga időpontját, értékelését, a szóbeli vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását, a végleges osztályzatot,a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét, az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását tartalmazza.

Az iskola igazgatója az írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztatópedagógusoktól. A dolgozatok egy év múlva selejtezhetők.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli. A vizsgáról készült jegyzőkönyv (az elnök és a tagokaláírásával) az iskola irattárában 5 évig kerül megőrzésre.

A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének alapelvei:

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

Ha a szakképző intézmény oktatóinak szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan oktatót kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt a szakképző intézményben szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a szakképzési államigazgatási

szerv bízza meg. A vizsgát megelőzően legalább 1 héttel az igazgatóhelyettes értesíti (szóban) az érintetteket. A vizsgákon a tanuló osztályfőnöke tanácskozási joggal vehet részt.

A vizsgabizottság legalább három főből áll:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár

Elnök által ellátandó feladatok:

- felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, lebonyolításáért,
- ellenőrzi a vizsgázók adatait,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- a vezeti a vizsgabizottság értekezleteit,
- vezeti a vizsgák jegyzőkönyvét,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- ha kell szavazást rendel el,
- elnöki feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

Kérdező tanár(ok) által ellátandó feladatok:

- csak megfelelő tanári végzettséggel szakképzettséggel jogosult az adott tantárgy tanítására (Nkt. 3. melléklet),
- kérdező tanár a tanulót tanító gyógypedagógus/ szaktanár legyen.

Ellenőrző tanár által ellátandó feladatok:

- felel a vizsga szabályszerűségéért,
- csak megfelelő tanári végzettséggel szakképzettséggel jogosult az adott tantárgy tanítására (Nkt. 3. melléklet).

Igazgató által ellátott feladatok:

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért.

E feladata ellátása során

- előkészíti a vizsgát, és a vizsgabizottság munkáját,
- gondoskodik a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért,
- dönt minden olyan ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását.

A vizsgák írásbeli, szóbeli, illetve gyakorlati vizsgarészekből állhatnak.

Az írásbeli vizsgák lebonyolításáank szabályai:

- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógusúgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó, szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban is leteheti.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenői időt kell biztosítani.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával az időpont feltüntetésével lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsgál lebonyolításának szabályai:

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és amennyiben szükséges kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt.
- Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi,logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A gyakorlati vizsga lebonyolításának szabályai:

- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, ha a vizsgatevékenység megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató oktató által értékelhetően –így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai programformájában – kell elkészíteni.
- A gyakorlati vizsgarész szabályait akkor kell alkalmazni, ha a tantárgy helyi tantervben meghatározott követelményei eltérő rendelkezést nem állapítanak meg.

- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A gyakorlati vizsgarészt a vizsgafeladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni. Az értékelésben fel kell tüntetni a vizsgázó nevét, születési helyét és idejét, a tanszak megnevezését, a vizsgamunka tárgyát, a végzett munka értékelését és a javasolt osztályzatot.
- Az értékelést a gyakorlati oktatást végző szaktanár írja alá.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

Az értékelés rendje, a minősítés:

A tanulói teljesítmények értékelésében az iskola a hagyományos 5 fokozatúosztályzat-skálát alkalmazza: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

Sajátos nevelési igényű tanulók sérülés specifikus segédeszközei a vizsgák során, az igényt megalapozó fogyatékosséági típusonként:

<u>Mozgásszervi fogyatékos tanuló:</u>

- speciális, egyéni szükséglethez igazodó eszközök,
- csúszásgátlók,
- ceruzafogók.

<u>Látási fogyatékos tanuló:</u>

- nagyító,
- Braille írógép,
- írásvetítő,
- projektor,
- speciális segédsezközök,
- beszélő számítógépes program,
- olvasótelevízió.

Hallási fogyatékos tanulók:

- kártyák,
- speciális segédeszközök.

Enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- egyéni szükségletek biztosítása,
- munkaidő megnövelése,
- segédeszközök biztosítása (számológép).

Autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló:

- számítógépes program,
- egyéni szükségletek biztosítása,
- folyamatábrák.

Készségfejlesztő Iskola

helyi tanterv

I. Készségfejlesztő Iskola pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, kompetenciái

Jogszabályi háttér:

- 110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról,
- Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók számára
- Az középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9–10. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Az középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Készségfejlesztő (gyakorlati) kerettantervek a készségfejlesztő iskolák számára

Ellátásban részesülő tanulók:

- középsúlyos értelmi fogyatékos,
- autizmus spekrtumzavarral küzdő,(lásd Autizmus spekrtumzavarral küzdő tanuló nevelésének-oktatásának helyi tanterve)
- halmozotttan fogyatékos tanuló.

A szakiskolába kerülés előzményei, feltételei:

A Szakértői Bizottság javaslata alapján (8. évfolyam végén) kerülnek az értelmileg akadályozott tanulók középfokú oktatásba. A képzés 2+2 éves. A 9-10. évfolyam közismereti tanterve után, a 11-12. évfolyamom gyakorlati képzéssel bővül az elméleti oktatás. A 9-10. évfolyamot az általános műveltségi és praktikus ismereteket közvetítő tartalmán túl, súlypontosan veszi figyelembe a gyakorlati évfolyamokra való felkészítést.
A szakma tanítása mellett, megváltozott arányban folytatódik a műveltségi és gyakorlati ismereteket közvetítő képzés.

Az értelmileg akadályozott gyermek legfontosabb jellemzői a tanulás szempontjából:

- Általánosan meglassúbbodott fejlődési tempó.
- Sokszínű, nagyon változatos az egyes képességek megléte és azok szintjei.
- A gyakori ismétlések, különféle érzékszervek bevonásával történő tapasztalatszerzés és gyakorlás szükségessége.
- A belső motiváltság alacsony szintű.
- Kommunikációs szituációk feldolgozásának nehézségei.
- Az általánosítás, a transzfer (más helyzetekre való átvitel és sikeres alkalmazás) nehézségei.
- Jó utánzási készség.
- Tanult rutinok, szabályok szituációhoz kötött felidézése, alkalmazása.
- A vizuális megsegítés hatékony alkalmazása.
- Érzelmi kötődés.
- Monotóniatűrés.

A Nemzeti alaptanterv pedagógiai feladatok helyi megvalósítása:

- Testi és lelki egészségre nevelés: a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók fizikai adottságai igen eltérőek lehetnek, ezért szükséges az egyedi adottságaikra, szükségleteikre és lehetőségekre is tekintettel lenni.
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése: fő feladat megtanítani tanulóinknak, hogy ismerjék fel és tudják kifejezni saját érzelmeiket, legyen tisztában saját erősségeikkel és ismerjék fel saját határaikat, bizonytalanságaikat, képesek legyenek segítséget kérni és elfogadni.
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés: egészséges öntudat fejlesztése.
- Médiatudatosságra nevelés: kommunikáció lehetőségei közül az adott tanuló számára legmegfelelőbb kiválasztása és tanítása.
- Tanulás tanítása: pedagógus fő feladata a személyiség kibontakoztatása, a tehetséggondozás, az egyéni érdeklődési kör megismerése és a tanuló támogatása.
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: a közvetlen társadalmi és természeti környezet

megismerése és az ezekkel való harmonikus kapcsolat kialakulásának elősegítése. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók elsősorban saját élményeken keresztül, tapasztalás révén ismerkedhetnek nemzeti kultúránk értékeivel.

- A gazdasági és pénzügyi nevelés: a tanuló megismeri a társadalmi munkamegosztás alapjait, formálódnak ismeretei a pénz értékéről, a beosztó családi költségvetés betartásáról.

Kulcskompetenciák:

- Kommunikációs kompetenciák: Ezen nevelési-oktatási formában idegen nyelv oktatása nem folyik, a hangsúly az anyanyelvi kompetenciákra helyeződik.
- Digitális kompetenciák: verbális kommunikációra képtelen tanulók esetén helyettesítő jelleggel egyaránt alkalmazunk különféle IKT-eszközöket.
- Matematikai kompetenciák: cél az egyszerű logikai összefüggések felismerése, az ismeretek hatékony előhívása és alkalmazása.
- Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A saját személyiségének ismerete, a viselkedésszabályozás alapjai, a társas kapcsolatok szabályrendszerének megismerése. Cél a harmonikus, reális önértékeléssel, pozitív énképpel rendelkező személyiség kibontakoztatása.
- A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái.

A Készségfejlesztő iskola feladata és alapelvei:

Az értelmileg akadályozott fiatal felnőtt oktatása – nevelése – képzése felkészíti a tanulókat:

- a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra,
- társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
- egyszerű munkavégzésben siker elérésére,
- reális célok kitűzésére.

Ezeket a feladatokat a következő alapelvek alkalmazásával kell teljesíteni:

- A speciális nevelés során, az egyéni bánásmód és egyéni haladás elvét szükséges alkalmazni.
- Elsősorban gyakorlati ismereteket kell oktatni.
- A kommunikációs és szociális képességeket folyamatosan fejleszteni kell.

Tananyag elsajátíttatás módszerei:

- Kooperatív tanulás: a kortársakkal való közös munka fejlesztik a tanulók értelmi és szociális-érzelmi képességeit.
- Együttműködés: csökkentheti a zavaró magatartásmennyiségét és intenzitását a tanórák alatt.
- Differenciált oktatás.
- Egyéni képességek, készségek figyelembe vétele.

A Készségfejlesztő iskola célja, feladata:

- Felkészíteni a sikeres társadalmi integrációra.
- A szakmák eleminek megtanítása.
- A tanulók felkészítése majdani felnőttkori lehetőségeikre.
- Az értelmileg akadályozott fiatal felnőtt oktatása-nevelése:
  - a legáltalánosabb élethelyzetekben történő eligazodásra, helyes cselekvésre,
  - a szükséges segítség igénylésére és elfogadására,
  - társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására,
  - egyszerű munkavégzésben siker elérésére,
  - reális vágyak és célok kitűzésére.
- A hátrányok minimalizálása, a meglévő képességek optimális fejlődése érdekében.
- A tanulók eredményes fejlesztő támogatása – együttműködve a szülőkkel, gondviselőkkel, egyéb szoros (és a törvényes képviselő által jóváhagyott) kapcsolati személyekkel – folyamatos, komplex és egymásra épülő gyógypedagógiai tevékenységet igényel.
- A sikeres tanulás-tanítás feltétele a jól átlátható, tagolt és ösztönző tanulási környezet, a kis lépésekben történő haladás és a fokozatosság elvének érvényesülése, a cselekvésbe ágyazott, tapasztalati úton történő tanulás, a gyakori ismétlés.
- Értelmileg akadályozott tanulók nevelésének-oktatásának célja is a minél önállóbb, harmonikus életvezetésű felnőtté válás.

Ezeket a feladatokat a következő alapelvek alkalmazásával kell teljesíteni:

- A speciális nevelés során, az egyéni bánásmód és egyéni haladás elvét szükséges alkalmazni.
- Elsősorban praktikus ismereteket kell oktatni.
- A kommunikációs és szociális képességeket folyamatosan kell fejleszteni.

Tankönyvek és taneszközök kiválasztásának szempontjai:

Az évenként megjelenő tankönyvkínálatból a választás szempontjai:

- A speciális igényű tanulók számára olyan tankönyveket, feladatlapokat, füzeteket és egyéb szemléltető eszközt szükséges választani, melyek a figyelem és érzékelés zavarait részben kompenzálják.
- Kivitelezésük szépsége, minősége hatékony eszköze a motivációnak.
- Tartalmuk, megfogalmazásuk illeszkedjen a tanulók értelmi és érzelmi sajátosságához.
- A pedagógus kreativitását, szakmai tudását magukba foglaló saját készítésű szemléltető eszközök, feladatlapok nélkülözhetetlenek a képzés sikeréhez.

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9-10 évfolyamának közismereti képzése:

- **Célok és feladatok:**

A készségfejlesztő iskola 9-10. közismereti évfolyamai az általános iskolai nevelés-oktatás koncepcionális folytatása. A nevelés-oktatás célja az általános iskolában elsajátított életkezdéshez, pályaválasztáshoz kapcsolódó ismeretek megerősítése, a gyengébb vagy sérült funkciók fejlesztése, kompenzálása, a felnőtt életben elérhető munkatevékenységek iránti motiváció felkeltése, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához szükséges kompetenciák, magatartásformák kialakítása, a gyakorlati képzés sikerének megalapozása. A képzés során fejlődnek a tanuló ismeretei a nemzeti öntudat és hazafias nevelése. Erősödik szűkebb környezetével és közösségével való együttműködése. Az önismeret és társas kapcsolati

kultúra terén a képzés lehetőséget nyújt a felnőtt életben betöltendő feladatokkal kapcsolatos reális énkép és önismeret kialakulására. A testi és lelki életre nevelés során a készségfejlesztő iskolai képzés közismereti tantárgyai között túlsúlyban lévő testnevelés kiemelten fontos szerepet játszik a helyes életmódra nevelésben, a felnőttként követendő életvitel megalapozásában.

Tantárgyi struktúra és óraszámok/2012

A nevelés – oktatás - fejlesztés területei	Tantárgy	9 – 10. évfolyam		
		9. évfolyam	10. évfolyam	2 tanéves óraszám
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	5	5	360
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	5	5	360
	Társadalmi ismeretek	1	1	72
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki óra	1	1	72
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Életvitel és gyakorlat	4	4+1	288
	Gyakorlati képzés előkészítése	2+3	2+3	144

Természeti környezet	Környezet- és egészségvédelem	2	2	144
Művészetek	Ének-zene	1,5+0,5	2	126
	Ábrázolás-alakítás	2	2	144
Informatika	Információs eszközök használata	2	2	144
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
	Szabad időkeret	3,5	4	270
Összesen		35	36	2556

Tantárgyi struktúra és óraszámok/2020

1. 2. Műveltségi terület	3. 4. Tantárgy	5. Heti óraszám		6. 2 tanéve 7. óraszám
		8. 9. évfolyam	9. 10. évfolyam	
10. Magyar nyelv és irodalom	11. Kommunikáció 12. (Magyar nyelv és irodalom)	13. 5	14. 5	15. 360
16. Matematika	17. Számolás-mérés 18. (Matematika)	19. 5	20. 5	21. 360
22. Történelem és állampolgári ismeretek	23. Állampolgári ismeretek	24. 1	25. 1	26. 72
27. Természettudomány és földrajz	28. Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	29. 2	30. 2	31. 144
32.	34. Ének-zene	35. 2	36. 2	37. 144

33. Művészetek	38. Ábrázolás-alakítás 39. (Vizuális kultúra)	40. 2	41. 2	42. 144
43. Technológia	44. Digitális kultúra	45. 2	46. 2	47. 144
48. Testnevelés és egészségfejlesztés	49. Testnevelés	50. 5	51. 5	52. 360
	53. Osztályfőnöki óra 54. (Közösségi nevelés)	55. 1	56. 1	57. 72
58. 59. Egyéb	60. Életvitel és gyakorlat	61. 4	62. 4	63. 288
	64. Gyakorlati képzés előkészítés	65. 66. 2+3	67. 68. 2+3	69. 70. 144
71.	72. Szabad időkeret	73. 3	74. 3	75. 216
76. Összesen		77. 34	78. 34	79.

<u>Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12 évfolyamának közismereti képzése:</u>

- **Célok és feladatok:**

A készségfejlesztő iskola tanulói számára készült kerettanterv célja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő gyakorlati tevékenységek kiválasztása, a minél teljesebb körű felkészítés az iskola utáni gyakorlati feladatok ellátására. A képzés célja, hogy kialakítsa a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, ellátása és minél önállóbb gyakorlása iránt, támogassa a gyakorlati műhelyekben elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakulását. A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása.

A nevelés - oktatás - fejlesztésterületei	Tantárgy	11	12	
		Heti	Heti	2 éves
Anyanyelv és kommunikáció	Kommunikáció	2+1	2+1	144
Társadalmi környezet	Számolás-mérés	1,5+0,5	1,5+0,5	108
	Etika	1	1	72
	Osztályfőnöki	1	1	72
Természeti környezet	Környezet és egészségvédelem	1	1	72
Testnevelés	Testnevelés	5	5	360
Szabadon választott		1,5+0,5	1,5+0,5	108
Közismeret összesen		13	13	936
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20 óra/hét	20 óra/hét	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1 584
Összesen		35	35	2 520

Tantárgyi struktúra és óraszámok/2020

Műveltségi terület	Tantárgy	11. évfolyam	12. évfolyam	
		Heti	Heti	2 éves
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	2+1	2+1	144
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	1+1	1+1	72
Természettudomány és földrajz	Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	1	1	72
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	360
	Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1	1	72
Szabad időkeret		2	2	108
Közismeret összesen		12	12	864
Gyakorlati tevékenység	Készségfejlesztő kerettantervek	20	20	1440
Szabad készségfejlesztő időkeret		2	2	144
Készségfejlesztő időkeret összesen		22	22	1 584
Összesen		34	34	2 448

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11-12 évfolyamának gyakorlati képzése:

KERT- ÉS PARKÁPOLÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ TANTERV:

A kert és parkápoló tevékenységek végzése közben a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, a szakma tanulásához, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése. Olyan elméleti és gyakorlati ismeretanyagot nyújtani és megtanítani, amelyek nélkülözhetetlenek a kert és parkápolás munkafolyamatai során az adott feladatok közvetlen elvégzéséhez. Kialakítani bennük a rend iránti igény, a rend megteremtésének és fenntartásának, valamint megőrzésének képességét. Szeressék a természetet, segítséggel tudják vonzóvá tenni környezetüket, szívesen tartózkodjanak, és dolgozzanak a jó levegőn, az időjárásnak megfelelő öltözködés felismerésével. Sajátítsák el, és irányítással, képességeikhez mérten minél önállóbban végezzék a házi kertek, közterületek, parkok gondozási, ápolási munkálatait.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2012

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
A kert és parkápoláshoz szükséges általános ismeretek			
1. Anyag-és eszközismeret	30	15	15
2. Éghajlati ismeretek, tanulmányi séta /szabadon tervezhető órakeret/	20	10	10
3. Talajtani ismeretek	20	10	10
Park és kertfenntartási ismeretek			
4. A parkot, kertet alkotó növények és szaporításuk	34	17	17
5. A parkot, kertet, díszkertet alkotó növények ápolása	40	20	20
Munka és környezetvédelmi ismeretek			
6. Baleset megelőzés az iskolában	20	10	10
7. Baleset megelőzés a gyakorlatokon	24	12	12
8. Teendők balesetek bekövetkezésekor	12	6	6
9. Környezetünk védelme	16	8	8
Szakmai gyakorlat			
10. Gyakorlati anyag- és eszközismeret	20	10	10
11. Park és kertfenntartási gyakorlatok	100+86	50+43	50+43
12. A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat.	408	204	204
13. A parkok, kertek műtárgyainak fenntartása	34	17	17
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2020

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	12
2 éves órakeret	864
Ebből kötött	778
Szabadon tervezhető órakeret	86

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
A kert és parkápoláshoz szükséges általános ismeretek			
1. Anyag-és eszközismeret	30	15	15
2. Éghajlati ismeretek, tanulmányi séta /szabadon tervezhető órakeret/	20	10	10
3. Talajtani ismeretek	20	10	10
Park és kertfenntartási ismeretek			
4. A parkot, kertet alkotó növények és szaporításuk	34+86	17+43	17+ 43
5. A parkot, kertet, díszkertet alkotó növények ápolása	40	20	20
Munka és környezetvédelmi ismeretek			
6. Baleset megelőzés az iskolában	20	10	10
7. Baleset megelőzés a gyakorlatokon	24	12	12
8. Teendők balesetek bekövetkezésekor	12	6	6
9. Környezetünk védelme	16	8	8
Szakmai gyakorlat			
10. Gyakorlati anyag- és eszközismeret	20	10	10

11. Park és kertfenntartási gyakorlatok	100	50	50
12. A parkokat, kerteket, díszkerteket alkotó növények ápolása gyakorlat.	408	204	204
13. A parkok, kertek műtárgyainak fenntartása	34	17	17
Szabadon tervezhető órakeret	86	43	43

Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő tanterv:

Olyan elméleti ismeretanyagot nyújtani és megtanítani, amelyek nélkülözhetetlenek a szövés gyakorlati munkafolyamatai során az adott feladatok közvetlen elvégzéséhez. A képességekhez mérten megtanulni minél önállóbban szőni és használati termékeket (terítő, tarisznya, párna, szőnyeg) előállítani. Olyan korszerű elméleti és gyakorlati szakmai tudás, műveltség megalapozása és elsajátítása, amely hozzájárul a tanulók minőségi életviteléhez és támogatja a szabadidő hasznos eltöltését. A szövéshez szükséges textilipari nyersanyagok és eszközök megismerése, adekvát használatának gyakorlása és elsajátítása. A képességek függvényében szövött használati tárgyak készítése, egyéni ötletek megvalósítása az alkotómunkában. Szövéstörténeti alapismeretek, népi motívumok, hagyományok megismerése, az esztétikai érzék fejlesztése és a népművészet iránti érdeklődés felkeltése. A gyakorlati tevékenységek során használt eszközök körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő alkalmazásának elsajátítása.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2012

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.

1. Anyagismeret	26	13	13
2. Szakmai ismeret	40	20	20
3. Tervezés	24	12	12
4. Népművészeti alapismeretek	12	12	-
5. Esztétika, néprajz	12	-	12
6. Szakmai gyakorlat	404+58	202 +29	202+29
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2020

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret	26	13	13
2. Szakmai ismeret	40	20	20
3. Tervezés	24	12	12
4. Népművészeti alapismeretek	12	12	-
5. Esztétika, néprajz	12	-	12
6. Szakmai gyakorlat	404+58	202 +29	202+29
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Háztartástan – életvitel készségfejlesztő tanterv:

Járuljon hozzá olyan ismeretek, készségek elsajátításához és szokások kialakításához, amelyekkel a tanulók - képességeikhez mérten kisebb irányítás mellett - képessé válnak a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és a házimunkához tartozó feladatok elvégzésére. Az elméleti ismereteket minél teljesebben, pontosabban és körültekintően legyenek képesek alkalmazni a gyakorlatban. Ismerjék a munka- baleset- és környezetvédelmi szabályokat, azok betartásával kitartóan végezzék a tevékenységeket. Ismerjék a háztartásban használt eszközök, gépek alkalmazási területeit és azokat tudják biztonságosan működtetni, rendeltetésszerűen használni. Alakuljon ki az igény az ápolt megjelenésre, a tiszta, rendezett és harmonikus környezetre, erősítse a környezettudatos szemléletet és magatartásformát. A szociális képességek fejlesztésével és a munkatevékenységek gyakorlásával növelje a fiatalok esélyegyenlőségét a társadalmi élet minden területén.

A konyhai tevékenységek során alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a konyhai eszközök, gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű ételek elkészítése, higiéniai szokások kialakítása. Vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, pénzhasználat, áru kiválasztása, a vásárlás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása. Takarítóeszközök hatékony használata, tisztítószerek fajtáinak megismerése, körültekintő, balesetvédelmi előírásoknak megfelelő használata, szelektív hulladékgyűjtés alapjainak elsajátítása. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása. Vágott és cserepes növények gondozásának elsajátítása. Lakáskultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése, rendezett környezet iránti igény kialakítása. Balesetvédelem a munkafolyamatok végzése során.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2012

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Konyhatechnika	240	120	120
2. Takarítás	72+58	36+ 29	36+29
3. Mosás	32	16	16
4. Vasalás	32	16	16
5. Varrás	80	40	40
6. Virágápolás	32	16	16
7. Lakáskultúra	30	15	15
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2020

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / Évfolyam	11-12.	11.	12.

1. Konyhatechnika	240	120	120
2. Takarítás	72+58	36+ 29	36+29
3. Mosás	32	16	16
4. Vasalás	32	16	16
5. Varrás	80	40	40
6. Virágápolás	32	16	16
7. Lakáskultúra	30	15	15
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Textil- és fonalmentő készségfejlesztő tanterv:

A tanulók részére a textil- és fonalmentő tevékenységek bemutatása, megtanítása, gyakorlása, a szükséges készségek elsajátítása és önálló - részben önálló alkalmazása. Olyan szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a készségfejlesztő kerettanterv munkaterületének megfelelő munkatevékenységeket, munkaköröket. A textil- és fonalmentés során az alapanyagok és felhasználásuk megismerése, a gépek rendeltetésszerű használatának elsajátítása, egyszerű használati tárgyak elkészítése, munkahelyi szokások kialakítása. Textilek bontásával és feldolgozásával kapcsolatos teendők gyakorlása (tervezés, kellékek és eszközök kiválasztása, a feldolgozás során felmerülő problémák kezelése), kulturált viselkedési szokások elsajátítása. Ruhagondozási műveletek – mosás, vasalás, varrás – gyakorlása és elsajátítása, a textíliáknál tanult előzetes ismeretek alkalmazása, piktogramok helyes értelmezésének megtanulása. A varráshoz használatos eszközök, alapanyagok, öltésfajták megismerése, ruhajavítás és egyszerűbb munkadarabok készítése segítséggel.

A tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2012

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret/ fonalmentés	32	16	16
2. Anyagismeret/ textilmentés	32	16	16
3. Eszközhasználat, baleset megelőzés	32	16	16
4. Fonalmentés menete	120	60	60
5. Textilmentés menete	142	71	71
6. Kapcsolódó más gyakorlati tevékenységek (üzemlátogatás, tanulmányi séta)	24+58	16+29	8+29
7. Mérés, csomagolás, tárolás	16	8	8
8. Textil és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása	72	40	32
9. Ismétlés, rendszerezés	48	16	32
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Tanterv teljesítéséhez javasolt óraterv 2020

Évfolyamok	11-12.
Heti órakeret	8
2 éves órakeret	576
Ebből kötött	518
Szabadon tervezhető órakeret	58

Témakör / évfolyam	11-12.	11.	12.
1. Anyagismeret/ fonalmentés	32	16	16
2. Anyagismeret/ textilmentés	32	16	16
3. Eszközhasználat, baleset megelőzés	32	16	16
4. Fonalmentés menete	120	60	60
5. Textilmentés menete	142	71	71
6. Kapcsolódó más gyakorlati tevékenységek (üzemlátogatás, tanulmányi séta)	24+58	16+29	8+29
7. Mérés, csomagolás, tárolás	16	8	8
8. Textil és fonalmentés termékeinek mindennapi hasznosítása	72	40	32
9. Ismétlés, rendszerezés	48	16	32
Szabadon tervezhető órakeret	58	29	29

Elvárt teljesítmény:

- Legyenek képesek egyéni szükségleteikhez mért differenciált támogatással viszonylag önálló életet élni, (napközbeni foglalkoztatással, illetve védőmunkahelyi, vagy részmunkaidőben integrált munkában).
- Legyenek képesek egyszerű, betanítást igénylő munkákat ellátni.
- Jussanak el az önkiszolgálás minél magasabb fokára, lakhatási lehetőségükn ek függvényében lakóközösségükbe, lakókörnyezetükbe történő integrálódásra.
- Legyen igényük és képességük kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a kulturális javak fogyasztására, egészséges életmódra, környezetük megóvására.

Értékelés:

- Az értékelés célja a tanulók fejlesztése. Ennek érdekében az értékelés alapjának tekintjük a tanuló önmagához képest történő fejlődésének a mértékét.
- A tantárgyi ismeretek elsajátításának mértéke, az ismeretek alkalmazásának foka, és a munkához, feladatvégzéshez való hozzáállás.

Értékelés formái:

- A pozitív személyiségfejlődés érdekében a készségfejlesztő iskolai képzésben szerepet kapnak a motiváló hatású értékelési formák: szóbeli (dicséret, figyelmeztetés, kedves programon való részvétellel történő jutalmazás stb.) és írásbeli értékelés továbbá az érdemjeggyel történő értékelés.
- Év végén szöveges értékeléssel. (Bizonyítvány.)
- A havonkénti vagy hetenkénti érdemjeggyel történő értékelés lehetősége a csoportban tanítóknak szabad választása.

A szöveges értékelés a 9 – 12. évfolyamon:

- Kiválóan teljesített (5)
- Jól teljesített (4)
- Megfelelően teljesített (3)
- Gyengén teljesített (2)
- Felzárkóztatásra szorul (1)

Gyakorlati vizsga:

A legalább 2 tanéves gyakorlati képzés teljesítése után a tanulók az elsajátított ismeretekből és gyakorlatokból vizsgát tesznek.

Számonkérés formái: A számonkérés történhet írásban vagy szóban.

Írásbeli és szóbeli számonkérés formái:

- tankönyvekhez kapcsolódó mérőlapok
- gyógypedagógus által összeállított feladatlapok, mérőlapok

A továbbhaladás, magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- Az adott évfolyamon valamennyi szöveges értékelésből legalább „gyengén teljesített" minősítést kapott a tanuló.
- A tanév végi „felzárkoztatásra szorul" minősítést kapott javítóvizsgán javíthat.

Fejlesztő program:

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció célja, hogy az iskolai fejlesztés során jelentősen csökkentse a fogyatékosságból eredő szomatikus és pszichés hátrányokat, elősegítse a szociális érést. Az egyéni fejlesztéshez szükséges tartalmak, eszközök, módszerek megtalálásának, az egyéni fejlesztési program kidolgozásának alapjául a szakértői bizottság véleményében foglalt javaslatok, valamint a rendszeres gyógypedagógiai diagnózis, az értékelések eredményei szolgálnak.

Kiemelten:

- az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, koncentráció, grafomotoros ügyesség, tájékozódás, gondolkodás, vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- a szociális és kommunikációs tevékenységek segítése,
- a mozgásállapot javítása.

A hátrányok csökkentésén, kompenzálásán túl fontos szerepet kap a tehetséggondozás, az egyéni adottságok megerősítése, a valós erőfeszítésen, egyéni teljesítményen alapuló sikerélmény biztosítása is

Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola Helyi tanterv

I.Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző iskola pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai

Törvényi háttér:

A törvényi szabályozás módosulásával lehetővé vált, hogy a társadalmi igények figyelembevételével, megfeleljünk azoknak az elvárásoknak, hogy intézményünkben az általános iskolai és speciális szakiskolai nevelési és oktatási feladatok ellátása mellet, a súlyosan sérült gyermekek számára az eddigi egyéni, fejlesztő felkészítési lehetőségeken túl, a nappali rendszerű ellátás keretei között számukra fejlesztő iskolai oktatást szervezzünk.

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján - 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet
- A NAT-ban meghatározott elveket „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei" dokumentum a Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulókfejlesztő nevelésének - oktatásának irányelvei fejezet iránymutatása alapján.

A fejlesztő nevelés-oktatás tanulói:

A fejlesztő iskola tanulói súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek. A súlyos és halmozott fogyatékosságuk hátterében a rendszerint korai életszakaszban bekövetkező, a központi idegrendszert érintő komplex károsodás áll. Ez az egész életük során fennálló állapot, melyre jellemző, hogy a kommunikáció, a beszéd, a mozgás, az értelem és az érzékelés-észlelés minimálisan két területén súlyos, vagy legsúlyosabb mértékű zavar mutatható ki. Ennek következtében pszichofizikai teljesítményük eltér az átlagtól, tevékenységükben akadályozottá válnak és társadalmi részvételben, korlátozottak lehetnek.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló:

A súlyos és halmozott fogyatékosság az egész élet során fennálló állapot, amelyre jellemző, hogy a testi struktúrák károsodása következtében az alapvető humán funkciók – mint a kommunikáció, a mozgás, a megismerő funkciók, az érzékelés-észlelés és az önkiszolgálás – minimálisan két területén súlyos vagy legsúlyosabb mértékű funkciózavar tapasztalható. Ennek következtében az érintett személy pszichofizikai teljesítményei extrém mértékben eltérnek az átlagtól, így tevékenységeiben erősen akadályozottá válik, és társadalmi részvételében jelentősen korlátozott lehet. E tanulók speciális segítséget igényelnek szükségleteik kielégítése, egészségük megtartása, az emberi, a dologi és a természeti világhoz való viszonyuk kialakítása és a társadalom életében való aktív részvétel érdekében.

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulókat jellemezheti:

- Jelentősen átlag alatti intellektuális teljesítmény
- Gyakran súlyos, agyi eredetű mozgáskorlátozottság
- Az adaptív működés károsodása
- Kommunikációs zavar

Ezek a fejlődésbeli eltérések és tevékenységbeli akadályozottságok a pedagógiai megsegítés, nevelés, oktatás, fejlesztés szempontjából sajátos igényként jelentkezik. A súlyos fokú organikus károsodásuk következtében környezetük egész életen át tartó gondoskodására, folyamatos, komplex segítségre szorulnak.
Személyiségük kibontakoztatása és életminőségük javítása érdekében fejlesztő iskolai oktatásra van szükségük.

A fejlesztő nevelés-oktatást az oktatásért felelős miniszter rendeletében foglaltak alkalmazásával, a szülő igénye, a gyermek állapota és a szakértői bizottság, fejlesztő foglalkozások heti óraszámára vonatkozó javaslatának figyelembevételével kell megszervezni. A foglalkozások igazodnak a tanév rendjéhez.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei:

- A kommunikáció és az interakció elve: a nevelés folyamatot kölcsönös párbeszéden alapuló emberek közötti kapcsolatként kell felépíteni.
- A normalizáció és a participáció elve: olyan életfeltételek és életmodellek váljanak hozzáférhetővé, melyek a lehető legjobban megközelítik az életkoruknak megfelelő, kultúrájukban érvényes mintákat. A fogyatékos tanuló hiányzó képességeit kell pótolni, illetve olyan képességeket kell átadni, hogy önmagukhoz képest részt tudjanak venni a társadalmi életben.
- A komplexitás, a személyiség-központúság, a szükségletorientáltság és a rehabilitáció elve: minden személy esetében egyénileg kell felmérni a képességeket, szükségleteket, igényeket. A fogyatékos tanuló személyisége jelenti a komplex pedagógiai tevékenység kiindulási pontját.
- Kooperáció és tudatosság elve: a gyógypedagógus a tanulóval együttműködve, közösen vesznek részt a tanítási-tanulási folyamat eseményeiben.
- A differenciálás és az individualizáció elve: a nevelés-oktatás folyamán megfelelő differenciálás szükséges. A differenciálás egyik formája az egyéni tanulás, az individualizálás. Az egész folyamatota célkitűzésektől az értékelésig mindig egyénre szabott eljárások alkalmazása célszerű.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók kiemelt tanulási és nevelési-oktatási feladatai és területei:

- a tanulók a szükségleteiknek és képességstruktúrájuknak megfelelő nevelésben, oktatásban és fejlesztésben részesüljenek,
- az elvárások az egyéni teljesítőképességnek megfelelően kerüljenek megfogalmazásra, és igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- a fejlesztő nevelés-oktatás keretében, a közösségi nevelés mellett kiemelt hangsúlyt kapjon az egyéni fejlesztés.

A Nemzeti alaptanterv alakalmazása súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során:

- Mozgásnevelés: A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók többsége, túlnyomó részben a központi idegrendszer sérülése következtében mozgáskorlátozott is.

  A mozgásnevelés célja: A mozgás-szervrendszer optimális működésének biztosítása, a károsodott tartási- és mozgásfunkciók korrekciója, kompenzációja, az állapotromlás megelőzése. Fontos a testséma kialakulásának elősegítése, a mindennapos tevékenységek motoros feltételeinek kialakítása a mozgás örömének átélése, az önálló cselekvés ösztönzése.

  Feladata:

  - A szenzomotoros depriváció csökkentése, az ezen a területen kialakult fejlődési elmaradások pótlása célzott ingerléssel, passzív mozgatással és facilitált mozgások kiváltásával, az önindította mozgások ösztönzésével, a célirányos, akaratlagos mozgások optimális feltételeinek megteremtése érdekében a testkép, testséma kialakítása és fejlesztése.
  - Pozicionálás, testhelyzet-korrekció, a helytelen testtartás és testhelyzet megszüntetése, a kóros mozgásminták gátlása, a különböző tevékenységekhez szükséges stabil és biztonságos testhelyzetek kialakítása.
  - A mozgásfejlődés elősegítése a fiziológiás mozgássor szem előtt tartásával (a fejkontrolltól a felállásig)
  - A kézhasználat, a manipuláció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése.
  - A kommunikáció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése.
- Az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése
- Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés
- Érzelmi és szociális nevelés
- Önkiszolgálásra, egészséges életmódra nevelés
- Tanulás tanítása: a tanuló és a nevelő kettős feladata, egymás rekcióit, megnyilvánulásait figyelve egymás megértését tanulják. A tanulás és tanítás kezdeti lépéseként a tanulók legalapvetőbb szintű – akár vegetatív, a fizikai állapotváltozás legelemibb szintjén zajló – megnyilvánulásainak értelmes közlésként való felfogása és értelmezése, a tanuló és a

gyógypedagógus közti partneri kapcsolat fokozatos kialakítása, következetes együttműködés a fő feladat.

- Testi és lelki egészségre nevelés: A fejlesztő nevelés - oktatás központi feladata az alapszükségletek kielégítése, a jó testi és lelki közérzet megteremtése, amelynek minden eleme az iskolai nevelés-oktatás alapvető, pedagógiai jelentőséggel bíró feladata is.
- Médiatudatosságra nevelés: Az információs és kommunikációs technikák alkalmazásának különösen nagy jelentőségük van a mindennapos helyzetekben való eligazodás biztosításában. Fontos pedagógiai feladat az informatikai és számítástechnikai eszközök megismerése, használata.
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: kiemelt szerepet kap esetükben a zenei és irodalmi művek megismerése, átélése.
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése, családi életre való nevelés: Meg kell tanulniuk elkülöníteni magukat más személyektől, s a testséma kiépítése révén meg kell tapasztalniuk testük és – ezzel párhuzamosan – személyiségük határait. Mivel a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók számára a környezet eleinte a másik ember testi jelenléteként élhető meg, a tágabb emberi, dologi és kulturális jelenségekre tagolódó világ számukra fokozatosan válik megismerhetővé. Ezért a fejlesztő nevelés-oktatás során az egyes tartalmakat koncentrikusan, egymásra építve, egymásra vonatkoztatva és egymásból kifejtve kell tanítani úgy, hogy a tanulók a tágabb környezet megismerése során mindig saját közvetlen tapasztalataikra és a már korábban megismert szűkebb környezetre támaszkodhassanak.
- Az énkép, az önismeret kialakulása és a környezet fokozatos megismerése.
- Felkészülés a felnőtt létre.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés:

<u>Kulcskompetenciák értelmezése: a mozgás és a kommunikációs kompetenciák kulcsfontosságú szerepe</u>

A gyógypedagógiai támogatás kiindulási pontja a fejlődő és kibontakozó ember, az alapkompetenciák közül a mozgás kiemelt jelentőségű, mert az alapozza meg a többi kompetencia kibontakozásának lehetőségét. A mozgásos kompetenciák fejlődésének támogatása a mozgásnevelés során valósul meg.

A szövegértés és szövegalkotás kompetenciákat a súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók esetében a kommunikációs kompetenciák megalapozásaként kell értelmezni.

A fejlesztő nevelés-oktatás feladatkörei:

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók az iskolai oktatás kezdetén alig rendelkeznek kommunikációs eszközökkel, gyakran elszigeteltek saját környezetüktől is, és rendkívül nagy nehézséget jelent számukra önmaguk kifejezése. Ezért a fejlesztés elsődleges célja a tanulók és környezetük közötti kapcsolat kialakítása, a kommunikációs lehetőségek alapfeltételeinek feltárása és megteremtése.

- Bármely megnyilvánulás és testi – akár valamely vegetatív funkcióval összefüggő – állapot értelmes közlésként való értelmezése, és annak a testi kommunikáció eszközeivel való megválaszolása -a megnyilvánulások közlésként való értelmezése.
- Az alapszükségletek kielégítése.
- Testi kommunikáció: Bizalmas és bensőséges kapcsolat kialakítása.
- A kommunikációs igény felkeltése, megerősítése.
- A kommunikáció folyamatossága.
- A nyelvi eszközök folyamatos alkalmazása.
- Az önálló döntéshozatal előkészítése.
- Konkrét helyzethez kötődőeszközök alkalmazása.
- Az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése.
- Mindennapi rutin kiépítése.
- Konkrét helyzetkhez alkalmazkodó eszközöük használata.

- Kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés.
- Fejlesztő gondozás – Önkiszolgálásra, egészséges életmódra nevelés, az önállóság és önellátás képességének elsajátítása, az emberiszükséglet-kielégítés kultúrájának megismerése.
- A közösségi kommunikációs formák megtanulása, alkalmazása.
- A közösségben való viselkedés formáinak tanítása, a szűkebb és tágabb világ kommunikációs normáinak megtanulása és gyakorlása.

- Az egymásra figyelés ösztönzése.
- Az öltözés, vetkőzés tevékenységeiben való együttműködés kialakítása és az önállóságra nevelés.

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek pedagógiájának alapvető tételei:

- A tanulók legelemibb megnyilvánulásainak értelmes közlésként értelmezése
- A tanuló és a gyógypedagógus partneri kapcsolatot alakít ki.
- Az együttműködés következetes.
- A kommunikációs lehetőségek feltárása és kihasználása.
- Hétköznapi cselekvésekre alapozottság.
- Az alapszükségletek kielégítése is a tanulás része és színtere.

Az iskolai fejlesztés szakaszai:

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók sajátos nevelési, igényeiből adódóan nem lehet a nevelést és oktatást egységesen kialakított szerkezetbe rendezni. A differenciált tervezőmunka ezért a nevelés-oktatás fontos elemét képezi. A pedagógiai munka szakaszolása mindenkor szem előtt tartva a tanuló adottságait, képességeit, érdeklődését.

A súlyosan, halmozottan sérült tanulók tanulási folyamatának sajátosságai:

- Kötődés a tárgyi valósághoz.
- Cselekvéses tanulás, komplex kommunikációs megerősítéssel.
- A tevékenységek kis lépésekben könnyebben elsajátíthatók.
- Egyéni, szükségletekhez igazított megsegítés, önállóságra ösztönzés.
- Gyenge tanulási motiváció erősítése pozitív visszajelzés.

Óraszámok és foglalkozások:

Foglalkozások	Heti óraszám	Éves raszám
Reggeli kör	3	108
Szűkebb és tágabb környezet	4	144
Ábrázolás-alakítás	2	72
Mozgásnevelés	4	144
Játék és szabadidős tevékenység	1	36
Személyi higiénia	6	216
Összesen		

Az egyéni fejlesztési terv:

A tanév 12. hetének végéig készítjük el a személyre szabott egyéni fejlesztési terveket. Az egyéni fejlesztési terv szoros összhangban áll a csoport számára kidolgozott éves és heti tervvel, csupán a módszerek, és eszközök tekintetében van eltérés.

A csoportszervezés elvei:

A nevelés-oktatás fejlesztési területeinek tartama tanítási évfolyamokra nem tagolódik, a pedagógiai munka szakaszolása az életkori sajátosságokhoz, egyéni képességeikhez alkalmazkodik. A csoportszervezéskor –kiscsoport vagy egyéni fejlesztés- figyelembe vesszük a tanulók életkorát, képességeit, az állapotának súlyossági fokát.

Differenciálás, egyéni tanulási utak, erősségek, fejlesztendő területek, habilitáció és rehabilitáció:

A differenciált tervezés legfontosabb lépése a tanulók alapos ismerete, pontos vizsgálata, feltérképezése. Az állapotfelmérés eredményei szolgáltatják az alapot a hosszú távú célkitűzések megfogalmazásához. A hosszú távú tervezés komplex és általános célkitűzéseket tartalmaz, alkalmazkodva a tanuló képességeihez, szükségleteihez, igényeihez, érdeklődéséhez. A hosszú távú

célokat általában egy tanévre célszerű megadni, de az időintervallum tanulónként eltérhet. A célok a tanuló fejlődése alapján módosíthatók.

A továbbhaladás feltételei:

Témakörök szerint történik a tanulók fejlesztése. Az ismeretek évről évre bővülnek, melyek elsajátításában a tanulók egyéni tempójuk szerint haladnak.

Értékelés:

A fejlesztő nevelés-oktatásban egyénileg történik a képességek, szükségletek és igények felmérése, a fejlesztési folyamat megtervezése és értékelése. A pedagógiai tevékenység kiindulási, összehasonlítási és ellenőrzési pontját a súlyos és halmozottan fogyatékos tanuló és az ő egyéni előrehaladása adja. Általános iskolai bizonyítványt a tanulók nem kapnak, tanév végén értékelést adunk, ez egyenértékű a bizonyítvánnyal. Ez teljes körű szöveges értékelést tartalmaz. (magatartás, szorgalom, foglalkozások).

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók mérése:
A nevelő-oktató munka első lépése a tanulók alapos megismerése, képességstruktúrájuk feltérképezése. A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek esetében a pedagógiai diagnosztika nem egyszeri vizsgálatot jelent, hanem folyamat-diagnosztikát: mely

- Adatgyűjtés a gyermek korábbi éveiből.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslatai.
- A diagnosztikus mérés.
- Folyamatos megfigyelések, változások rögzítése.
- Az összegyűlt információk elemzése.

A mérések célja, annak megállapítása, hogy mit és hogyan tud a gyermek, melyek a személyes szükségletei.

Eszközök és eljárások a tanulók fejlesztésében:

- Szakember-ellátottság

A mindennapos fejlesztési feladatokat a gyógypedagógusok, gyógypedagógiai asszisztens együttműködése teszi hatékonnyá.
A gyógypedagógusok feladata a fejlesztő iskolában: a képességek folyamatos felmérése, a csoportos és egyéni fejlesztő munka megtervezése, és irányítása, dokumentálása. Szakmai konzultáció a terápiát végző szakemberekkel, gyógypedagógiai asszisztenssel és a családdal a tanulók fejlődésével kapcsolatban.
Gyógypedagógiai asszisztens feladata a fejlesztő iskolában: segíti a tanulók mozgatását, a gyógypedagógus irányításával részt vesz a gondozási feladatok elvégzésében, és részfeladatokat lát el az egyéni vagy csoportos fejlesztésekben.

- Tárgyi ellátottság

Intézményünkben a fejlesztő iskolai csoport a tanulók szükségleteinek megfelelően speciálisan kialakított fejlesztő egységben nyert elhelyezést. A gyermekek fogadása külön fogadótérben történik, melyhez szervesen kapcsolódik a csoportszoba, ahol a közös foglalkozásokra kerül sor. Az egyéni fejlesztések, terápiák részére kialakítottunk egy labdafürdőt, mely a basalis stimuláció hasznos eszköze. Az Intézményt körülölelő Illatkert a mindennapos levegőztetés és tapasztalatszerzés biztosítja.

Együttműködés a partnerekkel:

- Szoros együttműködés a gyermekek napi gondozását ellátó személyekkel: családtagokkal illetve nevelőkkel.
- Napi kapcsolat tartása személyesen.
- A csoportmunkába a szülők, nevelők lehetőség szerinti bevonása, partneri kapcsolat kialakítása a hatékony fejlesztés érdekében.
- Szülők, nevelők segítségével adatok gyűjtése a gyermekről, szokások megismerése, reakciók értelmezése.
- A szülők/nevelők rendszeres tájékoztatása a csoportban végzett megfigyelésekről, felmérési

eredményekről.

- A fejlesztés irányainak, lehetőségeinek ismertetése, terápiás eljárások céljainak feltárása, bevonás a kis lépésekben történő gyakoroltatásba.

Nevelési Program

Kollégium

BEMUTATKOZÁS

Kollégiumunk Pécsett, a Mecsek-nyugaton, ideális természeti környezetben helyezkedik el, a célnak megfelelő szerkezettel és felosztással, akadálymentesítetten építették. Az emeleten található kollégiumi lány/fiú szobák jelenleg 32 fő befogadására alkalmasak. A kollégista tanulóink foglalkozásait, tevékenységeit egy nevelőtanár és pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens irányítja. Az intézményvezető koordinálja és szervezi a kollégiumi területen dolgozók szakmai munkáját.

Jogszabályi háttér:

- Az SNI-s gyermekek iskolai oktatásának irányelveiről szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet
- a Nemzeti köznevelésről szóló (Nkt.) 2011. évi CXC törvény

Általános tudnivalók:

- Intézményünkben a kollégium nem önálló fenntartású feladatellátási helyként működik. A Bálicsi Integrációs Nevelési-Oktatási Központ Általános Iskola, Szakiskola, Szakképző Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium tanulói számára biztosítja heti munkarendben az ellátást.
- A kollégium 6 és 25+2 éves kor közötti fiúk és lányok kollégiumi nevelését látja el. Intézményünkbe Baranya, Tolna és Somogy megyéből, illetve az ország különböző pontjairól, szabad férőhely esetén szociális rászorultság alapján Pécsről is fogadunk diákokat.
- A kollégiumi felvétel egy tanévre szól, meghosszabbítását minden tanévben újra kell írásban kérni.
- A kollégiumba történő felvétel az erre a célra rendszeresített nyomtatványon, a szülő/gondviselő írásbeli kérésére történik.
- A kollégiumban étkezési térítési díjat kell fizetni.

- Az étkezési térítési díjakat az adott hónap 10. napjáig készpénzzel kell befizetni, melyről számla készül.
- A tanulók egészségügyi alapellátását, ápolását, gondozását a mindennapi ellátás részeként biztosítja intézményünk.
- Az iskola egészségügyi ellátásáról iskolaorvos, valamint védőnő gondoskodik.
- A kollégium nyitvatartása: hétfő 07.00 órától -péntek 14.00 óráig.
  Az intézmény rendeltetésszerű nyitvatartása a szorgalmi időszak alatt -hétvége kivételével- folyamatos és az iskolai tanulmányok zavartalan teljesítéséhez biztosított. A BINOK kollégium ötnapos nevelési ciklusokkal dolgozik, vagyis tanítványaink minden hétvégét otthon töltenek, kötelező visszaérkezés hétfőtől.
- A kollégista tanulók az első tanítási napon költözhetnek be a kollégiumba és a tanév utolsó tanítási napján kötelesek (14 óráig) kiköltözni onnan, illetve ekkor kötelesek minden személyes tárgyaikat magukkal vinni.

Személyi feltételek, elvárások:

Kollégiumi nevelő:

- rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezzen,
- képes legyen a nevelési folyamat megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére, jártas a különböző pedagógiai eljárások alkalmazásában.
- egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgáljon a kollégisták előtt,
- megfelelő empátiával rendelkezzen, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezze előtérbe,
- folyamatosan együttműködjön a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel,
- képes legyen a konfliktusok eredményes kezelésére.

Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások:

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően- a nyugodt tanulás, az önálló ismeretkörök működésének feltételeit.

I.A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei, célkitűzései

A BINOK kollégium nevelési programját meghatározza a köznevelési törvénnyel összhangban lévő A kollégiumi nevelés országos alapprogram.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre és haladó hagyományokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, nemzeti közösségi értékekre, továbbá a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében, a kultúra közvetítésében betöltött szerepükre.

Alapfeladata, hogy megteremtse a megfelelő feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz.

Kollégiumunk szorosan együttműködik az általános iskola, készségfejlesztő iskola és szakiskola nevelési programjaival. Azonos alapértékeket vallja magáénak, sőt a kollégium erősíti és kiegészíti az egyéb színtereken zajló nevelést.

Tevékenysége során kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt a tanulóknak. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a közösségi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megszerzését, gyakorlatát. Ezáltal a kollégium sajátos támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A sajátos nevelési igényű tanulóink számára a tanuláshoz és pihenéshez szükséges speciális feltételek biztosítása egyénre szabottan történik. Ezen felül fontosnak tartjuk a fogyatékosságból adódó speciális segédeszközök használatából adódó feladatok ellátását. Összegezve: megpróbálunk olyan társadalmi modellt nyújtani diákjaink részére, melyben az együttélés a fogyatékkal élők és a fogyatékkal nem élők között természetes.

Kollégiumunkat olyan intézményként szeretnénk működtetni, ahová ”hazamegy” a tanuló az iskola után, családias a hangulata.

A kollégiumi nevelés főbb alapelvei:

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének megsegítése. A többségi és a sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi nevelésének főbb alapelvei:

- az alapvető emberi jogok érvényesítése és a felelősségre ébresztés,
- az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat,
- a kulturált stílus a pedagógus tevékenységében,
- a keresztény erkölcsi normák betartása,
- az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele,
- empatikus magatartás kiépítése,
- „másság” elfogadása, elfogadtatása,
- szociális érzékenyítés,
- együttnevelés,
- szülőkkel való hatékony együttműködés.

II.A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók életrendjének pedagógiai elvei:

- egészséges és helyes életritmus kialakítása,
- az iskolai életrend figyelembevétele,
- egyéni és a közösségi érdekek összehangolása,
- a munka és a pihenés egyensúlyának biztosítása,
- sajátos nevelési igényű tanulók egyéni sajátosságainak, szükségleteinek figyelembevétele,
- halmozottan hátrányos tanulók élethelyzetéből adódó hátrányok, hiányosságok csökkentése,
- komplex személyiségfejlesztés.

Kollégiumi élet rendje:

06. 30- 07. 15 Ébresztő, szellőztetés, tisztálkodás, öltözködés

07.15-07.30 Reggeli

07. 30- 08. 00 Iskolai gyülekező

08.00- 13. 10 Iskolai tanórák, napközis foglalkozás, szakkörök, tanórán kívüli foglalkozások

15.15 – 15.45 Uzsonna

15.45-16.00 Tanulók átadása, átvétele

16.00-18.00 Kollégiumi tevékenységek

18.00-18. 30 Vacsora

18. 30-20. 00 Szabadidős tevékenységek, tisztálkodás, fürdés

20. 00-21. 00 Készülődés a lefekvéshez, nyugovóra térés

A tanulók tanulásának pedagógiai elvei:

- a tanuló kötelességének megismertetése, elfogadtatása,
- a tanulási feltételek megteremtése,
- egyéni adottságok és igények figyelembevétele, (főként a sajátos nevelési igényű tanulók esetében)
- egyéni tanulási tempó figyelembevétele,
- tanulási kompetenciák kiépítése,
- helyes tanulási formák megtanítása, alkalmazása,
- együtt tanulás segítése,
- az iskola elvárásoknak való megfelelés,
- sérült tanulóknak gyakorlatias, élményszerű tanítási formák előtérbe helyezése.

A tanulók szabadidő szervezésének pedagógiai elvei:

- szükséges szabadidőt biztosítani,
- sajátos nevelési igényű tanulók esetében többszöri, rövidebb idejű pihenőidő biztosítása szükséges,
- motiváció felkeltése és fenntartása,
- aktív, élményközpontú szabadidős programok megszervezése,
- a szabadidős programok a tanulók igényei szerint megszervezése,
- tanulói érdeklődési körök figyelembevétele,
- egymáshoz való alkalmazkodás elősegítése.

A kollégium- belső életének szabályozása során- biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit a pedagógusok, nevelők, asszisztensek úgy szervezik, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között- a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző

rendszer működtetése. A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A kolligiumi tanulóink számára heti egy alkalmommal, 15.00-17.00 óra között, igény szerint, felügyelet nélküli, önálló kijárásra van lehetőség. A kollégiumból való eltávozás igénylését minden esetben a tanév elején, a szülő belegyezésével az erre szolgáló formanyomtatványon kell jelezni.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a diákönkormányzat is. A választott tisztségviselői révén részt vesz a diákközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében, a keresztény közösségek építésének szolgálatában.
A diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerik – és a mindennapi gyakorlatban válnak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

Szabadidő eltöltését szolgáló, sérülésspecifikus foglalkozások:

- irodalmi, képzőművészeti, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományi,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők).

A kollégiumi foglalkozások témakörei:

- tanulásmódszertan,
- önismeret, pályaválasztás,
- művészet és digitális kultúra,
- környezeti nevelés,
- életmód, életvitel, háztartási ismeretek,
- egyén és közösség,

- európaiság, magyarság, nemzetiségi lét.

A kollégiumi nevelés eredményessége:

A kollégium a szülővel és iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait, választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- Elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat.
- Empatikus életstílus kialakulása.
- Képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására.
- Kialakul reális társadalomképe.
- Képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére.
- Másokhoz, mássághoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.
- Ismeri nemzetünk kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe vesszük, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását. Sajátos nevelési igényű tanulóink esetében fontos szempont a kiinduló ponttól való eljutás mértéke és szintje. Elvárásaink mindig igazodnak az egyéni képességeikhez, illetve mindig önmagukhoz viszonyítva értékeljük őket.

Diákjainkra vonatkozó követelmények:

- tartsa be a kollégiumi életre vonatkozó szabályokat,
- tartsa be az együttélés normáit, tartsa tiszteletben mások jogait,
- tartsa rendben környezetét, óvja közös értékeinket,
- legyen őszinte,

- legyen jól nevelt, önmagával és másokkal szemben igényes,
- ismerje fel, hogy mi a jó, mi a rossz, a helyes és helytelen,
- képességeinek megfelelően teljesítse tanulmányi kötelezettségeit,
- törekedjen szabadideje hasznos és kulturált eltöltésére,
- ismerje és szeresse nemzetét,
- legyen pozitív, előítélet-mentes a fogyatékos társaival, nemzetiségekkel, kisebbségekkel kapcsolatban,
- törekedjen a kulturális hagyományok megóvására.

A kollégiumi nevelőkkel szemben támasztott követelmények:

- Ismerje meg a tanulók személyiségét. Alakítson ki a tanulókkal nyílt, őszinte kapcsolatot.
- Tartson kapcsolatot a kollégistáink szüleivel, szükség esetén más szakemberekkel.
- Alakítson ki a kollégiumi és iskolai tanárokkal - beleértve a vezetőket is - együttműködő, folyamatos munkakapcsolatot.
- Ismerje a hatályos jogszabályokat, az iskola és a kollégium belső szabályzatait és azok szellemében járjon el.
- Rendszeresen figyelje és olvassa a pedagógiai irodalmat, a kollégiummal kapcsolatos írásokra hívja fel a kollégák figyelmét.
- Működjön együtt a pályázati tevékenységben.
- Tartsa fontosnak a nevelési elvek megvalósítását: a tanulási idő helyes beosztása, tanulói igényekhez való alkalmazkodás, képességekhez mért értékelés, differenciálás, egyéni tanulási formák kialakítása, folyamatos motiválás fenntartása, élményközpontú és közvetlen tapasztalatszerzésen alapuló nevelő munka alkalmazása.

Az értékelés formái, alkalmai:

Az értékelés a kollégiumi nevelési folyamatban közvetlenül részt vevők számára kétirányú: egyfelől a véleményüket kérjük a kollégiumról, másrészt értékeljük a folyamatban elvégzett munkájukat. A pedagógusi munkát, valamint a diákok tanulmányi és közösségi munkáját tehát félévente értékeljük.

III.Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A 20/2012. EMMI rendelet 128-131§. - a rendelkezései alapján:

„A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben”

Az intézmény által működtetett teljes körű egészség fejlesztés olyan folyamat, melynek eredményeképpen a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézi elő. A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait.

Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok témakörei:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése,
- a viselkedési függőségek,
- a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Pedagógiai módszerek:

- magyarázat,
- beszélgetés,
- bemutatás,
- tanultak elmélyítése,
- példamutatás,
- folyamatos gyakorlás, ismétlés, rendszerzés,
- szituációs játékok.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésének az aktuális igényeknek megfelelően kell módosulni az ismeretek tartalmának és mélységének, a tevékenységformáknak, az alkalmazott módszereknek, a nevelési/tanítási formák (egyéni, csoportos) alkalmazásának.

IV.A tanulók tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

A kollégium a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységek céljától, jellegétől függően, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordít a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kötelező tanulási időn kívüli kiegészítő időkeret mindig egyénileg eltérő lehet.

Tanulást segítő foglalkozások:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- lemaradó tanulók felzárkóztatása, hiánykompenzálás,

- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozás,
- differenciált, akár egyéni foglalkozás.

Tehetséggondozást elősegítő tevékenység elvei:

A tehetséggondozás célja, a tanulók képességeinek és személyiségének, valamint érzelmi intelligenciájának fejlesztése és a tudás tekintélyének visszaállítása. Fő feladatunk, hogy a tanulóinkat motiváljuk a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával.

Sajátos nevelési igényű tanulók komplex tehetséggondozásásának kiemelt céljai:

- a mindennapi élethez kapcsolódó önálló gondolkodás fejlesztése,
- logikus gondolkodás megalapozása,
- kreativitás fejlesztése drámajátékkal, alkotó tevékenységekkel,
- az alkotás örömének megalapozása,
- önismeret, önértékelés fejlesztése, az önbizalom növelése,
- reális énkép kialakítása személyre szabott, egyéni visszajelzéssel
- társas kapcsolatok fejlesztése,
- esztétikai érzék, vizuális látásmód fejlesztése,
- mozgáskultúra fejlesztése,
- felelősségtudat kialakítása,
- környezettudatos gondolkodás megalapozása.

Felzárkóztatást elősegítő tevékenység elvei:

- felkészülés az iskolai tanórákra,
- felzárkóztatás tanári irányítás és támogatás mellett,

- korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból,
- műveltségi, módszertani gazdagítás,
- a tanulók motivációjának fenntartása,
- Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel,
- Idegen nyelvi kompetenciák.

Sajátos nevelési igényű tanulók esteben a felzárkóztatás alapvető célja:

- a megismerő és alkalmazási képességek formálása,
- a felkészültségbeli és sérülésükből adódó hiányok pótlása,
- a kudarcélmények csökkentése,
- a gondolkodási képességek fejlesztése,
- a tantárgyi tartalmak elmélyítése cselekvésbe ágyazott ismétléssel, gyakorlással.

Pályaválasztás:

A kollégium az iskolával együttműködve, valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák megismerését, segíti a pályaválasztást. A kollégiumban lehetőség nyílik feltárni, megfigyelni és elemezni a különféle szakmákat, illetve a tanulóknak a szakmák iránti hozzáállását, érdeklődését. Fontos figyelembe venni a tanulók képességeit foglalkozási ágak kiválasztásánál. Törekedjünk a reális, valós pályaválasztásra. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tanuló sérülésének típusa és foka nagyban befolyásolja majd a számára elérhető szakmák kiválasztását. Fontos pedagógiai feladat az egyéni tanácsadás, a segítségnyújtás. Programok, üzemlátogatások megszervezésével segíthetjük a választást. Ezen felül az ismeretanyagok elmélyítése, meghívott előadók további információkkal szolgálhatnak tanulóinknak a pályaválasztásuk során.

V.A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A foglakozások célja az életminőség javítása.

Lehetőséget kell teremteni az életminőség javítására, hogy tanulóink hasznosnak érezzék magukat a társadalomban, mely előítéletekkel viseltetik a fogyatékosok iránt. Tanulóink sérüléseikből és szociokulturális hátrányaikból adódóan fokozott megsegítést igényelnek.

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei:

- a szocializációs különbségek enyhítése,
- példamutató magatartási normák közvetítése,
- hatékony kommunikációs formák alkalmazása,
- beilleszkedéshez szükséges hagyományos nyelvi formák gyakoroltatásának lehetősége,
- a közösségbe történő beilleszkedés elősegítése,
- megfelelő önismeret,
- kompetenciafejlesztés,
- differenciálás,
- egyéni képességek figyelembevétele,
- megfelelő és folyamatos motiválás, belső motiváltság,
- pozitív visszacsatolás a tanulónak.

A tanulók tehetséggondozását elősegítő pedagógiai tevékenység elvei:

- tehetséges megtalálása,
- önfejlesztés segítése,
- tanulói innovációk támogatása,
- ingergazdag környezet biztosítása,
- információanyag, adatszükséglet biztosítása,

- gondolkodás megtanítása,
- személyiségfejlesztés- bátorságra való biztatás.

VI.A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a felelős állampolgári léthez. A kollégium lehetőséget kínál a közösségi felelősségvállalás fejlesztésére.

- mások és a másság jelenlétének elfogadása,
- mindennapi viselkedésünk és hatásai másokra,
- a környezet megbecsülése, fejlesztése,
  - részvétel a közösség életének irányításában, szervezésében a diákönkormányzat munkáján keresztül.

A vallási nevelés:

- Az eltérő szintű és hagyományú vallási közösségekből érkezők tanulóinkat tapintattal karoljuk föl, és segítjük őket a beilleszkedésben.
- A keresztény erkölcsi értékrend megismertetése és betartatása (öltözködés, viselkedés, társas kapcsolatok, szórakozás…) nagy gondot fordítunk.
- Az egyházi év ünnepeit megismertetjük tanítványainkkal, és igyekszünk a közös ünnepléseket tartani.

A közösségi értékrend és normarendszer:

Kollégiumunk – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segítjük a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését. Kollégiumunk kiemelt feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés. E feladatok megvalósításában megfelelő teret kap a diák-önkormányzati rendszer.

Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

- Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése.
- Tematikus csoportfoglalkozások: témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások.

A közösségi életfejlesztésének módszerei, eszközei:

- A kollégiumok bekapcsolódhatnak az EMMI által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába.
- A kollégiumunkban szervezhetnek témanapokat, témaheteket, projekteket is, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, ill. a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumok sajátosságaihoz igazodva dolgozzák fel.
- A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől. Az eltérések nem növelhetik a foglalkozások heti időkereteit és a tanulók terheit.

Sportolási tevékenységek szervezése:

A testi fejlődés harmóniájának biztosítását szolgálja a sport.

Sporttal növeljük az edzettséget, egészséges versenyszellemet alakítunk ki, küzdeni akarást, jobb teljesítményre való törekvést. A sport olyan állóképességet ad, mely ellenállóvá tesz mindenfajta fizikai megpróbáltatással szemben, ugyanakkor örömforrása, feladata az egészség védelme. A mozgás leköti a gyermek energiáját, egyéni és közösségi élményt ad. A rendszeres sporttevékenység gátolja a rossz szokások (dohányzás, alkohol, drogfogyasztás) kialakulását. A kollégiumban biztosítjuk a gyermekek számára a napi 1 – 2 órás sportolási lehetőséget, a mozgásigény kielégítését.

Ehhez a következő feltételek adottak:

A kollégiumi tevékenységek, foglalkozások alkalmával az intézmény által biztosított helyiségek, eszközök használhatóak, hozzáférhetőek. A tanulóknak ezáltal lehetőséget biztosítunk a délutáni órákban is a tornateremben való sportolási lehetőségek megvalósulására. Látási fogyatékos tanulóink számára a csörgőlabda nyújthat kikapcsolódást, amíg a mozgási fogyatékos tanulóink boccia-t játszanak. Intézményünk Illatkertje is egyaránt használható délutáni szabadidő eltöltéséhez. Az egyéb pszichés fejlődési rendellenességgel küzdő tanulóink pingpongozás keretében tudják levezetni a felesleges energiájukat.

Művelődés tevékenységének szervezése:

Kollégiumunk művelődési tevékenységei közé tartozik a művészetterápia, a filmklub, valamint a komolyzenei koncertek, illetve színházi látogatások sora.

Kollégiumunkban lakó diákjaink év elején választhatnak különböző tevékenységek, szakkörök közül ahol heti rendszerességgel a kollégiumi nevelőjükkel, illetve a művelődésért felelős művészetterapeutával fejleszthetik finom érzéküket, valamint bővíthetik általános tudásuk szintjét.

Fő cél az aktív, hasznos időeltöltés, mely nem csupán a fizikai mozgásban jelentkezhet, hanem képes megmozgatni tanulóink elméjét, képzeletét és a világ egy olyan spektrumát bemutatni, mellyel előtte nem találkozott.

VII.Gyermek-és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek

Kollégiumi nevelő munkánk során egyik fontos feladatunk, hogy kialakítsuk kollégistáinkban a biztonságot veszélyeztető helyzetek elkerülését. Ennek érdekében igyekszünk minél több ismeretet eljuttatni hozzájuk a dohányzás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás testi és lelki károsító hatásáról. Célunk, hogy az ilyen magatartásformákat hatékonyan felismerjék, és társaiknak történő segítségnyújtással, vagy a tanárok, illetve szakember bevonásával kezelni is tudják. A kollégiumban a gyermek-és ifjúságvédelemi tevékenység a csoportvezető tanárok irányításával folyik, valamint napi szintű kapcsolattartás és adatvezetés történik az iskolai gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatosan.

VIII.A kollégium hagyományai és továbbfejlesztésének terve

Az éves foglalkozási tervben szerepelnek a hagyományaink ápolását szolgáló ünnepségeink:

- megemlékezés nemzeti ünnepeinkről,
- Fehér bot napja, (ügyességi feladatok látók számára nem látóként)
- pizsamaparty,
- halloween buli,
- Mikulás-ünnepség,
- adventi készülődés, kézműves foglalkozások, ajándékkészítés
- karácsonyi ünnepség,
- farsang,

- húsvéti népszokások,
- szavalóversenyek megrendezése és lebonyolítása,
- sportversenyek, tanár-diák meccs,
- tanulmányi séták, kirándulások,
- kulturális délután-színházlátogatások,
- tanévzáró buli.

A kollégium hagyományrendszere továbbfejlesztésének terve:

- pályázatírás, pályázati programok megvalósítása,
- a kollégák tehetségsegítő munkájának folyamatos fejlesztése,
- hagyományőrző programjaink népszerűsítése.

IX.Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium, nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében, rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, egyéb törvényes képviselőkkel, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, szociálisan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település- a tanulók nevelésében érintett-intézményeivel, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, a helyi kisebbségi önkormányzatokkal.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kollégiumok pedagógiai programjukban rögzítik a szülőkkel és az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formáit, melyek alkalmazkodnak a kollégium feladataihoz.

A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos. A diákotthonunk hétközi ellátást biztosít, így azokkal a szülőkkel, akik hétfőn hozzák a gyerekeket, pénteken jönnek értük, hetente találkozunk, megbeszéljük a gyermekekkel kapcsolatban felmerült problémákat, illetve tájékoztatást adunk és kérhetnek a heti történésekről.

A nagyobb tanulók szüleivel ritkábban találkozunk. Év elején szülői értekezlet keretében, illetve azokon a fogadóórákon, amelyekről a szülőket tájékoztatjuk és rendelkezésükre állunk, illetve sürgős esetekben bármikor elérnek bennünket a hét folyamán. Alkalmanként az írásos és telefonon történő tájékoztatás is szükséges.

X.Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Az egészségnevelési elvek:

Célja, hogy az egészség-kulturális szint növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciós tevékenységek közvetlenül befolyásolják a gyerekek egészségi állapotát. Fontos tehát, hogy az iskolák egészségnevelési programot készítsenek, és következetesen végrehajtsák az abban megfogalmazott feladatokat. A kollégiumi egészségnevelés célja, hogy példával, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként:

- legyenek elkötelezettek az egészség iránt,
- ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait,
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával,
- tartsák szem előtt a testi higiénét,
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni;
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását,.

Feladatok:

- a tisztálkodás szükség szerinti ellenőrzése,
- az időjárásnak megfelelő öltözet, tiszta ruha, cipő - tanácsok adása,
- az iskolai terhelés utáni kikapcsolódás biztosítása,
- a szabadidőben aktív sportolási lehetőségek biztosítása,
- hasznos szórakozásról való gondoskodás.

Környezeti nevelési elvek:

Kollégiumunk gyönyörű környezetben, jó levegőjű területen található. Telkünkön természetvédelmi értéknek számít egy mogyorófa, illetve a Magyarországon elsőként létrehozott Illatkert, mely számos dísz-és gyógynövénynek ad otthont. A kollégiumi belső terek, folyosók és szobák díszítése folyamatos környezeti nevelésünk egyik alapillére.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. Egészséges emberi létről abban az esetben beszélhetünk, ha a természet/környezet védelme is megvalósul. Ezzel a szemlélettel kívánjuk nevelni és fejleszteni a ránk bízott gyermekek, tanulók környezet-és egészségtudatos magatartását.

A kollégiumi élet környezeti nevelés feladatai, módszerei szoros kapcsolatban áll az iskolai nevelés - oktatás programjával. A kollégiumi foglalkozások keretein belül megjelennek a hétköznapi élettel kapcsolatos környezetvédelmi vonatkozások. A cselekvésbe ágyazott ismeretszerzésen túl előtérbe helyezzük az élményszerű tanulási lehetőségeket.

Feladatok:

- kollégiumi helyiségek tisztántartása,
- közösségi értékek megóvása,
- szelektív hulladékgyűjtés,
- környezetvédelmi jeles napok programjainak megszervezése,
- növényápolási munkálatok,
- tanulók munkáiból kiállítás szervezése,
- városismereti program megvalósítása.

XI.Nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Az intézményvezető kijelöli a program megvalósításáért felelős pedagógust, aki megszervezi és koordinálja a programot/foglalkozást. A kollégiumi feladatok szorosan kapcsolódik és ráépül az iskola az éves munkatervben meghatározott feladatokra.

BÁLICSI INTEGRÁCIÓS NEVELÉSI - OKTATÁSI KÖZPONT

Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést – Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium

Legitimáció

Jelen Pedagógiai Program 2021. 09 01-vel lép hatályba.

A Bálicsi Integrációs Nevelési-Oktatási Központ Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestületet véleményezte és elfogadta.

Pécs, 2021. 07.14.

---

a nevelőtestület képviseletében

A Bálicsi Integrációs Nevelési-Oktatási Központ Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium Pedagógiai Programját megismerte, véleményezési jogot gyakorolt, melynek tényét képviselője tanúsítja.

Pécs, 2021. 07. 14.

SZM elnök

A Bálicsi Integrációs Nevelési-Oktatási Központ Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium Pedagógiai Programját jóváhagytam.

Pécs, 2021. 07. 14.

---

megbízott igazgató

A Bálicsi Integrációs Nevelési-Oktatási Központ Általános Iskola Szakiskola Szakképző Iskola Készségfejlesztő Iskola Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola valamint Kollégium Pedagógiai Programját megismerte, egyetértését adta.

Pécs, 2021. 07.14.

---

dr. Sebestyén Ibolya

Fenntartó

Via Vita Veritas Alapítvány
1015 Budapest, Ostrom u. 11. 2/650. 1276 Budapest, Pf.:1190
Adószám: 18115989-1-41